

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa

2007

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa

2007

Vydala:

© Národná banka Slovenska 2008

Kontakt:

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Oddelenie komunikácie
tel.: 02/5787 2141, 5787 2146
fax: 02/5787 1128

<http://www.nbs.sk>

*Všetky práva vyhradené.
Reprodukované na vzdelávacie
a nekomerčné účely je povolené
s uvedením zdroja.*

ISBN 978-80-8043-125-9

Obsah

Úvod	7
1 Vonkajšie ekonomické prostredie	11
1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien.....	11
1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne	12
1.3 Vývoj v krajinách V4	15
2 Menový vývoj.....	21
2.1 Vývoj ekonomiky.....	21
2.1.1 Vývoj cien	21
2.1.2 Hrubý domáci produkt	25
2.1.3 Trh práce	30
2.1.4 Finančné hospodárenie	32
2.2 Platobná bilancia	32
2.2.1 Bežný účet	32
2.2.2 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	35
2.2.3 Devízové rezervy	37
2.2.4 Zahraničná zadlženosť SR	37
2.2.5 Nominálny a reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny.....	38
2.3 Verejný sektor.....	38
2.4 Menový vývoj	38
2.4.1 Menové agregáty	38
2.4.2 Pohľadávky faktoringových spoločností, lízingových spoločností a spoločností splátkového financovania	41
2.4.3 Klientske úrokové sadzby	42
3 Operácie NBS na menové účely, devízové operácie a investičné aktivity pri správe devízových rezerv	47
3.1 Operácie menovej politiky	47
3.2 Devízové operácie	49
4 Dohľad nad finančným trhom	53
4.1 Regulácia finančného trhu na území SR.....	53
4.2 Normotvorná činnosť útvaru dohľadu.....	53
4.3 Povoľovacia činnosť útvaru dohľadu.....	57
4.4 Ochrana klienta.....	58
4.5 Dohliadacia činnosť útvaru dohľadu.....	59
4.6 Analytická činnosť útvaru dohľadu	60
4.7 Vývoj na finančnom trhu v roku 2007	61
5 Emisná činnosť a peňažný obeh	67
5.1 Emisia slovenských peňazí.....	67
5.1.1 Stav peňazí v obehu a ročná čistá emisia v SR.....	67
5.1.2 Štruktúra obeživa a čistej emisie	68

5.1.3 Priemerné hodnoty obeživa	70
5.1.4 Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny	70
5.2 Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky	71
5.2.1 Falzifikáty slovenských korún	71
5.2.2 Falzifikáty cudzích mien.....	72
6 Platobný styk	77
6.1 Právne a inštitucionálne aspekty.....	77
6.2 Platobný systém Slovenskej republiky	78
6.2.1 Konceptia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura	78
6.2.2 Platby realizované prostredníctvom SIPS	79
6.2.3 Platobné karty	80
6.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku	81
6.4 Prípravy na zavedenie eura	82
7 Štatistika.....	87
8 Zahraničné aktivity	91
8.1 Európska únia	91
8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami.....	91
8.3 Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania	93
9 Príprava na zavedenie eura	97
9.1 Národný plán zavedenia eura a organizačné prípravy	97
9.2 Hospodárske politiky a maastrichtské kritériá pre zavedenie eura	100
10 Legislatíva.....	103
11 Inštitucionálny rozvoj.....	109
11.1 Organizácia a riadenie.....	109
11.2 Ľudské zdroje	109
11.2.1 Personálne zabezpečenie.....	109
11.2.2 Personálny vývoj	111
11.2.3 Odmeňovanie zamestnancov	112
11.2.4 Sociálne náklady	112
11.3 Vzdelávanie	112
11.3.1 Vzdelávanie zamestnancov NBS	113
11.3.2 Vzdelávanie zamestnancov komerčných bánk a iných finančných inštitúcií.....	114
11.3.3 Interní lektori	114
12 Komunikácia	117
13 Správa nezávislého audítora a účtovná závierka NBS k 31. 12. 2007	121
Zoznam tabuliek	153
Zoznam grafov	154
Skratky	156
Slovník.....	158

Úvod

Úvod

Pri zhodnotení uplynulého roka jedným slovom by bolo najvýstižnejšie charakterizovať ho prívlastkom „dynamický“. Rok 2007 bol dynamický nielen z pohľadu hospodárskeho a menového vývoja na Slovensku, ale aj z pohľadu činností uskutočňovaných vo vnútri banky. Zaznamenané zrýchlenie aktivity na takmer všetkých úrovniach súviselo často priamo, prípadne nepriamo s blížiacim sa zavedením eura.

Ekonomický rast meraný HDP v stálych cenách dosiahol ku koncu roka rekordných 10,4 %. Rozšírenie výrobných kapacít a produkčných aktivít, predovšetkým v automobilovom a elektrotechnickom priemysle, sa premietlo do rastúcej exportnej výkonnosti ekonomiky. Celková štruktúra ekonomického rastu bola vyvážená, ovplyvnená tak zahraničným, ako aj domácim dopytom. Pokračujúci silný hospodársky rast, podporovaný rastom produktivity práce, sa premietol aj do rastu miezd a zamestnanosti, poklesu počtu nezamestnaných a zlepšenia finančného hospodárenia korporácií.

V prvej polovici roku 2007 sme mohli pozorovať postupné spomaľovanie medziročnej inflácie na Slovensku. V druhom polroku sa vývoj zmenil, predovšetkým v dôsledku rastu cien potravín a energetických komodít na svetových trhoch. Ku koncu roku 2007 dosiahla inflácia meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien 2,5 %. Napriek medziročnému poklesu inflácie o 1,2 percentuálneho bodu nebol inflačný cieľ NBS stanovený na koniec roka 2007 splnený. Rozhodujúci vplyv na vývoj cenovej hladiny mali externé nákladové faktory, ktoré tvoria vopred stanovené výnimky zo splnenia inflačného cieľa.

Zmierňovanie inflačných rizík v prvom polroku 2007 umožnilo pristúpiť k uvoľňovaniu menovej politiky a zníženiu kľúčových úrokových sadzieb. V priebehu prvého polroka znížila NBS základnú úrokovú sadzbu v dvoch krokoch (spolu o 0,5 percentuálneho bodu) na úroveň 4,25 %.

Kurzová politika bola realizovaná v rámci mechanizmu ERM II. Kurz slovenskej koruny sa od vstupu do ERM II pod vplyvom rovnovážneho posunu ekonomických fundamentov postupne zhodnocoval. S účinnosťou od 19. marca 2007 bola centrálna parita koruny voči euru revalvovaná na úroveň 1 euro = 35,4424 Sk. Bezprostredne po revalvácii centrálnej parity sa slovenská koruna opäť posilňovala, tentoraz však najmä v súvislosti s očakávaniami trhov ohľadom zavedenia eura a určenia konverzného kurzu. Z tohto dôvodu NBS v marci a v apríli trikrát intervenovala formou priamych devízových intervencií proti nadmernej volatilitě výmenného kurzu slovenskej koruny.

Priaznivý hospodársky vývoj podporil splnenie maastrichtských kritérií stanovených pre zavedenie eura. Odhady vývoja na nasledujúce roky naznačujú, že kritériá boli splnené udržateľným spôsobom a Slovensko je pripravené zaviesť euro 1. januára 2009.

S blížiacim sa očakávaným termínom vstupu Slovenska do eurozóny sa počas roka 2007 na všetkých úrovniach prípravy na zavedenie eura postupne stupňovali. Dôležitým krokom bolo vypracovanie a schválenie zákona o zavedení meny euro v SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 459/2007 Z. z.). Tento tzv. generálny zákon predstavuje základný právny rámec zavedenia eura na Slovensku a vytvára podmienky na plynulý a bezproblémový prechod zo slovenskej koruny na euro.

Zo správy o plnení Národného plánu zavedenia eura v SR ku koncu roka 2007 vyplýva, že najvýraznejší pokrok v plnení úloh nastal najmä v oblasti príprav informačnej kampane, príprav na predzásobenie eurovou hotovosťou a príprav organizácií verejnej správy. Pritom z pozície NBS je potešiteľné, že prvé dve oblasti patria do zodpovednosti pracovných výborov v gescii Národnej banky Slovenska.

Popri úlohách realizovaných v rámci pracovných výborov splnila NBS v roku 2007 množstvo ďalších úloh definovaných Interným plánom NBS na zavedenie eura. NBS monitorovala a kontrolovala prípravu bankových a finančných inštitúcií na zavedenie eura a v rámci toho vypracovala Analýzu dopadov zavedenia eura na slovenský finančný trh. Zavedenie eura na Slovensku ovplyvní výkon menovej politiky, správu devízových rezerv, ale aj výkazníctvo. NBS analyzovala tieto oblasti a pripravila návrhy postupu harmonizácie činností, štatistických údajov a aplikačného programového vybavenia s ECB. NBS uskutočnila odborné semináre k zavedeniu eura a zabezpečila putovné výstavy o slovenských stranách eurových mincí vo viacerých krajských mestách. Pokračovala aj vo vzdelávaní bankových a iných pracovníkov v súvislosti so zavedením eura.

Významnú legislatívnu zmenu vo finančnom sektore predstavovala transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi (tzv. smernica MiFID) do právneho rámca Slovenskej republiky. Implementácia smernice MiFID v zákone č. 209/2007 Z. z. viedla k úpravám podmienok vykonávania investičných služieb, vedľajších služieb a investičných činností obchodníkov s cennými papiermi. Stanovila požiadavky na oznamovanie transakcií s finančnými nástrojmi a sprísnila organizačné pravidlá pre obchodníkov s cennými papiermi, i opatrenia na ochranu investorov.

Aj pri pohľade do budúcnosti vystupujú do popredia predovšetkým úlohy a výzvy súvisiace s prechodom zo slovenskej koruny na euro. Duálne zobrazovanie cien, prepočítanie cien, konverzia účtovníctva, vzdelávanie zamestnancov, informovanie partnerov a klientov. To je iba stručný prehľad povinností, ktoré bude musieť zabezpečiť väčšina subjektov podnikateľského sektora i verejnej správy. Národnú banku Slovenska čakajú náročné úlohy týkajúce sa prijatia spoločnej menovej politiky ECB. Niektoré kompetencie prejdú na ECB, ale aj naďalej bude väčšina z nich uskutočňovaná v spolupráci s NBS. Menová politika však už nebude reagovať na individuálny vývoj na Slovensku, ale na vývoj vo všetkých krajinách eurozóny. Výzvou pre Slovensko je preto dôsledná realizácia podporných politík, predovšetkým zvýšenie flexibility hospodárstva, aby sa aj bez pomoci vlastnej menovej politiky dokázalo vyrovnáť s prípadnými šokmi.

Máj 2008

Ivan Šramko
guvernér

Vonkajšie ekonomické prostredie

1 Vonkajšie ekonomické prostredie

1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien

Medziročný rast svetovej ekonomiky sa v roku 2007 mierne spomalil, na 4,9 % oproti 5,0 % v roku 2006. Napriek tomu globálna ekonomika dosiahla relatívne silné úrovne rastu. Priaznivý vývoj globálnej ekonomiky bol zaznamenaný najmä v prvej polovici roka 2007. Druhý polrok bol negatívne ovplyvnený krízou na finančných trhoch a nepriaznivými výhliadkami vývoja ekonomiky v USA. Finančná kríza, ktorá súvisela s vývojom v realitnom sektore v USA, mala za následok náhly nedostatok likvidity na finančných trhoch a zvýšenie averzie voči riziku. Došlo k prehodnoteniu rizika a presunu z rizikových do bezpečných aktív. Táto aktivita bola sprevádzaná zvýšenou volatilitou finančných trhov a obavami z výraznejšieho prenosu tejto krízy na vývoj globálnej ekonomiky. Kríza sa najviac dotkla finančných inštitúcií. Nefinančné inštitúcie neboli touto krízou výraznejšie zasiahnuté. Rovnako tiež kríza nemala vážnejší vplyv na globálnu ekonomickú aktivitu, okrem krátkodobej volatility na trhoch a výkyvov vo vývoji výmenných kurzov. Tlmiacim faktorom, ktorý bránil výraznejšiemu prehĺbeniu vplyvu finančnej krízy na svetovú ekonomiku bola práve silná ekonomická aktivita v rozvíjajúcich sa ekonomikách.

Ďalším faktorom, ktorý tlmil rast svetovej ekonomiky v závere roka 2007, bolo spomalenie vývoja ekonomi-

ky USA a obavy z jeho následného prenosu na globálnu ekonomiku. Ekonomické spomalenie v USA však v konečnom dôsledku nemalo taký výrazný dopad na globálnu ekonomiku ako sa predpokladalo.

V roku 2007 došlo v dôsledku spomalenia globálnej economickej aktivity k zníženiu dynamiky rastu zahraničnoobchodnej výmeny, keď medziročný rast v roku 2007 dosiahol 6,6 % oproti 9,2 % v roku 2006. Spomalenie zahraničnoobchodnej výmeny medzi vyspelými ekonomikami bolo kompenzované rastom obchodu medzi rozvíjajúcimi sa ekonomikami, predovšetkým vzájomného intraregionálneho obchodu krajín juhovýchodnej Ázie.

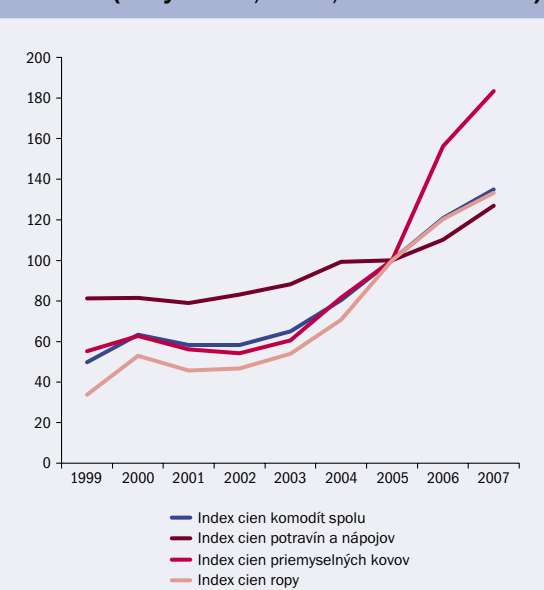
Cenový vývoj v prvej polovici roka 2007 bol stabilizovaný a inflácia zostávala na relatívne nízkych úrovniach. V druhej polovici roka 2007 však dochádzalo k akcelerácii dynamiky rastu inflácie vplyvom vysokých cien ropy a agrokomodít. Priemerná ročná inflácia za rok 2007 dosiahla 3,9 % oproti 3,4 % v roku 2006. Medziročná inflácia ku koncu roka 2007 dosiahla 4,8 % oproti 3,5 % v roku 2006.

Cena ropy v priebehu roka 2007 zaznamenávala permanentný nárast, najmä v druhej polovici roka, keď dochádzalo k zrýchľovaniu medziročnej dynamiky jej rastu. V porovnaní so začiatkom roka vzrástla cena ropy na konci roka 2007 o 56,9 % a v novembri

Tabuľka 1 Svetová produkcia		(medziročný rast v %)		
	2005	2006	2007	
Svetová produkcia	4,4	5,0	4,9	
Vyspelé ekonomiky	2,6	3,0	2,7	
USA	3,1	2,9	2,2	
Japonsko	1,9	2,4	2,1	
Eurozóna	1,6	2,8	2,6	
Rozvíjajúce sa ázijské krajiny	9,0	9,6	9,7	
Čína	10,4	11,1	11,4	
India	9,1	9,7	9,2	
Rusko	6,4	7,4	8,1	
Stredná a Latinská Amerika	4,6	5,5	5,6	
Brazília	3,2	3,8	5,4	
Blízky východ	5,7	5,8	5,8	

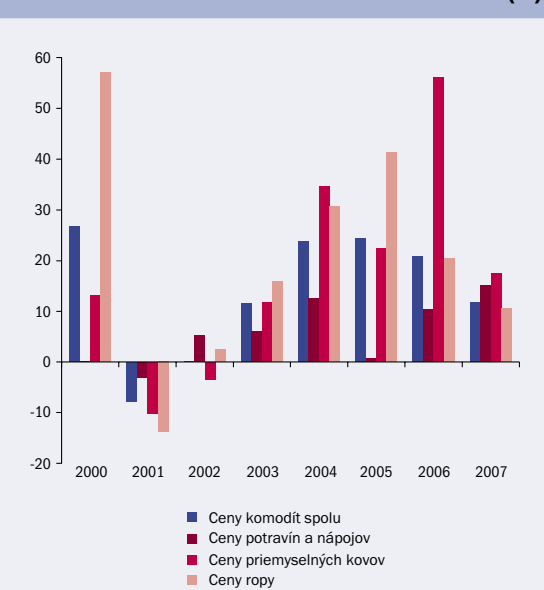
Zdroj: World Economic Outlook, MMF, január 2008, Eurostat.

Graf 1 Vývoj cien
(ceny v USD, index, rok 2005 = 100)

Zdroj: World Economic Outlook, MMF, apríl 2008.

Graf 2 Medziročná zmena cien komodít
(%)

Zdroj: World Economic Outlook, MMF, apríl 2008.

dosiahla maximálnu hodnotu 95,55 USD/barel. Priemerná cena ropy v roku 2007 bola 72,80 USD/barel. Oproti priemernej cene v roku 2006, keď jej úroveň dosiahla 66,30 USD/barel, tak vzrástla o 9,8 %. V dôsledku vysokých cien ropy došlo k zníženiu dopytu po rope v krajinách OECD. Toto zníženie bolo kompenzované rastom dopytu v rozvíjajúcich sa ekonomikách. Napriek zvýšeným príjmom ropných krajín a novým investíciám do ropného priemyslu zostávajú ťažobné a rafinérské kapacity naďalej obmedzené. Tento faktor, ako aj globálne napätie, depreciácia dolára, aktivita špekulatívnych investorov a hedžových fondov udržiavajú ceny ropy naďalej na vysokých úrovniach.

V prvej polovici roka 2007 dosiahli výrazný nárast aj ceny kovov a farebných kovov, a to najmä v dôsledku silného dopytu rozvíjajúcich sa ázijských ekonomik a taktiež v dôsledku nízkych spracovateľských kapacít priemyselných kovov. V druhej polovici roka však došlo k spomaleniu ich medziročnej dynamiky rastu. Napriek tomu ceny priemyselných kovov zaznamenali v roku 2007 najvyššiu medziročnú dynamiku rastu cien v rámci komodít.

K negatívnemu vývoju cien v druhom polroku výrazne prispeli ceny poľnohospodárskych a potravinárskych komodít. Ceny rástli najmä v dôsledku silného globálneho dopytu zo strany ázijských rozvíjajúcich sa ekonomik. Ďalším negatívnym faktorom vplyvujúcim na vývoj cien bola zvýšená produkcia biopalív, ktorá pôsobila najmä na rast cien obilnín. Nepriaznivé klimatické podmienky spôsobili výpadky v úrode agrokodit, a tým aj nižšie úrody než sa očakávalo,

z čoho následne vyplýval tlak na rast cien. Na raste cien agrokodit sa do značnej miery podieľali dlhodobé vysoké ceny ropy, ktoré spôsobovali zvyšovanie nákladov pre agropodukentov. Medziročná zmena cien agrokodit zaznamenala v roku 2007 nárast o 15 %.

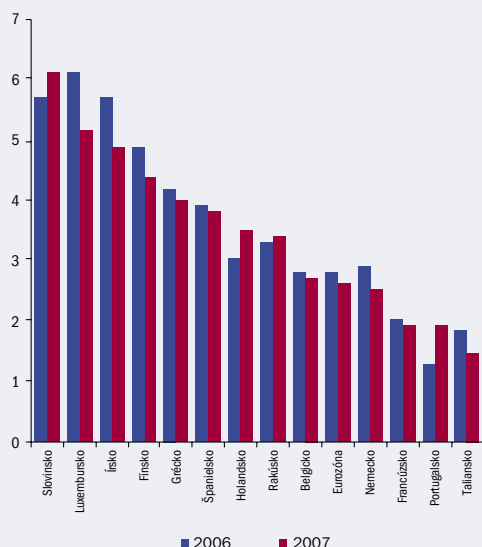
Kurzový vývoj vo svete bol charakterizovaný pokračujúcou apreciáciou eura voči americkému doláru, japonskému jenu, britskej libe a švajčiarskemu franku. Najvýraznejšie apreciovalo euro voči americkému doláru. Vývoj devízových kurzov bol v prvej polovici roka 2007 ovplyvnený predovšetkým slabým hospodárskym vývojom v USA a očakávaniami zmeny úrokových sadzieb v USA a eurozóne. V druhej polovici roka 2007 bol vývoj devízových kurzov výrazne ovplyvnený krízou na finančných trhoch.

1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne

Hospodársky rast eurozóny sa v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 (2,8 %) mierne spomalil na 2,6 %. Tento vývoj bol ovplyvnený jednorazovým vplyvom zvýšenia DPH v Nemecku, ako aj negatívnym vplyvom vyšších cien potravín a energií na výšku disponibilného príjmu domácností a na spotrebiteľskú dôveru. Vývoj inflácie, ako aj turbulencie na peňažných trhoch prispeli k zhoršeniu spotrebiteľských očakávaní v druhej polovici roka 2007. Napriek narastajúcej neistote v druhej polovici roka 2007 dosahovala ekonomika eurozóny relatívne priaznivé výsledky. Nezamestnanosť v decembri 2007 zaznamenala výrazné zníženie

Graf 3 Rast HDP v krajinách eurozóny

(%)

Zdroj: Eurostat.

Graf 4 Zmena dynamiky hospodárskeho rastu v roku 2007 oproti roku 2006 (p. b.)

Zdroj: Eurostat.

na 7,2 % (v decembri 2006 dosiahla 7,8 %) a pohybovala sa na historicky najnižších úrovniach.

V roku 2007 dosiahla dynamika celkovej priemernej inflácie meranej HICP 2,1 %, t. j. o 0,1 percentuálneho bodu menej ako v predchádzajúcich dvoch rokoch. Avšak priemer roku 2007 je výsledkom dvoch rozdielnych vývojových tendencií. Medziročná miera inflácie bola vo všeobecnosti do konca leta stabilná na úrovni pod 2 %. Jej úroveň sa v septembri 2007, po prvýkrát od augusta 2006, mierne zvýšila a naďalej rástla až na 3,1 % (v novembri a decembri 2007).

Inflácia bola do veľkej miery determinovaná silným nárastom cien energií a potravín. Nárast cien ropy začiatkom roku 2007 a jeho vplyv na ceny energií bol redukovaný základným efektom až do konca augusta 2007. Následne však spojenie nárastu cien ropy a nepriaznivého základného efektu spôsobilo podstatné zvýšenie úrovne celkového HICP. Príspevok cien nespracovaných potravín k rastu spotrebiteľských cien bol počas celého roku 2007 zvýšený. Ceny spracovaných potravín začali rásť od konca leta a prispeli k vyššej miere inflácie počas posledných mesiacov roku. Ceny potravín vo všeobecnosti rástli rýchlejšie tak na úrovni výrobcov, ako aj spotrebiteľov.

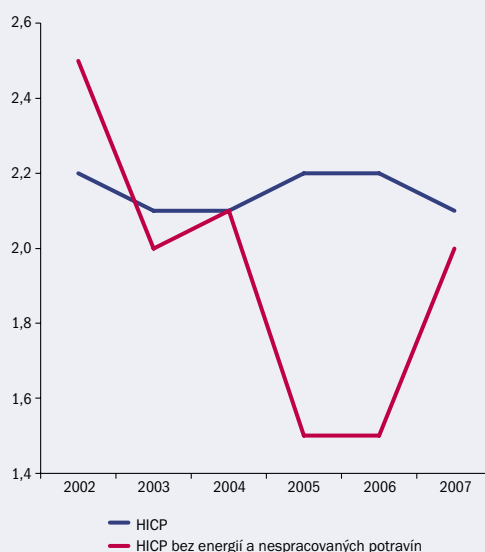
Medziročná miera rastu cien priemyselných výrobcov dosiahla v roku 2007 úroveň 2,8 %, čo je podstatne nižšia hladina ako v predchádzajúcich dvoch rokoch (4,1 % v roku 2005 a 5,1 % v roku 2006). Hlavným dôvodom tohto vývoja bol základný efekt, ktorý v značnej miere ovplyvnil energetické komponenty a trval do začiatku druhej polovice roka. Od septembra začala

byť medziročná miera cien energetických výrobcov tlačaná hore nárastom cien ropy, poľnohospodárskych komodít a základným efektom.

V priebehu roka sa výmenný kurz eura voči k americkému doláru zhodnotil takmer o 11 %. Na začiatku roka 2007 malo euro voči ostatným menám depreciačný trend. V dôsledku pozitívneho ekonomického vývoja v eurozóne však došlo k zastaveniu

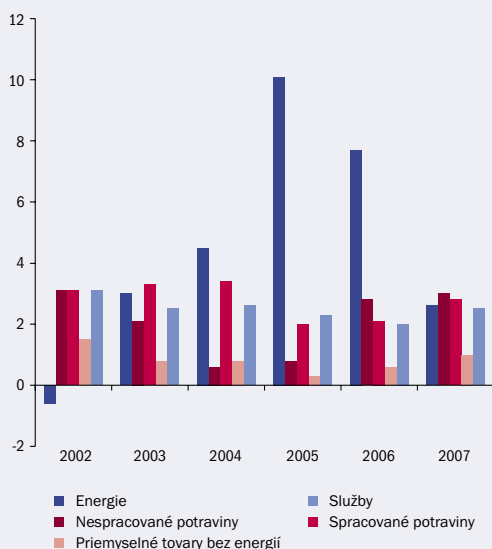
Graf 5 Vývoj inflácie v eurozóne

(%)

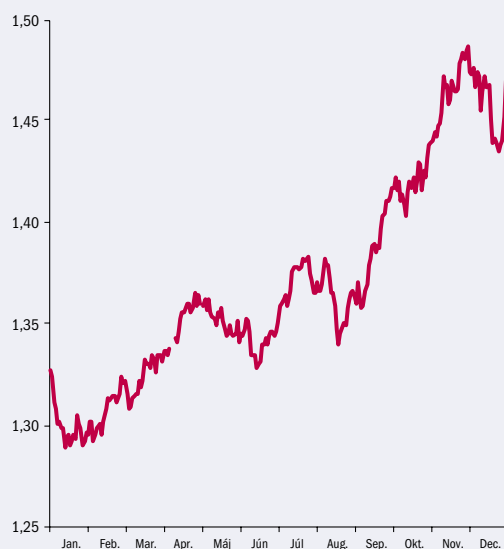
Zdroj: Eurostat.

Graf 6 Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie v eurozóne (%)

Zdroj: Eurostat.

Graf 7 Vývoj výmenného kurzu USD/EUR v roku 2007

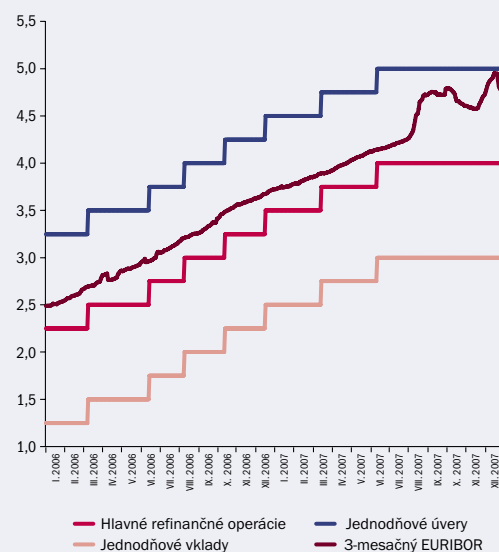
Zdroj: ECB.

depreciačného trendu a euro začalo postupne voči ostatným menám apreciovať. Výraznú volatilitu do vývoja výmenných kurzov priniesla kríza na finančných trhoch, ktorá mala za následok zvýšenie averzie voči riziku a prehodnocovanie miery rizika. V dôsledku obáv o likviditu na peňažnom trhu, vyplývajúcich z finančnej krízy, euro výrazne apreciovalo najmä voči americkému doláru. K deprecii dolára prispeli aj slabé ekonomické údaje a pokračujúca hypotekárna kríza. Tento trend bol v priebehu celého roku ovplyvňovaný obavami z výraznejšieho spomalenia hospodárskeho rastu v USA, ako aj z najnovšieho vývoja na americkom trhu nehnuteľností. V máji a v auguste sa zhodnocovanie eura zmiernilo, v dôsledku priaznivých výsledkov indikátorov dôvery v USA a nižšej ochoty európskych bankových domov udržať investície na americkom trhu nehnuteľností. Po septembrovom znížení sadzieb federálnych fondov o 0,5 percentuálneho bodu na 4,75 % pokračovalo zhodnocovanie eura aj v nasledujúcich mesiacoch. Naďalej bolo ovplyvňované pretrvávajúcimi obavami z výraznejšieho ako očakávaného vplyvu krízy reálného trhu v USA na americkú ekonomiku.

Počas roku 2007 vykonávala ECB menovú politiku v prostredí zdravého ekonomického rastu. V priebehu roka reagovala na riziká, ktoré by mohli ohroziť cenovú stabilitu a zvýšila kľúčové úrokové sadzby dvakrát, v máji a v júni, celkovo o 50 bazických bodov. Základná úroková sadzba ECB vzrástla z úrovne 3,5 % v decembri 2006 na 4,0 % v júni 2007. Aj napriek zvyšujúcim sa rizikám spojeným s vývojom na finančných trhoch od augusta 2007, ktoré by mohli

vplývať na cenovú stabilitu negatívne, sa riadiaca rada ECB rozhodla ponechať v druhej polovici roka hlavné úrokové sadzby nezmenené. V súvislosti s nestabilnou situáciou na finančných trhoch ECB rozhodla o dvoch dodatočných dlhodobých refinančných operáciách.

Graf 8 Úrokové sadzby ECB a EURIBOR (%)

Zdroj: ECB.

1.3 Vývoj v krajinách V4

V roku 2007 zaznamenali ekonomiky Českej republiky a Poľska v porovnaní s predchádzajúcim rokom mierne zvýšenie hospodárskeho rastu, ktorý bol ovplyvňovaný hlavne spotrebou a investíciami. Naopak, dynamika rastu HDP v Maďarsku poklesla, čím sa potvrdil trend spomaľovania ekonomiky z predchádzajúceho roka. Medziročná inflácia sa zrýchlila v celom regióne V4, najmä z dôvodu rastúcich cien potravín a energií. Vplyvom pozitívnej nálady investorov v regióne maďarský forint a poľský zlotý v prvej polovici roka voči euru posilňovali, v druhom polroku sa v dôsledku krízy na svetových finančných trhoch apreciačné tendencie zastavili. V porovnaní so zlotým a forintom zaznamenala česká koruna protichodné trendy, čo súviselo s jej využívaním ako financujúcej meny pri carry trade obchodoch. Úrokové sadzby v regióne zvyšovali Česká národní banka (ČNB) a Narodowy Bank Polski (NBP); Magyar Nemzeti Bank (MNB) naopak úrokové sadzby znižovala.

Česká republika si udržala relatívne vysoký hospodársky rast z minulých období. V porovnaní s rokom 2006 sa rast HDP zrýchlil o 0,1 percentuálneho bodu na 6,5 %. Na raste ekonomiky sa tak ako predchádzajúci rok významne podieľali tvorba investícií a spotreba – najmä spotreba domácností. Jej rast ovplyvňovalo znižovanie miery nezamestnanosti, rast hrubého disponibilného dôchodku a vysoká spotrebiteľská dôvera. Miera nezamestnanosti sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom znížila o 1,8 percentuálneho bodu na 5,3 %.

Priemerná ročná miera inflácie meranej HICP dosiahla 3 %, čo bolo o 0,9 percentuálneho bodu viac ako v roku 2006. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa najviac zvýšili ceny spracovaných potravín, kde sa hlavne v prvej polovici roka prejavilo zvýšenie spotrebných daní z tabaku. V druhom polroku boli ceny potravín ovplyvnené najmä globálnymi faktormi. Okrem potravín rástli aj ceny energií.

Vývoj kurzu českej koruny bol v porovnaní s ostatnými menami v regióne čiastočne odlišný. V prvom štvrtroku česká koruna mierne zaostávala, pravdepodobne z dôvodu záporného úrokového diferenciálu voči ostatným menám V4. Za oslabovaním koruny v druhom štvrtroku stálo uzatváranie carry trade obchodov, pri ktorých boli zapožičané české koruny investované do vyššie úročených aktív v cudzích menách. V druhom polroku (v dôsledku rastúcej averzie voči riziku a následnému zatváraní carry trade obchodov) začala koruna opäť apreciovať. K posilňovaniu kurzu prispievalo aj zvyšovanie úrokových sadzieb zo strany ČNB a očakávaní trhu ohľadom ich ďalšieho rastu.

Graf 9 Vývoj kurzov mien krajín V4 voči euru (medziročná zmena v %)

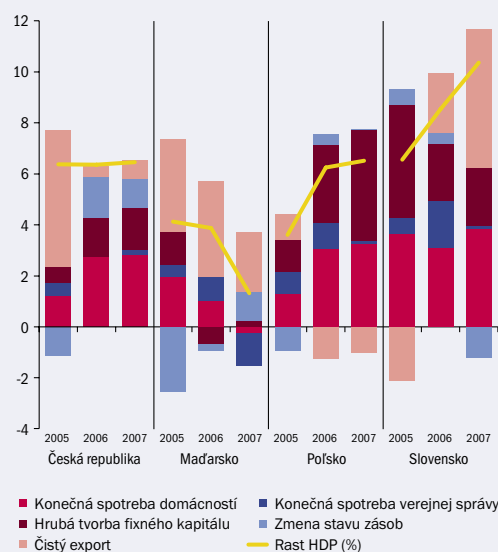
Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Poznámka: Záporné hodnoty znamenajú apreciáciu.

Česká národní banka počas roka zvýšila základnú úrokovú sadzbu celkovo o jeden percentuálny bod na 3,5 % z dôvodu inflácie, ktorá bola vyššia ako očakávaná hodnota. Ďalšou príčinou zvyšovania úrokových sadzieb bola otvárajúca sa produkčná medzera a jej možný negatívny dopad na českú ekonomiku.

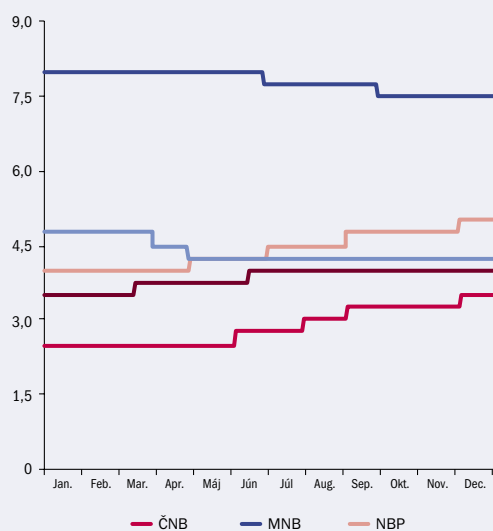
Graf 10 Príspevky k rastu HDP

(p. b.)

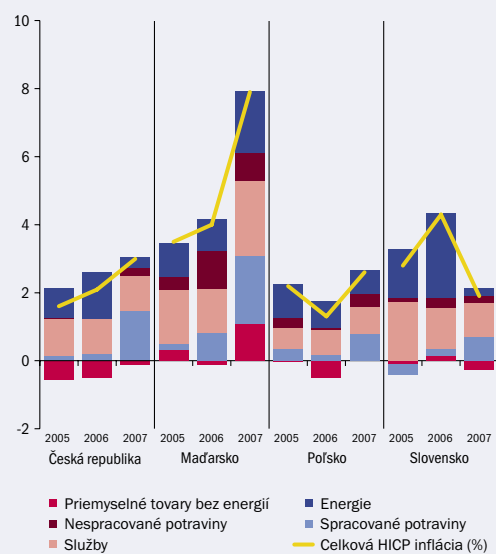
Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Graf 11 Vývoj kľúčových sadzieb národných centrálnych bánk (%)

Zdroj: Národné centrálné banky a ECB.

Graf 12 Príspevky k HICP inflácii (p. b.)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Maďarská ekonomika v roku 2007 pokračovala v spomaľovaní, keď sa rast HDP znížil o 2,6 percentuálneho bodu na 1,3 %. Za znížením ekonomického rastu stál pokles spotreby domácností a výdavkov vlády v dôsledku administratívnych zmien a fiškálnych opatrení z roku 2006. K rastu ekonomiky prispieval najmä čistý export a tvorba zásob. Miera nezamestnanosti oproti roku 2006 mierne poklesla na 7,4 %.

Inflácia medziročne vzrástla o 3,9 percentuálneho bodu na 7,9 %. K zrýchľovaniu rastu cenovej hladiny najviac prispievali služby, potraviny a úprava regulovaných cien z januára 2007. V cenách tovarov a služieb sa taktiež prejavoval efekt zvýšenia DPH zo septembra 2006. V závere roka sa inflácia zrýchľovala vplyvom globálneho rastu cien potravín a ropy.

Kurz maďarského forintu sa od januára 2007 posilňoval, v dôsledku pozitívnej nálady investorov a záujmu o meny stredoeurópskeho regiónu. Dlhodobý apreciačný trend (od augusta 2006) sa skončil v druhej polovici roka, keď kurz začala ovplyvňovať začínajúca sa kríza likvidity v USA a s ňou spojená neistota na finančných trhoch. Nárast averzie investorov k riziku sa spomedzi krajín V4 najviac prejavil na kurze maďarského forintu, ktorý sa následne oslaboval až do konca roka 2007.

MNB počas roka znižovala úrokové sadzby dvakrát. Na svojom júnovom zasadnutí znížila úrokovú sadzbu o 0,25 percentuálneho bodu v dôsledku znižujúcej sa inflácie, ktorá podľa predikcie dosiahla svoj vrchol a mala naďalej klesať. K ďalšej redukcii o 0,25

percentuálneho bodu na 7,5 % došlo v septembri z dôvodu spomalenia ekonomiky a pretrvávajúceho poklesu domáceho dopytu.

Ekonomický rast v **Poľsku** sa zrýchlil o 0,3 percentuálneho bodu na 6,5 %. Podobne ako v Českej republike boli zdrojom rastu investície a spotreba domácností. Investičná aktivita rástla vo všetkých oblastiach, najmä však v podnikovom sektore. Spotrebiteľské výdavky ovplyvňoval nárast reálnych príjmov domácností, ktoré však rástli rýchlejšie ako produktivita. Rast domáceho dopytu bol tiež výsledkom zlepšenia na trhu práce, keď nezamestnanosť v porovnaní s rokom 2006 poklesla o 4,2 percentuálneho bodu na 9,6 %.

Inflácia v Poľsku sa zrýchlila o 1,3 percentuálneho bodu na 2,6 %. Podobne ako v ostatných krajinách V4 v porovnaní s predchádzajúcim rokom najviac rástli ceny potravín a energií ovplyvnené globálnymi faktormi. Cenová hladina bola taktiež ovplyvnená rastom príjmov domácností a následným zvýšeným dopytom. Zároveň sa znížil tlmiaci vplyv cien priemyselných tovarov bez energií.

Kurz poľského zlotého bol v prvej polovici roka ovplyvnený prevažne domácimi faktormi. Zlepšenie ratingu, dobrá makroekonomická situácia a očakávania zvýšenia úrokových sadzieb sprevádzané poklesom rizikovej averzie na trhoch rozvíjajúcich sa krajín (emerging markets) mali za následok posilnenie kurzu voči euru. Depreciácia poľského zlotého v druhom polroku súvisela s turbulenciami na finančných trhoch.

V závere roka vplyvom zvyšovania úrokových sadzieb kurz opäť aprecioval.

NBP zvýšila v priebehu roka 2007 svoju referenčnú úrokovú sadzbu štyrikrát, celkovo o jeden percentu-

álny bod na 5 %. Medzi hlavné dôvody zvyšovania sadzieb patrila rast ekonomiky nad úroveň potenciálu, rýchlejší rast miezd v porovnaní s produktivitou práce, ako aj rastúca inflácia v závere roka, ktorá presiahla hornú hranicu odchýlky od inflačného cieľa NBP.

Menový vývoj

2 Menový vývoj

Menová politika NBS pôsobila v roku 2007 v prostredí dynamického ekonomického rastu a v súlade s Menovým programom do roku 2008 pokračovala v realizácii stratégie inflačného cielenia v podmienkach ERM II. V súlade so záväzkami vyplývajúcimi z členstva v EÚ a zámerom vytvárať podmienky na prijatie spoločnej meny euro v januári 2009, ako aj so záväzkami vlády v oblasti znižovania fiškálneho deficitu, bol pre medzročnú mieru inflácie meranú harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP) stanovený cieľ pod 2 % k decembru 2007 a 2008 tak, aby bolo splnené maastrichtské kritérium na báze priemernej dvanásťmesačnej inflácie.

Ku koncu roka 2007 dosiahla HICP inflácia 2,5 %, čo v porovnaní s decembrom 2006 predstavovalo spomalenie rastu o 1,2 percentuálneho bodu. Od augusta 2007 sa inflácia nachádzala pod maastrichtským kritériom inflácie. Dynamický rast cien potravín a ropy v štvrtom štvrťroku 2007 prispel k prekročeniu inflačného cieľa NBS stanoveného na koniec roka 2007. Tieto faktory však tvoria stanovené výnimky zo splnenia inflačného cieľa a predstavovali výlučne nákladové faktory inflácie.

Ekonomický a menový vývoj bol v roku 2007 charakteristický dynamickým vývojom, keď rast HDP v stálych cenách dosiahol 10,4 % a v porovnaní s rokom 2006 sa tempo ekonomického rastu zrýchlilo o 1,9 percentuálneho bodu. Pokračujúci silný rast HDP v roku 2007 sa čiastočne premietol aj do rastu miezd a zamestnanosti, do poklesu počtu nezamestnaných, rastu produktivity práce a do zlepšenia finančného hospodárenia (rastu ziskov) korporácií. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa znížil deficit bežného účtu platobnej bilancie, predovšetkým vplyvom medzročného zlepšenia vývoja obchodnej bilancie.

V priebehu roka 2007 zmenila NBS nastavenie menovej politiky prostredníctvom zníženia základných úrokových sadzieb v marci a v apríli o 0,25 percentuálneho bodu, t. j. spolu o 0,50 percentuálneho bodu. NBS pristúpila taktiež k zníženiu jednodňovej sterilizačnej sadzby o 0,75 percentuálneho bodu v marci a o 0,25 percentuálneho bodu v apríli.

S účinnosťou od 19. marca 2007 bola v súvislosti s pozitívnym vplyvom základných makroekonomických

ukazovateľov revalvovaná centrálna parita koruny voči euru o 8,5 %, keď nová centrálna parita bola stanovená na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk (pôvodne 38,4550 Sk), spodná hranica pre povinné intervencie 30,1260 SKK/EUR a horná hranica 40,7588 SKK/EUR.

2.1 Vývoj ekonomiky

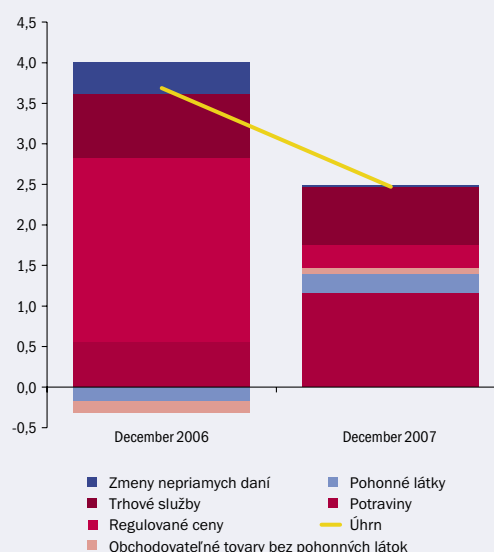
2.1.1 Vývoj cien

Spotrebiteľské ceny

Inflácia meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien

Spotrebiteľské ceny merané harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien sa v decembri 2007 medzročne zvýšili o 2,5 %, čo v porovnaní s koncom roka 2006 predstavovalo spomalenie ich rastu o 1,2 percentuálneho bodu. V priemere za rok 2007 dosiahla inflácia hodnotu 1,9 % (v roku 2006 4,3 %), pri raste cien tovarov o 1,4 % a cien služieb o 2,9 %.

Graf 13 Inflácia HICP v štruktúre národného indexu (príspevky jednotlivých zložiek k celkovej inflácii) (p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Medziročná miera jadrovej inflácie (úhrn bez energií a nespracovaných potravín) dosiahla v roku 2007 priemernú hodnotu 1,9 % a bola o 0,2 percentuálneho bodu nižšia ako v predchádzajúcom roku.

Národná banka Slovenska si v decembri 2004 v Menovom programe na roky 2005 – 2008 zadefinovala výkon menovej politiky ako inflačné cielenie v podmienkach ERM II. Základnou kotvou menovej politiky sa stalo stanovenie hodnoty pre vývoj inflácie. Hodnota medziročnej inflácie k decembru 2007 bola určená pod 2 %, pričom aktuálna hodnota na konci roka bola o 0,5 percentuálneho bodu nad stanoveným cieľom.

Prekročenie stanoveného cieľa bolo spôsobené faktormi mimo vplyvu menovej politiky, a to globálnym zvyšovaním cien potravinárskych a energetických komodít, čo sa prejavilo v posledných mesiacoch roka 2007 v spotrebiteľských cenách potravín a pohonných látok. Cena ropy v korunovom vyjadrení dosiahla v decembri roku 2007 medziročnú dynamiku 25,7 %, pri priemernej cene 72,5 USD/barel (pričom odhad na rok 2007 v Menovom programe do roku 2008, kde bol stanovený inflačný cieľ, bol na úrovni 34,6 USD/barel). V cenách potravín sa v roku 2007 oproti roku 2006 prejavil vývoj cien agrokomodít na európskom a svetových trhoch v druhej polovici roka 2007 v dôsledku nízkej úrody a rastúceho dopytu v rýchlo rozvíjajúcich sa ázijských krajinách. Rovnako sa v cenách agrokomodít prejavil zvýšený dopyt v dôsledku rastu výroby biopalív. Medziročné tempo rastu cien priemyselných tovarov bez energií bolo takmer v súlade s predpokladmi Menového programu do roku 2008 a dynamika cien služieb bola mierne pomalšia.

Všetky uvedené faktory mali charakter ponukových šokov a patrili medzi výnimky z plnenia inflačného cieľa, ktoré boli exaktne definované v Menovom programe NBS do roku 2008, a ako také sú mimo pôsobenia menovej politiky NBS. Vzhľadom na to sa NBS sústreďovala v prvom rade na zmierňovanie, resp. eliminovanie dopadu sekundárnych faktorov, teda zabráneniu cenovej nákazy do ostatných zložiek spotrebného koša.

Tovary

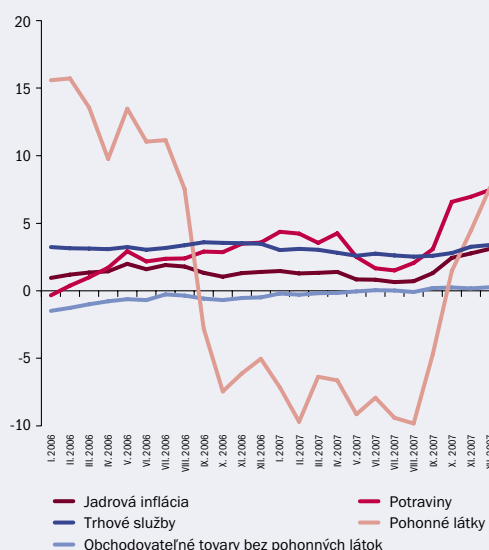
Na rozdiel od predchádzajúcich rokov neboli v roku 2007 ceny energií dynamizujúcim prvkom rastu cien tovarov, ale naopak tlmiacim. Spomalila sa dynamika regulovaných cien energií (elektrická energia, plyn a ostatné energie) v priemere zo 14,9 % v roku 2006 na 2,6 % v roku 2007, ako aj cien pohonných látok, ktorých priemerné medziročné tempo poklesu dosiahlo v roku 2007 4,9 % (v roku 2006 rast o 5,5 %). Ceny priemyselných tovarov bez energií sa za rok 2007 znížili v priemere o 1,1 %, keď ich vývoj bol ovplyvnený vývojom regulovaných cien liekov (pokles

DPH z 19 % na 10 %, ako aj vyradenie jedného lieku zo spotrebného koša s vysokým doplatkom v dôsledku ukončenia jeho výroby a distribúcie a jeho nahradením podobným liekom, ale s nižším doplatkom). Aj po zohľadnení tohto administratívneho opatrenia by priemyselné tovary bez energií zaznamenali priemerný medziročný pokles cien, pričom v roku 2006 ich priemerný rast dosiahol 0,6 %. Predaj priemyselných tovarov bez energií je najviac vystavený tlaku zahraničnej konkurencie a napriek výraznému zhodnoteniu výmenného kurzu v roku 2007 o 9,3 % je zaznamenaný medziročný pokles výrazne nižší, čo potvrdzuje nízky a obmedzený vplyv kurzu na spotrebiteľské ceny. V rámci tohto subagregátu sa na jednej strane najviac zvyšovali ceny priemyselných tovarov strednodobej spotreby (v priemere o 0,7 %), na druhej strane priemyselné tovary dlhodobej spotreby boli lacnejšie o 5,5 %. Ceny potravín boli v priemere vyššie o 4,1 %, pri raste cien spracovaných potravín o 4,7 % a raste cien nespracovaných potravín o 3,0 %.

Služby

Ceny služieb zaznamenali v roku 2007 priemernú dynamiku 2,9 %, čo v porovnaní s rokom 2006 (3,5 %) znamená spomalenie tempa rastu. V cenách služieb dosiahli najdynamickejší rast ceny služieb lekárov, zubných lekárov, ako aj ceny finančných služieb. Dynamika cien týchto služieb sa však výraznejšie zvýšila až v poslednom štvrtroku 2007. Zrýchlila sa aj dynamika cien spojených s dopravou (z 2,6 % v roku 2006 na 3,8 %). V rámci služieb jedinou kategóriou, ktorá zaznamenala pokles, boli ceny poštových

Graf 14 Vývoj cien subagregátov jadrovej inflácie (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

Tabuľka 2 Vývoj spotrebiteľských cien na báze HICP (priemer za obdobie)
(medziročná zmena v %)

	2006		2007				
	Dec.	Rok	Mar.	Jún	Sep.	Dec.	Rok
Úhrn	3,7	4,3	2,1	1,5	1,7	2,5	1,9
Tovary	4,0	4,6	1,7	0,9	1,0	1,8	1,4
Priemyselné tovary	3,9	6,0	0,4	-0,1	-0,1	-0,2	0,0
Priemyselné tovary bez energií	1,1	0,6	-0,4	-1,1	-1,4	-1,2	-1,1
Energie	7,4	13,1	1,5	1,2	1,8	1,2	1,3
Potraviny	4,1	2,3	4,1	2,8	3,0	5,8	4,1
Potraviny – spracované (vrátane alkoholu a tabaku)	3,5	1,4	3,9	4,5	3,8	7,4	4,7
Potraviny – nespracované	5,3	4,0	4,4	-0,1	1,3	2,6	3,0
Služby	3,1	3,5	2,8	2,6	3,2	3,7	2,9
Jadrová inflácia (úhrn bez energií a nespracovaných potravín)	2,5	2,1	1,9	1,7	1,8	2,8	1,9
Úhrn bez energií	2,8	2,3	2,2	1,5	1,7	2,8	2,0

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

a telekomunikačných služieb, ktoré sa za rok znížili v priemere o 0,3 %.

Inflácia meraná národným indexom spotrebiteľských cien

V decembri 2007 dosiahol medziročný rast spotrebiteľských cien 3,4 %, čo v porovnaní s koncom roka 2006 predstavovalo spomalenie ich rastu o 0,8 percentuálneho bodu. V dôsledku rýchleho rastu cien

služieb spojených s bývaním (rast cien fondu opráv) dosiahol na konci roka 2007 medziročný rast spotrebiteľských cien meraný CPI v porovnaní s HICP vyššie úrovne (o 0,9 percentuálneho bodu). V priemere za rok 2007 dosiahla inflácia meraná CPI medziročnú dynamiku 2,8 % (v predchádzajúcom roku 4,5 %).

Na spomalení medziročného tempa rastu spotrebiteľských cien v roku 2007 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom podieľala najmä nižšia dynamika regulovaných cien.

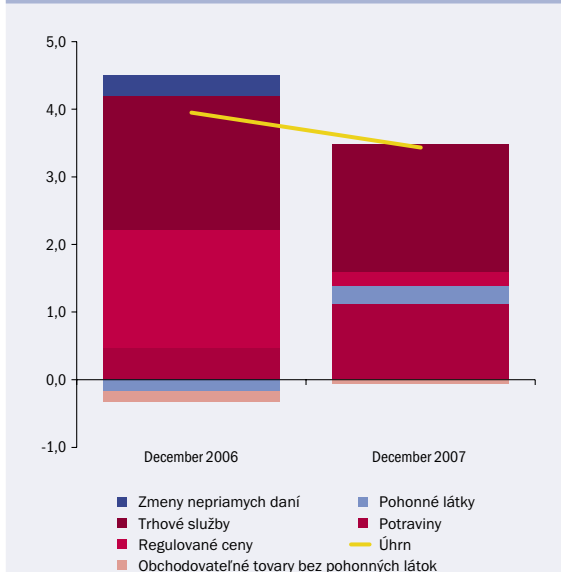
Tabuľka 3 Vývoj spotrebiteľských cien (medziročná zmena)

	2006		2007				
	Dec.	Rok	Mar.	Jún	Sep.	Dec.	Rok
Úhrn v %	4,2	4,5	2,7	2,5	2,8	3,4	4,5
Regulované ceny v %	7,5	10,5	2,3	1,5	2,1	0,9	1,7
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách – podiel na úhrne v percent. bodoch	0,31	0,13	0,23	0,23	0,05	0,00	0,15
Jadrová inflácia v %	2,7	2,5	2,5	2,5	3,0	4,2	2,9
v tom:							
Ceny potravín v %	3,0	1,5	2,9	2,0	3,8	8,0	4,0
Obchodovateľné tovary v % ¹⁾	-1,0	-0,1	-0,8	-1,0	-0,6	0,6	-0,7
Obchodovateľné tovary bez pohonných látok v % ¹⁾	-0,5	-0,8	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2
Pohonné látky v %	-5,1	6,0	-6,4	-7,9	-4,7	7,6	-4,8
Trhové služby v % ¹⁾	7,3	6,5	6,6	7,1	7,0	6,8	6,8
Čistá inflácia (bez vplyvu zmien nepriamych daní)	2,7	2,8	2,4	2,6	2,8	3,4	2,6
Čistá inflácia bez pohonných látok (bez vplyvu zmien nepriamych daní)	3,2	2,6	3,0	3,3	3,3	3,1	3,1

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Graf 15 Štruktúra inflácie meranej CPI (príspevky jednotlivých zložiek k celkovej inflácii) (p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Na ceny v roku 2007 vplývali vonkajšie faktory. Cenový vývoj bol ovplyvnený vývojom svetových cien komodít, ropy a energií, ktorý sa následne prejavil v úpravách regulovaných cien, cien pohonných látok a vo vývoji cien potravín. Najväčší podiel na raste cenovej hladiny mal rast cien trhových služieb (predovšetkým rast cien fondu opráv a imputovaného nájomného). Ceny obchodovateľných tovarov zaznamenali zrýchlenie medziročného poklesu. Uvedený vývoj bol výsledkom výraznejšieho medziročného poklesu cien pohonných látok, aj napriek spomaleniu medziročného poklesu cien obchodovateľných tovarov bez pohonných látok v období výrazného posilňovania výmenného kurzu.

Regulované ceny

Administratívne opatrenia v oblasti regulovaných cien boli, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, jedným z určujúcich faktorov vo vývoji spotrebiteľských cien. Medziročná dynamika regulovaných cien dosiahla v roku 2007 v priemere 1,7 % (10,5 % v roku 2006). Spomalila sa najmä dynamika cien energií (tepla, plynu a elektrickej energie). V regulovaných cenách sa prejavilo aj zníženie DPH na lieky z 19 % na 10 % od januára 2007.

Zmeny nepriamych daní

V roku 2007 nedošlo k zmenám nepriamych daní v neregulovaných cenách. V prvej polovici roka 2007 sa v medziročnej dynamike prejavovalo zvýšenie

spotrebných daní na tabak a tabakové výrobky z roku 2006 (0,15 percentuálneho bodu z priemernej medziročnej dynamiky inflácie meranej CPI).

Jadrová inflácia

Jadrová inflácia v roku 2007 dosiahla v priemere 2,9 %, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavovalo zvýšenie o 0,4 percentuálneho bodu. V decembri 2007 dosiahla jadrová inflácia medziročnú dynamiku 4,2 % (v decembri 2006 2,7 %).

Z hľadiska základnej štruktúry jadrovej inflácie boli určujúcim faktorom zrýchlenia rastu ceny potravín (výrazný rast cien koncom roka 2007 vplyvom rastu cien poľnohospodárskych komodít na svetových trhoch, ktoré sa premietli do cien potravín vo všetkých krajinách EÚ rôznou intenzitou). Ceny trhových služieb zaznamenali mierne zrýchlenie priemernej medziročnej dynamiky (v dôsledku rastu cien fondu opráv a cien bankových poplatkov na konci roka 2007). Tempo medziročného poklesu cien obchodovateľných tovarov bez pohonných látok sa v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 spomalilo a prispelo tak k vyššej priemernej medziročnej dynamike jadrovej inflácie (rýchlejší rast cien nealkoholických a alkoholických nápojov).

Na vývoj jadrovej inflácie pôsobili tlmiaco ceny pohonných látok, ktoré v roku 2006 medziročne rástli v priemere o 6,0 % a v roku 2007 dosiahli priemerný medziročný pokles o 4,8 %. Ich vývoj reagoval na zmeny cien ropy a výmenného kurzu slovenskej koruny oproti doláru.

Vývoj cien služieb nesignalizoval existenciu nadmerných dopytových tlakov. Najrýchlejší medziročný rast zaznamenávali počas roka ceny služieb spojených s bývaním.

Ceny výrobcov

Vývoj cien výrobcov bol v roku 2007 ovplyvnený viacerými faktormi. Určujúci vplyv mala cena ropy, čo spôsobilo výrazne pomalší medziročný rast cien rafinérskych ropných produktov v rámci produktov priemyselnej výroby v prvých deviatich mesiacoch roka 2007 v porovnaní s predchádzajúcim rokom. S tým súvisel aj pomalší rast cien energií. V poslednom štvrtroku však začali ceny ropy na svetových trhoch akcelerovať a výraznejšie vzrástli aj ceny základných potravinových komodít. V dôsledku vplyvu uvedených faktorov došlo v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 k výraznému spomaleniu dynamiky cien priemyselných výrobcov.

Kombinácia vplyvu viacerých, hlavne vonkajších faktorov (sucho v Austrálii, výrazne rastúci dopyt po

Tabuľka 4 Medziročný vývoj cien výrobcov		(priemer za obdobie, %)				
	2006	2007				
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Ceny priemyselných výrobcov	8,4	3,4	1,6	1,1	2,2	2,0
Ceny nerastných surovín	38,4	-0,5	-3,4	-5,2	-3,8	-3,3
Ceny produktov priemyselnej výroby	2,1	0,9	-0,3	-0,7	1,4	0,3
Ceny elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody	14,5	7,0	4,2	3,8	3,6	4,6
Ceny stavebných prác	3,9	4,1	4,1	3,7	4,0	4,0
Ceny stavebných materiálov	3,0	5,2	5,4	6,7	5,1	5,6
Ceny poľnohospodárskych výrobkov	-0,2	0,8	-2,1	8,3	10,6	5,4
Ceny rastlinných výrobkov	1,1	21,9	15,9	23,9	25,8	24,0
Ceny živočíšnych výrobkov	-0,7	-2,8	-3,9	-1,6	0,3	-2,0

Zdroj: ŠÚ SR.

potravínach v Číne a Indii, rast využívania obilnín na výrobu biopalív) spôsobila aj v podmienkach Slovenska rast cien poľnohospodárskych výrobkov.

Ceny stavebných prác rástli v roku 2007 takmer rovnako ako v roku 2006, ale ceny stavebných materiálov rástli rýchlejšie ako pred rokom.

Podstatne pomalší medziročný rast cien priemyselných výrobcov bol v roku 2007 v porovnaní s predchádzajúcim rokom spôsobený hlavne výrazným medziročným spomalením rastu cien elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody (v priemere o takmer 10 percentuálnych bodov na 4,6%). Na spomalení rastu cien energií sa podieľali takmer všetky ich základné zložky. Len ceny výroby a distribúcie elektriny rástli rovnako ako pred rokom (9,0%). Ceny výroby plynu a distribúcie plyných palív potrubím v roku 2007 poklesli v priemere o 3,6%, kým v roku 2006 vzrástli v priemere o 22,7 %. Ročná dynamika cien výroby a rozvodu pary a teplej vody sa spomalila v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku o 11,1 percentuálneho bodu na 7,3% a úpravy a distribúcie vody o 8,9 percentuálneho bodu na 0,7 %.

Spomalenie medziročnej dynamiky cien produktov priemyselnej výroby v roku 2007 o 1,8 percentuálneho bodu na 0,3% bolo výsledkom hlavne poklesu cien rafinérskych ropných produktov o 7,5% (pred rokom vzrástli o 13,1%), aj keď v poslednom štvrtroku začali opäť rásť. V roku 2007 medziročne poklesli aj ceny dopravných prostriedkov (o 3,3%, kým pred rokom stagnovali) a elektrických a optických zariadení (o 0,5%, kým pred rokom vzrástli o 1,7%). Ceny základných kovov a hotových kovových výrobkov rástli v roku 2007 pomalšie ako v roku 2006 (o 0,5 percentuálneho bodu na 2,5%). Na druhej strane rýchlejšie ako pred rokom rástli ceny potravinárskych výrobkov (o 3,5%, kým pred rokom poklesli o 0,4%),

ostatných nekovových minerálnych výrobkov (o 3,1 percentuálneho bodu na 4,9%) a výrobkov z dreva (o 3,9 percentuálneho bodu na 5,9%).

2.1.2 Hrubý domáci produkt

Hrubý domáci produkt (HDP) vzrástol v roku 2007 podľa spresneného odhadu Štatistického úradu SR medziročne o 10,4% v stálych cenách. V porovnaní s rokom 2006 sa tempo ekonomického rastu zrýchlilo o 1,9 percentuálneho bodu, a to predovšetkým vplyvom vyššieho príspevku čistého exportu a čiastočne aj vplyvom predzásobenia sa cigaretami a tabakovými výrobkami.

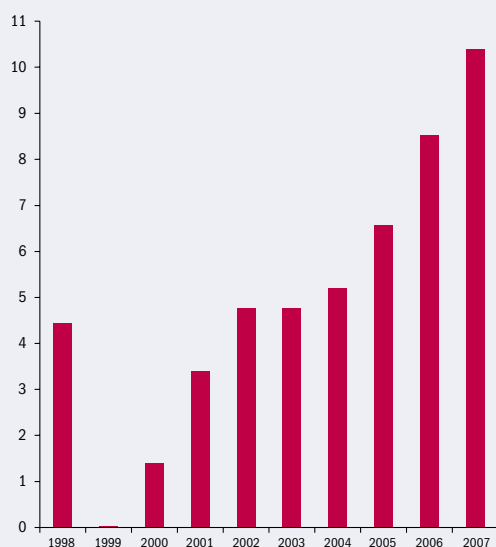
Z hľadiska použitia vplýval na ekonomický rast v roku 2007 rast zahraničného i domáceho dopytu. Z produkčného pohľadu bol vývoj reálnej ekonomiky ovplyvnený predovšetkým rastom pridanej hodnoty v priemyselnej výrobe a vo verejnej správe, školstve, zdravotníctve a ostatných službách. Nominálny objem vytvoreného HDP predstavoval 1 851,8 mld. Sk, čo bolo o 11,6% viac ako pred rokom.

Z pohľadu jednotlivých štvrtrokov roku 2007 akceleroval reálny rast ekonomiky z 8,3% v 1. štvrtroku na 14,3% vo 4. štvrtroku.

Ponuková stránka HDP

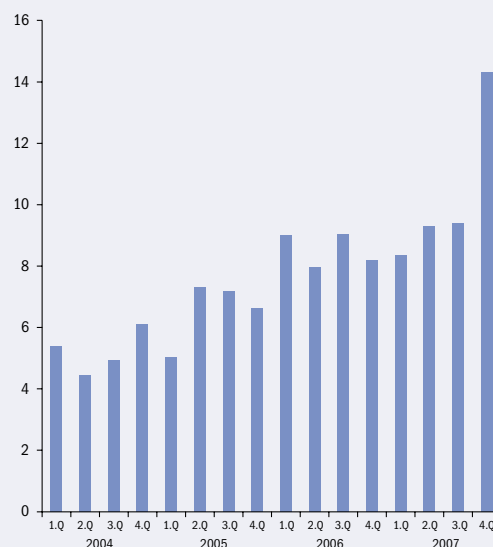
Tvorbu HDP v roku 2007 ovplyvnil nielen vývoj pridanej hodnoty, ktorá vzrástla medziročne o 10,2% v stálych cenách (v roku 2006 rovnako o 10,2%), ale aj čisté dane (daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu po očistení od subvencií), ktoré vzrástli v úhrne o 11,8% (v roku 2006 zaznamenali pokles o 4,6%).

Graf 16 Vývoj reálneho HDP
(medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 17 Vývoj reálneho HDP podľa štvrtrokov
(medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

Tabuľka 5 Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek (index, ROMR = 100, s. c. 2000)

	2006 Rok	2007				
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Hrubá produkcia	112,0	112,9	109,4	105,8	113,2	110,4
Medzispotreba	113,2	114,7	108,9	102,5	115,3	110,4
Pridaná hodnota	110,2	110,1	110,2	110,7	109,9	110,2
Čisté dane z produktov ¹⁾	95,4	92,6	101,8	97,8	160,9	111,8
Hrubý domáci produkt	108,5	108,3	109,3	109,4	114,3	110,4

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Zahŕňajú daň z pridanej hodnoty, spotrebnú daň a dane z dovozu znížené o subvencie.

Tabuľka 6 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví

(index, ROMR = 100, s. c. 2000)

	2006	1.Q 07	2.Q 07	3.Q 07	4.Q 07	2007
	2005	1.Q 06	2.Q 06	3.Q 06	4.Q 06	2006
Hrubý domáci produkt	108,5	108,3	109,3	109,4	114,3	110,4
v tom:						
Pôdohospodárstvo	112,6	84,9	80,6	81,3	72,6	79,8
Priemysel	110,2	117,2	122,0	118,1	121,2	119,7
Stavebníctvo	115,2	111,6	107,8	101,4	98,3	104,0
Obchod, hotely a reštaurácie a doprava	112,4	119,0	110,8	104,1	105,5	109,4
Finančné sprostredkovanie a nehnuteľnosti	111,6	89,2	93,6	119,1	108,4	101,5
Verejná správa, školstvo, zdravotníctvo a ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	102,0	117,4	116,0	116,3	111,9	115,2
Ostatné ¹⁾	95,4	92,6	101,8	97,8	160,9	111,8

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu znížená o subvencie a imputovanú produkciu bankových služieb (FISIM).

Tabuľka 7 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia

(index, ROMR = 100, s. c. 2000)

	2006	2007				
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Hrubý domáci produkt	108,5	108,3	109,3	109,4	114,3	110,4
Domáci dopyt	106,6	103,3	105,2	105,0	109,7	105,9
Konečná spotreba	106,7	105,7	105,0	106,9	104,5	105,5
Konečná spotreba domácností	105,9	106,3	107,8	108,3	105,9	107,1
Konečná spotreba verejnej správy	110,1	103,5	96,5	102,2	100,8	100,7
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	89,6	102,2	107,2	108,7	109,5	106,8
Tvorba hrubého kapitálu	106,6	96,9	105,6	101,1	125,6	107,1
Tvorba hrubého fixného kapitálu	108,4	111,0	105,9	106,5	108,9	107,9
Vývoz výrobkov a služieb	121,0	122,7	118,1	108,5	116,0	116,0
Dovoz výrobkov a služieb	117,7	114,5	113,2	103,0	111,6	110,4

Zdroj: ŠÚ SR.

Rast pridanej hodnoty dosiahli v roku 2007 všetky odvetvia s výnimkou pôdohospodárstva, pričom vyšší reálny rast ako v roku 2006 zaznamenali priemysel (19,7 %) a verejná správa, školstvo, zdravotníctvo a ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby (15,2 %).

Dopytová stránka HDP

V roku 2007 na ekonomický rast vplýval tak rast zahraničného, ako aj domáceho dopytu. Zahraničný dopyt vzrástol reálne o 16,0 %, čím zvyšoval exportnú výkonnosť ekonomiky. Stimulujúco pôsobil na ekono-

mický rast aj domáci dopyt, jeho rast však nedosiahol dynamiku predchádzajúceho roka.

V rámci domáceho dopytu v roku 2007 najrýchlejšie rástol investičný dopyt (reálne o 7,1 %), ktorý zrýchlil svoju dynamiku o 0,5 percentuálneho bodu v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Rast spotrebnej zložky dopytu bol o 1,2 percentuálneho bodu pomalší ako pred rokom, čo bolo ovplyvnené najmä výrazným spomalením rastu konečnej spotreby verejnej správy (reálne o 0,7 %, pred rokom o 10,1 %). Dynamika konečnej spotreby domácností sa medziročne zrýchlila o 1,2 percentuálneho bodu.

Tabuľka 8 Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2007

(bežné ceny)

	Tvorba hrubého fixného kapitálu (mil. Sk)	Podiel (%)	Index 2007/2006	Index 2006/2005
Hospodárstvo SR spolu	476 285	100,0	109,2	110,6
v tom podľa sektorov:				
Nefinančné korporácie	335 733	70,5	110,5	110,3
Finančné korporácie	6 825	1,4	140,8	83,1
Verejná správa	37 596	7,9	103,5	117,0
Domácnosti	95 097	20,0	105,4	111,2
Neziskové inštitúcie	1 034	0,2	105,4	107,8
z toho podľa klasifikácie produkcie:				
Stroje	201 067	42,2	109,1	95,0
v tom: Kovové výrobky a stroje	148 494	31,2	107,3	87,1
Dopravné zariadenia	52 573	11,0	114,2	130,7
Stavby	247 943	52,1	107,5	133,6
v tom: Budovy na bývanie	43 881	9,2	113,3	88,8
Ostatné stavby	204 062	42,8	106,3	148,7

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Tabuľka 9 Vývoj investícií a úspor

(%, bežné ceny)

	2006	2007
Miera úspor ¹⁾	24,2	26,5
Miera hrubých investícií ²⁾	28,0	27,2
Miera fixných investícií ³⁾	26,3	25,7
Miera krytia investícií úsporami ⁴⁾	86,3	97,3

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

1) Podiel hrubých úspor (HDP mínus konečná spotreba spolu) na HDP.

2) Podiel tvorby hrubého kapitálu na HDP.

3) Podiel tvorby hrubého fixného kapitálu na HDP.

4) Pomer hrubých úspor a hrubých investícií.

Domáci investičný dopyt

Vývoj tvorby hrubého kapitálu (rast o 7,1 % v stálych cenách) bol ovplyvnený fixnými investíciami, ktoré medziročne vzrástli o 7,9 % a nárastom zásob (o 16,6 mld. Sk v stálych cenách). Z hľadiska štruktúry zásob sa v roku 2006 zvýšili všetky ich zložky, pričom najrýchlejšie rástli zásoby tovaru a materiálu.

Na tvorbu hrubého fixného kapitálu pôsobil predovšetkým nákup nových fixných aktív (rast o 4,4 % v stálych cenách). Prírastok fixných aktív podľa sektorov národných účtov najvýznamnejšie ovplyvnilo investovanie nefinančných korporácií, čo súviselo so zahraničnými i domácimi investíciami.

Najvýznamnejšie investovali podnikateľské subjekty v priemyselnej výrobe. K reálnemu rastu tvorby hrubého fixného kapitálu prispela aj investičná aktivita domácností (rast o 4,2 %, v stálych cenách) a sektora verejnej správy (rast o 2,3 %, v stálych cenách).

Z hľadiska klasifikácie produkcie, na základe revidovaných údajov ŠÚ SR, vzrástli investície do strojov aj do stavieb, pričom najrýchlejšie rástli investície do dopravných zariadení. V rámci stavebných investícií rástli najrýchlejšie investície do budov na bývanie.

V roku 2007 sa zvýšil podiel domácich usparených zdrojov na financovaní investičného dopytu. V roku 2006 pripadalo na jednu korunu hrubých investícií približne 86 halierov hrubých úspor v ekonomike, pričom v roku 2007 sa tento pomer zvýšil na 97 halierov. Tento nárast bol spôsobený vyššou medziročnou dynamikou rastu úspor a nižšou dynamikou hrubých investícií.

Domáci spotrebný dopyt

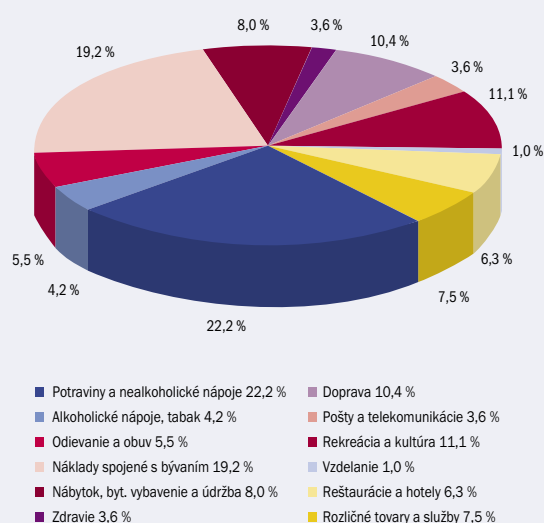
Výdavky na konečnú spotrebu v roku 2007 medziročne vzrástli o 5,5 %, k čomu prispeli všetky sektory. Z hľadiska štruktúry konečnej spotreby došlo v roku 2007 v porovnaní s predchádzajúcim rokom k spo-

maleniu dynamiky konečnej spotreby verejnej správy a zrýchleniu konečnej spotreby domácností.

Konečná spotreba domácností v roku 2007 medziročne vzrástla, reálne o 7,1 % a jej podiel na celkovom objeme HDP bol 52,0 % (v roku 2006 53,6 %). Vývoj súkromnej spotreby domácností súvisel s rastom miezd, zamestnanosti, hrubých zmiešaných dôchodkov (odmien za prácu a zisku živnostníkov), ako aj využívaním úverových zdrojov. Podiel celkových pohľadávok peňažných finančných inštitúcií voči domácnostiam na ich konečnej spotrebe pokračoval v rastúcom trende, keď sa v roku 2007 zvýšil o 4,1 percentuálneho bodu a dosiahol hodnotu 29,3 % (ku koncu roka 2006 dosahoval 25,2 %).

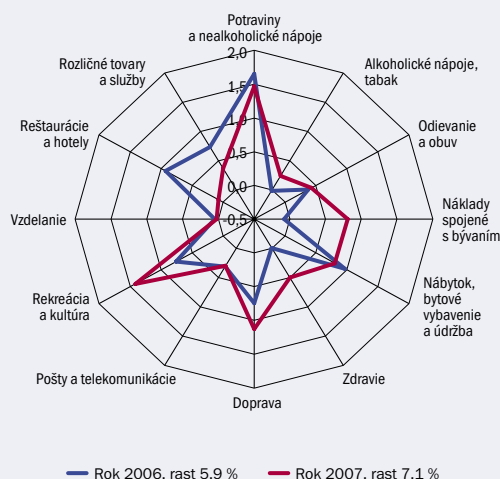
Pri hodnotení vývoja konečnej spotreby domácností z hľadiska medziročného nárastu jednotlivých skupín spotrebných výdavkov rástli v roku 2007 najviac

Graf 18 Štruktúra konečnej spotreby domácností

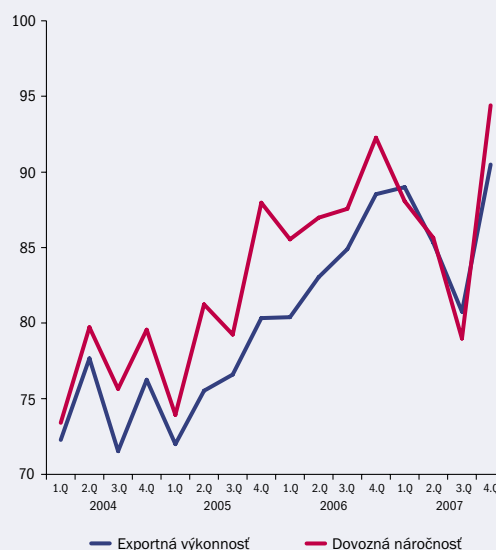
Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 19 Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností (p. b.)

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Graf 20 Vývoj exportnej výkonnosti a dovozných náročností (%)

Zdroj: ŠÚ SR.

výdavky domácností na zdravie (23,8 % v stálych cenách), rekreáciu a kultúru (13,4 % v stálych cenách) a dopravu (11,3 % v stálych cenách). Z hľadiska podielu najväčšiu časť spotreby (22 %) tvorili, rovnako ako v predchádzajúcom roku, výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje. Druhou najväčšou položkou boli výdavky spojené s bývaním (19 %), ktorých podiel na spotrebe domácností v porovnaní s rokom 2006 poklesol o 0,6 percentuálneho bodu.

K medziročnému rastu konečnej spotreby domácností najviac prispeli spotrebné výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje, rekreáciu a kultúru a dopravu.

Vývoz ani dovoz výrobkov a služieb nedosiahli v roku 2007 tempá rastu spred roka. Vývoz vzrástol o 14,2 % a dovoz o 9,8 % v bežných cenách. Nominálny čistý vývoz bol deficitný v objeme 8,7 mld. Sk (v roku 2006 63,5 mld. Sk).

Exportná výkonnosť slovenskej ekonomiky sa v roku 2007 medziročne zlepšila o 2 percentuálne body, keď podiel vývozov výrobkov a služieb na HDP v bežných cenách dosiahol 86,4 %. Dovozná náročnosť sa

medziročne spomalila na úroveň 86,8 % (pred rokom 88,2 %). Otvorenosť slovenskej ekonomiky, meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov a služieb na nominálnom HDP, dosiahla 173,2 % a medziročne sa tak zvýšila o 0,6 percentuálneho bodu.

Príjmy a výdavky domácností¹

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR dosiahli v roku 2007 bežné príjmy domácností 1 458,5 mld. Sk, pri medziročnom nominálnom raste o 10,4 % (reálne vzrástli o 7,4 %). Oproti roku 2006 sa ich dynamika v nominálnom vyjadrení spomalila o 0,2 percentuálneho bodu. V rámci bežných príjmov najrýchlejšiu dynamiku rastu zaznamenali dôchodkové príjmy z majetku (21,4 %) a hrubý zmiešaný dôchodok² (11,2 %). Z celkového objemu bežných príjmov najväčšiu časť tvorili odmeny zamestnancov, ktoré medziročne vzrástli o 9,8 %.

Bežné výdavky domácností (výdavky, ktoré platí obyvateľstvo iným sektorom a priamo ich nespotrebuje) vzrástli medziročne o 9,1 % (reálne o 6,1 %) a dosiahli 383,2 mld. Sk. V roku 2006 vzrástli bežné výdavky

1 Dôchodky z majetku príjmové (úroky, dividendy, dôchodky z prenájmu pôdy a iné), ostatné bežné transfery príjmové (domácnostiam vyplatené poisťné náhrady z poistenia, výhry zo stávk, atď.), dôchodky z majetku výdavkové (úroky platené domácnosťami za úvery a iné platby uvedeného charakteru), ostatné bežné transfery výdavkové (platby za rôzne druhy neživotného poistenia, životné a zdravotné poistenia), sociálne príspevky (priame dane a poplatky platené do ŠR, príspevky platené do zdravotných poisťovní, do sociálnej poisťovne a do fondu zamestnanosti, atď.).

2 Hrubý zmiešaný dôchodok domácností zahŕňa zisk a dôchodok z podnikania drobných podnikateľov, je v ňom zahrnutá aj hodnota samozásobovania domácností poľnohospodárskymi produktmi, imputované nájomné a príspevok domácností na vlastnú individuálnu bytovú výstavbu.

Tabuľka 10 Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností

(bežné ceny)

	Objem v mld. Sk		Index ¹⁾		Podiel v %	
	2006	2007	2006 2005	2007 2006	2006	2007
Odmeny zamestnancov (za všetky sektory)	656,4	720,7	109,9	109,8	49,7	49,4
z toho: Hrubé mzdy a platy	512,5	566,2	109,3	110,5	38,8	38,8
Hrubý zmiešaný dôchodok	384,5	427,6	112,9	111,2	29,1	29,3
Dôchodky z majetku – príjmové	31,8	38,6	106,7	121,4	2,4	2,6
Sociálne dávky	206,2	226,6	107,2	109,9	15,6	15,5
Ostatné bežné transfery – príjmové	41,7	45,0	121,2	107,9	3,2	3,1
Bežné príjmy spolu	1 320,6	1 458,5	110,6	110,4	100,0	100,0
Dôchodky z majetku – výdavkové	20,9	23,3	244,1	111,6	6,0	6,1
Bežné dane z dôchodkov, majetku, atď.	50,6	55,7	110,2	110,2	14,4	14,5
Sociálne príspevky	244,7	267,8	113,5	109,4	69,7	69,9
Ostatné bežné transfery – výdavkové	34,9	36,3	104,6	104,0	9,9	9,5
Bežné výdavky spolu	351,1	383,2	115,7	109,1	100,0	100,0
Hrubý disponibilný dôchodok	969,5	1 075,3	108,8	110,9	-	-
Úprava vyplývajúca zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov	30,4	28,4	250,0	93,4	-	-
Konečná spotreba domácností	928,5	1 020,1	111,0	109,9	-	-
Hrubé úspory domácností	71,4	83,6	106,9	117,0	-	-
Podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku (%)	7,4	7,8	-	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Indexy sú počítané z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

o 15,7 %. Medziročný rast bežných výdavkov súvisel najmä s rastom výdavkov spojených s dôchodkami z majetku a bežných daní z dôchodkov a majetku. Najnižší medziročný nárast zaznamenali ostatné bežné transfery.

Po úhrade bežných výdavkov z bežných príjmov zostal domácnostiam na ďalšie použitie hrubý disponibilný dôchodok vo výške 1 075,3 mld. Sk, ktorý medziročne vzrástol o 10,9 % (pred rokom o 8,8 %). Z disponibilného dôchodku použili domácnosti na konečnú spotrebu 94,9 %, zvyšok smeroval do hrubých úspor, ktoré medziročne vzrástli o 17 %. Celkové zvýšenie dynamiky hrubých úspor, ktorá predstihla dynamiku hrubého disponibilného dôchodku, sa premietlo do vývoja miery hrubých úspor domácností (7,8 %), ktorá bola o 0,4 percentuálneho bodu vyššia ako pred rokom (7,4 %).

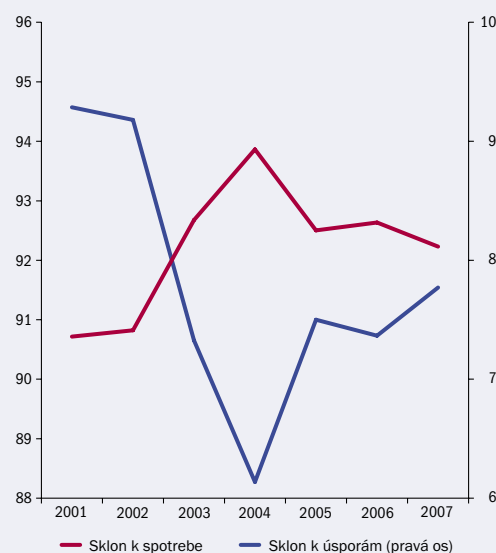
2.1.3 Trh práce

Zamestnanosť

Priaznivý ekonomický vývoj v roku 2007 sa premietol aj do vývoja zamestnanosti. Zamestnanosť podľa metodiky národných účtov (ESA 95) medziročne vzrástla o 2,1 % (v roku 2006 o 2,3 %). Z hľadiska odvetvové-

Graf 21 Sklon domácností k spotrebe a úsporám

(%)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

ho členenia rástol dopyt po práci v službách, čo sa prejavilo v dynamickom raste zamestnanosti najmä v nehnuteľnostiach, prenájme a obchodných činnos-

tiach a zdravotníctve a sociálnej pomoci. Na druhej strane, úroveň zamestnanosti spred roka nedosiahli školstvo, ostatné spoločenské služby, verejná správa a obrana a finančné sprostredkovanie. Z produkčných odvetví rýchlo rástla zamestnanosť v stavebníctve, kým zamestnanosť v pôdohospodárstve poklesla.

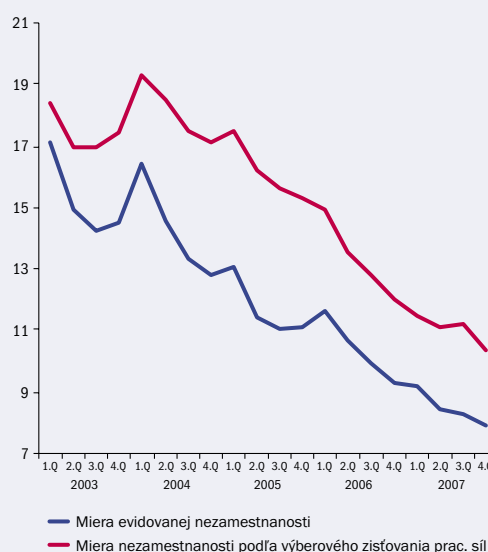
Nezamestnanosť

Pokračujúci dopyt po pracovnej sile sa premietol do vývoja nezamestnanosti. Podľa výberového zisťovania pracovných síl sa počet nezamestnaných v roku 2007 medziročne znížil o 17,4 %. Pokles počtu nezamestnaných sa premietol do miery nezamestnanosti, ktorá predstavovala 11,0 % a v porovnaní s rokom 2006 poklesla o 2,3 percentuálneho bodu. Klesajúcu tendenciu vo vývoji nezamestnanosti potvrdzujú aj údaje o evidovanej nezamestnanosti. Podľa evidencie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, dosiahla miera nezamestnanosti v roku 2007 v priemere 8,4 % a v porovnaní s rokom 2006 poklesla o 2 percentuálne body.

Pokračujúci trend medziročného rastu ponuky práce (t. j. osôb v produktívnom a poproduktívnom veku) sa v roku 2007 premietol predovšetkým do vyššieho rastu počtu ekonomicky neaktívnych osôb (t. j. osôb, ktoré neboli na trhu práce). V dôsledku tohto vývoja sa miera ekonomickej aktivity, ktorá dosiahla 58,8 %, znížila v medziročnom porovnaní o 0,3 percentuálne-

Graf 22 Vývoj miery nezamestnanosti

(%)

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a ŠÚ SR.

ho bodu. V rámci ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa zvyšoval podiel pracujúcich osôb, čo sa premietlo do rastúcej miery zamestnanosti, ktorá v roku 2007 zaznamenala medziročný rast o 1,1 percentuálneho bodu na 60,7 %.

Tabuľka 11 Vývoj ukazovateľov trhu práce

	2006	2007				
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Nominálna mzda (Sk)	18 761	18 511	19 598	19 514	22 925	20 146
Nominálna mzda (index)	108,0	107,1	106,7	106,8	108,0	107,2
Reálna mzda (index)	103,3	104,2	104,1	104,2	104,5	104,3
Kompenzácie na zamestnanca nominálne ESA 95 (index)	107,9	108,7	106,8	107,6	109,9	108,2
Kompenzácie na zamestnanca reálne ESA 95 (index)	103,5	106,4	105,1	106,1	107,4	106,2
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	109,3	109,2	108,1	109,1	109,1	108,9
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	106,2	105,6	106,6	106,6	111,8	107,7
Produktivita práce z HDP podľa ESA 95 (index, b. c.)	109,2	109,7	108,6	109,8	109,0	109,3
Produktivita práce z HDP podľa ESA 95 (index, s. c.)	106,1	106,0	107,2	107,2	111,7	108,1
Zamestnanosť podľa štatistického výkazníctva (index)	102,2	102,6	102,5	102,6	102,2	102,5
Zamestnanosť podľa ESA 95 (index)	102,3	102,2	102,0	102,0	102,3	102,1
Miera evidovanej nezamestnanosti (%)	10,4	9,2	8,4	8,3	7,9	8,4
Miera nezamestnanosti podľa VZPS ¹⁾ (%)	13,3	11,5	11,1	11,2	10,3	11,0
Nominálne jednotkové náklady práce ²⁾ (ULC)	101,7	102,5	99,6	100,3	98,4	100,2
Spotrebiteľské ceny (priemerný index)	104,5	102,8	102,5	102,5	103,3	102,8

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

1) Výberové zisťovanie pracovných síl.

2) Podiel rastu kompenzácií na zamestnanca v bežných cenách a rastu produktivity práce podľa ESA 95 v stálych cenách.

Mzdy, produktivita práce

Priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR v roku 2007³ medziročne vzrástla o 7,2 % na 20 146 Sk. Oproti roku 2006 sa jej dynamika spomalila o 0,8 percentuálneho bodu. Najvyšší rast nominálnej mzdy v roku 2007 zaznamenali odvetvia zdravotníctvo a sociálna pomoc (15,6 %), ťažba nerastných surovín (10,6 %) a pôdohospodárstvo (10,3 %). Najnižší prírastok nominálnej mzdy bol v hoteloch a reštauráciách (6,2 %) a nehnuteľnostiach a prenájme (5,7 %).

Dynamika reálnej mzdy sa oproti roku 2006 zrýchlila o 1 percentuálny bod (z 3,3 % na 4,3 %), čo bolo ovplyvnené nižšou priemernou infláciou ako pred rokom. Rast reálnej mzdy v roku 2007 zaznamenali všetky odvetvia hospodárstva.

Produktivita práce (HDP na zamestnanca hospodárstva) sa v roku 2007 vyvíjala rýchlejšie ako v roku 2006, keď nominálne vzrástla o 8,9 %, reálne o 7,7 %. Pozitívne sa vyvíjala produktivita práce v porovnaní s vývojom miezd, keď dynamika reálnej produktivity práce predstihla dynamiku reálnej mzdy o 3,4 percentuálneho bodu.

Jednotkové náklady práce v roku 2007 medziročne vzrástli o 0,2 %, kým medziročná inflácia (HICP) dosiahla 1,9 %. V porovnaní s rokom 2006 tak zaznamenali výraznejšie spomalenie.

2.1.4 Finančné hospodárenie

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR vytvorili nefinančné a finančné korporácie v roku 2007 zisk v objeme 328 mld. Sk. Vytvorený zisk bol v porovnaní s rokom 2006 vyšší o 22,2 %, čo súviselo s vyššou tvorbou zisku vo finančných korporáciách, nefinančných

korporáciách a nižším záporným hospodárskym výsledkom NBS.

Rast zisku nefinančných korporácií súvisel v rozhodujúcej miere s jeho medziročným rastom vo veľkoobchode, maloobchode, ďalej v doprave, skladovaní, poštách a telekomunikáciách a tiež v nehnuteľnostiach, prenájme a obchodných činnostiach. Medziročný rast hospodárskeho výsledku priemyselnej výroby (o 4,4 %) zaznamenal pomalší ako celkový medziročný rast hospodárskeho výsledku nefinančných korporácií (medziročný rast o 10,1 %). V roku 2007 dosiahol medziročný rast zisku nefinančných korporácií v porovnaní s predchádzajúcim rokom spomalenie dynamiky (v roku 2006 dosiahol medziročný rast zisku 25,8 %), najmä v dôsledku spomalenia medziročného rastu zisku v odvetví výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody, výroby kovov a kovových výrobkov, výroby chemikálií a chemických výrobkov, výrobkov z gumy a plastov.

2.2 Platobná bilancia**2.2.1 Bežný účet**

V roku 2007 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 98,7 mld. Sk a oproti minulému roku sa znížil o 17,8 mld. Sk. Hlavným faktorom medziročného poklesu deficitu bežného účtu bol zlepšený vývoj obchodnej bilancie. Naopak, horšie ako v roku 2006 sa vyvíjala bilancia výnosov a v menšej miere aj bilancia bežných transferov a služieb. Podiel deficitu bežného účtu na HDP v bežných cenách dosiahol 5,3 %, pri medziročnom znížení o 1,7 percentuálneho bodu (podiel salda bežného účtu bez dividend a reinvestovaného zisku bol kladný vo výške 0,3 %, zatiaľ čo v roku 2006 dosiahol deficit 1,8 %). Podiel deficitu obchodnej bilancie na HDP v roku 2007 poklesol na 1,2 % (v roku 2006 bola hodnota tohto ukazovateľa na úrovni 4,5 %).

Tabuľka 12 Výsledky finančného hospodárenia

(mil. Sk, bežné ceny)

	2006	2007	2005/2004 index	2006/2005 index	2007/2006 index
Hospodársky výsledok (pred zdanením)					
Nefinančné a finančné korporácie spolu	268 380	327 980	141,3	106,7	122,2
Nefinančné korporácie	280 350	308 606	117,4	125,8	110,1
Finančné korporácie	-11 970	19 374	-	-	-
v tom: NBS	-45 128	-19 464	-	-	-
Finančné korporácie bez NBS	33 158	38 838	149,3	113,0	117,3

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

³ Od roku 2007 nastala vo vykazovaní priemernej mesačnej mzdy metodická zmena, podľa ktorej sa do miezd zahŕňajú príjmy profesionálnych vojakov, medziročné indexy sú počítané z porovnateľných údajov.

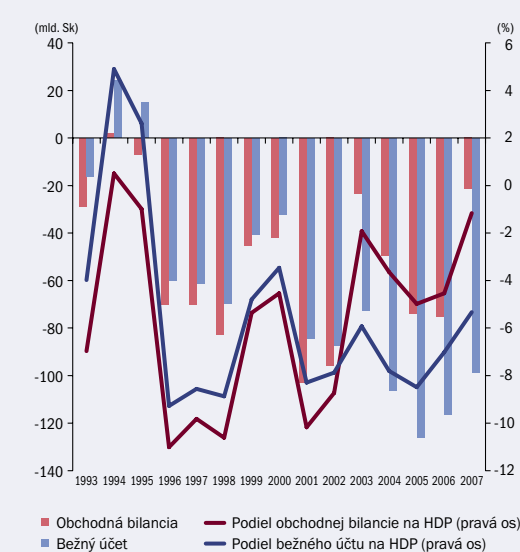
Obchodná bilancia zaznamenala pasívne saldo vo výške 21,4 mld. Sk, pri medziročnom zlepšení o 53,9 mld. Sk. Na zlepšení deficitu zahraničného obchodu sa podieľala vyššia dynamika vývozu v porovnaní s dynamikou dovozu, pričom tak rast dovozu, ako aj vývozu sa v porovnaní s minulým rokom, spomalil, čo bolo ovplyvnené vývojom kurzu koruny, keďže dynamiky vývozu a dovozu v eurách boli približne dvojnásobné (v amerických dolároch takmer trojnásobné).

Medziročné zlepšenie obchodnej bilancie vyplynulo zo skutočnosti, že medziročný prírastok vývozu (187,9 mld. Sk) prevýšil medziročný prírastok dovozu (134,0 mld. Sk). Najvýznamnejší prírastok vývozu zaznamenala skupina strojov a dopravných zariadení, pričom prírastok dosiahol takmer úroveň z roku 2006. V rámci celkovej skupiny bolo zvýšenie medziročného prírastku dopravných zariadení kompenzované poklesom prírastku strojov. V dovoze sa znížil medziročný prírastok v skupine strojov a dopravných zariadení (nižší dovoz investícií), pričom zníženie prírastku dovozu v porovnaní s rokom 2006 bolo podporené medziročnou zmenou prírastku dovozu surovín (vplyv kurzu a nižších cien ropy).

Podľa predbežných údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2007 vyviezol tovar v hodnote 1 420,7 mld. Sk, čo bolo o 15,2 % (v amerických dolároch 38,6 %, v eurách 27,1 %) viac ako v roku 2007.

Zvýšenie objemu vývozu v roku 2007 bolo ovplyvnené najmä vývozom strojov a dopravných zariadení (takmer 90 % celkového prírastku vývozu). Na rozdiel od roku 2006, keď viac ako polovicu prírastku v rámci celkovej skupiny stroje a dopravné zariadenia tvoril vývoz strojov, v tomto roku tvoril takmer 57 % medziročného prírastku vývoz podskupiny dopravných zariadení, ktorý bol spôsobený rastom vývozu osobných automobilov a ich komponentov.

Graf 23 Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

V roku 2007 predstavoval objem dovezeného tovaru 1 442,1 mld. Sk a jeho medziročný rast 10,2 % (v amerických dolároch 32,6 %, v eurách 21,5 %).

V dovoze tovarov vzrástol v roku 2007 najvýraznejšie dovoz strojov a dopravných zariadení. V rámci tejto skupiny tovarov sa zrýchlil dovoz podskupiny dopravných zariadení (časti, súčasti a príslušenstvo motorových vozidiel), ktorý súvisí s rozšírením produkcie automobilového priemyslu. Naopak, vysoký medziročný nárast dovozu strojov z roku 2006 sa spomalil, keď dosahovaná dynamika v priebehu roku postupne klesala. V podskupine strojov najvýraznejšie vzrástol dovoz komponentov pre elektrotechnický priemysel. Medziročný prírastok dovozu v skupine

Tabuľka 13 Bežný účet platobnej bilancie

(mld. Sk)

	Rok 2007	Rok 2006
Obchodná bilancia	-21,4	-75,3
Vývoz	1 420,7	1 232,9
Dovoz	1 442,1	1 308,2
Bilancia služieb	13,1	22,5
Bilancia výnosov	-79,3	-62,1
z toho: Výnosy z investícií	-114,0	-92,9
z toho: Reinvestovaný zisk	-23,3	-23,8
Bežné transfery	-11,1	-1,6
Bežný účet spolu	-98,7	-116,5
Podiel bežného účtu na HDP v %	-5,3	-7,0
Podiel bežného účtu (bez dividend a reinvestovaného zisku) na HDP v %	0,3	-1,8

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Tabuľka 14 Vývoz za január až december

	Medziročná zmena v mld. Sk		Príspevok k medziročnej zmene v p. b.	
	2007	2006	2007	2006
Suroviny	-5,2	10,7	-0,4	1,1
Chemické výrobky a polotovary	15,4	58,7	1,3	5,9
z toho: Chemické výrobky	1,7	16,5	0,1	1,7
Polotovary	13,7	42,2	1,1	4,3
Stroje a dopravné zariadenia	168,0	169,5	13,6	17,1
z toho: Stroje	72,5	98,7	5,9	10,0
Dopravné zariadenia	95,5	70,8	7,7	7,2
Hotové výrobky	9,7	4,0	0,8	0,4
Vývoz spolu	187,9	242,8	15,2	24,5

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Tabuľka 15 Dovoz za január až december

	Medziročná zmena v mld. Sk		Príspevok k medziročnej zmene v p. b.	
	2007	2006	2007	2006
Suroviny	-14,5	38,8	-1,1	3,6
Chemické výrobky a polotovary	32,7	51,9	2,5	4,9
z toho: Chemické výrobky	7,5	19,8	0,6	1,9
Polotovary	25,2	32,1	1,9	3,0
Stroje a dopravné zariadenia	91,1	123,7	7,0	11,6
z toho: Stroje	56,0	93,7	4,3	8,8
Dopravné zariadenia	35,1	30,0	2,7	2,8
Hotové výrobky	24,7	29,7	1,9	2,8
z toho: Poľnohospodárske a priemyselné výrobky	20,6	12,0	1,6	1,1
Osobné autá	7,1	5,6	0,5	0,5
Strojárske a elektrotechnické spotrebné výrobky	-3,0	12,0	-0,2	1,1
Dovoz spolu	134,0	244,1	10,2	22,9

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

chemických výrobkov a polotovarov tiež významne podporil medziročný rast celkového dovozu, avšak v porovnaní s rokom 2006 sa spomalil. Dovoz surovín, ktorých medziročný pokles výrazne spomaľoval celkový medziročný prírastok dovozu, bol ovplyvnený medziročne nižšou cenou ropy, čo sa prejavilo najmä poklesom dovozu ropy a zemného plynu.

V obchode so službami bol v roku 2007 vytvorený prebytok 13,1 mld. Sk (medziročný pokles o 9,4 mld. Sk). Na poklese prebytku bilancie služieb sa podieľali najmä dopravné služby a v menšej miere tiež služby cestovného ruchu, zatiaľ čo vývoj kategórie „iné služby celkom“ sa medziročne zlepšil. Výrazný medziročný

pokles prebytku dopravných služieb bol spôsobený najmä nižšími príjmami z tranzitu ropy a zemného plynu (pokles príjmov bol čiastočne ovplyvnený minulo-ročnou neštandardnou úhradou zadržovaných platieb za roky 2004 – 2006 a čiastočne aj posilnením kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru) a vyššími obchodnými nákladmi vynaloženými na dovoz tovaru, ktorých rast súvisel s rozvojom zahraničnoobchodnej výmeny tovarov. Naopak, pozitívny vplyv na vývoj dopravných služieb mal vývoj salda osobnej leteckej dopravy, kde rýchlejší rast príjmov za poskytované služby leteckej dopravy ako výdavkov slovenských rezidentov za služby poskytované nerezidentmi súviseli s rozvojom leteckej dopravy v SR. Pozitívny dopad na

celkové saldo mali aj poisťovacie a právne, účtovné a poradenské služby, kde bol rast príjmov sprevádzaný poklesom výdavkov.

Tabuľka 16 Bilancia služieb (mld. Sk)		
	2007	2006
Doprava	10,2	21,3
Cestovný ruch	12,0	13,6
Iné služby spolu	-9,1	-12,4
Bilancia služieb	13,1	22,5

Zdroj: NBS.

V roku 2007 skončila bilancia výnosov deficitom 79,3 mld. Sk, čo oproti rovnakému obdobiu minulého roka predstavovalo zhoršenie o 17,2 mld. Sk, keď mierny medziročný pokles inkás o 0,5 mld. Sk bol sprevádzaný výrazným nárastom platieb o 16,7 mld. Sk. Hlavným faktorom nárastu deficitu boli vyššie platby dividend zahraničným investorom (o 16,8 mld. Sk), keď v roku 2007 ich výplata zahraničným investorom dosiahla 81,1 mld. Sk. V rámci celkovej bilancie výnosov bol nárast deficitu čiastočne zmierňovaný nárastom príjmov slovenských občanov v zahraničí, ktorý podporil nárast prebytku kompenzácií pracovníkov.

Tabuľka 17 Bilancia výnosov (mld. Sk)		
	2007	2006
Kompenzácia pracovníkov	34,7	30,8
Priame investície	-109,2	-90,9
z toho: Reinvestovaný zisk	-23,3	-23,8
Portfóliové a ostatné investície	-4,8	-2,0
Bilancia výnosov	-79,3	-62,1

Zdroj: NBS.

Bežné transfery vytvorili v roku 2007 deficit 11,1 mld. Sk. Hlavnými príčinami medziročného zhoršenia salda o 9,5 mld. Sk bola metodická zmena týkajúca sa preklasifikovania časti čerpaných zdrojov z EÚ z bežných do kapitálových transferov (negatívne ovplyvnila bilanciu bežných transferov o 16,2 mld. Sk).

Tabuľka 18 Bilancia bežných transferov (mld. Sk)		
	2007	2006
Vláda	0,5	8,3
Ostatné	-11,6	-9,9
Bilancia bežných transferov	-11,1	-1,6

Zdroj: NBS.

Box 1 Preklasifikovanie časti príjmov z fondov EÚ z bežných do kapitálových transferov

V roku 2007 došlo k zmene zaznamenávania príjmov z rozpočtu EÚ. Pôvodne boli všetky príjmy zaznamenávané v rámci bilancie bežných transferov, nakoľko nebolo možné identifikovať a členiť príjmy z EÚ na bežné a kapitálové transfery. Na základe vykonanej analýzy štruktúry zdrojov príjmov z EÚ, vychádzajúc z partnerských údajov, ktoré zainteresované európske inštitúcie poskytujú Eurostatu, bolo možné rozčleniť jednotlivé príjmy z EÚ do bežných a kapitálových transferov. Nové členenie tak odráža charakter jednotlivých fondov, prostredníctvom ktorých sa čerpajú zdroje z EÚ, t. j. rozlišuje ich použitie na bežné, resp. investičné účely. Uvedená skutočnosť vyústila do preradenia časti príjmov (určených na investičné účely) z bilancie bežných transferov do bilancie kapitálových transferov s následným negatívnym vplyvom na saldo bežného účtu. Metodická zmena nemá žiadny vplyv na externú rovnováhu, keďže nižšie príjmy v rámci bežného účtu sú plne kompenzované vyšším prílevom na kapitálovom a finančnom účte.

2.2.2 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie

Kapitálový a finančný účet skončil prebytkom 185,7 mld. Sk, čo predstavovalo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka nárast o 153,3 mld. Sk. Zmenila sa aj štruktúra prílevu finančných tokov. V roku 2006 rozhodujúcu úlohu v príleve kapitálu zohrávali priame a portfóliové investície, ktoré boli čiastočne kompenzované odlevom krátkodobého kapitálu. V roku 2007 sa prejavil najmä prílev krátkodobého kapitálu do bankového sektora. Štruktúra kapitálového a finančného účtu platobnej bilancie sa tak v porovnaní s minulým rokom zmenila, avšak, vzhľadom na výrazné zlepšenie salda bežného účtu, iba malá časť jeho deficitu bola krytá prílevom krátkodobých zdrojov.

Kapitálový účet platobnej bilancie dosiahol v roku 2007 prebytok 11,4 mld. Sk, zatiaľ čo v rovnakom období minulého roka bol zaznamenaný deficit vo výške 1,2 mld. Sk, čo bolo ovplyvnené už spomínanou metodickou zmenou.

Saldo priamych zahraničných investícií (PZI) zaznamenalo za január až december 2007 prílev zdrojov vo výške 71,2 mld. Sk, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2006 pokles o 41,7 mld. Sk. Medziročná zmena salda priamych investícií bola ovplyvnená najmä privatizačnými príjmami v roku 2006, pričom v roku 2007 sa žiadna privatizácia nerealizovala. Zatiaľ čo celková majetková účasť zahraničných investorov v SR sa v roku 2007 (v porovnaní s minulým rokom) znížila o 28,6 mld. Sk, majetková účasť zahraničných

Tabuľka 19 **Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie**

(mld. Sk)

	2007	2006
Kapitálový účet	11,4	-1,2
Priame investície	71,2	112,9
SR v zahraničí	-9,5	-10,9
z toho: Majetková účasť v zahraničí	-6,0	-9,5
Reinvestovaný zisk	-1,2	-1,2
V SR	80,7	123,8
z toho: Majetková účasť v SR	27,4	56,0
z toho: Neprivatizačné PZI ¹⁾	27,4	25,0
Reinvestovaný zisk	24,5	25,0
Portfóliové investície a finančné deriváty	-16,2	43,4
SR v zahraničí	-19,7	-18,1
V SR	3,5	61,5
Ostatné dlhodobé investície	18,9	18,6
Aktíva	-6,4	5,3
Pasíva	25,4	13,3
Krátkodobé investície	100,4	-141,3
Aktíva	-29,3	-38,4
Pasíva	129,7	-102,9
Kapitálový a finančný účet spolu	185,7	32,4
Zdroj: NBS.		
1) Priame zahraničné investície.		

investorov v SR, očistená o príjmy z privatizácie, vzrástla o 2,4 mld. Sk. Medziročne nižší prílev kapitálu vo forme PZI bol podporený aj vývojom ostatného kapitálu, kde pokles vývozných pohľadávok prevýšil nárast dovozných záväzkov.

Čistý odlev prostriedkov v oblasti portfóliových investícií dosiahol 16,2 mld. Sk, zatiaľ čo v minulom roku bol zaznamenaný čistý prílev 43,4 mld. Sk. Medziročná zmena prílevu na odlev o 59,6 mld. Sk bola na strane aktív ovplyvnená nárastom záujmu slovenských rezidentov o dlhodobé zahraničné obligácie. Na strane pasív bol medziročne nižší prílev spôsobený nižším záujmom investorov o dlhodobé dlhové cenné papiere vlády, ako aj nižším korunovým ekvivalentom novej emisie eurobondov vlády. V pod-

nikovom sektore bol zosilnený medziročne vyšším odlevom, vyplývajúcim z nárastu splácania záväzkov z emitovaných obligácií.

V položke ostatné investície bol v roku 2007 zaznamenaný prílev zdrojov vo výške 119,3 mld. Sk, zatiaľ čo v rovnakom období minulého roka bol zaznamenaný odlev 122,7 mld. Sk. Takmer celá medziročná zmena (239,0 mld. Sk) súvisela s vývojom v bankovom sektore, pričom hlavným faktorom bol opätovný (po odleve v roku 2006) prílev krátkodobého kapitálu do slovenských bánk (vklady v bankách) v roku 2007. Uvedený prílev kapitálu bol do značnej miery dôsledkom vývoja na medzibankovom devízovom trhu v marci a apríli, ktorý viedol k zhodnocovaniu slovenskej koruny a následným intervenciám NBS.

Tabuľka 20 **Prílev kapitálu v rámci ostatných investícií v členení podľa sektorov**

(mld. Sk)

	2007	2006	Medziročná zmena
Banky	88,4	-150,6	239,0
Podniky	36,1	26,5	9,6
Vláda a NBS	-5,2	1,4	-6,6
Spolu	119,3	-122,7	242,0
Zdroj: NBS.			

2.2.3 Devízové rezervy

Devízové rezervy NBS ku koncu decembra 2007 dosiahli hodnotu 18,98 mld. USD (12, 91 mld. EUR). Od začiatku roka tak vzrástli o 5,61 mld. USD. Celkové devízové rezervy Národnej banky Slovenska boli v priebehu roka ovplyvňované viacerými faktormi. Rozhodujúcim faktorom pozitívne ovplyvňujúcim oblasť príjmov boli príjmy súvisiace s intervenciami NBS na medzibankovom devízovom trhu v prvej polovici roka. Oblasť výdavkov bola determinovaná najmä splátkami dlhovej služby vlády. Vývoj devízových rezerv NBS bol v priebehu roka výrazne ovplyvnený aj vývojom vzájomných kurzov voľne vymeniteľných mien na svetových finančných trhoch. Prebytok bilancie príjmov a výdavkov (3,77 mld. USD) bol sprevádzaný pozitívnymi kurzovými rozdielmi (1,84 mil. USD), ktoré vznikli z dôvodu pohybu kurzu eura voči americkému doláru na svetových finančných trhoch.

Devízové rezervy NBS ku koncu roka 2007 postačovali na pokrytie 3,5-násobku priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb do Slovenskej republiky za rok 2007. Pomer devízových rezerv k objemu platieb za tovary a služby, vykazovaných bankovou štatistikou, predstavoval 4,6-násobok priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb v roku 2007.

Devízové rezervy obchodných bánk dosiahli ku koncu roka 2007 výšku 3,0 mld. USD (2,0 mld. EUR). Stav devízových rezerv celého bankového sektora vrátane NBS bol k ultimu roka 21,9 mld. USD (14,9 mld. EUR).

2.2.4 Zahraničná zadlženosť SR

Celkový hrubý zahraničný dlh ku koncu decembra 2007 dosiahol 44,3 mld. USD, resp. 30,2 mld. EUR. Celkový hrubý zahraničný dlh na obyvateľa SR dosiahol v hodnotenom období 8 237 USD. Podiel celkového krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR bol ku koncu decembra 2007 na úrovni 53,3 %.

V roku 2007 došlo k nárastu celkovej hrubej zahraničnej zadlženosti SR o 12,1 mld. USD, pričom celková dlhodobá zahraničná zadlženosť vzrástla o 4,1 mld. USD a celková krátkodobá zahraničná zadlženosť vzrástla o 8,0 mld. USD. Najvýraznejší nárast bol vykázaný v krátkodobých zahraničných pasívach komerčných bánk, ktoré vzrástli o 6,0 mld. USD. Uvedený nárast čiastočne súvisel s vývojom na medzibankovom trhu. Celkový hrubý zahraničný dlh na obyvateľa SR za uplynulý rok vzrástol o 2 250 USD, podiel celkového krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR medziročne vzrástol o 5 percentuálnych bodov.

Čistá zahraničná zadlženosť, vypočítaná ako rozdiel hrubej zahraničnej zadlženosti vo výške 44,3 mld. USD (pasíva NBS a vlády, pasíva komerčných bánk a pasíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) a zahraničných aktív vo výške 37,0 mld. USD (devízové rezervy NBS, zahraničné aktíva komerčných bánk, zahraničné aktíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) zaznamenala v porovnaní s východiskom roka 2007 nárast o 1,8 mld. USD, pričom

Tabuľka 21 Zahraničný dlh SR

	mil. USD		mil. EUR	
	1.1.2007	31.12.2007	1.1.2007	31.12.2007
Celkový zahraničný dlh SR	32 205,9	44 308,7	24 448,9	30 156,2
Dlhodobý zahraničný dlh	16 649,7	20 709,7	12 639,5	14 094,9
Vláda a NBS ¹⁾	7 702,1	9 502,4	5 847,0	6 467,3
Komerčné banky	1 559,2	2 150,8	1 183,6	1 463,8
Podnikateľské subjekty	7 388,4	9 056,5	5 608,9	6 163,8
Krátkodobý zahraničný dlh	15 556,2	23 599,0	11 809,4	16 061,3
Vláda a NBS	0,0	0,0	0,0	0,0
Komerčné banky	6 148,8	12 095,6	4 667,8	8 232,2
Podnikateľské subjekty	9 407,4	11 503,4	7 141,6	7 829,1
Zahraničné aktíva	26 718,4	37 017,4	20 283,2	25 193,8
Čistá zahraničná zadlženosť	5 487,5	7 291,3	4 165,7	4 962,4
Kurz SKK/USD a SKK/EUR	26,246	22,870	34,573	33,603
Krížový kurz USD/EUR	-	-	1,317	1,469

Zdroj: NBS.

1) Vráťane vládnych agentúr a obcí.

ku koncu decembra 2007 dosiahla dlžnícku pozíciu 7,3 mld. USD.

Podiel celkovej hrubej zahraničnej zadlženosti SR k vytvorenému HDP v bežných cenách bol za rok 2007 podľa predbežných údajov 54,7 %, čo oproti roku 2006 predstavuje nárast o 3,8 percentuálneho bodu.

2.2.5 Nominálny a reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny

Priemerná medziročná apreciácia nominálneho efektívneho výmenného kurzu slovenskej koruny (NEER) sa v roku 2007 zrýchlila oproti predchádzajúcemu roku z 2,4 % na 10,2 %. Najväčšou mierou prispelo k vyššiemu zhodnoteniu indexu NEER zhodnotenie koruny voči euru vo výške 5,6 percentuálneho bodu nasledované zhodnotením voči českej korune vo výške 1,6 percentuálneho bodu.

Rýchlejšie nominálne posilňovanie slovenskej koruny v roku 2007 sa prejavilo aj vo vyššej apreciácii reálneho efektívneho výmenného kurzu (REER). Priemerná medziročná apreciácia indexu REER definovaného na báze spotrebiteľských cien sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zrýchlila o 5,6 percentuálneho bodu na 9,8 %. V prípade indexu REER definovaného na báze cien priemyselných výrobcov došlo k zrýchleniu zhodnocovania o 1,2 percentuálneho bodu na 7,8 %. Apreciácia indexu REER definovaného na báze cien produktov priemyselnej výroby sa zrýchlila o 5,5 percentuálneho bodu a dosiahla 5,9 %. Pomalšia apreciácia jednotlivých indexov reálneho efektívneho kurzu v porovnaní s nominálnym efektívnym kurzom bola dôsledkom deflačného procesu prebiehajúceho v slovenskej ekonomike prevažne v prvej polovici roku 2007. Medzi jeho hlavné príčiny patrili najmä pomalší rast regulovaných cien, cien surovín a energií, ale aj ekonomický rast výrazne nepresahujúci dynamiku potenciálneho produktu, ktorý nevytváral nadmerné dopytové inflačné tlaky.

2.3 Verejný sektor

Sektor verejnej správy hospodáril v roku 2007 s deficitom na úrovni 2,2 % HDP. V porovnaní so schváleným schodkom na úrovni 2,9 % bol dosiahnutý výsledok výrazne priaznivejší. Na lepší výsledok malo vplyv najmä hospodárenie centrálnej vlády. Na zníženie deficitu štátneho rozpočtu sa síce podieľala aj úspora na strane výdavkov, avšak determinujúci faktor predstavovalo prekročenie rozpočtovaných daňových príjmov. Výber daní bol popri lepšom než očakávanom vývoji makroekonomického prostredia výrazne ovplyvnený efektom predzásobenia sa tabakovými výrobkami, pri ktorých sa od 1. januára 2008 zvýšila spotrebná daň.

Popri štátnom rozpočte priaznivo na celkový výsledok pôsobilo aj hospodárenie Sociálnej poisťovne a verejných vysokých škôl. Naopak, v porovnaní s rozpočtom sa nepriaznivo vyvíjalo najmä hospodárenie miestnej samosprávy. Negatívny vplyv mali aj vyššie než plánované odvody do 2. piliera dôchodkového systému. Mierne nepriaznivo v porovnaní s rozpočtom sa vyvíjalo aj hospodárenie zdravotných poisťovní. Dodatočné zaradenie Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu do sektora verejnej správy, na základe odporúčaní Eurostatu, malo vo vzťahu k celkovému deficitu verejnej správy neutrálny charakter.

Čerpanie prostriedkov z fondov Európskej únie v roku 2007 dosiahlo 88 % plánovanej úrovne.

Podiel hrubého dlhu verejnej správy v roku 2007 dosiahol 29,4 % z HDP a v porovnaní s rozpočtovanou úrovňou 31,8 % z HDP bol nižší.

Parametre schodku a dlhu verejnej správy dosiahli v roku 2007 požadovanú úroveň na splnenie maastrichtských kritérií a podmienok Paktu stability a rastu.

2.4 Menový vývoj

2.4.1 Menové agregáty

Menový agregát M3 vykazoval v jednotlivých polrokoch 2007 rôzne trendy vývoja. Jeho medziročná dynamika vykazovala mierne rastúci trend počas prvého polroka (najvyššia dynamika 19,2 % bola zaznamenaná v júni 2007). Naopak, v druhom polroku dochádzalo k jej postupnému spomaľovaniu až na úroveň 12,8 % v decembri 2007. Ku koncu roka 2007 dosiahol objem 1 082,7 mld. Sk. Na strane komponentov peňažnej zásoby dosahovali počas roka najvyššie príspevky k rastu M3 menej likvidné zložky, najmä vklady a prijaté úvery domácností s dohodnutou lehotou splatnosti do 2 rokov, ich príspevok sa však v druhej polovici roka znižoval. Opačný vývoj bol zaznamenaný pri vkladoch a prijatých úveroch splatných na požiadanie. Zrýchľovanie ich rastu v druhej polovici roka bolo odrazom vývoja vkladov v sektore domácností, zatiaľ čo vklady nefinančných spoločností vykazovali mierne klesajúce tempo rastu počas celého roka. Na strane protipoložiek M3 bol zaznamenaný pokračujúci rastový trend v oblasti pohľadávok peňažných finančných inštitúcií (PFI) voči súkromnému sektoru, hlavne nefinančným spoločnostiam.

Hlavné komponenty M3

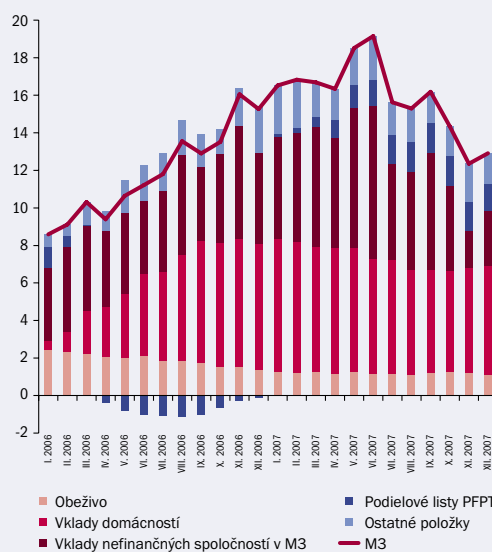
Zatiaľ čo v prvom polroku dochádzalo k poklesu príspevku vkladov a prijatých úverov splatných na požiadanie, v druhom začal postupne rásť. Počas celého obdobia bol však kladný. Vývoj príspevkov

najlikvidnejšej formy vkladov k rastu M3 bol odrazom vývoja v oblasti vkladov a prijatých úverov domácností splatných na požiadanie. Vklady nefinančných spoločností vykazovali spomaľovanie dynamiky počas celého roka 2007. K tomuto vývoju prispieval aj vyšší objem vyplatených dividend podnikovej sféry do zahraničia. Obeživo zaznamenalo, po spomaľovaní v predchádzajúcom roku, stagnáciu medziročného tempa rastu (v priemere 8,5 %), čo sa premietlo aj do stagnácie jeho príspevkov k rastu peňažnej zásoby.

Vývoj menej likvidných zložiek peňažnej zásoby (M2 mínus M1), hlavne vkladov domácností s časovou viazanosťou, súvisel aj s vývojom vkladov splatných na požiadanie, ktoré predstavovali ich hlavný substitút. Počas prvého polroka pokračovali v trendoch z minulého roka a ich príspevky dosahovali relatívne vysokú úroveň. Tento trend sa v druhom polroku zastavil a príspevky vkladov domácností s dohodnutou lehoto splatnosti do 2 rokov sa začali znižovať. Vklady a prijaté úvery nefinančných spoločností splatné do 2 rokov zaznamenávali stabilný rast takmer počas celého roka, v poslednom štvrtroku však došlo k jeho spomaleniu. Vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov pokračovali v poklese a prispievali tak k rastu peňažnej zásoby negatívne.

Najnižší prírastok k peňažnej zásobe dosiahli nástroje obchodovateľné na trhu (M3 mínus M2). Ide

Graf 24 Príspevky jednotlivých komponentov k medziročnej dynamike M3 (p. b.)

Zdroj: NBS.

o najmenej likvidnú zložku, ktorej hlavnú časť tvoria podielové listy podielových fondov peňažného trhu (PFPT). Počas roka 2007 sa obnovil záujem domácností o vkladanie prostriedkov do podielových listov

Tabuľka 22 Vývoj hlavných komponentov menového agregátu M3 a jeho hlavných protipoložiek

	Zmena od začiatku roka (mld. Sk)		Zmena od začiatku roka (%)		Stav k 31.12.2007 (mld. Sk)
	2006 ¹⁾	2007 ¹⁾	2006 ¹⁾	2007 ¹⁾	
Obeživo	11,3	10,5	9,5	8,0	141,7
Vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie	53,6	61,3	14,6	14,4	480,9
M1	64,9	71,9	13,4	12,9	622,6
M2	123,2	106,9	15,7	11,7	1 015,0
Menový agregát M3	127,0	124,4	15,3	12,9	1 082,7
Hlavné protipoložky M3					
Pohľadávky PFI a cenné papiere	100,5	151,2	13,4	17,8	1 046,9
z toho: Verejná správa	-18,7	6,8	-6,3	3,1	261,6
Ostatní rezidenti (súkromný sektor)	119,2	144,3	23,6	23,6	785,3
Čisté zahraničné aktíva	-5,5	6,2	-2,8	-0,7	262,2
Dlhodobé finančné pasíva (bez kapitálu a rezerv)	19,7	19,3	19,0	15,7	141,9
Ostatné čisté položky (vrátane kapitálu a rezerv) ²⁾	51,6	-13,8	-54,8	-11,5	-84,5

Zdroj: NBS.

1) Vzhľadom na to, že menové agregáty a protipoložky k menovému agregátu M3 sa v metodike ECB nezostavujú k 1. januáru daného roka, za počiatočnú úroveň roka sa v tabuľke a v ďalšom texte považuje vykázaný stav k 31. decembru predchádzajúceho roka.

2) Ostatné čisté položky vrátane vkladov ústrednej štátnej správy. Prítom platí bilančná rovnosť M3 = pohľadávky voči verejnej správe + pohľadávky voči ostatným rezidentom + čisté zahraničné aktíva – dlhodobé finančné pasíva + ostatné čisté položky.

PFPT na úkor mierneho poklesu objemu vkladov domácností s časovou viazanosťou a koncom roka aj akcií a podielových listov podielových fondov iných ako PFPT. V dôsledku tohto rastu bol ich príspevok k medziročnej dynamike M3 počas celého roka kladný. Ďalšiu časť obchodovateľných nástrojov tvoria repo operácie a vydané dlhové cenné papiere do 2 rokov, ktorých podiel na peňažnej zásobe stagnoval na úrovni okolo 0,7 %, a tým aj ich príspevky k rastu M3 sa počas roka takmer nemenili.

Hlavné protipoložky M3

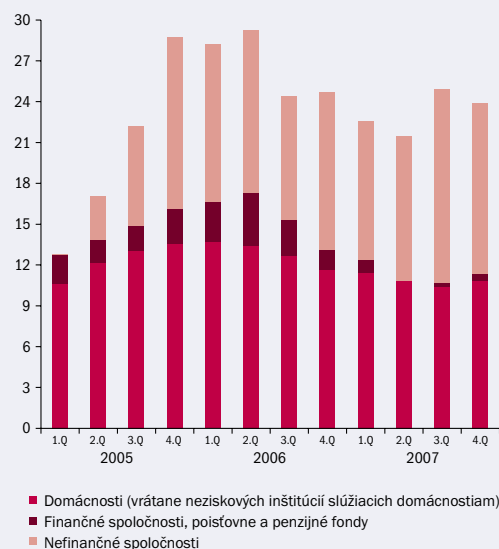
V rámci hlavných protipoložiek M3 bol rozhodujúci vývoj pohľadávok voči rezidentskému súkromnému sektoru, ktoré predstavovali približne v rovnakej miere najmä úvery podnikom a domácnostiam. V roku 2007 sa mierne znížil ročný prírastok dlhodobých finančných pasív (bez kapitálu, rezerv a opravných položiek), keď ich vývoj ovplyvnil najmä menší prírastok vkladov a prijatých úverov s dohodnutou splatnosťou nad 2 roky. Vývoj ostatných čistých položiek v rozhodujúcej miere ovplyvnil oproti roku 2006 výrazne nižší pokles kapitálu, rezerv a opravných položiek.

Objem pohľadávok peňažných finančných inštitúcií (PFI) voči rezidentom (vrátane cenných papierov emitovaných klientmi v držbe sektora PFI) v roku 2007 vzrástol o 151,2 mld. Sk, čo bolo o polovicu viac (o 50,7 mld. Sk) ako v predchádzajúcom roku. Na celkovom prírastku pohľadávok PFI sa podieľal predovšetkým súkromný sektor (144,3 mld. Sk), ale jeho medziročná dynamika zostala na nezmenenej úrovni z roku 2006. Prírastok pohľadávok PFI voči verejnej správe bol na rozdiel od roku 2006 kladný a k celkovému nárastu pohľadávok prispel zhruba rovnakým objemom ako súkromný sektor.

Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií voči súkromnému sektoru

Pohľadávky PFI voči súkromnému sektoru (bez cenných papierov) dosiahli ku koncu decembra 2007 objem 770,0 mld. Sk a oproti roku 2006 zaznamenali nárast o 142,7 mld. Sk (v predchádzajúcom roku o 119,8 mld. Sk). Zo sektorového hľadiska k rastu úverov prispievali najmä nefinančné spoločnosti, ktorých dynamika sa mierne zrýchlila hlavne v druhom polroku 2007. Úvery domácnostiam vykazovali spomaľovanie tempa rastu počas prvých troch štvrtkov, neskôr ich dynamika stagnovala. Na uvedenom vývoji pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru sa podieľali jednak pohľadávky v slovenských korunách (rast o 104,9 mld. Sk), ako aj pohľadávky v eurách (rast o 34,9 mld. Sk)

Graf 25 Príspevky k medziročnému rastu pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru (p. b.)

Zdroj: NBS.

a ostatných cudzích menách (o 2,8 mld. Sk). Menová štruktúra sa ku koncu roka 2007 výraznejšie nezmenila. Podiel korunových pohľadávok na celkovom objeme mierne poklesol na 78,8 %, podiel pohľadávok v eurách stúpol na 19,8 % a pohľadávky v ostatných cudzích menách tvorili 1,4 %. Ku koncu 2006 tvorili pohľadávky v slovenských korunách 80,0 %, pohľadávky v eurách 18,8 % a v ostatných cudzích menách 1,2 %. Väčšina pohľadávok v cudzích menách je sústredená v sektore nefinančných spoločností (v priemere 34,8 % z celkových pohľadávok podnikom), zatiaľ čo domácnosti si požičiavajú najmä v slovenských korunách (úvery v cudzej mene tvoria 2,6 %).

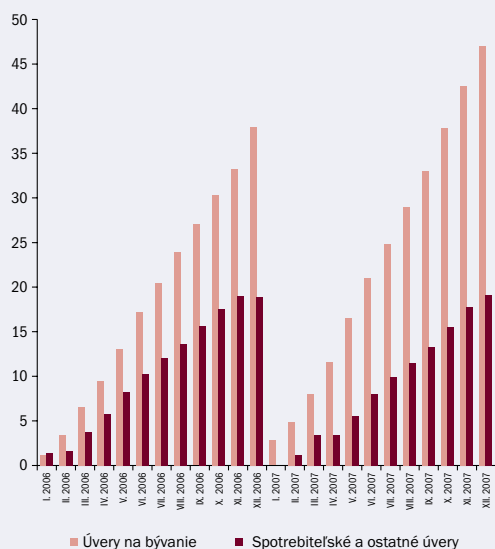
Pohľadávky PFI voči domácnostiam

Pohľadávky PFI voči domácnostiam pokračovali v rastovom trende z predchádzajúceho roka, keď ku koncu roka 2007 zaznamenali absolútny medziročný prírastok 66,2 mld. Sk a ich medziročná dynamika dosiahla 28,5 %. Dynamika úverov domácnostiam sa mierne spomaľovala až do septembra, keď sa tento trend zastavil a v poslednom štvrtroku 2007 zaznamenávala stagnáciu. Oproti decembru predchádzajúceho roka sa spomalila o 4,0 percentuálneho bodu.

Podobne ako počas predchádzajúceho roka, aj v roku 2007 domácnosti využívali úverové zdroje hlavne na dlhodobé investície. Z hľadiska účelovej štruktúry pohľadávok domácnostiam⁴ zaznamenali najvyšší

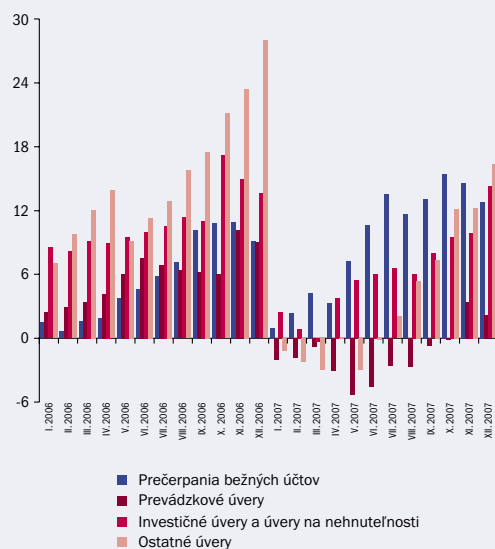
⁴ Pohľadávky voči domácnostiam (vrátane neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam) sa z hľadiska účelu členia na úvery na bývanie, spotrebiteľské úvery a ostatné úvery.

Graf 26 Prírastky úverov domácnostiam (kumulatívne od začiatku roku) (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Graf 27 Prírastky úverov nefinančným spoločnostiam (medziročný rast v mld. Sk)

Zdroj: NBS.

medziročný prírastok, 47,0 mld. Sk, úvery na bývanie (v roku 2006 37,9 mld. Sk), pričom k medziročnej miere rastu pohľadávok voči domácnostiam prispeli 19,9 percentuálneho bodu. Spotrebiteľské a ostatné úvery zaznamenali absolútny medziročný prírastok, podobný ako v predchádzajúcom roku, 19,2 mld. Sk (v roku 2006 18,9 mld. Sk). Ich príspevok k dynamike rastu úverov domácnostiam sa postupne znižoval počas celého roka a v decembri dosiahol 8,6 percentuálneho bodu. Spotrebiteľské a ostatné úvery predstavovali jeden zo zdrojov rastu konečnej spotreby domácností. Ich podiel na konečnej spotrebe domácností sa v roku 2007 mierne zvyšoval a v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 1,1 percentuálneho bodu, keď dosiahol 9,7 % (v roku 2006 nárast o 1,3 percentuálneho bodu na 8,6 %). V porovnaní s eurozónou a ostatnými krajinami V4 je však najnižší.

Rast pohľadávok peňažných finančných inštitúcií voči domácnostiam bol sprevádzaný rastom zadlženosti (vyjadrenej podielom pohľadávok voči domácnostiam na HDP), ktorá vzrástla medziročne o 2,1 percentuálneho bodu a ku koncu roka 2007 dosiahla 16,4 %. Podobný vývoj súvisiaci s procesom reálnej konvergenie zaznamenávajú aj ďalšie nové členské krajiny EÚ, pričom v porovnaní s eurozónou (54,4 % v roku 2007) je zadlženosť domácností v uvedených krajinách výrazne nižšia.

Pohľadávky PFI voči nefinančným spoločnostiam

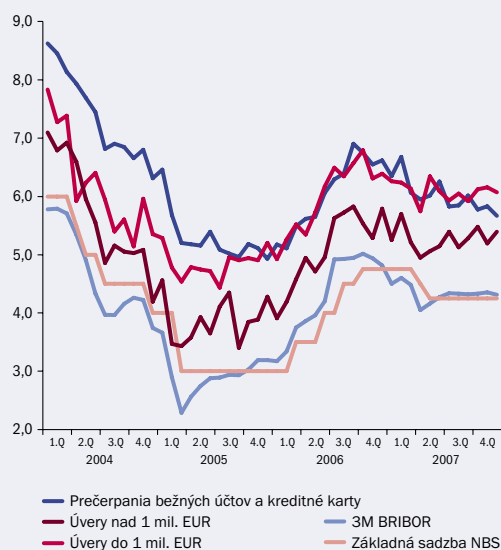
Vývoj pohľadávok v sektore nefinančných spoločností bol menej dynamický ako v sektore domácností. Po

postupnom zmierňovaní medziročného tempa rastu v prvom polroku sa ich rast opäť zrýchlil a za rok 2007 dosiahol v priemere 22,4 %. Z hľadiska účelu sa prírastok pohľadávok voči nefinančným spoločnostiam sústredil ku koncu roka do investičných úverov a úverov na nehnuteľnosti, aj keď boli tieto prírastky oproti predchádzajúcemu roku výrazne nižšie. Významný nárast takmer počas celého roka zaznamenali prečerpania bežných účtov. Z hľadiska časovej štruktúry sa na raste pohľadávok PFI voči nefinančným spoločnostiam podieľali hlavne krátkodobé úvery do 1 roka, pri ktorých bolo zaznamenané postupné zrýchľovanie tempa rastu. Dlhodobé úvery od 1 do 5 rokov a nad 5 rokov prispeli k celkovému rastu úverov takmer zhodne a ich tempo rastu počas roka stagnovalo. Pri úveroch s najdlhšou splatnosťou sa dynamika ku konca roka mierne spomaľovala.

2.4.2 Pohľadávky faktoringových spoločností, lízingových spoločností a spoločností splátkového financovania

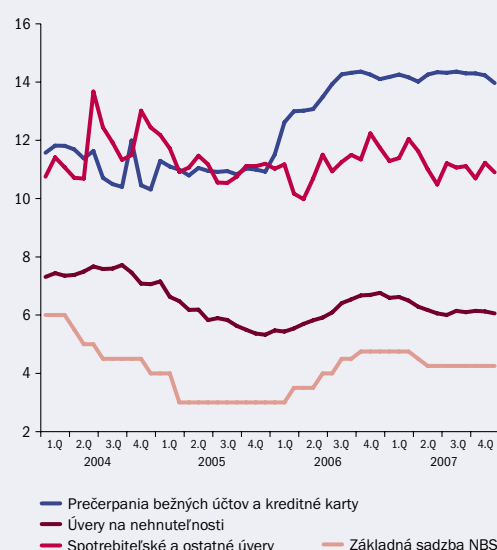
V roku 2007 začala NBS zbierať údaje od finančných spoločností poskytujúcich úvery a pôžičky (lízing, faktoring, splátkový obchod, poskytovanie osobného alebo obchodného financovania), ktoré podľa metodiky ESA 95 patria do sektora S.123 „ostatní finanční sprostredkovatelia, okrem poisťovacích korporácií a penzijných fondov“. Tento sektor tvoria podľa definície aj investičné fondy s výnimkou podielových fondov peňažného trhu, obchodníci s cennými papiermi a derivátmi, finančné holdingové spoločnosti a finančné „vehicle“ spoločnosti. Táto štatistika poskytuje kom-

Graf 28 Vývoj úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam, 3M BRIBOR-u a základnej sadzby NBS (%)

Zdroj: NBS.

Graf 29 Vývoj úrokových sadzieb z poskytnutých úverov domácnostiam (%)

Zdroj: NBS.

pletnejší obraz o peňažnom vývoji na finančnom trhu v SR, pretože na základe bilančných údajov sleduje úlohy finančných sprostredkovateľov mimo sektora peňažných finančných inštitúcií.

Objem pohľadávok faktoringových spoločností, lízinguových spoločností a spoločností splátkového financovania (FLSS) voči súkromnému sektoru dosiahol ku koncu roka 2007 124,1 mld. Sk. Približne 71 % tvorili pohľadávky voči nefinančným spoločnostiam a 28,5 % pripadlo na pohľadávky voči domácnostiam.

Objem pohľadávok voči nefinančným spoločnostiam rástol počas celého roka a ku koncu decembra dosiahol 88,4 mld. Sk. Z hľadiska účelu najvýraznejšiu časť pohľadávok voči podnikom tvorili pohľadávky z predmetu lízingu (65,8 mld. Sk). Podiel pohľadávok FLSS na celkových pohľadávkach voči podnikom (pohľadávky PFI a FLSS) dosiahol za rok 2007 v priemere 18,1 %.

V sektore domácností dochádzalo počas roka 2007 taktiež k postupnému nárastu objemu pohľadávok (ku koncu roka dosiahli 35,3 mld. Sk). Ich hlavnou zložkou sú pohľadávky z predaja na splátky a z poskytnutých spotrebiteľských úverov tvoriace dve tretiny celkových pohľadávok FLSS voči domácnostiam. S rastom ich objemu dochádzalo aj k nárastu ich podielu na konečnej spotrebe domácností, ktorý dosiahol ku koncu roka 3,4 %. Na celkových pohľadávkach voči domácnostiam (pohľadávky PFI a FLSS) predstavovala táto forma financovania domácností 10,3 %.

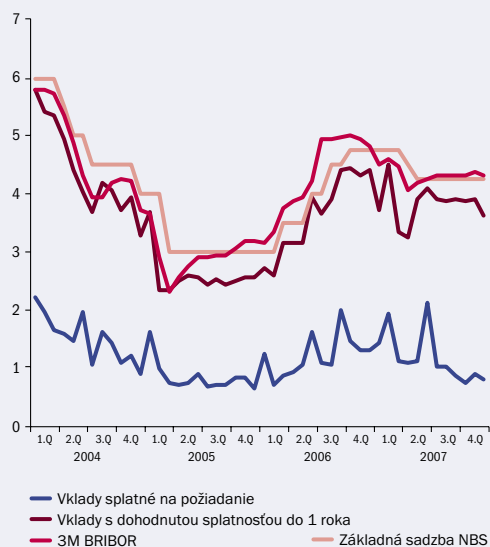
V sektore domácností dochádzalo počas roka 2007 taktiež k postupnému nárastu objemu pohľadávok (ku koncu roka dosiahli 35,2 mld. Sk). Ich hlavnou zložkou sú pohľadávky z predaja na splátky a z poskytnutých spotrebiteľských úverov tvoriace dve tretiny celkových pohľadávok OFI voči domácnostiam. S rastom ich objemu dochádzalo aj k nárastu ich podielu na konečnej spotrebe domácností, ktorý dosiahol ku koncu roka 3,4 %. Na celkových pohľadávkach voči domácnostiam (pohľadávky PFI a OFI) predstavovala táto forma financovania domácností 10,3 %.

2.4.3 Klientske úrokové sadzby

Vývoj klientskych úrokových sadzieb bol v roku 2007 ovplyvnený znížením kľúčových sadzieb NBS z konca marca a apríla (kumulatívne o 0,50 percentuálneho bodu) a tiež vývojom trhových sadzieb na medzibankovom trhu. Reakcia bánk na zmeny základných úrokových sadzieb NBS bola relatívne pružná pri úveroch nefinančným spoločnostiam a domácnostiam, menej pružná pri vkladoch nefinančných spoločností a domácností. Pri niektorých druhoch úverov a vkladov prevládal vplyv vývoja na medzibankovom trhu. Klientske úrokové sadzby sa znižovali najmä v prvých mesiacoch roka 2007, neskôr zostali relatívne stabilné.

Graf 30 Vývoj úrokových sadzieb z vkladov nefinančných spoločností

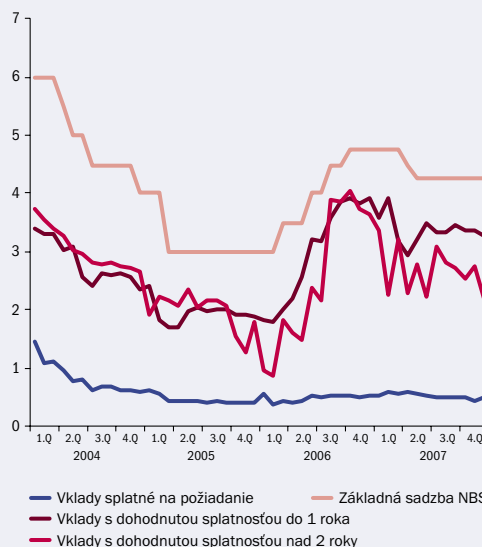
(%)

Zdroj: NBS.

Graf 31 Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností

(%)

Zdroj: NBS.

Úrokové sadzby z úverov nefinančným spoločnostiam

Vo vývoji úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam prevládala na začiatku roka mierne klesajúci trend, na čo vplývalo zníženie základnej úrokovej sadzby NBS a nízke úrokové sadzby na medzibankovom trhu v dôsledku prebytku likvidity. V ďalšom období zostali úrokové miery relatívne stabilné s malými výkyvmi. Zmeny základnej sadzby NBS a nízke sadzby na medzibankovom trhu sa prejavili predovšetkým v krátkodobých klientských úrokových sadzbách, dlhodobé sadzby reagovali len veľmi mierne. Väčšina úverov nefinančným spoločnostiam je s krátkou dobou fixácie alebo bez fixácie sadzby, preto ich úrokové sadzby reagujú pomerne citlivo na vývoj kľúčových sadzieb. Z hľadiska členenia úverov na úvery pre malé a stredné podniky (do 1 mil. EUR) a úvery pre veľké podniky (nad 1 mil. EUR) sa ich úrokové sadzby pohybovali rovnako. V prvých mesiacoch mierne klesli a v ďalšom období zaznamenali mierne rastúcu tendenciu. Klesajúci trend úročenia prečerpaní bežných účtov nefinančných spoločností pretrvával počas celého roka 2007, čo taktiež odzrkadľovalo vývoj sadzieb na medzibankovom trhu.

Úrokové sadzby z úverov domácnostiam

Vývoj úrokových mier z úverov domácnostiam bol charakterizovaný, podobne ako pri nefinančných spoločnostiach, mierne klesajúcim trendom, ktorý

reflektoval zníženie kľúčových sadzieb NBS v prvých mesiacoch roku 2007.

Úroková miera z prečerpaní bežných účtov a kreditných kariet zostala počas celého roka stabilná a nereagovala na zníženie kľúčových sadzieb NBS.

Rastúci trend úrokových sadzieb z úverov na nehnuteľnosti, ktorý pretrvával počas roka 2006 sa začiatkom roka 2007 zastavil. Po znížení kľúčových úrokových sadzieb NBS začali klientske úrokové sadzby z úverov na nehnuteľnosti postupne mierne klesať. Tento vývoj pretrval až do júla, keď sa klesajúci trend zastavil. Od tohto mesiaca zostali úrokové miery z úverov na nehnuteľnosti viac-menej konštantné, na úrovni približne 6,1 %. V porovnaní s decembrom 2006 to predstavovalo pokles o 0,70 percentuálneho bodu. V rámci jednotlivých druhov úverov na nehnuteľnosti sa výraznejšie znížilo úročenie hypotekárnych úverov a iných úverov na nehnuteľnosti. Úrokové miery úverov zo stavebných sporiteľní sa vyvíjali rozdielne. Zatiaľ čo úročenie medziúverov mierne pokleslo, úroková sadzba zo stavebných úverov mierne vzrástla. Úrokové miery z úverov stavebných sporiteľní reagujú na zmeny kľúčových sadzieb NBS a trhových sadzieb iba minimálne, čo je však dôsledok odlišného charakteru produktov ako poskytujú banky.

Úrokové sadzby z úverov určených na spotrebu (spotrebiteľské a ostatné úvery) boli počas roka pomerne volatilné, avšak s mierne klesajúcim trendom. Najväčší vplyv na tento vývoj mal pokles sadzieb bezú-

čelových spotrebiteľských úverov a ostatných úverov. Na druhej strane, opačný vývoj bol zaznamenaný pri účelových spotrebiteľských úveroch, kde sa úroková miera zvýšila.

Úrokové miery z vkladov nefinančných spoločností

Úrokové miery z vkladov nefinančných spoločností zaznamenali v roku 2007 mierne klesajúci trend. Najvýraznejšie znížili úrokové sadzby z vkladov s dohodnutou splatnosťou. V rámci nich pokleslo úročenie predovšetkým krátkodobých vkladov (vkladov s dohodnutou splatnosťou do 7 dní a do 3 mesiacov). Pokles bol zaznamenaný aj pri vkladoch splatných na požiadanie, ktoré reagujú pomerne citlivo na vývoj sadzieb na medzibankovom trhu. Úročenie dlhodobých vkladov je vzhľadom na ich malý podiel na celkových vkladoch volatilné.

Úrokové miery z vkladov domácností

Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností bol v roku 2007 charakterizovaný miernym poklesom, s výnimkou vkladov splatných na požiadanie. Úročenie vkladov splatných na požiadanie zostalo na rovnakej úrovni počas celého roka, i keď v rámci tejto kategórie sa výraznejšie znížila úroková sadzba z denných vkladov. Mierny pokles úrokovej miery bol zaznamenaný pri vkladoch s dohodnutou splatnosťou do 1 roka (predovšetkým pri vkladoch do 7 dní). Ten sa prejavil najmä v prvom polroku v dôsledku zníženia kľúčovej úrokovej sadzby NBS. Najvýraznejší pokles bol zaznamenaný pri dlhodobých viazaných vkladoch (nad 2 roky), keď sa ich úročenie znížilo až o 1,4 percentuálneho bodu. Úrokové miery z vkladov s výpovednou lehotou sa znížili počas roka 2007 len mierne.

Reálna úroková miera vypočítaná deflovaním úrokovej miery zo stavu jednoročných vkladov domácností infláciou meranou HICP mala až do augusta 2007 mierne rastúcu tendenciu, najmä v dôsledku spomalenia miery inflácie pri miernom znížení úrokovej sadzby z vkladov domácností. V ďalších mesiacoch sa zrýchlila dynamika miery inflácie pri stagnácii úročenia vkladov, čo sa premietlo do mierneho poklesu reálnej úrokovej sadzby.

Operácie NBS

3 Operácie NBS na menové účely, devízové operácie a investičné aktivity pri správe devízových rezerv

3

3.1 Operácie menovej politiky

NBS pokračovala v roku 2007 v realizácii menovej politiky prostredníctvom nezmenených nástrojov. Cielené rozhodovanie sa uskutočňovalo vo vopred stanovených termínoch podľa harmonogramu rokovania Bankovej rady NBS. Základným parametrom menovej politiky v strednodobom časovom horizonte bolo stanovenie cieľovej hodnoty pre vývoj inflácie, definované ako inflačné ciele v podmienkach ERM II. Hlavný nástroj NBS vo vzťahu k tomuto strednodobému cieľu predstavovali kľúčové úrokové sadzby. Centrálna banka uskutočňovala menovú politiku prostredníctvom základného rámca nástrojov, ktoré tvorili operácie s bankami a pobočkami zahraničných bánk. Konkrétne to boli obchody na voľnom trhu vrátane emisie krátkodobých cenných papierov a jednoduchých operácií. Na devízovom trhu mala NBS, tak ako v predchádzajúcom roku, záujem korigovať zvýšenú volatilitu výmenného kurzu slovenskej koruny.

v priemere 84 % voľnej likvidity, avšak v marci klesol jeho podiel na 74 %. Takisto ako v predchádzajúcom období sa sterilizačné repo tendre vyhlasovali pravidelne raz týždenne a ich štrnásťdňová dĺžka splatnosti zostala nezmenená. Počas roka sa uskutočnilo 52 sterilizačných repo tendrov a NBS v 39 prípadoch akceptovala celý dopyt. Dosiahnutá priemerná úroková sadzba sa v 34 prípadoch rovnala aktuálnej limitnej úrokovej sadzbe NBS pre dvojtyždňové repo tendre. Túto kľúčovú úrokovú sadzbu Banková rada NBS v priebehu roka niekoľkokrát znížila. Z počiatočnej úrovne 4,75 % dosiahla po dvoch úpravách 4,25 %. Pri prvej úprave zároveň došlo k rozšíreniu pásma pre jednoduché refinančné a sterilizačné obchody s NBS z pôvodných 3 % na 3,5 %. Pokles kľúčovej úrokovej sadzby prenášal bankový sektor do úrokových sadzieb peňažného trhu. Počas prvých troch mesiacov mala výnosová krivka peňažného trhu inverzný tvar pod vplyvom úrokových zmien, ako aj pokračujúcich očaká-

Likvidita bankového sektora

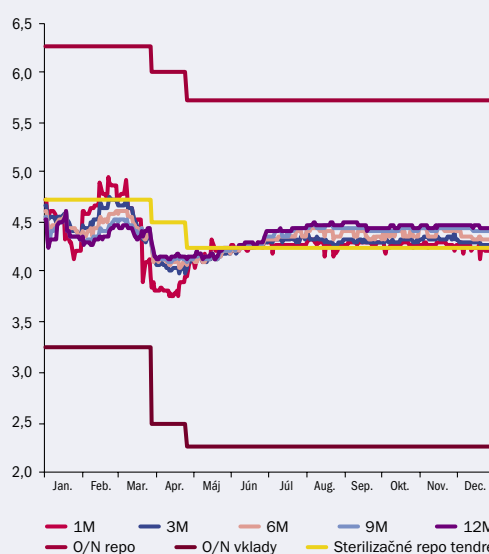
Bankový sektor disponoval výrazným prebytkom likvidity už deviaty rok po sebe. Priemerná denná hodnota umiestnená bankami v sterilizačných operáciách v NBS v roku 2007 predstavovala 360,3 mld. Sk, pričom v porovnaní s rokom 2006 stúpala o 14,2 mld. Sk. V porovnaní so sterilizáciou 273,2 mld. Sk zo začiatku roka 2007 sa najvyššia sterilizácia zaznamenala v júni, a to vo výške 400,9 mld. Sk. Dôvodom zvýšenia celkovej sterilizácie bol príliv peňažných zdrojov z uskutočnených devízových intervencií.

Hlavné operácie menovej politiky

Majoritný podiel na operáciách na voľnom trhu naďalej tvorili štandardné sterilizačné repo tendre. Podiel tohto nástroja na celkovej sterilizačnej pozícii sa počas roka menil v závislosti od aktivity centrálnej banky na domácom devízovom trhu. Prostredníctvom tohto nástroja (sterilizačných repo tendrov) sa absorbovalo

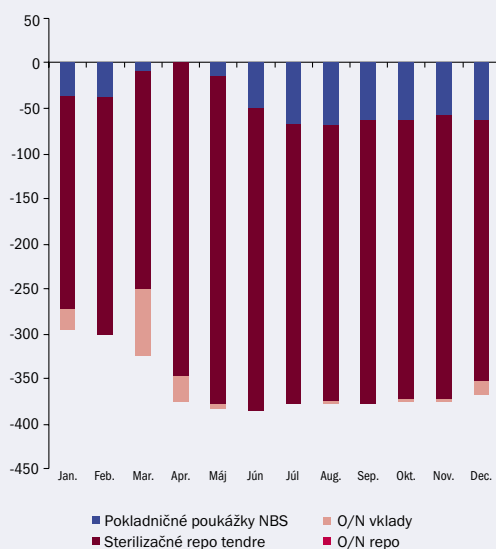
Graf 32 BRIBOR v roku 2007

(% p. a.)

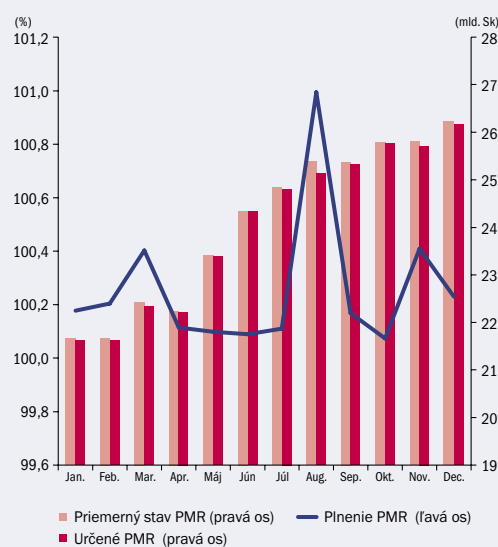
Zdroj: NBS.

Graf 33 Vývoj jednotlivých foriem obchodov na voľnom trhu (mesačné priemery) (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Graf 34 Plnenie povinných minimálnych rezerv v roku 2007

Zdroj: NBS.

vaní ich ďalšieho znižovania. Vytvorenie štandardnej výnosovej krivky približne v apríli bolo dôsledkom anticipácie očakávaní o nemennosti úrokových sadzieb NBS do konca roka 2007.

Dlhodobšie operácie menovej politiky

Aj v priebehu roka 2007 využívala NBS doplnkový menový nástroj, ktorým boli pravidelné aukcie pokladničných poukážok NBS. Celkovo sa uskutočnilo 11 aukcií so štandardnou 84-dňovou splatnosťou. Záujem o túto formu sterilizácie v prvom polroku súvisel najmä s očakávaním bankového sektora ohľadom znižovania kľúčových úrokových sadzieb NBS. Podiel prostriedkov absorbovaných prostredníctvom tohto trojmesačného nástroja dosahoval v prvých dvoch mesiacoch roka 2007 v priemere 12 % z celkovej sterilizačnej pozície NBS. V marci a apríli nemali banky uložené v pokladničných poukážkach NBS žiadne peňažné prostriedky a ich podiel bol nulový. Návratom centrálnej banky k štandardne vykonávaným menovým postupom začala sterilizácia prostredníctvom tohto nástroja rásť. Podiel pokladničných poukážok NBS v druhej polovici roka 2007 na celkovej sterilizácii tvoril 16,3 %.

Automatické menové operácie

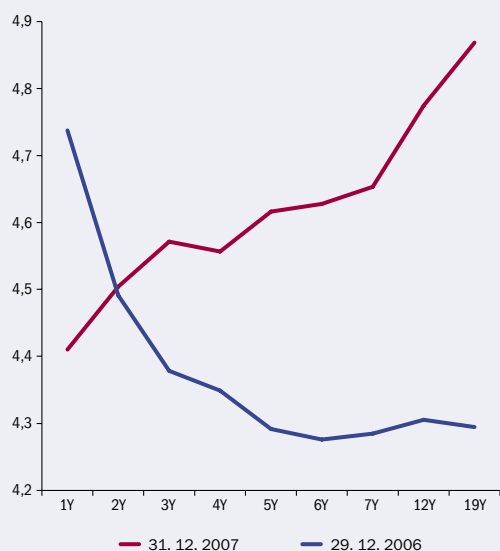
Na dorovnávanie svojej aktuálnej likviditnej pozície využívali banky automatické jednodňové operácie, ktoré sa uskutočňovali vo forme úložiek v NBS pri prebytku peňažných prostriedkov, resp. v podobe repo obchodov v prípade ich nedostatku. Obidve formy sa uskutočňovali štandardne s jednodňovou splatnosťou.

Banky ich využívali najmä v období, keď nesprávne odhadli svoju potrebu zdrojov pre splnenie stanovených povinných minimálnych rezerv. K intenzívnejšiemu využívaniu týchto operácií dochádzalo predovšetkým ku koncu mesiaca, osobitne v posledný deň. Podiel O/N úložiek na celkovej sterilizácii tvoril v druhej polovici marca až 50 %. Vzhľadom na skutočnosť, že menová politika mala prevažne sterilizačnú formu, táto prevládala aj pri automatických operáciách, hoci banky ojedinele využili aj čerpanie jednodňového úveru. Ďalšou využívanou finančnou linkou bolo čerpanie vnútrodenného úveru. V porovnaní s automatickými operáciami tento slúžil výlučne na zabezpečenie plynulosti platobného styku a nemal žiadne menové efekty.

Povinné minimálne rezervy

NBS uplatňuje povinnosť tvorby a udržiavania povinných minimálnych rezerv (PMR) voči bankám, pobočkám zahraničných bánk, stavebným sporiteľniam a inštitúciám elektronických peňazí. V roku 2007 túto povinnosť plnilo 25 finančných inštitúcií, pričom dve z nich začali s plnením stanovených PMR až v priebehu roka 2007. Sadzba určená na tvorbu PMR bola vo výške 2 % z určenej základne a platí nepretržite od roku 2004. Používaním tohto priameho menového nástroja NBS ovplyvňuje hodnotu likvidity bankového sektora a zároveň udržiava minimálnu likviditu finančných inštitúcií patriacich do systému PMR vzhľadom na potreby bezhotovostného platobného styku. Základňa na tvorbu PMR, ktorú tvorí celá časová štruktúra primárnych depozitov finančných inštitúcií, okrem emitovaných hypotekárnych záložných

Graf 35 Benchmarková výnosová krivka štátnych dlhopisov (% p. a.)

Zdroj: NBS.

listov, narástla oproti roku 2006 o 19,3 %. Následne aj hodnota určených PMR mala počas minulého roka rastúci vývoj. Počiatočné PMR vo výške 21,6 mld. Sk narástli do konca roka na hodnotu 26,2 mld. Sk.

Riadenie rizík

Systém riadenia rizík, ktorý NBS zaviedla v roku 2005, sa uplatňoval aj v priebehu roku 2007. Hodnotenie zmluvných strán, ako aj výber aktív pre operácie menovej politiky, alebo oceňovanie aktív vrátane uplatňovania oceňovacej zrážky, má vopred stanovené pravidlá. Postup NBS v oblasti aktív bol však v roku 2007 značne zjednodušený, pretože operácie menovej politiky boli vykonávané výlučne s cennými papiermi NBS. Počnúc rokom 2007 začala NBS s implementovaním integrovaného informačného systému pre celú oblasť operácií menovej politiky vrátane komunikácie s externými systémami, ako sú Burza cenných papierov v Bratislave, a. s., Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s., a vo vybraných oblastiach aj so zmluvnými stranami NBS či pripravovaným platobným systémom TARGET2. Tento integrovaný informačný systém predpokladá NBS ukončiť do konca roku 2008.

Benchmarková výnosová krivka dlhopisov

NBS priebežne sledovala štruktúru benchmarkového portfólia a v spolupráci s bankami ju aktualizovala. Posledná aktualizácia benchmarkového portfólia cenných papierov v roku 2007 sa uskutočnila v máji a jej cieľom bolo doplniť termínovú štruktúru kótova-

ných štátnych dlhopisov. Ku koncu roka 2007 boli do portfólia zaradené dlhopisy so splatnosťou od 1 do 7 rokov a tiež 10-, 12- a 19-ročné dlhopisy. Ceny sa tvorili denným spracovaním kotácií siedmich bánk aktívnych na trhu a zverejňovali na stránkach systému Reuters. Obdobne ako banky aj NBS využíva indikatívne ceny benchmarkovej krivky pri teoretickom oceňovaní finančných aktív.

Výnosy štátnych dlhopisov boli v prvých mesiacoch 2007 ovplyvnené najmä očakávaniami o znížení kľúčových úrokových sadzieb NBS. V dôsledku toho zaznamenala celá benchmarková krivka pokles, najvýraznejšie však klesli výnosy kratších splatností. V období mája a júna 2007 bol pre výnosy dlhopisov charakteristický výrazný vzostup smerom k európskej úrovni. V druhej polovici uplynulého roka bola slovenská dlhopisová krivka ovplyvňovaná najmä európskou benchmarkovou krivkou a na jej vývoj mal čiastočne vplyv aj výmenný kurz slovenskej koruny. Toto obdobie možno charakterizovať ako pokojné, výnosy dlhopisov nezaznamenali výrazné zmeny.

3.2 Devízové operácie

Operácie na devízovom trhu

Výmenný kurz slovenskej koruny sa voči euru v priebehu roku 2007 zhodnotil o 2,8 % (z hodnoty 34,573 SKK/EUR k 31. decembru 2006 na 33,603 SKK/EUR k 31. decembru 2007). Priemerná úroveň výmenného kurzu bola 33,378 SKK/EUR, čo je oproti roku 2006 zhodnotenie o 9,3 %. Kurz slovenskej koruny voči americkému doláru sa v priebehu roka 2007 posilnil o 12,9 % (z hodnoty 26,246 SKK/USD k 31. decembru 2006 na 22,870 SKK/USD k 31. decembru 2007). Priemerná úroveň výmenného kurzu bola 24,713 SKK/USD, čo je zhodnotenie oproti predchádzajúcemu roku o 16,9 %. Voči českej korune sa slovenská koruna oslabila o 0,6 %.

V úvode roka na slovenskom devízovom trhu ešte doznievala intervencia, ktorá prebehla v posledných dňoch roku 2006. Uvedená skutočnosť vplývala na uvažovanie a obchodné zameranie investorov. Pohyb výmenného kurzu slovenskej koruny však pokračoval naďalej a 8. marca sa slovenská koruna priblížila až k úrovni 33,800 SKK/EUR. V tejto situácii NBS vstúpila na devízový trh a začala nakupovať eurá. Počas intervencie bolo nakúpených 530 mil. EUR. Touto intervenciou NBS stabilizovala výmenný kurz slovenskej koruny iba na krátko. V piatok 16. marca bola zmenená centrálna parita, od ktorej sa môže odchýliť výmenný kurz slovenskej koruny v systéme ERM II. Pôvodná hodnota parity 38,455 SKK/EUR sa posunula o 8,5 % na úroveň 35,4424 SKK/EUR. Výmenný kurz slovenskej koruny sa počas nasledujúceho víkend zmenil o viac ako 100 halierov, až na úroveň 32,710

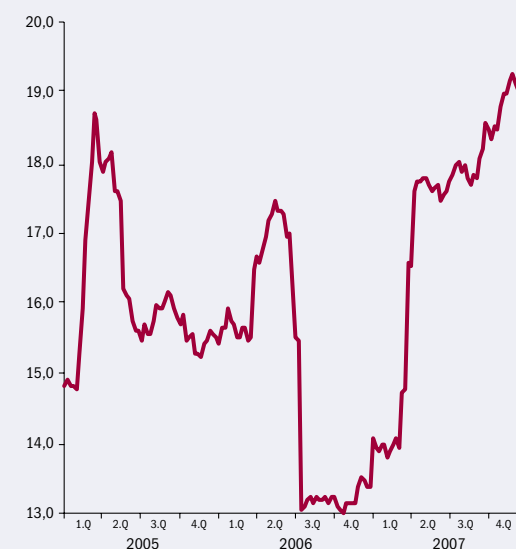
Graf 36 Vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru a doláru v roku 2007

Zdroj: NBS.

SKK/EUR. NBS 20. marca opätovne vstúpila na devízový trh a nakúpila 1 400 mil. EUR, čím posunula úroveň výmenného kurzu slovenskej koruny až na 33,650 SKK/EUR. Banková rada NBS na svojom zasadnutí koncom marca znížila úrokové sadzby o 25 bázičných bodov na 4,50 %. V priebehu niekoľkých nasledujúcich dní sa obchody so slovenskou korunou uskutočňovali blízko úrovne 33,100 SKK/EUR, na čo NBS reagovala svojou treťou a poslednou intervenciou v roku 2007. Dňa 4. apríla NBS nakúpila 700 mil. EUR a výmenný kurz slovenskej koruny sa posunul nad úroveň 33,600 SKK/EUR. Následne koncom apríla Banková rada NBS znížila základnú sadzbu na 4,25 %. Výmenný kurz slovenskej koruny sa stabilizoval a v nasledujúcich mesiacoch podliehal najmä regionálnym alebo globálnym trhovým faktorom. Výmenný kurz slovenskej koruny výrazne koreloval s výmennými kurzami mien okolitých porovnateľných krajín, s výnimkou českej koruny, a pohyb výmenného kurzu slovenskej koruny podliehal skôr náklonnosti alebo averzii svetových trhov voči riziku. Slovenská koruna kopírovala vývoj regiónu až do konca roka a oscilovala okolo úrovne 33,500 SKK/EUR.

Graf 37 Devízové rezervy v správe NBS (mld. USD)

Zdroj: NBS.

Investičné aktivity pri správe devízových rezerv

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2007 pokračovala NBS v uplatňovaní pravidiel schválených v investičnej stratégii NBS pri správe devízových rezerv z roku 2004. Keďže vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru mal v priebehu roka 2007 značne vysokú volatilitu, následné intervencie za účelom jeho korekcie tak mali vplyv na výšku celkových devízových rezerv. NBS v priebehu roka 2007 pri intervenciách nakúpila spolu 2 630 mil. EUR. Hodnota devízových aktív sa v zodpovedajúcich výmenných kurzoch a v trhových cenách zvýšila z hodnoty 13,36 mld. USD na konci roka 2006 na hodnotu 18,98 mld. USD na konci roka 2007. Hlavný vplyv na zvýšenie devízových rezerv mali intervencie. Výšku devízových aktív vyjadrených v amerických dolároch ovplyvnilo posilňovanie eura voči doláru. Efektívnosť zhodnocovania devízových rezerv bola za eurové investičné portfólio 3,7 % a za dolárové investičné portfólio 7 %. Celkový výnos z devízových rezerv na základe merania výkonnosti jednotlivých portfólií dosiahol v roku 2007 približnú hodnotu 17,7 mld. Sk.

Dohľad nad finančným trhom

4 Dohľad nad finančným trhom⁵

4.1 Regulácia finančného trhu na území SR

Všeobecné pravidlá postupu pri dohľade nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia, ktorý vykonáva Národná banka Slovenska, sú stanovené zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tento zákon je účinný od 1. januára 2006 a Národná banka Slovenska ním získala kompetencie jednotného regulátora nad celým finančným trhom. Do 31. decembra 2005 uvedenú pôsobnosť vo vzťahu k sektoru poisťovníctva, kapitálového trhu a dôchodkového sporenia vykonával Úrad pre finančný trh.

Cieľom dohľadu nad finančným trhom, ktorý patrí do riadiacej pôsobnosti viceguvernéra Národnej banky Slovenska, je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k jeho bezpečnému a zdravému fungovaniu. Na základe uvedeného útvar dohľadu nad finančným trhom uskutočňuje reguláciu finančného trhu, pričom vykonáva najmä nasledovné činnosti:

- normotvornú činnosť (pripravuje návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov Národnej banky Slovenska v oblasti finančného trhu, najmä návrhy na ustanovenie pravidiel obozretného podnikania, pravidiel bezpečnej prevádzky a ďalších požiadaviek na podnikanie dohliadaných subjektov, spolupodieľa sa na príprave všeobecne záväzných právnych predpisov vydávaných ústrednými orgánmi štátnej správy),
- povoľovaciu činnosť (vedie konania, rozhoduje v prvom stupni, vydáva povolenia, udeľuje súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu),
- dohliadaciu činnosť (uskutočňuje dohľad na mieste a dohľad na diaľku v dohliadaných subjektoch finančného trhu),
- analytickú činnosť (pripravuje analýzy finančného trhu ako celku, ako aj jeho samostatných finančných subjektov).

Novou oblasťou, ktorá patrí do pôsobnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom od februára 2007, je

oblasť ochrany klienta, a to na základe ustanovenia § 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov.

Finančný trh tvoria štyri sektory – bankový sektor (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým banky a pobočky zahraničných bánk), kapitálový trh (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, burza cenných papierov, emitenti a sprostredkovatelia investičných služieb), sektor poisťovní (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní) a trh dôchodkového sporenia (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým dôchodkové správčovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti).

Na základe členstva Slovenskej republiky v Európskej únii môžu zahraničné regulované subjekty vykonávať činnosti na území Slovenskej republiky aj bez povolenia NBS, ak majú oprávnenie na výkon takejto činnosti udelené v niektorom z členských štátov EÚ (princíp jedného povolenia).

4.2 Normotvorná činnosť útvaru dohľadu

V roku 2007 bolo v oblasti regulácie finančného trhu prijatých viacero zákonných a podzákonných noriem, metodických usmernení a odporúčaní, ktoré upravili právne prostredie regulovaných subjektov. Cieľom tejto časti nie je ich taxatívne vymenovať, ale zdôrazniť tie, ktoré najviac ovplyvnili činnosti regulovaných subjektov v jednotlivých sektoroch finančného trhu na území Slovenskej republiky.

Hlavnými úlohami zákonných a podzákonných noriem prijatých v roku 2007 v bankovom sektore bolo zdokonaľiť kritériá obozretnosti pre banky a obchodníkov s cennými papiermi, ako aj kritériá pre vedenie obchodnej činnosti a jej evidencie na jednotnom trhu v Európskej únii. Najdôležitejším právnym predpisom pre bankový sektor a sektor investičných služieb bolo prijatie zákona č. 209/2007

⁵ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom za rok 2007 je publikovaná na internetovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk v časti Dohľad nad finančným trhom – Publikácie, správy a analýzy.

Tabuľka 23 Počet dohliadaných subjektov

	Stav k 31.12.2007	Stav k 31.12.2006	Zmena
Počet bánk v SR	16	17	-1
Stavebné sporiteľne	3	3	0
Banky s hypotekárnou licenciou	8	9	-1
Ostatné banky	5	5	0
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	10	7	3
z toho: Na základe povolenia NBS	1	1	0
Na princípe jedného bankového povolenia	9	6	3
z toho: Pobočky zahraničných bánk s hypotekárnou licenciou	1	1	0
Počet pobočiek zahraničných bánk prispievajúcich do Fondu ochrany vkladov	2	2	0
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	9	10	-1
Počet pobočiek (organizačných jednotiek) bánk v SR	738	715	23
Počet nižších organizačných zložiek v SR	431	460	-29
Počet pobočiek slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zastúpení slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zahraničných subjektov voľne poskytujúcich cezhraničné bankové služby	190	131	59
Banky	178	123	55
Inštitúcie elektronických peňazí	6	3	3
Zahraničné finančné inštitúcie	4	3	1
Úverové družstvá	2	2	0
Slovenské banky poskytujúce voľné cezhraničné bankové služby v zahraničí	1	1	0
z toho: Inštitúcie elektronických peňazí	0	0	0
Počet pracovníkov bánk a pobočiek zahraničných bánk	19 779	19 525	274
Počet poisťovní v SR	23	24	-1
z toho: Poisťovne poskytujúce len životné poistenie	5	5	0
Poisťovne poskytujúce len neživotné poistenie	5	6	-1
Poisťovne poskytujúce životné aj neživotné poistenie	13	13	0
Poisťovne poskytujúce služby na základe slobody poskytovania služieb	370	296	74
z toho: Bez zriadenia pobočky	360	289	71
z toho: Prostredníctvom pobočky	10	7	3
Počet poisťovní v SR poskytujúcich povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla	9	9	0
Počet dôchodkových správcovských spoločností	6	6	0
Počet doplnkových dôchodkových spoločností	5	3	2
Počet doplnkových dôchodkových poisťovní	0	1	-1
Počet tuzemských správcovských spoločností v SR	10	10	0
z toho: Správcovské spoločnosti s rozšíreným povolením podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	6	7	-1
Počet tuzemských podielových fondov	118	109	9
Otvorené podielové fondy	72	62	10
Uzavreté podielové fondy	41	44	-3
Špeciálne podielové fondy	5	3	2
Počet zahraničných správcovských spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiacich v SR na základe povolenia podľa § 75 zákona o kolektívnom investovaní	2	3	-1

Tabuľka 23 Počet dohliadaných subjektov (pokračovanie)

	Stav k 31.12.2007	Stav k 31.12.2006	Zmena
Prostredníctvom pobočky v SR	0	2	-2
Bez zriadenia pobočky	2	1	1
Počet zahraničných správcovských spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiach v SR na základe jedného európskeho povolenia	43	21	22
So zriadením pobočky zahraničných správcovských spoločností podľa § 28 zákona o kolektívnom investovaní	2	0	2
Zahraničné správcovské spoločnosti bez zriadenia pobočky podľa § 29 zákona o kolektívnom investovaní	10	5	5
Európske fondy podľa § 61			
Zahraničné správcovské spoločnosti	11	7	4
Zahraničné investičné spoločnosti	19	14	5
v rámci toho: Počet zahraničných podielových fondov a podfondov zahraničných investičných spoločností	617	360	257
Počet zahraničných správcovských spoločností vykonávajúcich činnosť podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	11	5	6
Počet obchodníkov s cennými papiermi	32	33	-1
z toho: Banky a pobočky zahraničných bánk – obchodníci s cennými papiermi s povolením NBS	13	14	-1
Pobočky zahraničných bánk – obchodníci s cennými papiermi s povolením domovského orgánu	6	4	2
Počet zahraničných subjektov pôsobiach v SR ako obchodník s cennými papiermi	582	304	278
Prostredníctvom pobočky v SR	3	2	1
Bez zriadenia pobočky	579	302	277
Počet slovenských obchodníkov s cennými papiermi poskytujúcich služby v zahraničí	7	7	0
Počet sprostredkovateľov investičných služieb v SR	937	888	49
Právnické osoby	61	55	6
Fyzické osoby	876	833	43

Zdroj: NBS.

Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Týmto zákonom došlo k implementácii smernice č. 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť (smernica o transparentnosti) a smernice č. 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi (smernica MiFID). Z podzákonných noriem má najväčší význam prijatie Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 4/2007 o vlastných zdrojoch financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi. Jeho cieľom je, aby požiadavky na vlastné zdroje zodpovedali skutočným rizikám, ktorým sú banky a ob-

chodníci s cennými papiermi vystavené, a aby skupiny poskytujúce finančné služby vo viac ako jednom štáte nepodliehali neúmernému zaťaženiu vyplývajúcemu z viacerých úrovní právnej regulácie a dohľadu. Novo upravované pravidlá obozretného podnikania, ktoré v tomto prípade predstavujú úpravu požiadaviek na vlastné zdroje a pravidiel obmedzovania majetkových angažovaností, tiež smerujú k posilneniu rizikovej citlivosti, zohľadňujú zníženie rizík vyplývajúce z kontextu, v rámci ktorého vznikli jednotlivé expozície a zohľadňujú významný pokrok v postupoch merania a riadenia rizík, čo umožní reagovať na inovácie na trhu a prispeje k tomu, aby finančné služby EÚ boli aj naďalej účinné a konkurencieschopné. Z tých istých dôvodov boli tiež spresnené ustanovenia upravujúce vedenie obchodnej knihy a zavedené ustanovenia o zaobchádzaní s kreditnými derivátmi a ďalšími finančnými nástrojmi.

V rámci legislatívy upravujúcej kapitálový trh bolo v roku 2007 do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaných viacero smerníc Európskej únie, napríklad smernica č. 2004/25/ES o ponukách na prevzatie, smernica MiFID a smernica o transparentnosti. Implementáciou smernice o ponukách na prevzatie (zákon č. 644/2006 Z. z.) sa upravili podmienky a postup vykonania ponuky na prevzatie, rozšírila sa definícia pojmu „konanie v zhode“, taktiež sa upravili povinnosti orgánov cieľovej spoločnosti po oznámení ponuky na prevzatie a spolupráca medzi orgánmi dohľadu týkajúca sa ponúk na prevzatie, ak sú cenné papiere prijaté na regulovanom trhu v jednom alebo vo viacerých členských štátoch. Smernica MiFID bola implementovaná do zákona o cenných papieroch a do zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov. Novela upravuje predovšetkým právny rámec regulácie pre finančné trhy, podmienky vykonávania investičných služieb, vedľajších služieb a výkonu investičných činností obchodníkov s cennými papiermi v súvislosti s vývojom na finančných trhoch Európskej únie, rozširuje finančné nástroje o ďalšie typy, zavádza nový inštitút viazaných agentov, zrušuje obmedzenia týkajúce sa prístupu na regulované trhy a stanovuje režim organizovania trhov s finančnými nástrojmi na mnohostrannom obchodnom systéme. Implementácia smernice MiFID sa týka najmä obchodníkov s cennými papiermi a trhov, má však dopad aj na správcké spoločnosti vykonávajúce ďalšie činnosti (tzv. obchodnícke činnosti) podľa § 3 ods. 3 zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o kolektívnom investovaní). V súvislosti so smernicou o transparentnosti novela stanovuje najmä základné princípy harmonizácie požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s vlastníctvom akcií, dlhových cenných papierov alebo hlasovacích práv, stanovuje minimálne požiadavky na šírenie informácií, rozširuje obsah zverejňovaných ročných a polročných finančných správ o emitentoch, zavádza centrálnu evidenciu regulovaných informácií v Národnej banke Slovenska, prípadne ňou poverenej osobe a medzi orgánmi dohľadu členských štátov. Zákon č. 209/2007 Z. z. sa novelizoval aj zákon o kolektívnom investovaní. Cieľom tejto novely bolo najmä odstrániť niektoré legislatívne bariéry v časti upravujúcej špeciálne podielové fondy nehnuteľností a taktiež niektoré ustanovenia týkajúce sa jedného povolenia. V oblasti podzákonných noriem v roku 2007 Banková rada NBS prerokovala a schválila Opatrenie NBS č. 3/2007 o predkladaní výkazov subjektmi zabezpečujúcimi distribúciu cenných papierov vydávaných zahraničnými správckými spoločnosťami a zahraničnými investičnými spoločnosťami na základe verejnej ponuky investorom na území Slovenskej republiky na štatistické účely, ako aj Opatrenie NBS č. 16/2007 o predkladaní výkazov burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov

na účely dohľadu nad finančným trhom a Opatrenie NBS č. 17/2007 o predkladaní výkazov správckými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom.

V roku 2007 sa v sektore poisťovníctva pristúpilo k zásadnej zmene legislatívy upravujúcej činnosť poisťovní, pobočiek zahraničných poisťovní, zaistovní a pobočiek zahraničných zaistovní na území Slovenskej republiky, a to prijatím zákona č. 8/2008 Z. z. z 28. novembra 2007 o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prijatím tohto zákona došlo k zmene definície poisťovacej a zaistovacej činnosti, možnosti zverenia výkonu niektorých činností inej osobe a zmene definície útvaru vnútorného auditu, jeho postavenia a kompetencií v rámci organizačnej štruktúry poisťovne, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne a pobočky zahraničnej zaistovne. V oblasti tvorby technických rezerv sa vymedzila tvorba rezervy na neukončené riziká ako súčasť technickej rezervy na poistné budúcich období a tvorba technickej rezervy na vyrovnanie mimoriadnych rizík. V rámci novej právnej úpravy sa poisťovní, za predpokladu splnenia stanovených podmienok, umožňujú vykonávať súčasne poisťovaciu i zaistovovaciu činnosť bez požiadavky na vyššie základné imanie. Zákonom sa zaviedla aj výnimka dodržania maximálnej technickej úrokovej miery pri jednorazovo platených produktoch životného poistenia s dobou poistenia nepresahujúcou 5 rokov, doplnenie požiadavky na kvalitu aktív kryjúcich garančný fond, či možnosť mať viac ako jedného zodpovedného aktuára v prípade poisťovne alebo pobočky zahraničnej poisťovne, ktorá súčasne vykonáva životné a neživotné poistenie, prípadne zaistovne alebo pobočky zahraničnej zaistovne, ktorá súčasne vykonáva zaistenie životného a neživotného poistenia. V decembri 2007 Banková rada NBS schválila Opatrenie NBS č. 15/2007 o predkladaní výkazov, hlásení, správ a iných informácií Slovenskou kanceláriou poisťovateľov na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely, ktoré umožní zber údajov potrebných na účely dohľadu na diaľku a na štatistické účely prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT.

V rámci zmien všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti dôchodkového sporenia treba predovšetkým uviesť prijatie zákona č. 555/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento predpis zmenil a doplnil zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. NBS navrhla viaceré zmeny zvyšujúce bezpečnosť systému, ktorými sú manažment riadenia rizík, sprísnené pravidlá

pre konflikt záujmov, rozšírenie a posilnenie výkonu vnútornej kontroly a vymedzenie práva NBS zasahovať do výberu audítora pre spoločnosti aj pre dôchodkové fondy. Účelom zmien bolo predovšetkým upevnenie core corporate governance spoločností tak, aby bolo možné neskôr lepšie implementovať nové regulačné princípy v investovaní v jednotlivých dôchodkových správcoch spoločnostiach a doplnkových dôchodkových spoločnostiach.

4.3 Povoľovacia činnosť útvaru dohľadu

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa subjektov finančného trhu v roku 2007 vydal útvar dohľadu nad finančným trhom NBS spolu 905 rozhodnutí podľa nasledujúceho členenia.

Tabuľka 24 Počet vydaných rozhodnutí útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS v roku 2007

Finančný sektor	Počet
Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi	181
Kapitálový trh	329
Sektor poisťovní	228
Dôchodkové sporenie	120
Devízové licencie	47
Spolu	905

Zdroj: NBS.

Medzi najdôležitejšie rozhodnutia Národnej banky Slovenska, týkajúce sa povoľovacej činnosti subjektov slovenského finančného trhu v roku 2007, patrili nasledujúce rozhodnutia:

- Rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 12. januára 2007 bol Všeobecnej úverovej banke, a. s., udelený predchádzajúci súhlas na používanie vlastného modelu na výpočet trhového rizika.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie UniBanke, a. s., a HVB Bank Slovakia, a. s., z 15. januára 2007.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu z 5. júna 2007 spoločnosti PENTA INVESTMENTS LIMITED, Cyprus na prekročenie podielu 66 % na základnom imaní a hlasovacích právach v Privatbanke, a. s.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu z 18. septembra 2007 spoločnosti ISTROKAPITAL SE, Cyprus na prekročenie podielu 66 % na základnom imaní a hlasovacích právach v Poštovej banke, a. s.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu Tatra banke, a. s., aby sa stala dcérskou spoločnosťou spoločnosti Cembra Beteiligungs GmbH, Rakúska republika z 2. októbra 2007.
- Udelenie bankového povolenia Československej obchodnej banke, a. s., z 19. novembra 2007.
- Národná banka Slovenska svojím rozhodnutím z 21. decembra 2007 udelila obchodníkovi s cennými papiermi AMSLICO AIG Securities o. c. p., a. s., predchádzajúci súhlas na vrátenie jeho povolenia na poskytovanie investičných služieb.
- Dňa 22. mája 2007 bolo spoločnosti Allianz Asset Management, správ. spol., a. s., udelené povolenie na vznik a činnosť správcovej spoločnosti.
- Svoju činnosť sa v roku 2007 rozhodla ukončiť spoločnosť OTP Asset Management, správ. spol., a. s., ktorá ako prvý krok uskutočnila prevod správy svojich dvoch otvorených podielových fondov na spoločnosť Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s., (rozhodnutie z 27. apríla 2007) a neskôr zanikla zlúčením so spoločnosťou Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s., (rozhodnutie z 23. mája 2007).
- V priebehu roka 2007 bolo nasledovným spoločnostiam udelených 19 povolení na vytvorenie otvoreného podielového fondu:
 - Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s. (7 otvorených podielových fondov)
 - Allianz Asset Management, správ. spol., a. s. (4 otvorené podielové fondy)
 - Tatra Asset Management, správ. spol., a. s. (4 tvorené podielové fondy)
 - Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s. (2 otvorené podielové fondy)
 - VÚB Asset Management, správ. spol., a. s. (1 otvorený podielový fond)
 - AIG Funds Central Europe správ. spol., a. s. (1 otvorený podielový fond)
- Predchádzajúci súhlas na zlúčenie uzavretých podielových fondov a následne predchádzajúci súhlas na premenu uzavretého podielového fondu na otvorený podielový fond boli udelené spoločnosti PRVÁ PENZIJNÁ správ. spol., a. s.
- Predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti uvedenej v § 3 ods. 2 písm. a) zákona o kolektívnom investovaní bol udelený spoločnosti ISTRO ASSET MANAGEMENT, správ. spol., a. s., (predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti spoločnosti BAWAG P.S.K. INVEST GmbH pre otvorený podielový fond ISTRO ASSET MANAGEMENT, správ. spol., a. s., rastový akciový otvorený podielový fond EUROPA).
- Dňa 13. decembra 2007 bol spoločnosti VERITAS SG INVESTMENT TRUST GmbH udelený predchádzajúci súhlas na vrátenie povolenia podľa § 75 zákona o kolektívnom investovaní.
- Bol vydaný predchádzajúci súhlas na nadobudnutie podielu na hlasovacích právach spojených s akciami BCPB, a. s., spoločnosťou Patria Finance, a. s., vo výške 6,69 % v súlade s § 6 ods. A) zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení platnom do 31. 10. 2007. O udelení predchádzajúceho súhlasu Národná banka Slovenska rozhodla 12. októbra 2007.

- Dňa 5. marca 2007 bolo na základe žiadosti spoločnosti QBE poisťovňa, a. s., rozšírené povolenie na výkon poisťovacej činnosti o poistné odvetvia neživotného poistenia odvetvie B5 – poistenie škôd na leteckých dopravných prostriedkoch a odvetvie B11 – poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania leteckého dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu.
- Dňa 14. mája 2007 bol na základe žiadosti spoločnosti Poisťovňa AIG Slovakia, a. s., udelený predchádzajúci súhlas na predaj podniku spoločnosti AIG EUROPE S.A., konajúcej prostredníctvom jej organizačnej zložky AIG Europe S.A. (pobočka pre Slovenskú republiku).
- Dňa 31. júla 2007 bol na základe žiadosti spoločnosti HDI Hannover Versicherung Aktiengesellschaft udelený predchádzajúci súhlas na nadobudnutie podielu na základnom imaní spoločnosti POISŤOVŇA HDI-GERLING Slovensko, a. s., v takom rozsahu, že sa po prvýkrát dostane nad 66 % podielu na základnom imaní poisťovne.
- Spoločnosti KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group bol na základe žiadosti 17. augusta 2007 udelený predchádzajúci súhlas na vykonávanie sprostredkovateľských činností pre finančnú inštitúciu.
- Dňa 22. októbra 2007 bol spoločnosti ING Životná poisťovňa, a. s., udelený predchádzajúci súhlas na zlúčenie so spoločnosťou ING Management Services Slovensko spol. s r. o.
- Na základe žiadosti bol 14. novembra 2007 spoločnosti Assicurazioni Generali S.p.A. udelený predchádzajúci súhlas na nadobudnutie podielu 100 % na základnom imaní na spoločnosti Generali Poisťovňa, a. s.
- Rozhodnutím zo 6. marca 2007 udelila NBS spoločnosti ČSOB d. s. s., a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala UniBanka a. s.
- Rozhodnutím zo 7. marca 2007 udelila NBS spoločnosti AXA, d. d. s., a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala UniBanka, a. s.
- Rozhodnutím z 9. marca 2007 udelila NBS spoločnosti VÚB Generali dôchodková správcovská spoločnosť, a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala ING Bank N.V., pobočka zahraničnej banky.
- Rozhodnutím z 8. januára 2007 udelila NBS spoločnosti Tatra banka, a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa DDS Tatra banky, a. s., stala dcérskou spoločnosťou spoločnosti Tatra banka, a. s.
- Rozhodnutím z 30. marca 2007 udelila NBS spoločnosti AXA, d. d. s., a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala UniBanka a. s.
- Rozhodnutím NBS zo 7. mája 2007 bolo udelené povolenie na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti AEGON, d. d. s., a. s.
- Rozhodnutím z 13. decembra 2007 udelila NBS predchádzajúci súhlas spoločnosti Winterthur Life Švajčiarsko, aby sa AXA, d. d. s., a. s., stala dcérskou spoločnosťou spoločnosti Winterthur Life tak, že sa AXA, d. d. s., a. s., zlúči so spoločnosťou AXA Slovensko, a. s.
- Národná banka Slovenska udelila predchádzajúci súhlas spoločnosti Slovenské investičné družstvo na prekročenie podielu na základnom imaní a na hlasovacích právach v spoločnosti Stabilita, d. d. s., a. s., vo výške 10 %.
- Národná banka Slovenska udelila predchádzajúci súhlas spoločnosti LOREA INVESTMENTS LIMITED Cypruská republika, na prekročenie podielu na základnom imaní a na hlasovacích právach v spoločnosti Stabilita, d. d. s., a. s., vo výške 20 %.
- V roku 2007 Národná banka Slovenska na základe právneho a vecného posúdenia žiadostí a priložených dokladov udelila spolu 45 devízových licencií na zmenárenskú činnosť, a to na nákup a predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti – fyzickým aj právnickým osobám.
- V roku 2007 boli udelené 2 devízové licencie na bezhotovostné obchody s peňažnými prostriedkami, ktoré oprávňujú držiteľov týchto licencií vykonávať bezhotovostné obchody s cudzou menou, ktorých predmetom je nákup alebo predaj cudzej meny, vykonaný na vlastný alebo cudzí účet bezhotovostným prevodom.

4.4 Ochrana klienta

Kompetencia NBS v oblasti ochrany klienta vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Od vzniku oddelenia ochrany klienta na útvare dohľadu nad finančným trhom vo februári 2007 do konca roka 2007 bolo na oddelenie doručených 380 podaní, ktorých obsahom je nespokojnosť fyzických aj právnických osôb s postupom poskytovateľov finančných služieb. Z tohto počtu sa podarilo ukončiť a uzavrieť 357 spisov, čo predstavuje úspešnosť vybavenia podaní na 93,95 %. Z celkového počtu 380 podaní sa 107 týkalo bankového sektora, 154 poisťovacieho sektora a 119 iných oblastí finančného trhu (napr. obchodníkov s cennými papiermi, starobného dôchodkového sporenia a pod.). V oblasti poistenia sa klienti poisťovní domáhajú najmä opätovného prehodnotenia postoja poisťovne vo veci plnenia poistného po poistnej udalosti. Značný počet podaní tvorili podania, ktorých obsahom bola nespokojnosť klientov v oblasti platobného styku. V iných oblastiach finančného trhu nie je možné všeobecne vyjadriť, aký druh podaní prevládal, nakoľko v tejto oblasti sa činnosť oddelenia ochrany klienta sústredila na veľké množstvo subjektov finančného trhu a časť činnosti oddelenia ochrany klienta bola venovaná aj subjektom, nad ktorými NBS dohľad nevykonáva.

Tabuľka 25 Počet vykonaných dohládov na mieste v dohliadaných subjektoch finančného trhu v roku 2007

Dohľad na mieste	Komplexný	Tematický	Dosledovací	Spolu
Banky	-	10	4	14
Obchodníci s cennými papiermi, ktorí nie sú bankami	3	1	1	5
Správčovské spoločnosti	4	2	-	6
Dôchodkové správčovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti	1	-	-	1
Poisťovne	5	1	-	6
Sprostredkovatelia poistenia, zaistenia a sprostredkovatelia investičných služieb	9	-	-	9
Subjekty, nad ktorými sa vykonáva devízový dohľad	8	-	-	8
Dohľady spolu	30	14	5	49

Zdroj: NBS.

4.5 Dohliadacia činnosť útvaru dohľadu

Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi zisťuje dôležité skutočnosti o dohliadaných subjektoch a ich činnosti, najmä nedostatky v činnosti dohliadaných subjektov, príčiny zistených nedostatkov, dôsledky zistených nedostatkov a osoby zodpovedné za zistené nedostatky.

Dohľad nad dohliadanými subjektmi sa vykonáva ako dohľad na individuálnom základe nad jednotlivými dohliadanými subjektmi, ako dohľad na konsolidovanom základe nad skupinami osôb a účelových združení majetku, ktorých súčasťou sú aj dohliadané subjekty, a ako doplnujúci dohľad nad finančnými konglomerátmi.

V roku 2007 bolo v dohliadaných subjektoch finančného trhu uskutočnených spolu 49 dohládov na mieste v nasledujúcom členení:

V bankovom sektore a u obchodníkov s cennými papiermi bolo v roku 2007 vykonaných spolu 19 dohládov na mieste. Komplexné dohľady na mieste u obchodníkov s cennými papiermi boli zamerané najmä na organizáciu, riadenie, spôsob uzatvárania obchodov, odbornú starostlivosť o klientov a výkazníctvo, dodržiavanie ustanovení zákona o cenných papieroch a dodržiavanie osobitných zákonov v rozsahu z nich vyplývajúceho a všeobecne záväzných predpisov vydaných na ich vykonanie a dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb. V bankách boli vykonané tematické dohľady, zamerané na vybrané činnosti dohliadanej inštitúcie, alebo na hodnotenie vybraného rizika a dosledovacie dohľady zamerané na vyhodnotenie plnenia opatrení prijatých dohliadanou inštitúciou na základe komplexného alebo tematického dohľadu. Predmetom

tematických dohládov bolo hodnotenie používania IRB modelu, resp. predvalidačné hodnotenie ratingového systému banky s ohľadom na zámer požiadať o schválenie IRB modelu, hodnotenie kreditného rizika, systému riadenia kreditného rizika, systému riadenia operačného rizika a používané informačné systémy a ich bezpečnosť, hodnotenie činnosti obchodníka s cennými papiermi a depozitára, pričom dohľady boli zamerané aj na preverenie vybraných štatistických výkazov a hlásení obozretného podnikania a preverenie poskytovania investičných služieb klientom. Okrem uvedených dohládov sa v niektorých bankách uskutočnili predvalidačné stretnutia, zamerané na hodnotenie interných modelov riadenia kreditného a operačného rizika. V rámci dohľadu na diaľku bola v roku 2007 vypracovaná analýza úverového portfólia vo vybraných subjektoch, v ktorých nebol v rámci plánu dohľadu uskutočnený dohľad na mieste.

Dohľad na mieste v regulovaných subjektoch kapitálového trhu v roku 2007 bol zameraný na spoločnosti, v ktorých ešte nebol dohľad na mieste vykonaný, ako aj na významnosť spoločností v sektore. V niektorých prípadoch sa uskutočnila informatívna návšteva spoločností. Konkrétne zameranie vykonaných dohládov bolo: posúdenie činnosti správčovskej spoločnosti pri výkone správy ňou spravovaných podielových fondov, organizácie a riadenia spoločnosti, vnútorných predpisov, systému uzatvárania obchodov, systému riadenia portfólia, riadenia rizík v podielových fondoch a systému vnútornej kontroly v spoločnosti, posúdenie procesu vydávania akcií správčovskej spoločnosti, dodržiavania podmienok primeranosti vlastných zdrojov správčovskej spoločnosti, zabezpečenia riadenia operačného rizika, vybraných účtovných postupov a výkazníctva, procesu vydávania a vyplácania podielových listov a oceňovania majetku správčovskej spoločnosti a ňou spravovaných podielových fondov, preverenie dodržiavania štatútov podielových fondov

a stanov správcovskej spoločnosti, ako aj dodržiavanie podmienok, za ktorých boli spoločnosti udelené povolenia. Výkon dohľadu nad činnosťou Burzy cenných papierov v Bratislave, a. s., v priebehu roka 2007 spočíval najmä vo vykonávaní priebežného monitoringu uzatvorených obchodov s cennými papiermi prijatými na jednotlivé trhy BCPB v rámci modulov jej obchodného systému. Do konca apríla 2007 vykonávala Národná banka Slovenska aj dohľad na diaľku nad plnením informačnej povinnosti emitentov cenných papierov vydaných na základe verejnej ponuky, alebo emitentov, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na trhu burzy cenných papierov a nad informačnou povinnosťou vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt, ktorí zhromaždili peňažné prostriedky od verejnosti na základe verejnej ponuky podľa § 130 zákona o cenných papieroch.

Počas roka 2007 bolo v rámci poisťného sektora vykonaných 5 komplexných dohľadov a 1 tematický dohľad na mieste. Dohľady boli zamerané na preverenie likvidácie poisťných udalostí poisťovňou, náležitostí spisovej dokumentácie k poisťným udalostiam a dostatočnosti technickej rezervy na poisťné plnenie, preverenie vybavovania sťažností klientov v zákonných lehotách a vykazovania týchto sťažností, a taktiež aj na preverenie toho, či poisťovňa vykonáva činnosť v súlade s povolením na vykonávanie poisťovacej činnosti, resp. či jej boli udelené potrebné predchádzajúce súhlasy, na organizáciu a riadenie poisťovne, právny rámec fungovania poisťovne, predpisovú základňu, informačný systém, obchodné aktivity poisťovne, účtovníctvo a výkazníctvo, správu poistenia, kontrolu technických rezerv a ich umiestnenie. V oblasti dohľadu na diaľku boli preverované štandardné výkazy a hlásenia poisťovní za koniec roka 2006 (auditované) a za všetky štvrtroky roka 2007 (priebežné), ako aj hlásenia zasielané ad-hoc prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT. Dohľad na mieste u sprostredkovateľov poistenia a zaistenia bol zameraný na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, pričom v roku 2007 boli vykonané i informatívne pohovory s komerčnými poisťovňami s cieľom overiť spôsoby, akými komerčné poisťovne vykonávajú jednu z poisťovacích činností, a to uzatváranie zmlúv s výlučným sprostredkovateľom poistenia, poisťovacím agentom a poisťovacím maklérom, ktorých obsahom je sprostredkovanie poistenia, vykonávanie činností súvisiacich s registráciou výlučného sprostredkovateľa poistenia, zabezpečovanie odbornej prípravy sprostredkovateľov poistenia, ako aj činnosť na predchádzanie škodám.

V oblasti dôchodkového sporenia bol v roku 2007 vykonaný jeden komplexný dohľad na mieste, zameraný

na organizáciu a riadenie dôchodkovej správcovskej spoločnosti, vnútorné predpisy, systém uzatvárania obchodov, systém riadenia portfólia, riadenie rizík v dôchodkových fondoch a systém vnútornej kontroly v spoločnosti. Dohľad na diaľku bol počas predchádzajúceho roka sústredený predovšetkým na oblasť starobného dôchodkového sporenia. V roku 2007 bola spustená prevádzka aplikačného programového systému STATUS DFT, prostredníctvom ktorého začali dohliadané subjekty zasielať Národnej banke Slovenska hlásenia. Dôchodkovým správcovským spoločnostiam a depozitárom dôchodkových fondov navyše od 1. januára 2007 vznikla povinnosť informovať Národnú banku Slovenska nielen o každej transakcii vykonanej s majetkom v dôchodkovom fonde, ale aj o stave majetku v dôchodkovom fonde, a to na dennej báze. Dohľadom na diaľku bola teda v prvom kroku vykonávaná kontrola plnenia informačných povinností dôchodkových správcovských spoločností a depozitárov dôchodkových fondov podľa vyhlášky Národnej banky Slovenska č. 567/2006 Z. z. a na základe takto získaných informácií bola následne vyhodnocovaná rizikovosť jednotlivých transakcií a ich vplyv na rizikovosť portfólií dôchodkových fondov.

Devízový dohľad bol zameraný na plnenie ohlasovacej povinnosti, a to predovšetkým na základe podnetu odboru štatistiky NBS. Vo všetkých prípadoch vykonaného devízového dohľadu zameraného na plnenie devízovej ohlasovacej povinnosti bolo zistené jej neplnenie. Devízový dohľad zameraný na oblasť zmenárenskej činnosti preveroval predovšetkým vedenie predpísanej, osobitnej evidencie (vystavovanie nákupných, resp. predajných odpočtov, valutového denníka a pod.).

4.6 Analytická činnosť útvaru dohľadu

Časť práce útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS je venovaná analytickej činnosti. Na polročnej báze pripravuje útvar dohľadu Analýzu slovenského finančného sektora. Táto správa je predkladaná do Bankovej rady NBS a v skrátenej forme verejne publikovaná⁶. Druhou pravidelnou analýzou s polročnou periodicitou je Správa o stave a vývoji slovenského finančného trhu, predkladaná podľa zákona o dohľade nad finančným trhom na rokovanie vlády a Národnej rady SR. Obsahom uvedených správ je najmä opísanie najvýznamnejších trendov a zhodnotenie rizík, ktoré z nich vyplývajú. V rámci trhových rizík bolo toto hodnotenie vrátane stresového testovania rozšírené aj na poisťovne, dôchodkové fondy II. a III. piliera a podielové fondy. Okrem toho bol vytvorený model makrostresového testovania, pomocou ktoré-

⁶ Analýza slovenského finančného sektora za rok 2007 je publikovaná na internetovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk v časti Dohľad nad finančným trhom – Publikácie, správy a analýzy.

ho možno odhadnúť dopad prípadného spomalenia rastu slovenskej ekonomiky na finančný sektor, a to prostredníctvom kanálov kreditného, devízového aj úrokového rizika.

V roku 2007 sa v rámci analytickej činnosti venoval útvar dohľadu aj dopadu prijatia eura na finančný sektor, pričom analýza bola v skrátenej forme publikovaná aj na internetovej stránke NBS⁷.

Osobitná pozornosť bola venovaná rýchlemu rastu úverov poskytovaných bankami, analýze rizík a výkonnosti dôchodkových fondov II. a III. piliera. Rozsiahla analytická činnosť bola vykonaná pri skúmaní dopadov novelizácií jednotlivých právnych predpisov na finančný trh. Týkala sa predovšetkým noviel zákona o dobrovoľných dražbách, zákona o spotrebiteľských úveroch (zavedenie úrokového stropu), zákona o dani z príjmu, zákona o dôchodkovom sporení a zákona o stavebnom sporení.

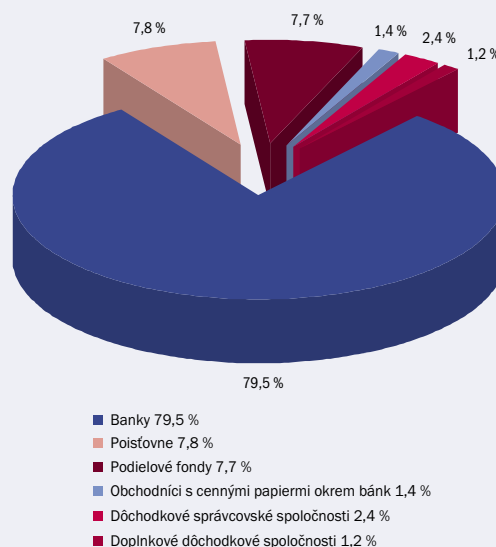
4.7 Vývoj na finančnom trhu v roku 2007

Celková hodnota aktív a spravovaného majetku finančných inštitúcií regulovaných Národnou bankou Slovenska počas roka 2007 vzrástla o 342,5 mld. Sk na koncoročných 2 088 mld. Sk, čo predstavuje nárast o 19,5 %. Rast aktív sa vo viacerých segmentoch finančného trhu v druhom polroku mierne spomalil, čo v niektorých prípadoch môže súvisieť s nižšou výkonnosťou svetových finančných trhov.

Najvýraznejší rast aktív zaznamenali dôchodkové fondy II. piliera dôchodkového sporenia. Počas roka 2007 vzrástli o 83,5 % a dosiahli hodnotu 51,3 mld. Sk. Ich význam vzrástol nielen v kontexte dôchodkového zabezpečenia, ale aj z hľadiska dôležitej kumulácie zdrojov v ekonomike v čase, keď celková ekonomická konjunktúra a úrokové prostredie motivuje slovenské domácnosti skôr k zadlžovaniu ako k sporeniu. V tomto kontexte je pozitívnym trendom aj rast aktív doplnkových dôchodkových fondov o 18,7 %, ktoré dosiahli hodnotu 25,3 mld. Sk. Druhý najrýchlejší rast (24,5 %) zaznamenali podielové fondy, pre ktoré to po stagnácii v roku 2006 znamená oživenie. Počas roka 2007, na rozdiel od roku 2006, investície domácností do týchto fondov rástli rýchlejšie ako objemy na účtoch v bankách. Tento vývoj sa prejavil ako rast vkladov podielových fondov v bankách.

Rast aktív v bankovom sektore bol miernejší ako v dôchodkových a podielových fondoch, v dôsledku čoho oproti roku 2006 mierne klesol jeho podiel na aktívach celého finančného trhu. Ku koncu roka

Graf 38 Štruktúra aktív a spravovaného majetku finančného trhu¹⁾ (%)

Zdroj: NBS.

1) Subjekty dohliadané NBS.

2007 dosiahli aktíva bankového sektora hodnotu 1 660 mld. Sk. Dominantným trendom v bankovom sektore v roku 2007 bol pokračujúci rast úverov voči klientom. Banky financovali hlavne sektor domácností a podnikov, najmä malých a stredných podnikov. Pokračoval tiež rast podnikových úverov na financovanie nehnuteľností. Vysoké tempo rastu si udržiavali úvery poskytnuté domácnostiam, keď dopyt domácností po úveroch bol ovplyvnený najmä rastom cien nehnuteľností. Banky medziročne znížili investície do cenných papierov. Klesala najmä držba domácich štátnych dlhopisov a, naopak, rástli investície do zahraničných cenných papierov.

Rast úverov klientom bol aj v roku 2007 financovaný prevažne zo zdrojov klientov, resp. emisiou dlhových cenných papierov. Slovenský bankový sektor je tak jeden z mála bankových sektorov v krajinách EÚ, ktorý pri financovaní úverov klientom nie je závislý od krátkodobých medzibankových zdrojov. Vklady retailu pokračovali v raste aj napriek poklesu úrokových sadzieb, keď rástli hlavne vklady v domácej mene. Podobne pokračovali v raste aj vklady podnikov a finančných spoločností okrem bánk.

Bankový sektor si aj v roku 2007 zachovával vysokú mieru tvorby zisku, zvýšil sa počet bánk s medziročným nárastom zisku, hoci čistý zisk bankového sektora podľa predbežných údajov bol za rok 2007 medziročne nižší o 1 %, k 31. decembru 2007 predstavoval hodnotu 17,6 mld. Sk. Úrokové príjmy tvorili

⁷ Analýza dopadov zavedenia eura na slovenský finančný trh je publikovaná na internetovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk v časti Dohľad nad finančným trhom – Publikácie, správy a analýzy.

v roku 2007 najvýznamnejší podiel na príjmoch bánk. Ich podiel na hrubých príjmoch sa medziročne zvýšil zo 63 % v roku 2006 na 70 % v roku 2007. Úrokové príjmy rástli najmä vo veľkých bankách, keď banky využili svoju pozíciu na trhu a zvyšovali úrokové príjmy prostredníctvom vyššieho objemu úverov, v ostatných bankách bol rast úrokových príjmov miernejší. Medziročne poklesli neúrokové príjmy. Vo viacerých bankách poklesli príjmy z obchodovania, najmä z obchodovania s dlhovými cennými papiermi. Medziročne poklesol ROE⁸ bankového sektora z úrovne 22 % na 20 %. Na vývoj tohto ukazovateľa okrem ziskovosti negatívne vplýval nárast vlastných zdrojov vo viacerých bankách.

Počas roka 2007 bola primeranosť vlastných zdrojov vo všetkých bankách nad stanovenou úrovňou 8 %. Trend postupného poklesu priemernej hodnoty primeranosti vlastných zdrojov (priemer vážený objemom rizikovo vážených aktív) sa v roku 2007 zmiernil. Medziročne táto hodnota klesla z 13,0 % na 12,8 %, v niektorých bankách však klesla pod 9 %. Viaceré banky zvýšili objem vlastných zdrojov, a to formou čerpania podriadeného dlhu alebo zo zisku vytvoreného v roku 2006.

V roku 2007 dosiahlo predpísané poistné hodnotu 54,1 mld. Sk, z toho v životnom poistení 25,3 mld. Sk a v neživotnom poistení 28,8 mld. Sk. Technické poistné, ktoré zahŕňa aj investičné zmluvy vykazované v zmysle IFRS, dosiahlo v životnom poistení 28,5 mld. Sk. V roku 2007 tak bol najmenší rozdiel medzi technickým poistným v životnom a neživotnom poistení v histórii Slovenska. Pri pokračovaní rýchlejšieho rastu technického poistného v životnom poistení ako v neživotnom poistení môžeme očakávať, že v roku 2008 dosiahne technické poistné v životnom poistení väčšiu hodnotu ako technické poistné v neživotnom poistení. Náklady na poistné plnenia vzrástli oproti roku 2006 o 13 % na hodnotu 24 mld. Sk. Zisk poisťovní vzrástol o 25 % na 5,6 mld. Sk v dôsledku vyššieho rastu technických výnosov oproti technickým nákladom. Mierne vzrástla aj rentabilita aktív a vlastného imania. V umiestnení technických rezerv nenastali podstatné zmeny a naďalej sú umiestnené v nízko rizikových aktívach.

Objem klientskych obchodov s cennými papiermi realizovaných prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi sa prakticky nezmenil, k zmenám však došlo v štruktúre obchodovaných nástrojov. Objem obchodov s dlhopismi klesol o viac ako polovicu, naproti tomu narástli obchody s derivátovými nástrojmi. Objem klientskeho majetku spravovaného týmito subjektmi vzrástol medziročne o 7 %, na úroveň 30 mld. Sk. Pri-

meranosť vlastných zdrojov slovenských obchodníkov s cennými papiermi spĺňala predpísanú minimálnu úroveň s dostatočnou rezervou.

Čistá hodnota majetku spravovaná v otvorených podielových fondoch po miernej stagnácii v roku 2006 vzrástla počas roku 2007 o 25 %. Rástli tak investície rezidentských subjektov do zahraničných podielových fondov, ako aj čistá hodnota majetku spravovaného tuzemskými správcovskými spoločnosťami. Dochádzalo k presunu kapitálu z akciových a dlhopisových fondov do fondov peňažného trhu, zmiešaných a iných, najmä tzv. zaistených fondov. Stagnácia svetových finančných trhov spôsobila nižšiu priemernú výkonnosť akciových a im podobných fondov. Vyššie výnosy v porovnaní s rokom 2006 prinášali fondy investujúce prevažne do dlhových cenných papierov.

Rok 2007 bol pre druhý pilier dôchodkového sporenia prvým kompletným kalendárnym rokom, v ktorom bol systém uzavretý pre dobrovoľné vstupy a noví sporitelia do neho pribúdali už len na základe pevne stanovených pravidiel vzťahujúcich sa na vek. Objem majetku vo fondoch dôchodkových správcovských spoločností sa za rok takmer zdvojnásobil. Pomerne dynamicky z hľadiska nárastu čistej hodnoty aktív rástol aj tretí pilier dôchodkového sporenia. V oboch pilieroch sa v priebehu roka 2007 menila štruktúra agregátneho portfólia. Vo fondoch druhého piliera smerom k mierne rizikovejším aktívam a v systéme doplnkového dôchodkového bol vývoj opačný. V porovnaní s predošlým rokom zaznamenali vyvážené a rastové fondy dôchodkových správcovských spoločností pokles ročnej výkonnosti v priemere na hladinu 3,8 %, resp. 3,6 %, čím sa dostali pod úroveň výkonnosti konzervatívnych fondov, ktoré si v roku 2007 pripísali 4,1 %.⁹

Na rizikovosť finančného sektora v roku 2007 čiastočne vplýval negatívny vývoj na svetových finančných trhoch. Priame vystavenie finančného sektora prostredníctvom držby cenných papierov voči subprime loans alebo všeobecne štruktúrovaných produktov bolo iba minimálne. Pri finančných inštitúciách, ktoré takéto nástroje držia, ostáva otázkou ich kreditná kvalita, likvidita a ich ocenenie.

Celkový nárast volatility a neistoty na kapitálových trhoch zvýšil akciové riziko. To stúplo najmä v niektorých fondoch dôchodkových správcovských spoločností, doplnkových dôchodkových spoločností a v podielových fondoch. Celkový pokles likvidity, ktorý sprevádza súčasný vývoj na finančných trhoch, sa domáceho finančného sektora výrazne nedotkol. Bankový sektor, ktorý je všeobecne najcitlivejší na

⁸ Vážený priemerným objemom vlastných zdrojov.

⁹ Vážený priemer výkonnosti k 31. 12. 2007 vážený NAV fondov v danej skupine. Nejde o priemernú výkonnosť (kľúčový priemer) fondu v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 43/2004 Z. z.

stav likvidity, vykazoval dostatok domácich primárnych zdrojov.

V bankovom sektore pokračoval v roku 2007 vysoký rast úverov domácnostiam, čím stúpalo aj vystavenie bánk voči kreditnému riziku z týchto úverov. Zadlženie sektora domácností na makroúrovni však dosahovalo v roku 2007 nízku úroveň. Bankový sektor ako celok nebol počas roka 2007 vystavený výraznejšiemu devízovému riziku. Úrokové riziko bankového sektora sa v roku 2007 výrazne nezmenilo. Z pohľadu rizika likvidity bola situácia v roku 2007 charakterizovaná vysokým podielom prostriedkov sterilizovaných v NBS, ako aj ostatných likvidných aktív.

Najvýznamnejším druhom rizík, ktorým sú poisťovne vystavené, sú poisťné riziká. Okrem toho sú poisťovne vystavené trhovým rizikám, ktoré môžu spôsobiť neočakávané zníženie hodnoty aktív kryjúcich technické rezervy. Najvýznamnejším trhovým rizikom je úrokové riziko. Poistný trh ako celok bol vystavený pomerne nízkemu akciovému riziku.

Fondy dôchodkových správcovských spoločností a doplnkových dôchodkových spoločností sú vystavené najmä trhovým rizikám, pričom vyvážené a rastové fondy sú vystavené najmä voči akciovému riziku.

Emisná činnost a peňažný obeh

5 Emisná činnosť a peňažný obeh

5.1 Emisia slovenských peňazí

V roku 2007 zabezpečila Národná banka Slovenska v súlade s potrebami peňažného obehu dotlač 16,5 mil. kusov bankoviek v nominálnej hodnote 1000 Sk. Bankovky vytlačila britská tlačiareň De La Rue vo svojom maltskom závode v Zejtune.

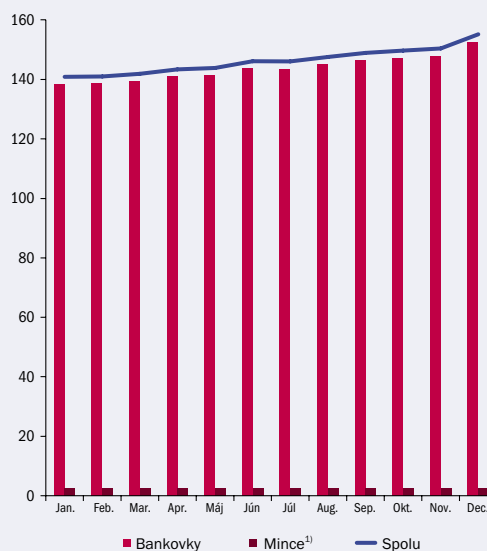
Okrem bankoviek bola pre potreby hotovostného peňažného obehu zabezpečená výroba 44,0 mil. kusov mincí v nominálnej hodnote 50 halierov, 5,54 mil. kusov mincí v nominálnej hodnote 1Sk, 13,2 mil. kusov mincí v nominálnej hodnote 2Sk a 5,320 mil. kusov mincí v nominálnej hodnote 5 Sk. Okrem mincí určených pre peňažný obeh bolo na zberateľské účely vyrobených 18 tis. kusov mincí v nominálnych hodnotách 10Sk, 5Sk, 2Sk, 1Sk a 50 halierov, ktoré boli použité do troch druhov ročníkových súborov obehových mincí Slovenskej republiky.

V roku 2007 vydala Národná banka Slovenska na zberateľské účely dve pamätne mince, ktorými pripomenula významné udalosti a výročia. Pamätnú striebornú mincu v nominálnej hodnote 200Sk pri príležitosti 200. výročia narodenia Jozefa Maximiliána Petzvala vydala 9. januára 2007 a pamätnú striebornú mincu v nominálnej hodnote 500Sk k 450. výročiu ukončenia výstavby Starej pevnosti v Komárne 15. mája 2007. Razbu všetkých obehových a pamätných mincí zabezpečila Mincovňa Kremnica, š. p., ktorá bola poverená aj predajom ročníkových súborov mincí.

5.1.1 Stav peňazí v obehu a ročná čistá emisia¹⁰ v SR

Hodnota obeživa v Slovenskej republike predstavovala k 31. decembru 2007 sumu 155,15 mld. Sk (vrátane pamätných mincí). V medziročnom porovnaní oproti stavu k 31. 12. 2006 vzrástla hodnota obeživa o 11,6 mld. Sk, čo predstavovalo medziročný nárast

Graf 39 Mesačný vývoj obeživa v roku 2007 (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

1) Vratane pamätných mincí.

Tabuľka 26 Pamätne mince vydané NBS v roku 2007

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú minca pripomína	Počet vydaných mincí v ks		Vyhláška NBS
		spolu	z toho PROOF	
200 Sk ¹⁾	200. výročie narodenia Jozefa Maximiliána Petzvala	7 200	2 500	617/2006 Z. z.
500 Sk ¹⁾	450. výročie ukončenia výstavby Starej pevnosti v Komárne	7 200	2 600	183/2007 Z. z.

Zdroj: NBS.

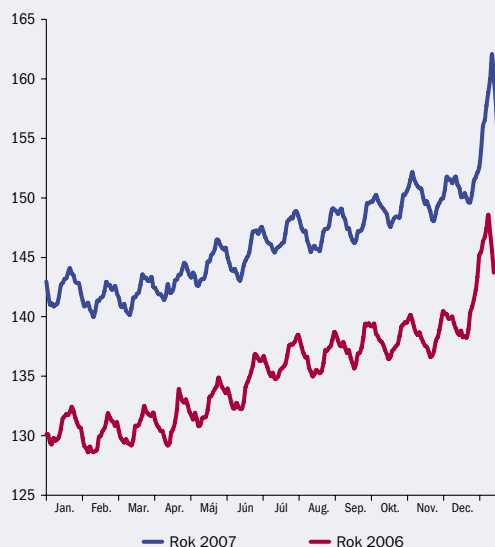
1) Pamätná strieborná minca.

¹⁰ Čistá emisia je rozdiel medzi objemom peňazí daných do obehu a príjmom peňazí z obehu za určité časové obdobie. Terminológia je zhodná s terminológiou Európskej centrálnej banky.

Graf 40 Denný vývoj obeživa

(mld. Sk)

Zdroj: NBS.

o 8,1 %. V porovnaní s rokom 2006 sa celková čistá emisia znížila o 1,8 mld. Sk (o 13,2 %).

Vývoj hodnoty obeživa (meraný ku koncu jednotlivých mesiacov) zaznamenal v roku 2007 typický sezónny charakter s poklesom hodnoty v prvom štvrtroku a nárastom hodnoty ku koncu roku. Mesačné hodnoty čistej emisie sa pohybovali v rozpätí od -2,6 mld. Sk v januári 2007 do 4,8 mld. Sk v decembri 2007. Vývoj obeživa v roku 2007 znázorňuje graf 39.

Denná hodnota obeživa sa v roku 2007 pohybovala od 139,98 mld. Sk (7. februára 2007) do 162,08 mld. Sk (21. decembra 2007). Vývoj dennej hodnoty obeživa v roku 2007 a v predchádzajúcom roku je zobrazený v grafe 40.

5.1.2 Štruktúra obeživa a čistej emisie

K 31. decembru 2007 bolo v obehu 186,7 mil. kusov bankoviek v hodnote 152,6 mld. Sk, 1 163,2 mil. kusov obehových mincí v hodnote 1,85 mld. Sk

Tabuľka 27 Hodnota obeživa v Sk

	Hodnota v Sk		Podiel v %	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Bankovky				
5000 Sk	74 381 077 500	68 029 362 500	47,94	47,40
1000 Sk	65 888 564 500	61 320 830 500	42,47	42,73
500 Sk	5 693 748 375	5 361 164 875	3,67	3,74
200 Sk	2 459 868 650	2 292 431 250	1,59	1,60
100 Sk	2 553 773 150	2 512 164 150	1,65	1,75
50 Sk	903 850 100	867 629 800	0,58	0,60
20 Sk	773 488 305	720 110 265	0,50	0,50
Spolu	152 654 370 580	141 103 693 340	98,39	98,32
Obehové mince				
10 Sk	895 795 870	881 149 330	0,58	0,61
5 Sk	359 567 040	333 777 320	0,23	0,23
2 Sk	251 880 460	232 742 040	0,16	0,16
1 Sk	164 910 186	152 756 209	0,11	0,11
50 hal.	26 082 860	25 042 035	0,02	0,02
50 hal. II	83 835 690	74 212 418	0,05	0,05
20 hal.	44 275 412	44 304 304	0,03	0,03
10 hal.	26 967 812	26 980 004	0,02	0,02
Spolu	1 853 315 331	1 770 963 661	1,19	1,23
Pamätné mince	646 400 190	643 389 180	0,42	0,45
Peniaze spolu	155 154 086 101	143 518 046 181	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

a 889,6 tis. kusov pamätných mincí v hodnote 646,4 mil. Sk. Z celkovej hodnoty obeživa tvorili bankovky 98,4 %, obehové mince 1,2 % a pamätné mince 0,4 %. Z celkového množstva peňazí v obehu bolo 13,8 % bankoviek a 86,2 % obehových a pamätných mincí.

Na čistej emisii za rok 2007 (11,6 mld. Sk) sa podieľali bankovky sumou 11,55 mld. Sk, obehové mince sumou 82,35 mil. Sk a pamätné mince hodnotou 3,0 mil. Sk.

V roku 2007 zaznamenali najvyššiu hodnotu čistej emisie bankovky v nominálnej hodnote 5000 Sk (6,35 mld. Sk, 1,27 mil. kusov) a bankovky v hodnote 1000 Sk (4,56 mld. Sk, 4,56 mil. kusov). Tieto dve nominálne hodnoty tvorili spolu 93,8 % z hodnoty čistej emisie v roku 2007.

Štruktúra bankoviek v obehu sa v porovnaní s rokom 2006 nezmenila. Najpočetnejšími bankovkami v obehu zostávajú bankovky v nominálnych hodnotách 1000 Sk (65,9 mil. kusov), 20 Sk (38,7 mil. kusov) a 100 Sk (25,5 mil. kusov). Bankovky v nominálnych

hodnotách 5000 Sk a 1000 Sk tvorili svojou hodnotou 140,3 mld. Sk spolu 90,4 % z celkovej hodnoty obeživa, čo bol mierne vyšší podiel ako v predchádzajúcom roku (90,1 %).

V roku 2007 predstavovala čistá emisie obehových mincí hodnotu 82,4 mil. Sk (49,4 mil. kusov). Čistá emisie dosiahla kladné hodnoty pri všetkých platných obehových minciach. Najvyššiu hodnotu čistej emisie dosiahla minca 5 Sk (25,8 mil. Sk) a najviac vzrástlo v obehu množstvo 50-halierových mincí (o 21,3 mil. kusov). V roku 2007 sa z obehu vrátilo 144,5 tis. kusov neplatných 20-halierových mincí a 121,9 tis. kusov neplatných 10-halierových mincí. V obehu zostáva ešte viac ako 491 mil. kusov týchto mincí, čo k 31. decembru 2007 predstavovalo viac ako 83 % z celkového množstva emitovaných mincí od roku 1993 do konca roku 2003. Výmena 10-a 20-halierových mincí končí 31.12. 2008.

Celkový počet pamätných mincí v obehu vzrástol za rok 2007 o viac ako 22 tis. kusov a ich hodnota vzrástla o 3,0 mil. Sk.

Tabuľka 28 Množstvo obeživa v kusoch

	Množstvo v ks		Podiel v %	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Bankovky				
5000 Sk	14 876 216	13 605 873	1,10	1,05
1000 Sk	65 888 565	61 320 831	4,88	4,75
500 Sk	11 387 497	10 722 330	0,84	0,83
200 Sk	12 299 343	11 462 156	0,91	0,89
100 Sk	25 537 732	25 121 642	1,89	1,95
50 Sk	18 077 002	17 352 596	1,34	1,34
20 Sk	38 674 415	36 005 513	2,86	2,79
Spolu	186 740 769	175 590 940	13,82	13,61
Obehové mince				
10 Sk	89 579 587	88 114 933	6,63	6,83
5 Sk	71 913 408	66 755 464	5,32	5,17
2 Sk	125 940 230	116 371 020	9,32	9,02
1 Sk	164 910 186	152 756 209	12,21	11,84
50 hal.	52 165 721	50 084 071	3,86	3,88
50 hal. II	167 671 380	148 424 836	12,41	11,50
20 hal.	221 377 062	221 521 521	16,39	17,17
10 hal.	269 678 123	269 800 042	19,96	20,91
Spolu	1 163 235 697	1 113 828 096	86,11	86,32
Pamätné mince	889 584	866 959	0,07	0,07
Peniaze spolu	1 350 866 050	1 290 285 995	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

5.1.3 Priemerné hodnoty obeživa

Hodnota obeživa na jedného obyvateľa¹¹ k 31. decembru 2007 vrátane pamätných mincí dosiahla 28 767 Sk, z toho bankoviek 28 303 Sk, obehových mincí 344 Sk a pamätných mincí 120 Sk. V porovnaní s rokom 2006 celková hodnota obeživa na jedného obyvateľa vzrástla o 2 135 Sk, z toho bankoviek o 2 120 Sk a obehových mincí o 15 Sk. Hodnota pri pamätných minciach na obyvateľa sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom takmer nezmenila.

Z hľadiska množstva držaných peňazí pripadlo na jedného obyvateľa takmer 35 kusov bankoviek, čo bolo o 2 kusy viac ako v roku 2006. Najpočetnejšími boli bankovky v nominálnej hodnote 1000 Sk v počte 12 kusov a 20 Sk v počte takmer 7 kusov. Počet obehových mincí na jedného obyvateľa sa v roku 2007 oproti roku 2006 zvýšil z 207 kusov na 216 kusov. Najvyšší podiel z platných obehových mincí mali podobne ako v roku 2006 mince najnižších nominálnych hodnôt, t. j. 50-halierové mince v počte takmer 41 kusov na obyvateľa (pred rokom 37 kusov) a mince 1 Sk v počte 31 kusov (pred rokom 28 kusov).

Priemerná hodnota peňažného znaku¹² v roku 2007 predstavovala 114,9 Sk, pri medziročnom raste o 3,7 Sk. Jeho vývoj zodpovedá vývoju množstva a hodnoty obeživa. Porovnanie vývoja priemernej

hodnoty peňažného znaku podľa jednotlivých druhov peňazí od roku 1993 dokumentuje tabuľka 29.

Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku charakterizuje v posledných rokoch rýchlejšia rast hodnoty obeživa v porovnaní s jeho množstvom.

5.1.4 Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny

V roku 2007 v súvislosti s rastom celkovej hodnoty obeživa vzrástlo aj obeživo u obyvateľov zo 131,2 mld. Sk na 141,7 mld. Sk (o 8,0 %), ako aj obeživo v pokladniciach bánk z 12,3 mld. Sk na 13,4 mld. Sk (o 8,9 %).

Podiel M0 na menovom agregáte M1¹³ sa v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku znížil o 1,1 percentuálneho bodu na 22,8 %. Tento ukazovateľ vykazuje od roku 2003 klesajúcu tendenciu, čo dokumentuje mierne stúpajúcu úroveň bezhotovostného platobného styku na Slovensku.

Podiel M0 na HDP¹⁴ v SR v roku 2007 medziročne poklesol o 0,3 percentuálneho bodu na 7,7 %, čo je porovnateľné s hodnotou dosahovanou v krajinách eurozóny (od 3 % do 10 %).

Tabuľka 29 Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku

(Sk)

Rok	Bankovky	Obehové mince	Peniaze spolu vrátane pamätných mincí
1993	289,3	3,2	90,2
1994	384,1	2,0	76,4
1995	455,6	1,8	76,7
1996	537,3	1,7	81,8
1997	566,3	1,6	80,5
1998	552,3	1,5	72,2
1999	594,1	1,5	76,1
2000	631,4	1,4	77,1
2001	693,6	1,4	84,4
2002	697,8	1,4	80,3
2003	729,2	1,4	85,0
2004	738,8	1,6	94,0
2005	788,9	1,6	106,0
2006	803,6	1,6	111,2
2007	817,5	1,6	114,9

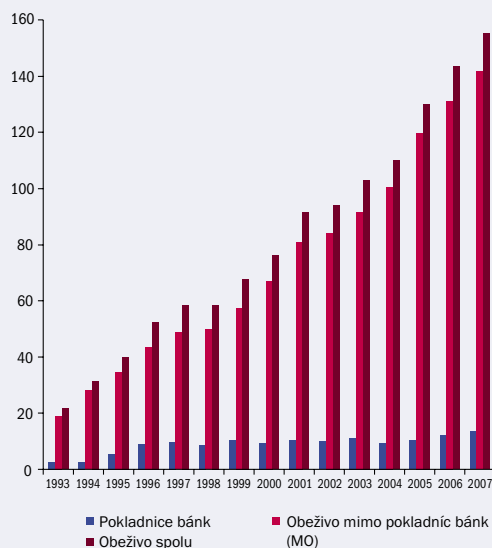
Zdroj: NBS.

¹¹ Počet obyvateľov k 31. 12. 2006 bol podľa ŠÚ SR 5 393 637.

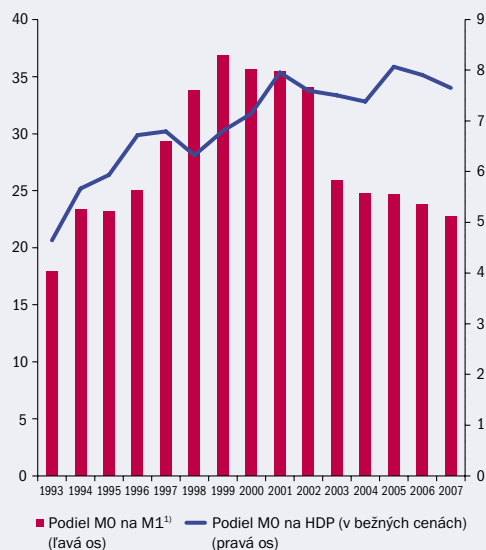
¹² Priemerná hodnota peňažného znaku = celková hodnota obeživa / celkové množstvo obeživa.

¹³ Menová položka M0 a menový agregát M1 sú vypočítané podľa metodiky NBS (do roku 2002) a od roku 2003 podľa metodiky ECB.

¹⁴ HDP v bežných cenách, zdroj ŠÚ SR.

Graf 41 Obeživo u verejnosti a v pokladniciach bánk (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Graf 42 Podiel M0 na agregáte M1 a HDP (v bežných cenách) (%)

Zdroj: NBS.

1) Od roku 2003 podľa metodiky ECB.

Hodnota obeživa v stálych cenách¹⁵ k 31. decembru 2007 dosiahla 49,62 mld. Sk a v porovnaní s rokom 2006 vzrástla o 2,16 mld. Sk. Medziročný rast obeživa v stálych cenách bol, rovnako ako v predchádzajúcom roku, výraznou mierou ovplyvnený rýchlejším rastom obeživa (o 8,1 %) pred rastom ročnej miery inflácie (o 3,4 %).

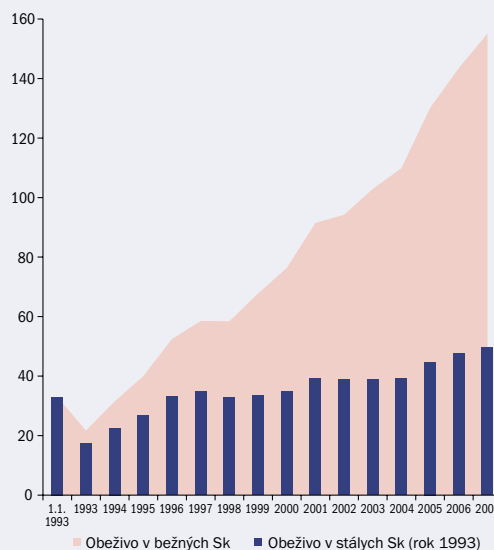
5.2 Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky

V roku 2007 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 1 066 kusov falzifikátov slovenských korún a cudzích mien. V porovnaní s rokom 2006 to predstavuje zníženie celkového počtu zadržaných falzifikátov o 167 kusov, teda o viac ako 13 %. Z uvedeného množstva falzifikátov bolo 92 % zadržaných priamo v peňažnom obehú bankami, pobočkami zahraničných bánk, nebankovými subjektmi a bezpečnostnými službami.

V štruktúre falzifikátov bol najvyšší podiel slovenských korún (60 %) a eur (26 %). Podiel amerických dolárov dosiahol 9 % a ostatných cudzích mien 5 %.

5.2.1 Falzifikáty slovenských korún

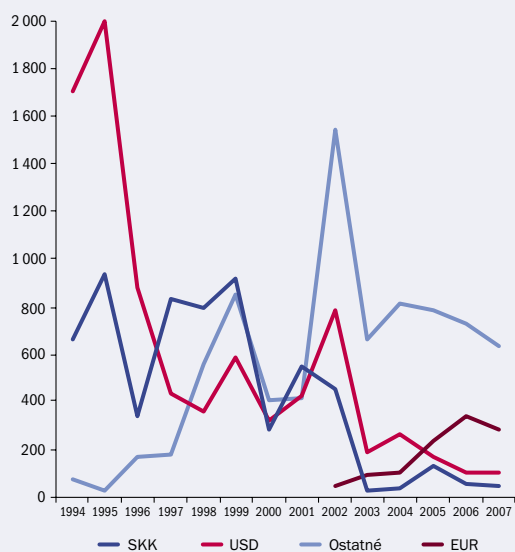
V roku 2007 bolo zadržaných spolu 639 falzifikátov slovenských korún vrátane piatich kusov uprave-

Graf 43 Vplyv inflácie na hodnotu obeživa (mld. Sk)

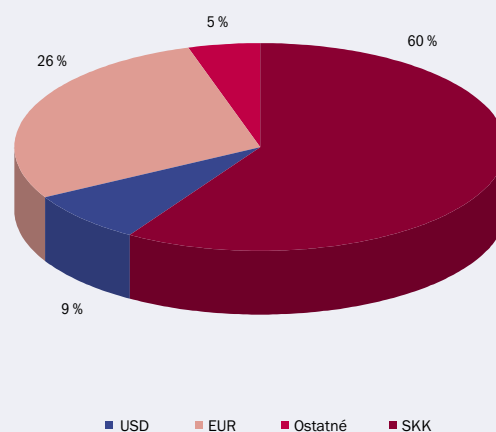
Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

ných bankoviek. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v Nitrianskom kraji (161 kusov) a v Žilinskom kraji (115 kusov). Tak ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2007 medzi najviac falšované patrili bankovky s nominálnou hodnotou 1000 Sk a 500 Sk, ktoré predstavovali viac ako dve tretiny falzifikátov slovenských korún.

¹⁵ Pri raste cenovej hladiny od roku 1993 o 212,7 %, podľa indexu spotrebiteľských cien (CPI), zdroj ŠÚ SR.

Graf 44 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov (ks)

Zdroj: NBS.

Graf 45 Štruktúra falzifikátov v roku 2007 (%)

Zdroj: NBS.

5.2.2 Falzifikáty cudzích mien

V roku 2007 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných 278 kusov falzifikátov eur, 97 kusov falzifikátov amerických dolárov a 52 kusov falzifikátov ostatných cudzích mien. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji.

Falzifikáty eur

V roku 2007 je viditeľný pokles v počte zadržaných falzifikátov eur, avšak vzhľadom na skutočnosť, že takmer všetky boli zachytené v hotovostnom peňažnom obehu, predstavovali rovnaké nebezpečenstvo ako falzifikáty zadržané v roku 2006, keď približne tretina bola zadržaná pred daním do obehu. V porovnaní so štátmi eurozóny, v ktorých sa najčastejšie vyskytujú falzifikáty nižších nominálnych hodnôt 50 EUR a 20 EUR, na území Slovenskej republiky bolo najviac falzifikátov bankoviek 100 EUR a 200 EUR, ktoré predstavovali viac ako dve tretiny falzifikátov eur.

Falzifikáty amerických dolárov

V roku 2007 bol zaznamenaný v porovnaní s predchádzajúcim rokom iba mierny pokles v počte zadržaných falzifikátov amerických dolárov, zatiaľ čo podiel uvedenej meny na celkovom počte zadržaných falzifikátov zostal približne na úrovni roka 2006. Najväčší výskyt bol evidovaný v Bratislavskom kraji, v ktorom bolo v 43 prípadoch zadržaných 50 kusov falzifikátov. Najfalšovanejšou bola opäť bankovka s nominálnou hodnotou 100 USD, ktorá tvorila približne 95 % z celkového počtu falzifikátov amerických dolárov.

Falzifikáty ostatných cudzích mien

Podobný vývoj ako v prípade amerických dolárov bol zaregistrovaný aj v počte zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien, kde bolo v roku 2007 zadržaných o šesť kusov falzifikátov menej ako v roku 2006. Rovnako ako v predchádzajúcom období najvyšší podiel tvorili falzifikáty anglickej libry.

Tabuľka 30 Počet zadržaných falzifikátov slovenských korún (ks)

Rok	Nominálna hodnota									Spolu
	5000	1000	500	200	100	50	20	10	P ¹⁾	
2003	14	396	131	58	31	27	8	0	1	666
2004	45	419	203	36	68	36	11	1	1	820
2005	23	337	151	103	87	48	28	0	7	784
2006	28	344	138	95	55	22	6	0	38	726
2007	32	302	150	65	31	22	7	25	5	639

Zdroj: NBS.

1) Napodobneniny, upravené a zložené bankovky a mince, platnička.

Tabuľka 31 Počet zadržaných falzifikátov eur (ks)

Rok	Nominálna hodnota										Spolu
	1	2	5	10	20	50	100	200	500	P ¹⁾	
2003	0	0	0	2	18	41	9	13	4	1	88
2004	0	3	1	0	1	48	26	17	2	5	103
2005	0	8	0	0	13	114	26	37	34	2	234
2006	0	3	1	4	6	69	217	38	10	0	348
2007	4	8	0	2	10	59	99	90	6	0	278

Zdroj: NBS.

1) Pozmenené, napodobneniny, upravené a zložené bankovky.

Tabuľka 32 Počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov (ks)

Rok	Nominálna hodnota								Spolu
	1	5	10	20	50	100	1000	P ¹⁾	
2003	0	0	0	3	3	176	0	5	187
2004	3	0	1	1	5	252	0	2	264
2005	0	0	1	1	3	163	0	3	171
2006	2	1	0	0	3	94	1	0	101
2007	0	0	0	2	3	92	0	0	97

Zdroj: NBS.

1) Pozmenené, napodobneniny a upravené bankovky.

Tabuľka 33 Počet zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien (ks)

Rok	Mena							Spolu
	GBP	CZK	CAD	PLN	CHF	HUF	Ostatné ¹⁾	
2003	20	3	6	2	1	0	0	32
2004	14	12	4	2	1	3	0	36
2005	82	21	3	1	1	18	1	127
2006	39	9	0	2	0	7	1	58
2007	34	6	0	2	0	3	7	52

Zdroj: NBS.

1) Nemecká marka, austrálsky dolár a československá koruna.

Platobný styk

6 Platobný styk

6.1 Právne a inštitucionálne aspekty

Oblasť platobného styku v Slovenskej republike je upravená najmä zákonom č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platobnom styku“).

Zákon o platobnom styku bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V rámci tejto nepriamej novely zákona o platobnom styku dôjde okrem iného k vypusteniu konštantného symbolu ako povinnej náležitosti prevodného príkazu na tuzemský prevod, a to odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike.

V priebehu roka 2007 sa začali práce na priamej novele zákona o platobnom styku. Tento návrh zákona vychádza z Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike a súvisí so zmenami v tuzemskom platobnom systéme SIPS a s napojením sa na platobný systém TARGET2 odo dňa zavedenia eura v Slovenskej republike.

Súčasťou slovenského právneho poriadku sa s účinnosťou od 1. januára 2007 stalo aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 1781/2006 z 15. 11. 2006 o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov.

V priebehu roka 2007 bola prijatá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. 11. 2007 o platobných službách na vnútornom trhu (smernica o platobných službách), ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje smernica 97/5/ES.

Cieľom smernice o platobných službách je vytvorenie jednotného platobného trhu v rámci Spoločenstva zavedením harmonizovaného právneho rámca a so zámerom zrušiť hranice na vnútornom trhu pri poskytovaní platobných služieb.

Rozsah pôsobnosti smernice o platobných službách je limitovaný na platby v eurách alebo v národných menách členských štátov realizované na území Spoločenstva. Táto smernica okrem iného upravuje

transparentnosť podmienok poskytovania platobných služieb, práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním a používaním platobných služieb, ako aj mimosúdne riešenie sporov.

Z dôvodu zvýšenia hospodárskej súťaže na trhu s platobnými službami smernica vymedzuje podmienky na vznik a podnikanie novej kategórie poskytovateľov platobných služieb – tzv. platobných inštitúcií, ktoré okrem bánk a pobočiek zahraničných bánk budú môcť poskytovať služby platobného styku (t. j. budú môcť vykonávať platobný styk a zúčtovanie).

Smernica o platobných službách bude transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky prijatím nového všeobecne záväzného právneho predpisu s predpokladanou účinnosťou od 1. novembra 2009.

S účinnosťou od 1. júla 2003 bol zriadený Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave, ktorý má v súčasnosti dve komory:

- a) komoru pre rozhodovanie sporov z platobného styku,
- b) komoru pre rozhodovanie sporov z iných obchodnoprávných alebo občianskoprávných vzťahov, ktorá začala svoju činnosť 1. januára 2004.

V roku 2007 Národná banka Slovenska schválila návrh Slovenskej bankovej asociácie neplatiť v roku 2007 príspevok na činnosť Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie, a to vzhľadom na výsledky hospodárenia tohto súdu a dostatok finančných prostriedkov na činnosť komory pre rozhodovanie sporov z platobného styku. Zároveň Národná banka Slovenska schválila Dodatok č. 3 Rokovacieho poriadku Stáleho rozhodcovského súdu.

Strategické práce na riešení zmeny platobnej infraštruktúry Slovenskej republiky v súvislosti so začlenením sa do eurozóny

V priebehu roka 2007 sa zintenzívnili práce na definovaní novej podoby platobnej infraštruktúry v SR po vstupe do eurozóny.

Základom tejto infraštruktúry bude prevádzka platobného systému TARGET2-SK, prostredníctvom ktorého budú spracovávané všetky platby v reálnom čase a zostatky na účtoch účastníkov vedených v tomto

systéme budú považované za plnenie povinných minimálnych rezerv.

Ďalším dôležitým prvkom novej infraštruktúry bude nový retailový platobný systém EUROSIPS, ktorý vznikne transformáciou zo súčasného systému SIPS. Pôjde o domáci multilaterálny klíringový systém s finálnym zúčtovaním na RTGS účtoch v systéme TARGET2. EUROSIPS bude tzv. pridruženým systémom systému TARGET2.

TARGET2 je systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase poskytovaný centrálnymi bankami Eurosystemu. Používanie tohto systému je povinné pre všetky centrálné banky krajín, ktoré prijali euro za svoju menu. Základom systému TARGET2 je jednotná zdieľaná technická platforma, ktorá zabezpečuje harmonizovaný prístup k tomuto systému pre všetkých účastníkov v rámci Eurosystemu. Z právneho hľadiska však TARGET2 predstavuje množinu systémov. Systém prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska bude označovaný ako TARGET2-SK.

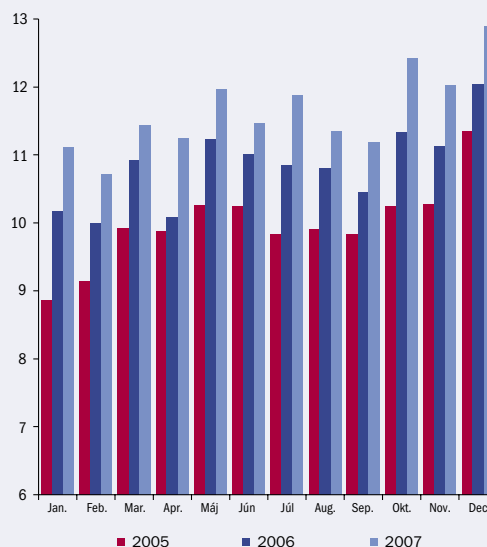
Vo februári boli prezentované základné črty budúceho platobného systému TARGET2-SK a tiež retailového platobného systému EUROSIPS. Účastníci medzibankového platobného styku v apríli písomne potvrdili Národnej banke Slovenska, že sa stanú priamymi účastníkmi systému TARGET2 a tiež, že budú využívať služby systému EUROSIPS.

Na začiatku roka bola vypracovaná špecifikácia požiadaviek na funkcionality nového systému EUROSIPS a v máji 2007 otvorila Národná banka Slovenska interný projekt na implementáciu systému EUROSIPS. Cieľom tohto projektu je okrem samotného vývoja tohto systému aj otestovanie funkcionality tak, aby v rámci testovania pripojenia účastníkov na systém TARGET2-SK boli otestované aj funkcionality systému EUROSIPS ako pridruženého systému TARGET2-SK.

6.2 Platobný systém Slovenskej republiky

Ku koncu roku 2007 prevádzkovala Národná banka Slovenska medzibankový platobný systém SIPS pre 32 účastníkov, z toho bolo 30 priamych účastníkov a 2 tretie strany. V priebehu roku 2007 vzrástol počet

Graf 46 Počet transakcií uskutočnených v SIPS (mil.)

Zdroj: NBS.

priamych účastníkov o dve pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR na základe jedného bankového povolenia.

V roku 2007 nedošlo v rámci prevádzkovania medzibankového platobného systému SIPS k zásadným zmenám základných funkcií systému.

6.2.1 Koncepcia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura

V súvislosti s prípravou zavedenia systému TARGET2 začala Národná banka Slovenska prípravu transformácie súčasného systému SIPS na nový retailový platobný systém EUROSIPS. V rámci vstupu do eurozóny bude tento systém implementovaný ako domáci multilaterálny systém čistého zúčtovania pre retailové platby. Systém nebude vyžadovať okamžitú finalitu, nakoľko bude spracovávať klientske platby malej hodnoty s nízkou prioritou (medzibankové platby veľkej hodnoty budú presmerované do systému TARGET2). Prijaté platby sa budú počas účtovného dňa priebežne spracovávať na technických účtoch, pričom finálne zúčtovanie pla-

Tabuľka 34 Počet transakcií uskutočnených v SIPS

(mil.)

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
2004	8,12	8,09	8,94	8,57	9,11	9,46	8,81	9,06	8,94	9,27	9,42	10,93
2005	8,86	9,14	9,91	9,88	10,25	10,24	9,84	9,91	9,83	10,24	10,28	11,34
2006	10,18	9,99	10,92	10,09	11,23	11,01	10,85	10,80	10,45	11,34	11,13	12,04
2007	11,12	10,72	11,45	11,26	11,97	11,46	11,87	11,35	11,19	12,42	12,02	12,89

Zdroj: NBS.

Graf 47 Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Počty uskutočnených transakcií v jednotlivých mesiacoch roka 2007 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa nachádzajú v grafe 46 a tabuľke 34.

Na rozdiel od predchádzajúcich rokov sa v roku 2007 oproti roku 2006 celkový objem spracovaných transakcií znížil o 7,1 percentuálneho bodu. Rastúci trend z predchádzajúcich rokov, ktorý v celkovej hodnote spracovaných transakcií tvoril ročný nárast v priemere 40 – 50 %, tak nadobudol opačnú tendenciu. V roku 2007 SIPS spracoval transakcie len v hodnote necelých 79 545 mld. Sk. Po analyzovaní priemernej hodnoty prevodu klientskych a medzibankových platieb možno usudzovať, že výrazný vplyv na zníženie hodnoty platieb mohlo mať stabilizovanie domácej meny. Výrazný nárast hodnoty platieb vo februári 2005 naznačil jeho priamy súvis s výskytom sterilizačných obchodov (graf 47). Dynamika nárastu hodnoty platieb v medzioročných ukazovateľoch (a to predovšetkým dynamika nárastu hodnoty prioritných platieb) bola výrazná až do roku 2007, keď prišlo k ustáleniu (hodnota prioritných platieb oproti roku 2006 klesla o 3 %).

tieb bude prebiehať dvakrát za deň na RTGS účtoch v systéme TARGET2. Prenos údajov medzi systémami EUROSIPS a TARGET2 bude realizovaný prenosom informácií v definovanej štruktúre prostredníctvom siete SWIFT-Net. Prevádzkovateľom platobného systému EUROSIPS bude Národná banka Slovenska.

Nová koncepcia platobného styku v SR bola v priebehu roku 2007 niekoľkokrát prezentovaná účastníkom medzibankového platobného systému SIPS a je výsledkom konsenzu Národnej banky Slovenska a bánk reprezentovaných Slovenskou bankovou asociáciou, ako aj ostatných účastníkov medzibankového platobného systému SIPS.

6.2.2 Platby realizované prostredníctvom SIPS

Počas roku 2007 bolo v platobnom systéme SIPS spracovaných celkovo takmer 140 mil. transakcií. Za rovnaké obdobie oproti roku 2006 vzrástol počet transakcií o 7,47 %, čo potvrdzuje stabilne rastúci trend z predchádzajúcich rokov.

Hodnoty uskutočnených transakcií v jednotlivých mesiacoch roka 2007 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa nachádzajú v grafe 47 a tabuľke 35.

Od začiatku roka 2003, keď NBS začala prevádzkovať systém SIPS, dosiahol počet prioritných platieb výraznú dynamiku rastu, a to medzioročne takmer o 100 %, pričom v roku 2007 bol zaznamenaný pokles počtu prioritných platieb o viac ako 20 %. Celkovo bolo spracovaných a zúčtovaných necelých 275 tis. prioritných platieb, kým v predchádzajúcom roku to bolo viac ako 320 tis. Podiel na celkovom počte uskutočnených transakcií sa však výrazne nezmenil – predstavuje necelých 0,2 %, kým v roku 2006 to bolo 0,25 %, čo súvisí skutočne s minimálnym zastúpením na celkovom počte platieb. Vývoj počtu spracovaných prioritných platieb v SIPS zobrazuje graf 48.

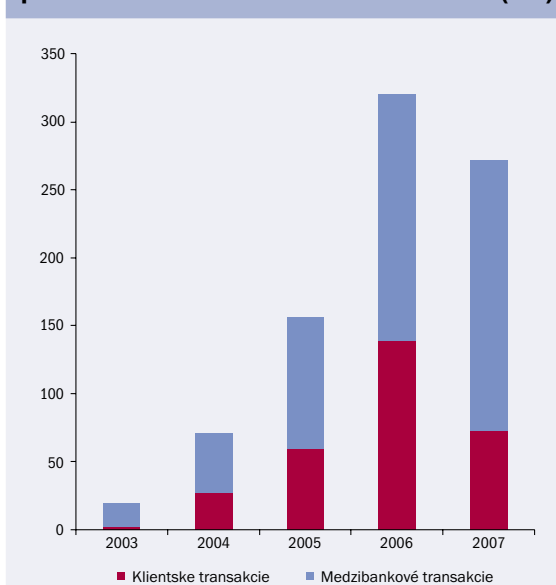
Klesajúca hodnota bola zaznamenaná aj v hodnote prioritných platieb, i keď iba o necelé tri percentá (na 53 959 mld. Sk). Oproti predchádzajúcim rokom však ide o výraznú zmenu, keďže aj hodnota prioritných platieb mala v rokoch 2004 – 2006 takmer trojnásobný nárast. Graf 49 zobrazuje podiely normálnych

Tabuľka 35 Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS**(bil. Sk)**

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
2004	2,77	2,62	3,05	2,86	3,30	3,95	3,84	3,70	3,46	3,43	3,25	4,46
2005	3,95	13,78	11,12	6,35	5,98	6,22	5,04	5,60	5,14	5,00	5,53	5,93
2006	6,43	6,36	8,88	7,15	8,37	8,38	8,61	7,25	6,17	6,21	6,13	5,69
2007	7,46	5,45	9,97	7,34	6,87	6,10	5,85	6,69	5,44	6,47	5,95	5,95

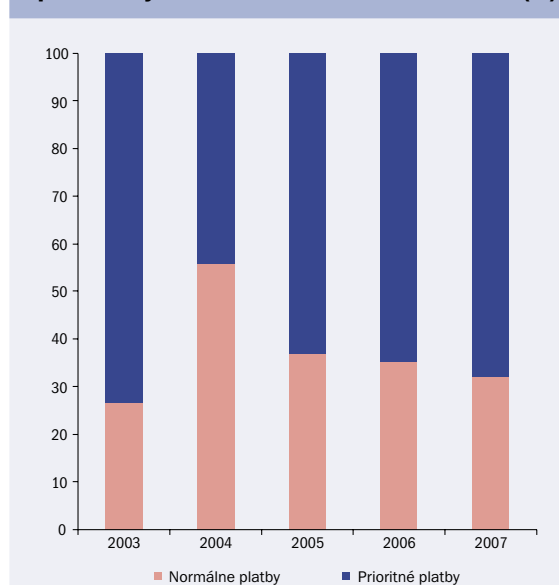
Zdroj: NBS.

Graf 48 Počet spracovaných prioritných platieb (tis.)

Zdroj: NBS.

Graf 49 Podiel typov platieb na hodnote spracovaných transakcií (%)

Zdroj: NBS.

a prioritných platieb z celkovej hodnoty spracovaných transakcií v rokoch 2003 až 2007, pričom ich pomer sa v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku výrazne nezmenil.

Informácie o počte a objeme transakcií spracovaných v systéme SIPS sú publikované na internetovej stránke Národnej banky Slovenska¹⁶ s dennou aktualizáciou o 15.50 h.

Počas štátnych sviatkov, dní pracovného pokoja a pracovného voľna je platobný systém uzavretý a prebieha údržba systému. V roku 2007 bolo 250 pracovných dní. Denne bolo v systéme SIPS spracovaných a zúčtovaných priemerne 532 tis. platieb v celkovom objeme takmer 318,18 mld. Sk, pričom priemerná hodnota jednej transakcie predstavovala približne 598 tis. Sk.

Pre lepšiu predstavu o týchto číslach môže posloužiť údaj o tom, že približne za 5,82 pracovného dňa systém SIPS spracuje a zúčtuje platby, ktorých hodnota sa v kumulatívnom vyjadrení rovná hrubému domácomu produktu Slovenskej republiky v roku 2007¹⁷.

Národná banka Slovenska poskytuje vnútrodený úver tým účastníkom medzibankového platobného styku, ktorí sú povinní tvoriť povinné minimálne rezervy. Vnútrodený úver je poskytovaný vo forme

možnosti prečerpania peňažných prostriedkov na účte peňažných rezerv stanovením maximálneho debetného zostatku (overdraft). Vnútrodený úver je splatný len v rámci jedného prevádzkového dňa a musí byť plne zabezpečený kolaterálom, t. j. dostatočným množstvom cenných papierov v relevantnej hodnote, ktoré sú evidované v centrálnom registri krátkodobých cenných papierov vedenom NBS.

V roku 2007 bol účastníkom, ktorí požiadali o vnútrodený úver, poskytnutý tento úver v celkovom objeme viac než 3 442 mld. Sk. Objem poskytnutého vnútrodeného úveru účastníkom sa sleduje na týždennej báze. Národná banka Slovenska poskytla týždenne vnútrodený úver¹⁸ v priemernom objeme 66,092 mld. Sk.

Objem vnútrodeného úveru v jednotlivých mesiacoch roka 2007 a počet účastníkov platobného systému SIPS, ktorí o tento úver žiadali, je zobrazený v grafe 50.

6.2.3 Platobné karty

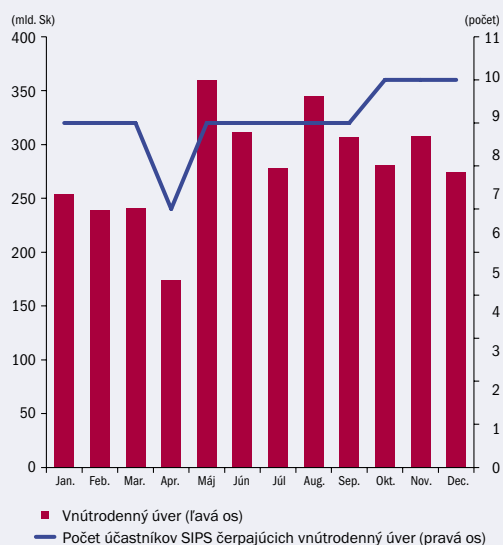
V roku 2007 sa počet vydaných platobných kariet zvýšil o 6 % na takmer 4,75 milióna platobných kariet, pričom debetné platobné karty tvoria takmer 76 % a kreditné platobné karty 24 %.

¹⁶ www.nbs.sk – Platobné systémy/Štatistické údaje.

¹⁷ Hodnota HDP za rok 2007 predstavuje 1 851,8 mld. Sk, zdroj ŠÚ SR.

¹⁸ Objemom poskytnutého vnútrodeného úveru sa myslí hodnota cenných papierov (znižených o zrážku), ktoré NBS prijala od účastníkov ako kolaterál za poskytnutý vnútrodený úver. Ide o maximálny limit, do výšky ktorého môžu účastníci vnútrodený úver čerpať. Skutočné čerpanie vnútrodeného úveru sa v súčasnosti štatisticky nesleduje.

Graf 50 Objem poskytnutých vnútrodenných úverov v roku 2007 (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

K 31. decembru 2007 mohli klienti bánk na území Slovenskej republiky využívať sieť 2 166 bankomatov a 25 826 EFT POS platobných terminálov.

V roku 2007 tuzemskí držitelia platobných kariet uskutočnili takmer 125 mil. transakcií v celkovej hodnote viac ako 334 mld. Sk, pričom z tohto počtu bolo na území Slovenskej republiky uskutočnených takmer 121 mil. transakcií v celkovej hodnote 322 mld. Sk, resp. v počte viac ako 4 mil. a v hodnote 12 mld. Sk mimo územia Slovenskej republiky. Držitelia platobných kariet zo zahraničia uskutočnili na území Slovenskej republiky 13 mil. transakcií v celkovej hodnote viac ako 29 mld. Sk.

6.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku

Európska platobná rada – oblasť SEPA

Jednotná oblasť platieb v eurách (SEPA) bude oblasťou, v ktorej budú môcť spotrebiteľia, podniky a ďalšie hospodárske subjekty zasielať a prijímať platby v eurách – či už v rámci jednej krajiny, alebo medzi jednotlivými krajinami – za rovnakých základných podmienok, práv a povinností a bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú. Riadiacim a koordinačným orgánom SEPA na európskej úrovni je Európska platobná rada, ktorej členom je Slovenská banková asociácia. Projekt SEPA pokrýva dva základné platobné nástroje

– úhrady a inkasá a zároveň definuje spoločný rámec pre platobné karty.

Projekt SEPA dospel v roku 2007 v krajinách eurozóny do fázy implementácie. Táto fáza sa venovala predovšetkým príprave na zavedenie nových platobných nástrojov, štandardov a infraštruktúr SEPA. V priebehu roka bol zadefinovaný 28. január 2008 ako začiatok používania úhrad SEPA a 1. november 2009 ako dátum spustenia inkás SEPA. Inkaso SEPA bude zavedené neskôr z technických a právnych dôvodov. Dôraz na implementáciu platobných nástrojov SEPA je v počiatku projektu kladený na krajiny eurozóny a následne bude projekt SEPA implementovaný v celej oblasti SEPA, ktorú bude napokon vytvárať 27 členských štátov Európskej únie a Island, Nórsko, Lichtenštajnsko a Švajčiarsko.

Európska platobná rada schválila v júni verziu 2.3 Pravidiel pre úhrady SEPA a zároveň rovnakú verziu aj pre inkasá SEPA. Uvedené verzie vytvárajú základ pre implementáciu úhrad a inkás SEPA. Súčasne boli schválené príslušné implementačné príručky verzie 2.3 pre oba platobné nástroje.

Projekt SEPA je podporovaný Európskou komisiou, Európskou centrálnou bankou, národnými centrálnymi bankami, ako aj európskymi bankami. Jedným z hlavných dôvodov všeobecnej podpory SEPA je fakt, že prinesie nové benefity pre spotrebiteľov, ako aj podniky, ktoré realizujú platby v eurách.

Slovenský bankový sektor sa taktiež pripravuje na kompatibilitu so SEPA. V marci bol Bankovou radou NBS a následne vedením Ministerstva financií SR schválený Rámcový implementačný plán – Zavedenie SEPA v SR. Cieľom tohto plánu je na jednej strane potvrdenie záväzku bankového sektora implementovať na Slovensku SEPA a na druhej strane vyjadriť a poukázať na hlavné črty a aspekty prechodu na SEPA. Prvá verzia plánu bude aktualizovaná a doplnená o časový harmonogram, vrátane termínov a zodpovedností, a o komunikačnú stratégiu v závislosti od aktuálneho stavu prác, dostupných informácií a dokumentov v priebehu rozvoja SEPA. V roku 2007 bol zriadený Slovenskou bankovou asociáciou Výbor pre SEPA, ktorý je riadiacim orgánom pre zavedenie SEPA v Slovenskej republike. Je zložený zo zástupcov Národnej banky Slovenska, Ministerstva financií SR, Slovenskej bankovej asociácie, komerčných bánk, Štátnej pokladnice, Slovenskej pošty, zástupcov zamestnávateľov, ako aj spotrebiteľov.

Eurosystém, ESCB a budovanie novej generácie platobného systému TARGET2

Zástupcovia NBS sa aj v roku 2007 podieľali na prácach pracovných výborov a komisií zriadených v rámci

systému ESCB pracujúcich na pôde Európskej centrálnej banky. Aj v roku 2007 pokračovala spolupráca zástupcov centrálnych bánk Eurosystemu, Európskeho systému centrálnych bánk, a tiež i budúcich užívateľov na vývoji novej generácie platobného styku TARGET2. Výsledkom spolupráce uvedených subjektov bolo aj pokračovanie vývoja platobného systému TARGET2. ECB na svojej chránenej stránke, určenej budúcim užívateľom systému TARGET2, naďalej zverejšovala materiály o vývoji systému TARGET2. V júni 2007 bola zverejnená štvrtá správa o vývoji TARGET2 určená pre verejnosť, ktorá obsahovala informácie týkajúce sa dopĺňujúcich rozhodnutí z oblasti spoplatňovania, interakcie so systémami zúčtovania cenných papierov a finálnej verzie Všeobecnej funkčnej špecifikácie Jednotnej technickej platformy SSP. Zároveň obsahovala informácie o priebehu testovacích a migračných aktivít bankových komunít jednotlivých krajín systému ESCB. Krátko pred spustením prevádzky TARGET2 zverejnila ECB v októbri 2007 piatu správu o vývoji systému TARGET2. Účelom tohto dokumentu bolo zaktualizovanie informácií o priebehu vývoja TARGET2 a potvrdenie pripravenosti systému ESCB na spustenie prvej migračnej fázy do nového platobného systému TARGET2, ktoré sa 19. novembra 2007 aj úspešne uskutočnilo. Zároveň potvrdilo pripravenosť ďalších dvoch zostávajúcich migračných fáz, ktoré sa majú realizovať v roku 2008.

TARGET2-SK – komponent platobného systému TARGET2

V súvislosti s napojením sa na systém TARGET2 je Národná banka Slovenska zaviazaná plniť viacero úloh, akými sú napr. aktívna účasť v prevádzkovaní systému TARGET2-SK – národného komponentu systému TARGET2, koordinácia prístupového procesu k systému TARGET2, aktívna účasť v legislatívnom procese a poskytovanie služieb po napojení sa na systém TARGET2-SK.

Na základe rozhodnutia Bankovej rady NBS z decembra 2006, oznámila NBS v januári 2007 listom guvernéra prezidentovi ECB rozsah využívania služieb jednotnej zdieľanej platformy SSP, ktorá je základnou infraštruktúrou TARGET2 (t. j. aké voliteľné moduly platformy sa NBS zaväzuje využívať).

V auguste sa v Národnej banke Slovenska uskutočnilo stretnutie zástupcov odboru platobného styku a zástupcov Európskej centrálnej banky, cieľom ktorého boli konzultácie ohľadne koordinácie prístupového procesu Národnej banky Slovenska a bankového sektora k systému TARGET2. Na stretnutí boli prediskutované možné spôsoby implementácie Usmernenia ECB o TARGET2, „migračný“ profil Slovenska a pridruženého systému EUROSIPS na systém TARGET2, rámcový časový plán registrácie a testovania účastníkov bankového sektora SR a ďalšie témy.

V septembri Národná banka Slovenska prezentovala účastníkom medzibankového platobného systému časový harmonogram krokov, týkajúcich sa prípravy napojenia, registrácie účastníkov do služieb SWIFT-u, registrácie účastníkov do testovacieho prostredia jednotnej zdieľanej platformy a vykonania samotného testovania. Tieto registrácie, a tiež štyri fázy testovania, by sa mali vykonať v budúcom roku v predpokladanej dĺžke trvania 9 mesiacov.

V októbri bol na chránenej stránke ECB určenej budúcim užívateľom TARGET2 po prvýkrát zverejnený migračný profil NBS a jej bankového sektora a zároveň migračné profily pridružených systémov EUROSIPS a Centrálného depozitára cenných papierov SR.

V súvislosti s prípravou právnych predpisov sa Národná banka Slovenska podieľala na korekcii prekladu slovenskej verzie Usmernenia ECB o TARGET2, ktoré bolo zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie dňa 8. septembra 2007.

6.4 Prípravy na zavedenie eura

Najvyšším riadiacim a koordinačným orgánom pri príprave zavedenia eura na Slovensku je Národný koordinačný výbor. Odborné podklady k jednotlivým otázkam prechodu slovenského hospodárstva na euro pripravujú pracovné výbory pre zavedenie eura. V oblasti bankovníctva a finančného trhu ide o Pracovný výbor pre banky a finančný sektor, ktorého činnosti koordinuje zástupca Národnej banky Slovenska a jeho členmi sú zástupcovia Národnej banky Slovenska, Ministerstva financií SR, Slovenskej pošty, Štátnej pokladnice, Slovenskej bankovej asociácie a jednotlivých asociácií finančného sektora. Pracovný výbor začal oficiálne svoju činnosť koncom roka 2005.

Rokovania Pracovného výboru pre banky a finančný sektor v roku 2007 boli zamerané predovšetkým na riešenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu zavedenia eura pre oblasť platobného styku. Výbor taktiež participoval aj na aktualizácii národného plánu.

V oblasti bezhotovostného platobného styku išlo najmä o prípravu novely zákona o platobnom styku, tzv. euronovely, ktorá priamo súvisí s procesom zavedenia eura, zmenami v systéme SIPS a napojením sa na platobný systém TARGET2.

V oblasti hotovostného platobného styku išlo najmä o presnejšiu identifikáciu potreby hotovosti a jej zaobstarania od NBS, ako aj o predzásobenie obyvateľstva eurovou hotovosťou, tzv. štartovacími balíčkami.

Na rokovaní Pracovného výboru pre banky a finančný sektor bola predmetom diskusie aj vyhláška Národnej banky Slovenska, ktorou sa ustanovujú niektoré

pravidlá duálneho zobrazovania a ďalšie pravidlá pre prepočet niektorých cien, platieb a iných hodnôt pre oblasť finančného trhu a služieb finančných inštitúcií v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia.

V rámci Pracovného výboru pre banky a finančný sektor bol zriadený Podvýbor pre banky a Podvýbor

pre poisťovne. V pracovnom podvýbore pre banky bola schválená Stratégia zavedenia eura do hotovostného obehu v SR. Zároveň bol zrušený Podvýbor pre SEPA, nakoľko vznikol samostatný Výbor pre SEPA pod gestiou Slovenskej bankovej asociácie.

Štatistika

7 Štatistika

Národná banka Slovenska zbiera, zostavuje a uverejňuje rôzne druhy štatistík, ktoré slúžia predovšetkým na zabezpečenie výkonu národnej menovej politiky a finančnej stability. V roku 2007 pokračoval proces harmonizácie jednotlivých oblastí štatistiky v súlade s požiadavkami ECB, ďalšími inštitúciami spoločenstva, ako aj inými medzinárodnými inštitúciami. Vykonala sa rozsiahla zmena prezentácie údajov v hlavnom menu internetovej stránky NBS za oblasť štatistiky. V súlade so strednodobou stratégiou sa zabezpečovali úlohy súvisiace s prijatím spoločnej meny euro.

Menová a banková štatistika

Činnosti realizované v roku 2007 boli zamerané hlavne na zabezpečenie požiadaviek ECB pre oblasť menovej štatistiky, štatistiky finančných inštitúcií a trhov. Zostavované a zverejňované boli harmonizované štatistiky za menové agregáty a protipoložky k menovému agregátu M3, bilančné údaje stavové a tokové za sektor peňažných finančných inštitúcií, podielových fondov, ostatných finančných sprostredkovateľov, úrokové miery z prijatých vkladov a poskytnutých úverov. Na účely sledovania plnenia jedného z konvergenčných kritérií bola poskytovaná štatistika dlhodobých úrokových mier za reprezentatívne vládne dlhopisy.

V štatistickom výkazníctve pre rok 2007 za úverové inštitúcie bola na základe zapracovania koncepčných zmien v predchádzajúcich rokoch stabilizovaná štruktúra požadovaných údajov. Zaviedli sa nové požiadavky na vykazovanie úrokovej štatistiky za nové úvery a vklady v eurách. Dopracovalo sa technické prostredie na zautomatizovanie zostavovania dátových súborov pre oblasť bilančnej a úrokovej štatistiky.

Vzhľadom na prípravu nových nariadení ECB pre túto časť menovej a bankovej štatistiky sa NBS zameriavala na zisťovanie dostupnosti, významnosti a nákladovosti nových požiadaviek. Spolupracovalo sa na rôznych metodických dotazníkoch ECB monitorujúcich národné prostredie. Pokračovali tiež práce na zostavovaní historických časových radov v súlade so stratégiou rozšírenia eurozóny o SR.

Do existujúceho štatistického výkazníctva podielových fondov (stavové údaje aktív a pasív) boli v roku 2007 metodicky zapracované nové požiadavky ECB na

vykazovanie transakcií/netransakcií a vykazovanie cenných papierov na báze security-by-security.

Od začiatku roka boli spracovávané a zostavované prvé údaje za sektor ostatných finančných sprostredkovateľov, ktoré začali predkladať spoločnosti zaoberajúce sa finančným lízingom, splátkovým predajom a faktoringom.

Okrem spolupráce s MMF sa koncom roka začala intenzívnejšia komunikácia s BIS ohľadom štatistiky vydaných dlhových cenných papierov.

Vzájomnú súvislosť a využiteľnosť menovej a bankovej štatistiky s inými druhmi štatistík a činnosťami, ktoré NBS zabezpečuje, najlepšie prezentuje skutočnosť, že poskytované údaje slúžia nielen pre výkon menovej politiky, ale aj ako zdrojové podklady na zostavovanie štatistiky štvrťročných finančných účtov, zabezpečenie výpočtu povinných minimálnych rezerv úverových inštitúcií, štatistiky platobnej bilancie, štatistiky pre bankový rozvoj, finančnej stability (analýzy obozretnosti), štrukturálne štatistické indikátory, ako aj štatistiku platobných systémov v rámci ESCB.

V roku 2007 bola dokončená rozsiahla zmena prezentácie a dostupnosti harmonizovaných národných údajov za oblasť menovej a finančnej štatistiky na internetovej stránke NBS.

Štatistika štvrťročných finančných účtov

Národná banka Slovenska je v zmysle požiadaviek ECB zodpovedná aj za zostavovanie štvrťročných finančných účtov (ŠFÚ) menovej únie. Hlavným účelom zostavenia ŠFÚ je vytvoriť podporný analytický nástroj na účely sledovania transmisného mechanizmu menovej politiky a analýzy finančnej stability.

Matica ŠFÚ obsahuje údaje o štruktúre finančných tokov za jednotlivé finančné nástroje (obeživo, vklady, úvery, dlhové a majetkové cenné papiere, finančné deriváty, podielové fondy a poisťovnícke rezervy) medzi jednotlivými inštitucionálnymi sektormi v národnom hospodárstve v členení podľa metodiky európskeho systému národných účtov ESA 95. Národná banka Slovenska úzko spolupracuje pri zostavovaní ŠFÚ so Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR),

ktorý je zodpovedný za sektor verejnej správy a taktiež za ročné finančné účty za celú ekonomiku.

V roku 2007 boli riešené metodické rozdiely v údajoch o finančných tokoch v sektore verejnej správy v spolupráci so ŠÚ SR, keďže pri zostavovaní uvedených údajov existujú významné rozdiely medzi zdrojovými údajmi NBS a Ministerstva financií SR (MF SR). V súvislosti s celkovou štruktúrou ŠFÚ bolo potrebné taktiež zautomatizovať prepojenie vstupných dát od jednotlivých subjektov finančného trhu s výstupnými maticami ŠFÚ v rámci aplikačných programových systémov štatistiky STATUS a STATUS DFT. V priebehu roka sa uskutočnili konzultácie s predstaviteľmi poisťovní a subjektmi dôchodkového sporenia v súvislosti s pripravovanou aktualizáciou opatrenia NBS na zber údajov pre potreby ŠFÚ. V druhej polovici 2007 sa začal proces štatistického bilancovania všetkých zdrojových údajov ŠFÚ, výsledkom ktorého budú metodicky a štatisticky konzistentné časové rady ŠFÚ za celé národné hospodárstvo SR.

Štatistika poisťovní a kapitálového trhu

V súvislosti s integrovaným dohľadom nad celým finančným trhom pod gesciou NBS vyplynula potreba zabezpečiť, okrem zefektívnenia dohliadacej a regulačnej činnosti, tiež zjednodušenie komunikácie s dohliadanými subjektmi. Dôraz sa kládol na zabezpečenie zberu, spracovania a uchovávaní údajov subjektov finančného trhu, ktoré sú nevyhnutné tak pre výkon dohľadu, ako aj na štatistické účely, a to pre národné i nadnárodné inštitúcie.

Rok 2007 bol prvým rokom prevádzky APS STATUS DFT, ktorý v maximálnej miere využíva možnosti bankami a pobočkami zahraničných bánk už dlhodobo používaného APS STATUS a zároveň umožňuje pokryť podstatne vyšší počet vykazujúcich subjektov, ich rôznu kategorizáciu a možnosť vykazovať v zastúpení.

Začiatok roka bol charakteristický predovšetkým metodickým usmerňovaním subjektov v oblasti vy-

užitia tohto certifikovaného prenosu dát a následne zefektívnením obojstrannej komunikácie medzi NBS a vykazujúcimi subjektmi, a to predovšetkým doprojektovaním možných logických súvislostí medzi jednotlivými údajmi. Do vzorov výkazov boli v priebehu roka zapracované zmeny, ktoré vyplynuli z postupnej implementácie smerníc Európskej únie do právnych predpisov upravujúcich činnosť subjektov finančného trhu.

Koncom roka sa pozornosť NBS začala zameriavať aj na práce spojené s prechodom na jednotnú európsku menu a s tým súvisiace požiadavky na konverziu štatistických databáz.

Oblasť štatistiky nebankových subjektov

Oblasť štatistiky nebankových subjektov zabezpečuje a zodpovedá za získavanie a spracovanie štatistického výkazníctva od iných subjektov ako bánk a pobočiek zahraničných bánk, vychádzajúc z potrieb zostavovania platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície.

Rok 2007 bol pre činnosti zabezpečované v rámci štatistiky nebankových subjektov rokom harmonizácie štatistiky v súlade s odporúčaniami medzinárodných inštitúcií, predovšetkým ECB, ktoré sa týkajú metódy zostavovania platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície.

Vstupom do eurozóny sa bude meniť aj rozsah vykazovaných údajov tak, aby umožnili zostaviť celkové štatistiky eurozóny o platobnej bilancii a medzinárodnej investičnej pozícii. V druhej polovici roka 2007 sa začali práce spojené so vstupom Slovenskej republiky do eurozóny a s tým súvisiace požiadavky na konverziu štatistických údajov.

V roku 2007 pokračovala prezentácia informácií o priamych zahraničných investíciách na internetovej stránke NBS v rámci publikácie Menový prehľad.

Zahraničné aktivity

8 Zahraničné aktivity

8.1 Európska únia

Aj v roku 2007 Národná banka Slovenska aktívne spolupracovala s inštitúciami EÚ a jej členskými štátmi.

Národná banka Slovenska sa podieľala na príprave aktualizovaného Konvergenčného programu SR na roky 2007 – 2010 a guvernér NBS bol členom delegácie, ktorá tento program v Bruseli predstavila predsedovi Európskej komisie J. Barrosovi a komisárovi pre hospodárske a menové záležitosti J. Almuniovi.

Najvyšší predstavitelia NBS sa zúčastnili na pravidelných neformálnych zasadnutiach Rady ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti EÚ (ECOFIN), ktoré sa konali v apríli v Berlíne a v septembri v portugalskom Porte. Témami zasadnutí boli sociálne vzťahy, kvalita verejných financií, finančné trhy, ekonomická situácia a finančná stabilita EÚ, daňové otázky a zúčtovanie cenných papierov v EÚ.

Na rozhodovacom procese orgánov EÚ sa NBS zúčastňuje prostredníctvom svojich zástupcov vo vybraných výboroch a pracovných skupinách Rady EÚ a Európskej komisie. Dôležitú úlohu má v Hospodárskom a finančnom výbore (EFC) Rady EÚ a experti NBS sa podieľajú aj na aktivitách niekoľkých jeho podvýborov. V rámci výborov Európskej komisie sa experti Národnej banky Slovenska zúčastňujú na zasadnutiach výborov a podvýborov pre dohľad (CEBS, CEIOPS, CESR), na stretnutiach výboru a pracovných skupín pre menovú a finančnú štatistiku a štatistiku platobnej bilancie, ako aj na zasadnutiach pracovnej skupiny riaditeľov mincovní.

V rámci koordinácie účasti SR na rozhodovacom procese v záležitostiach EÚ má významné postavenie Komisia pre záležitosti EÚ zriadená na Ministerstve zahraničných vecí SR. NBS sa aj v roku 2007 podieľala na uvedenom procese prostredníctvom prípravy podkladov na vypracovanie inštrukcií a formou účasti svojich zástupcov na pravidelných zasadnutiach tejto komisie.

Na procese tvorby právnych aktov EÚ participuje NBS formou ich pripomienkovania. V roku 2007 sa vyjadrovala k návrhom smernice súvisiacej s procesnými pravidlami a kritériami hodnotenia obozretného posudzovania nadobudnutí a zvýšení podielov vo

finančnom sektore, smernice o platobných službách na vnútornom trhu, smernice o zmluvách o spotrebiteľských úveroch, ako aj k návrhu smernice o začatí a vykonávaní priameho poistenia a zaistenia (Solventnosť II).

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) a Európska centrálna banka (ECB)

Národná banka Slovenska spolupracuje s ECB na viacerých úrovniach. Guvernér NBS je členom Generálnej rady ECB, ktorá v roku 2007 zasadala štyrikrát. Na týchto stretnutiach sa zúčastňujú guvernéri všetkých národných centrálnych bánk EÚ a najvyšší predstavitelia ECB. Ďalšie rokovania Generálnej rady ECB sa uskutočnili formou telekonferencie v súvislosti so žiadosťou Ministerstva financií SR a NBS o zmenu centrálnej parity slovenskej koruny v systéme výmenných kurzov ERM II (marec 2007) a pri príležitosti schvaľovania Konvergenčných správ ECB pre Maltu a Cyprus (máj 2007). Počas roka sa zástupcovia NBS podieľali na činnosti výborov a pracovných skupín ESCB plnením konkrétnych úloh vrátane príprav dokumentov na rokovania Generálnej rady.

Oblasť konzultácií návrhov právnych predpisov členských krajín ESCB, ktoré patria do kompetencie ECB, sa vyznačovala v roku 2007 predovšetkým prijímaním stanovísk k právnym predpisom súvisiacim so zavádzaním spoločnej meny euro na Cypre a Malte. Z pohľadu NBS však najvýznamnejšou konzultáciou roku 2007 bol zákon o zavedení eura v Slovenskej republike. Pred prijatím zákona Národnou radou Slovenskej republiky bolo potrebné v zmysle platných postupov zabezpečiť konzultácie ECB k tomuto generálnemu zákonu, čo bolo úspešne zrealizované. NBS sa v roku 2007 vyjadrovala k veľkému počtu stanovísk ECB k návrhom právnych predpisov ostatných členských štátov EÚ.

8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami

Medzinárodný menový fond (MMF)

V súvislosti s tým, že Slovenská republika patrí od roku 2006 medzi donorské krajiny zapojené do

Financial Transaction Plan (FTP), bola v roku 2007 prvýkrát vyzvaná zo strany MMF na poskytnutie časti devízových rezerv iným členským krajinám, ktoré majú problémy s platobnou bilanciou. V roku 2007 poskytla Slovenská republika zo svojich devízových rezerv 3 mil. SDR.

Spolupráca Slovenska a MMF aj v roku 2007 napredovala, a to predovšetkým prostredníctvom misii MMF. Vo februári až marci sa uskutočnili pravidelné konzultácie so Slovenskou republikou podľa článku IV, ktoré sa vedú s každou členskou krajinou. Delegácia MMF navštívila Slovensko opäť v novembri 2007 (tzv. Staff mission). Hlavnými témami rokovaní počas oboch stretnutí boli inflačné prognózy, účasť v ERM II, prijatie eura, platobná bilancia a bankový dohľad.

V súlade s článkom VIII Dohody o MMF aktualizovala NBS pre MMF Ročnú správu o devízovom režime a devízových obmedzeniach a zaslala Výkonnej rade MMF na notifikáciu zoznam devízových reštrikcií, ktoré Slovenská republika uplatňuje z dôvodu zachovania národnej a medzinárodnej bezpečnosti, ako aj ochrany finančného systému pred finančným terorizmom.

Zástupcovia Národnej banky Slovenska sa v apríli 2007 zúčastnili na jarnom zasadnutí Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky vo Washingtone a v októbri 2007 na výročnom zasadnutí MMF a Svetovej banky, ktoré sa konalo taktiež vo Washingtone. Hlavnými témami zasadnutí boli výhľady svetovej ekonomiky a finančných trhov a strednodobá stratégia financovania MMF. Najväčšia pozornosť však bola zameraná na problematiku revízie kvót členských krajín a členských hlasov krajín.

Stretnutie predstaviteľov belgickej skupiny (konštituencie) MMF a Svetovej banky na úrovni zástupcov guvernérov centrálnych bánk a ministrov financií v júni 2007 v slovinskej Ľublani bolo zamerané predovšetkým na tému revízie kvót MMF.

V roku 2007 NBS zastupovala Slovenskú republiku pri operáciách vyplývajúcich z participácie Slovenskej republiky na riešení odpustenia dlhu Libérie voči MMF.

Svetová banka (SB)

Postavenie Slovenskej republiky v skupine Svetovej banky sa aj v roku 2007 vyvíjalo v závislosti od transformačného procesu slovenskej ekonomiky a s perspektívnym cieľom Slovenska graduovať v tejto inštitúcii z pozície poberateľa pomoci na poskytovateľa.

Dňa 15. augusta 2007 vláda Slovenskej republiky vymenovala viceguvernéra NBS Ing. Viliama Ostrožlíka, MBA do funkcie alternáta guvernéra v skupine Svetovej banky za SR.

V spolupráci s Medzinárodnou bankou pre obnovu a rozvoj (IBRD) čerpala Slovenská republika v roku 2007 finančnú a technickú pomoc. V priebehu roka 2007 boli úspešne ukončené projekty poskytované prostredníctvom zainteresovaných rezortov, a to v oblasti zdravotníctva a sociálnych vecí.

Ako donorská krajina sa Slovenská republika v Medzinárodnom združení pre rozvoj (IDA) zúčastnila na rokovaní o 15. doplnení zdrojov IDA. V priebehu roka 2007 SR splatila 2. splátku príspevku 14. doplnenia zdrojov IDA, ktorý má dosiahnuť celkovú výšku 2,07 mil. EUR.

Svetová banka v júli 2007 vydala správu o programe Financial Sector Assessment Program (FSAP), ktorá hodnotila štandardy bankového sektora a sektora poisťovníctva.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

V dňoch 23. až 25. júna 2007 sa konalo 77. výročné valné zhromaždenie členských centrálnych bánk BIS, na ktorom bolo schválené rozdelenie zisku formou dividend medzi akcionárov BIS.

V priebehu roka 2007 sa uskutočnilo päť riadnych zasadnutí guvernérov v BIS. Predmetom rokovania boli otázky týkajúce sa úloh centrálnych bánk, vývoja na finančných trhoch, činnosti Bazilejského výboru a politiky centrálnej banky v oblasti štatistiky.

Národná banka Slovenska sa zapojila do prieskumov medzi centrálnymi bankami, ktoré v rámci BIS zorganizovala Central Bank Governance Group na témy spôsobu rozhodovania a komunikácie o menovej politike, mzdových otázkach, vnímania centrálnych bánk verejnosťou, zapojenia centrálnych bánk do ochrany životného prostredia a využitia dohôd pri riadení aktív centrálnej banky.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

V roku 2007 sa zástupcovia NBS podieľali na práci relevantných pracovných orgánov OECD, predovšetkým v rámci Výboru pre hospodársku politiku (EPC), Výboru pre ekonomické prehľady (EDRC), Výboru pre finančné trhy (CFM) a Výboru pre poisťovníctvo a súkromné dôchodky. Vo výbore EDRC sa v roku 2007 hodnotili ekonomiky členských krajín OECD vrátane SR a niektorých nečlenských krajín.

V apríli 2007 A. Gurría, generálny tajomník OECD, prezentoval v Bratislave publikáciu Ekonomický prehľad SR. Ide o pravidelnú správu OECD o stave ekonomiky SR, ktorú pripravuje výbor EDRC v spolupráci s NBS

a inými slovenskými inštitúciami. Správa OECD hodnotila ekonomický vývoj na Slovensku pozitívne.

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

V roku 2007 Európska banka pre obnovu a rozvoj po prvýkrát vo svojej histórii prijímala rozhodnutie o alokácii čistého príjmu za rok 2006 vo výške 1,374 mld. EUR, keďže suma všeobecných rezerv po prvýkrát dosiahla hodnotu 10 % výšky základného kapitálu (t. j. 2 mld. EUR). Na výročnom zasadaní EBOR v Kazani v Ruskej federácii schválila Rada guvernérov EBOR alokáciu čistého príjmu do rezerv.

Vo všeobecnosti sa aktivity EBOR v SR selektívne zameriavajú na operatívne ciele definované v *Stratégii EBOR pre SR* z roku 2006. V roku 2007 schválila EBOR úverovú linku pre SR na projekty energetickej úspory a obnoviteľných zdrojov.

Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

Slovenská republika je členským štátom MIB a MBHS so sídlami v Moskve od ich vzniku. Po rozdelení spoločného majetku s Českou republikou, na dohodnutom princípe dva ku jednej, disponuje ako jeden z nástupníckych štátov Česko-slovenskej federatívnej republiky od roku 1993 členským podielom na splatnom kapitále v MIB 4,8 % (10,4 mil. EUR) a v MBHS 6,0 % (8,6 mil. EUR).

Medzinárodná investičná banka (MIB)

Výrazným impulzom rozvoja MIB sú postupy nového vedenia banky, schválené na 85. a 86. zasadaní Bankovej rady MIB v roku 2007. MIB systematicky uskuťtočňuje jednotlivé časti prijatého rozvojového plánu, ktorého cieľom je dosiahnutie úrovne plnohodnotne uznávanej medzinárodnej bankovej inštitúcie. V rámci tohto programu prechádza strednodobým rozvojovým procesom. Jeho súčasťou je rozpracovanie stratégie banky pre rozvoj bankových činností v jednotlivých členských štátoch. V priebehu roka 2007 MIB zavŕšila prechod na medzinárodné účtovné štandardy, čo potvrdil aj medzinárodný audit vykonaný spoločnosťou KPMG.

Významným praktickým výsledkom vynakladaného úsilia banky je v porovnaní s rokom 2006 nárast celkových príjmov o 60 % a zodpovedajúce zvýšenie zisku, ktorý dosiahol 6,4 mil. EUR. Úverovo-investičná činnosť banky sa postupne rozvíja, čo sa pozitívne prejavilo na štruktúre a kvalitatívnych parametroch úverového portfólia.

Jedným z hlavných cieľov orientovaných na nadchádzajúce obdobie je získanie investičného ratingu, od ktorého banka očakáva ďalší potrebný kvalitatívny rozvoj.

Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

Zásadnou skutočnosťou s podstatným vplyvom na ďalšiu činnosť MBHS bolo vysporiadanie pohľadávok banky voči bývalému Sovietskemu zväzu. Banka okrem toho pokračovala v riešení vzájomných finančných vzťahov so svojím ďalším veľmi dôležitým partnerom – Kubánskou republikou. V priebehu roka sa zintenzívnili obchodné kontakty s Bulharskom a Mongolskom.

Významným momentom pre MBHS bolo v roku 2007 personálne obsadenie a organizačné usporiadanie. Po dlhšie neobsadenej pozícii došlo k ustanoveniu predsedu predstavenstva banky a MBHS pristúpila k optimalizácii organizačnej štruktúry a k vytvoreniu organizačných predpokladov pre intenzívnejšie vykonávanie bankových operácií.

8.3 Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania

Národná banka Slovenska sa podieľa na spoločnej stratégii Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) v oblasti vzdelávania aktívnou účasťou svojho zástupcu v pracovnej skupine pre vzdelávanie a rozvoj. Cieľom je približovanie, resp. budovanie spoločnej základne vzdelávania a rozvoja zamestnancov centrálnych bánk ESCB, ako i vytváranie spoločnej firemnej (korporačnej) kultúry. Výsledkom spolupráce sú spoločné vzdelávacie podujatia, zamerané najmä na rozvoj manažérskych zručností a odborný rozvoj zamestnancov ESCB, koordinácia vzdelávacích aktivít jednotlivých centrálnych bánk ESCB, ako aj nové iniciatívy a projekty a úprava existujúcich podujatí podľa aktuálnych i perspektívnych potrieb.

V roku 2007 bola NBS opäť organizátorom a hostiteľom prvej časti seminára „Heading for Leadership“, ktorý patrí medzi spoločné vzdelávacie podujatia ESCB. Seminár sa uskutočnil od 21. do 25. mája 2007 v priestoroch NBS v Bratislave a zúčastnilo sa na ňom 14 zástupcov 12 centrálnych bánk ESCB. Okrem toho sa uskutočnili štyri otvorené semináre pre zamestnancov centrálnych bánk ESCB, a to:

1. Banková a finančná angličtina od 14. do 17. mája 2007.
2. Riadenie rizík – hedging pomocou derivátov od 30. do 31. mája 2007.
3. Finančná angličtina pre firemných právnikov a nefinančných manažérov od 15. do 18. októbra 2007.

4. Workshop IAS/IFRS pre finančných analytikov a riskmanažérov od 19. do 21. novembra 2007 zameraný na problematiku medzinárodných účtovných štandardov a medzinárodných štandardov výkazníctva.

Všetky podujatia splnili svoj cieľ a zahraniční účastníci ich hodnotili pozitívne. Celkovo tieto vzdelávacie podujatia absolvovalo 29 zamestnancov centrálnych bánk ESCB.

Národná banka Slovenska zrealizovala v roku 2007 viaceré vzdelávacie podujatia v rámci zahraničnej technickej spolupráce, ktorú koordinuje skupina koordinátorov pôsobiaca pri Banke pre medzinárodné zúčtovanie (BIS). Lektorskú a konzultačnú činnosť vykonávali experti príslušných odborných útvarov NBS a náklady na prípravu podujatí znášala NBS.

Pre špecialistov z útvarov dohľadu a iných útvarov zaoberajúcich sa finančnou stabilitou zo susedných krajín sa realizoval už po štvrtýkrát workshop na

aktuálnu tému. Trojdňový workshop mal interaktívny charakter a na jeho programe sa podieľali zástupcovia všetkých zúčastnených centrálnych bánk (Českej republiky, Maďarska a Poľska).

Prijímateľom zahraničnej technickej pomoci vzdelávacieho charakteru poskytovanej NBS bola v roku 2007 hlavne Národná banka Ukrajiny, v súlade so spoločnou zahraničnou politikou EÚ (tzv. Neighbourhood Policy). Aktivity sa realizovali na základe bilaterálnej zmluvy. Počas roku 2007 pripravila NBS spolu sedem vzdelávacích podujatí pre zamestnancov Národnej banky Ukrajiny, z toho štyri odborné konzultácie v Bratislave a dva odborné semináre a jeden okrúhly stôl v Kyjeve. Po odbornej stránke podujatia viedlo 30 expertov NBS a zúčastnilo sa na nich 84 zamestnancov Národnej banky Ukrajiny.

Technická pomoc bola poskytnutá aj Národnej banke Srbska a orgánom dohľadu nad finančným trhom Bosny a Hercegoviny.

Príprava na zavedenie eura

9 Príprava na zavedenie eura

S blížiacim sa vstupom Slovenska do eurozóny bolo možné pozorovať stupňovanie príprav na všetkých úrovniach. Začiatkom roka 2007 sa aktualizoval Národný plán zavedenia eura. Ešte počas prípravy a schvaľovania tzv. generálneho zákona sa začali vypracovávať sekundárne právne predpisy. Všetky úlohy vyplývajúce z Národného plánu zavedenia eura a interného plánu Národnej banky Slovenska sa splnili v stanovených termínoch alebo sa priebežne plnia. Z prieskumov realizovaných koncom roka 2007 vyplýva, že väčšina subjektov verejnej a podnikovej sféry už začala prípravy na zavedenie eura. Priaznivý hospodársky vývoj podporil splnenie maastrichtských kritérií. Odhady vývoja na nasledujúce roky naznačujú, že kritériá boli splnené udržateľným spôsobom a Slovensko je pripravené zaviesť euro k 1. januáru 2009.

9.1 Národný plán zavedenia eura a organizačné prípravy

V roku 2007 sa vo všetkých sektoroch výrazne zintenzívnili aktivity s cieľom dobre pripraviť obyvateľstvo, verejnú správu i súkromný podnikateľský sektor po administratívnej, technickej a organizačnej stránke na bezproblémové zavedenie eura k 1. januáru 2009.

Dôležitým krokom bola aktualizácia Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike, ktorá viedla k jeho konkretizácii a rozšíreniu o dodatočne identifikované úlohy. V záujme dosiahnutia lepšieho vzájomného porozumenia s inštitúciami EÚ pred hodnotením pripravenosti SR na vstup do eurozóny bol vypracovaný a schválený Akčný plán intenzifikácie konzultácií s inštitúciami EÚ a vybranými členskými krajinami EÚ s cieľom zaviesť euro v SR k 1. januáru

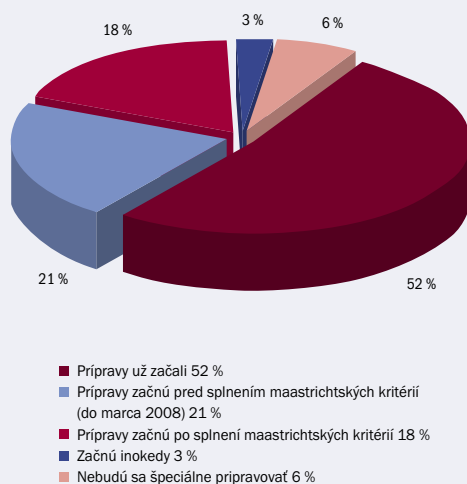
2009. Vznikol Eurovýbor, ktorého členmi sa stali najvyšší predstavitelia NBS a MF SR. Jeho agendou boli prevažne otázky plnenia maastrichtských kritérií, s nimi súvisiaca príprava zásadných dokumentov a koordinácia technických diskusií s predstaviteľmi Európskej komisie. Pre prípad potreby komunikácie s verejnosťou pri vzniku krízových situácií bol zriadený Štáb krízovej komunikácie.

Počas roka sa uskutočnilo viacero spoločných stretnutí pracovných výborov pre zavedenie eura. Splnomocnenec vlády SR pre zavedenie eura v spolupráci s ministrom financií pripravil a zvolal tri zasadnutia Národného koordinačného výboru pre zavedenie eura. Pracovný výbor pre legislatívu koordinoval a kontroloval prípravu slovenskej legislatívy potrebnej na organizované, bezproblémové a transparentné zavedenie eura na Slovensku a dodržiavanie schváleného harmonogramu legislatívnych krokov zavedenia eura v SR. Kľúčovou legislatívnou normou je schválený zákon č. 659/2007 Z. z. z 28. novembra 2007 o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tzv. generálny zákon), ktorého návrh spoločne pripravili NBS a MF SR a ktorý obsahuje základný právny rámec pre zavedenie eura na Slovensku. V druhej polovici roka 2007 bola pozornosť upriamená na prípravu sekundárnych právnych predpisov, t. j. predpisov, ktoré v závislosti od ich obsahu nadobudnú účinnosť buď v priebehu roka 2008 (aby sa mohla plynulo uskutočňovať príprava na zavedenie eura), prípadne najneskôr ku dňu zavedenia eura. Išlo predovšetkým o rezortné vyhlášky, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch a spôsoboch duálneho zobrazovania, osobitné pravidlá pre duálne zobrazovanie a pre uvádzanie a zaokrúhľovanie cien, jednotkových cien a platieb pri prechode na euro a zobrazovanie cien, jednotkových cien a platieb vyňatých

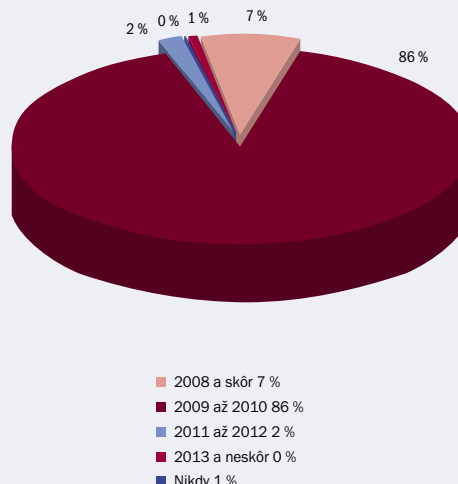
Tabuľka 36 Časový rámec zavedenia eura v SR

Splnenie maastrichtských kritérií	marec 2008
Konvergenčné správy ECB a EK	máj 2008
Návrh Európskej komisie Rade EÚ na zrušenie výnimky	máj 2008
Konzultácia s Európskym parlamentom	jún 2008
Rada EÚ zruší výnimku a stanoví konverzný kurz	júl 2008
Vstup to eurozóny – „Deň €“	1. január 2009

Zdroj: NBS.

Graf 51 Pripravenosť subjektov na zavedenie eura v SR

Zdroj: Podnikateľská aliancia Slovenska, 2007.

Graf 52 Očakávania občanov SR ohľadne termínu zavedenia eura v SR

Zdroj: Eurobarometer, 2007.

z duálneho zobrazovania. Dôležitá bola aj príprava vyhlášky o pravidlách vykazovania a prepočtu peňažných údajov v súvislosti s prechodom na euro na účely účtovníctva, daní, poplatkov a colné účely.

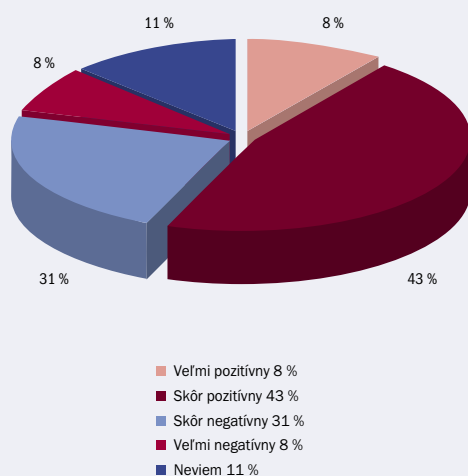
Správa o plnení Národného plánu zavedenia eura v SR ku koncu roka 2007 konštatovala, že v sledovanom období nastal najvýraznejší pokrok v plnení úloh najmä v oblasti príprav informačnej kampane, v oblasti príprav na predzásobenie eurovou hotovosťou a v oblasti príprav organizácií verejnej správy. Prvé dve oblasti patria do zodpovednosti pracovných výborov v gescii NBS.

Všetky úlohy, ktoré vyplynuli Pracovnému výboru pre komunikáciu na rok 2007 boli splnené. V spolupráci so splnomocnencom vlády bola vypracovaná a schválená Komunikačná stratégia o zavedení eura v SR, ktorá sumarizuje poznatky a plány na komunikačné aktivity o zavedení eura. Popri tom bol úspešne zavŕšený proces výberového konania na komunikačnú agentúru, ktorá bude realizovať hlavnú kampaň zameranú na zlepšenie informovanosti občanov o procese zavedenia eura. Bola vybraná aj spoločnosť na prípravu a prevádzku národnej internetovej stránky o zavedení eura www.euromena.sk. Koncom roka 2007 bola táto stránka aj oficiálne spustená. Verejnosť veľmi pozitívne vníma Letné piatky o eure, na ktorých boli prezentované realizované prípravy na zavedenie eura. Z iniciatívy Pracovného výboru pre komunikáciu boli vyškolení operátori bezplatnej telefonickej infolinky a lektori pre vybrané cieľové skupiny, malých a stredných podnikateľov. NBS v spolupráci s ECB pripravila pre inštitúcie zo súkromného aj verejného sektora

partnerský program. Partnerský program umožňuje podnikom a inštitúciám využívať publikácie ECB, logo kampane Euro naša mena a využiť vo vlastných publikáciách podklady pripravené ECB. V spolupráci s Ministerstvom školstva SR a splnomocnencom vlády pre zavedenie eura sa ukončili prípravné práce na projekte Euro do škôl. Začalo sa odborné vzdelávanie pedagógov o problematike zavedenia eura a výroba špeciálnych vzdelávacích pomôcok.

Úlohy Pracovného výboru pre banky a finančný sektor sa v roku 2007 sústredili hlavne na oblasti napojenia na európsky platobný systém TARGET2, prípravy konverzie bankomatov a POS terminálov na euro, zmien platobných kariet a problematiky elektronického bankovníctva. Do jeho kompetencie patria tiež úlohy v oblasti hotovostného obehu, a to predzásobenie a druhotné predzásobenie eurovou hotovosťou a celkovej stratégie zavedenia eura do hotovostného obehu SR. Tieto úlohy sa priebežne plnia. Výbor prerokoval úlohy týkajúce sa vysporiadania obchodov finančného trhu, problematiku prepočítania a nahradenia trhových indexov, precenenia cenných papierov, prípravy duálnych výpisov a úpravy kurzového lístka po zavedení eura.

Popri úlohách realizovaných v rámci pracovných výborov splnila NBS v roku 2007 množstvo ďalších úloh definovaných Interným plánom NBS na zavedenie eura. Bol vypracovaný návrh vyhlášky, ktorou sa ustanovujú niektoré pravidlá duálneho zobrazovania a ďalšie pravidlá pre prepočet niektorých cien, platieb a iných hodnôt pre oblasť finančného trhu a služieb finančných inštitúcií v oblasti bankovníctva,

Graf 53 Očakávania občanov SR o vplyve zavedenia eura v SR

Zdroj: Eurobarometer, 2007.

Graf 54 Vývoj kurzu koruny po vstupe do ERM II

Zdroj: NBS.

kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia. NBS monitorovala a kontrolovala prípravu bankových a finančných inštitúcií na zavedenie eura a v rámci toho vypracovala Analýzu dopadov zavedenia eura na slovenský finančný trh. Ešte pred koncom roka sa začali prípravy na predzásobenie eurovou hotovosťou. NBS vypracovala návrhy zmlúv s bankami upravujúce podmienky predzásobenia eurovou hotovosťou, naplánovala finančné zabezpečenie a realizáciu prispôsobenia zariadení na uloženie a spracovávanie eurovej hotovosti v NBS. Uskutočnili sa predbežné rokovania s vybranými podnikateľskými subjektmi v súvislosti s ničením slovenských bankoviek a mincí. Zavedenie eura na Slovensku ovplyvní výkon menovej politiky, správu devízových rezerv, ale aj výkazníctvo. NBS analyzovala tieto oblasti, pripravila návrhy postupu harmonizácie činností, štatistických údajov a aplikačného programového vybavenia s ECB. NBS pripravila a uskutočnila odborné semináre k zavedeniu eura a zabezpečila putovné výstavy o slovenských stranách eurových mincí vo viacerých krajských mestách. Pokračovala aj vo vzdelávaní bankových a iných pracovníkov v súvislosti so zavedením eura.

Rozhodujúce rokovania a rozhodnutia týkajúce sa zavedenia eura sa uskutočnia v máji až júli 2008. Zo skúseností krajín, ktoré už euro zaviedli vyplýva, že začiatkom mája 2008 budú vypracované konvergenčné správy ECB a EK. Pozitívne hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií bude kľúčovým krokom k zrušeniu výnimky, stanoveniu konverzného kurzu a zavedeniu eura k plánovanému dátumu 1. januára 2009.

Zo zavedenie eura vyplýva viacero úloh, ktoré budú musieť zabezpečiť organizácie verejnej správy, finančné i nefinančné podniky. Najdôležitejšími úlohami sú duálne zobrazovanie cien, prepočítanie cien a duálny hotovostný obeh. Medzi najnáročnejšie úlohy patrí technické zabezpečenie, predovšetkým úprava softvérového a hardvérového vybavenia informačných systémov. Taktiež bude potrebné konvertovať účtovníctvo, v mnohých prípadoch aj prepočítať a upraviť základné imanie. Podniky a verejné inštitúcie by nemali zabudnúť na vzdelávanie a informovanie svojich partnerov, klientov a zamestnancov. Z prieskumov realizovaných koncom roka 2007 vyplýva, že väčšina subjektov už začala prípravy na zavedenie eura. V tom čase boli prípravy zväčša iba v ranom štádiu. Najviac krokov bolo uskutočnených v podnikoch z oblasti bankovníctva, poisťovníctva a finančných služieb, pre ktoré vyplýva zo zavedenia eura najviac úloh. Približne tretina oslovených subjektov prijala rozhodnutie o začatí príprav. Pätina podnikov určila zodpovedné osoby a vypracovala plán auditu. Viaceré podniky už mali za sebou audit činností súvisiacich s eurom a uskutočnili monitoring legislatívy. Niektoré mali vypracovaný akčný program prechodu na euro a marketingovú stratégiu.

Prieskum verejnej mienky na tému zavedenia eura v nových členských krajinách EÚ, ktorý Európska komisia uskutočnila v septembri 2007, potvrdzuje rastúcu dôveru v zavedenie eura k 1. januáru 2009. Viac než 86 % občanov SR predpokladá, že Slovenská republika zavedie euro v rokoch 2009 – 2010. Z toho istého prieskumu vyplýva, že väčšina občanov SR očakáva pozitívny vplyv zavedenia eura na Slovensku. Negatívny vplyv očakáva 39 % občanov.

Tabuľka 37 Plnenie maastrichtských kritérií v roku 2007

Kritérium	Hodnota za rok 2007	Referenčná hodnota
Inflácia (priemer HICP, v %)	1,9	2,8
Dlhodobé úrokové miery (%)	4,5	6,4
Dlh verejnej správy (% HDP)	29,4	60,0
Deficit verejnej správy (% HDP)	2,2	3,0
Stabilita kurzu	ERM II od novembra 2005	Účasť v ERM II viac ako 2 roky bez výrazných napätí

Zdroj: Eurostat, NBS, MF SR.

9.2 Hospodárske politiky a maastrichtské kritériá pre zavedenie eura

V roku 2007 bol zaznamenaný rekordný rast ekonomiky, založený najmä na zahraničnom dopyte, sprevádzaný poklesom deficitu bežného účtu platobnej bilancie a spomalením inflácie. Tento priaznivý hospodársky vývoj zlepšil podmienky na zabezpečenie kľúčového predpokladu na zavedenie eura, ktorým je plnenie maastrichtských kritérií.

Z pohľadu Národnej banky Slovenska je prvoradým cieľom splnenie maastrichtského inflačného kritéria. Priemerná miera inflácie za rok 2007 bola na úrovni 1,9 %, čiže výrazne nižšia ako referenčná hodnota k decembru 2007 (2,8 %). Pre zavedenia eura bude najdôležitejšie plnenie inflačného kritéria v marci 2008.

Druhým kritériom, za ktorý je NBS spoluzodpovedná, je kurzová stabilita v ERM II. NBS zodpovedá predovšetkým za zabránenie krátkodobým výkyvom kurzu. Spolu s vládou sa snaží držať aj strednodobý vývoj kurzu blízko pri rovnovážnej úrovni a zabrániť vytváraniu nerovnováh, ktoré by mohli zasiahnuť do vývoja kurzu. V novembri 2007 bola splnená podmienka dvojročného členstva v ERM II. Počas roka 2007 sa koruna pohybovala na apreciačnej strane stanoveného fluktuačného pásma $\pm 15\%$ okolo centrálnej parity. NBS využila možnosť intervenovať v záujme stabilizovania kurzu. Spolu vykonala tri intervencie v odozve na neodôvodnenú volatilitu kurzu v období pred a po zmene centrálnej parity 16. marca 2007. Napriek intervenciám, stabilita kurzu bola udržiavaná prirodzeným spôsobom, bez toho, aby snaha o kurzovú stabilizáciu išla na úkor stability zvyšku ekonomiky. Nová centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk. Spodná hranica pre povinné intervencie sa znížila na 30,1260 SKK/EUR a horná hranica sa znížila na 40,7588 SKK/EUR. Potreba revalvácie centrálnej parity bola daná významnými štrukturálnymi zmenami v SR. Vzhľadom na vysoký diferenciál rastu produktivity voči eurozóne došlo v období od vstupu do ERM II k významnému posilneniu rovnovážneho reálneho kurzu a centrálna

parita už nebola v súlade s aktuálnym stavom hospodárstva. Ku koncu roku 2007 sa hodnota koruny pohybovala na úrovni 5 % nad centrálnou paritou.

Zároveň možno konštatovať, že neexistovali administratívne tlaky na posilnenie výmenného kurzu a kurz sa vyvíjal v súlade s fundamentmi. Zhodnocovanie nominálneho kurzu bolo dôsledkom vysokého diferenciálu produktivity práce a nízkeho diferenciálu inflácie voči eurozóne. Vývoj kurzu neohrozoval podnikovú sféru, rástol vývoz aj ziskovosť podnikov.

Splnenie maastrichtského kritéria v oblasti dlhodobých úrokových mier úzko súvisí s plnením ostatných kritérií. Vzhľadom na pokles inflácie a vysokú dôveryhodnosť hospodárskych politík sú slovenské dlhodobé úrokové miery výrazne pod referenčnou hodnotou. Za predpokladu plnenia ostatných kritérií, nebude plnenie kritéria pre úrokové miery ohrozené.

Deficit verejných financií vrátane vplyvu zavedenia druhého dôchodkového piliera klesol v roku 2007 na úroveň necelých 2,2 % HDP. Dlh verejnej správy v pomere k HDP bol 29,4 % HDP. Slovensko tým splnilo aj fiškálne kritérium.

Vláda SR sa zaviazala pokračovať v postupnom znižovaní deficitu verejných financií aj v nasledujúcich rokoch. V roku 2011 by mal byť rozpočet verejnej správy vyrovnaný. Nižší deficit verejných financií umožní zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Znižovanie deficitu a plnenie fiškálneho kritéria pomôže pri obmedzovaní dopytových inflačných tlakov. V období do zavedenia eura bude zodpovedná a dôveryhodná fiškálna politika pôsobiť aj ako stabilizačný faktor vývoja výmenného kurzu. Z aktuálneho odhadu vývoja inflácie v nasledujúcich rokoch vyplýva, že inflačné kritérium bude splnené nielen v roku 2008, ale aj v roku 2009. V prospech udržateľnosti plnenia inflačného kritéria pôsobí viacero faktorov. Jadrová inflácia je dlhodobo relatívne nízka, vláda SR nepriestupuje k znižovaniu nepriamych daní. Nedochádza k umelému poklesu regulovaných cien a ceny energií sú na úrovni priemeru EÚ, prípadne vyššie.

Legislativa

10 Legislatíva

V roku 2007 pokračovala Národná banka Slovenska vo vykonávaní svojich legislatívnych a aproximačných kompetencií v oblasti meny, peňažného obehu, devízového hospodárstva, bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia.

Legislatívne zmeny zákonov v oblasti pôsobnosti Národnej banky Slovenska pripravené a vykonané v roku 2007

Zákon č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tzv. generálny zákon). Týmto zákonom sa vytvorili základné právne predpoklady v Slovenskej republike na bezproblémové a úspešné budúce zavedenie meny euro na Slovensku a začlenenie Slovenskej republiky do eurozóny.

Zákon NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 659/2007 Z. z. v článku II. Týmto zákonom sa vykonala predovšetkým úprava ustanovení o menovej politike, o nástrojoch menovej politiky a o emisiách bankoviek a mincí, a taktiež úprava ustanovení o obchodoch, finančnom hospodárení, účtovníctve a ďalších činnostiach NBS tak, aby bol náležite zabezpečený súlad zákona o NBS s legislatívou Európskej únie o právnom rámci pre spoločnú jednotnú menu euro a pre centrálnu banku v eurozóne.

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 209/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Zmena vykonaná zákonom č. 209/2007 Z. z. nadväzovala na novelu zákona o cenných papieroch, ktorý novým spôsobom zadefinoval investičné služby, investičné činnosti a vedľajšie služby v oblasti finančných nástrojov. Najvýznamnejšia zmena však bola vykonaná zákonom č. 659/2007 Z. z., ktorý obsahuje najmä úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro.

Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom

č. 209/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Zákon č. 209/2007 Z. z. sa v zákone o cenných papieroch vykonala najmä zmena v nadväznosti na novú úpravu organizačných požiadaviek a podmienok výkonu činností investičných spoločností v rámci jednotného finančného trhu v Európskej únii. Pre obchodníkov s cennými papiermi a pre pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi sa upravili tiež pravidlá činnosti vo vzťahu ku klientom. Zákon č. 659/2007 Z. z. sa vykonali úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro.

Zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 659/2007 Z. z. Táto novela obsahuje úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro. Vypustilo sa tiež povinné používanie konštantných symbolov pri platobnom styku, pričom od zavedenia eura bude možné dobrovoľné používanie konštantných symbolov pri platobnom styku.

Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 659/2007 Z. z. Týmto zákonom sa v zákone o dohľade nad finančným trhom vykonali najmä úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 209/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Zákon č. 209/2007 Z. z. sa z pojmu devízové hodnoty vypustili finančné deriváty. Zákon č. 659/2007 Z. z. sa vykonali úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro.

Zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 110/2007 Z. z. Zákon č. 110/2007 Z. z. sa

vykonali zmeny nadväzujúce na úpravu technickej rezervy na úhradu záväzkov voči slovenskej kancelárii poisťovateľov vznikajúcich z činností podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 209/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Zákon č. 209/2007 Z. z. sa upravili požiadavky EÚ na harmonizáciu požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenové papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu a tiež organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti správcovských spoločností. Zákon č. 659/2007 Z. z. sa vykonali úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 209/2007 Z. z., zákonom č. 555/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Významná zmena bola vykonaná zákonom č. 555/2007 Z. z., ktorým sa legislatívne doriešili vecné zmeny upravujúce vzťah I. a II. piliera dôchodkového zabezpečenia. Zákon č. 659/2007 Z. z. upravuje zmeny súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro.

Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 555/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Zákon č. 555/2007 Z. z. sa upravili najmä niektoré pravidlá účtovníctva a pravidlá vykonávania obchodov doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou. Zákon č. 659/2007 Z. z. upravil najmä zmeny súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na menu euro.

Zákon č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 330/2007 Z. z. Týmto zákonom sa niektoré kompetencie Ministerstva financií SR previedli na Národnú banku Slovenska.

Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 110/2007 Z. z. Týmto zákonom sa napríklad zaviedol limit poistného plnenia z jednej škodovej udalosti, upravila sa povinnosť pre

Slovenskú kanceláriu poisťovateľa vytvárať technické rezervy a upravili sa ustanovenia o dohľade nad činnosťou kancelárie.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 658/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Zákon č. 658/2007 Z. z. sa upravili najmä ustanovenia o činnosti, ktoré môže stavebná sporiteľňa vykonávať, ustanovenia o účeloch, na ktoré možno použiť stavebný úver a ustanovenia o niektorých pravidlách stavebného sporenia. Zákon č. 659/2007 Z. z. sa vykonali najmä úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na euro.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 659/2007 Z. z. Týmto zákonom sa v zákone o ochrane vkladov vykonali úpravy súvisiace s prípravou na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na euro.

Zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 209/2007 Z. z. a zákonom č. 659/2007 Z. z. Významná zmena bola vykonaná zákonom č. 659/2007 Z. z. v nadväznosti na prípravu na zavedenie meny euro v SR a na prechod z doterajšej slovenskej meny na euro.

Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov bol v roku 2007 novelizovaný zákonom č. 209/2007 Z. z. Táto novela upravila najmä ustanovenia o postavení a činnosti burzy cenných papierov v nadväznosti na zmeny vykonané zákonom č. 209/2007 Z. z. v zákone o cenných papieroch.

Vyhlášky a opatrenia vydané v roku 2007 Národnou bankou Slovenska v rámci jej legislatívnych kompetencií na vydávanie vykonávacích všeobecne záväzných právnych predpisov

Vyhláška č. 100/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zápisoch do registra sprostredkovateľov doplnkového dôchodkového sporenia.

Vyhláška NBS č. 183/2007 Z. z. o vydaní pamätných strieborných mincí v nominálnej hodnote 500Sk pri príležitosti 450. výročia ukončenia výstavby Starej pevnosti v Komárne.

Vyhláška NBS č. 271/2007 Z. z. o druhom vydaní bankoviek po 1 000Sk vzoru 1999 do obehu.

Vyhláška NBS č. 285/2007 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhláška NBS č. 425/2007 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 166/2005 Z. z. o vlastných zdrojoch finančného konglomerátu a metódach výpočtu dostatočnej výšky vlastných zdrojov na úrovni finančného konglomerátu a o zmene a doplnení niektorých vyhlášok v znení vyhlášky Národnej banky Slovenska č. 657/2006 Z. z.

Vyhláška NBS č. 498/2007 Z. z. o vydaní pamätných strieborných mincí v nominálnej hodnote 200 Sk pri príležitosti 100. výročia úmrtia Andreja Kmeťa.

Opatrenie NBS č. 1/2007 o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk (oznámenie č. 41/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 2/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely (oznámenie č. 42/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 3/2007 o predkladaní výkazov subjektmi zabezpečujúcimi distribúciu cenných papierov vydávaných zahraničnými správcovkými spoločnosťami a zahraničnými investičnými spoločnosťami na základe verejnej ponuky investorom na území Slovenskej republiky na štatistické účely (oznámenie č. 61/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 4/2007 o vlastných zdrojoch financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi (oznámenie č. 121/2007 Z. z.) v znení opatrenia NBS č. 10/2007 (oznámenie č. 420/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 5/2007, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 15/2004 o vlastných zdrojoch finančného konglomerátu a o majetkovej angažovanosti finančného konglomerátu v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 13/2006 (oznámenie č. 352/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 6/2007 o evidencii majetku a záväzkov bánk a pobočiek zahraničných bánk (oznámenie č. 385/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 7/2007 o hlásení o konsolidovanom celku (oznámenie č. 379/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 8/2007 o vlastných zdrojoch finančného konglomerátu a metódach výpočtu dostatočnej výšky vlastných zdrojov na úrovni finančného konglomerátu podľa zákona o cenných papieroch (oznámenie č. 386/2007 Z. z.).

Opatrenie č. 9/2006 o uverejňovaní informácií obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi a o zmene opatrenia Národnej banky Slovenska č. 1/2007 o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk (oznámenie č. 421/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 10/2007, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 4/2007 o vlastných zdrojoch financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi (oznámenie č. 420/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 11/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely (oznámenie č. 496/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 12/2006 o predkladaní výkazov bankami a pobočkami zahraničných bánk na štatistické účely (oznámenie č. 505/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 13/2007 o predkladaní výkazov správcovkými spoločnosťami za podielové fondy na štatistické účely (oznámenie č. 506/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 14/2007 o predkladaní výkazov faktoringovými spoločnosťami, spoločnosťami splátkového financovania a lízingovými spoločnosťami na štatistické účely (oznámenie č. 507/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 15/2007 o predkladaní výkazov, hlásení, správ a iných informácií Slovenskou kanceláriou poisťovateľov (oznámenie č. 650/2007 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 16/2007 o predkladaní výkazov burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom (oznámenie č. 651/2007 Z. z.).

Opatrenia NBS č. 17/2007 o predkladaní výkazov správcovkými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom (oznámenie č. 652/2007 Z. z.).

Inštitucionálny rozvoj

11 Inštitucionálny rozvoj

Výsledkom auditu riadiacich procesov a činností, ktorý prebiehal v Národnej banke Slovenska počas roka 2006, bola komplexná správa a návrh odporúčaní na optimalizáciu organizačnej štruktúry. Ich postupnou realizáciou v priebehu roka 2007 začal proces optimalizácie organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska za účelom dosiahnutia efektívneho fungovania vnútorného systému riadenia. Tento proces priniesol so sebou aj nevyhnutné znížovanie počtu zamestnancov.

11.1 Organizácia a riadenie

V súlade so závermi auditu riadiacich procesov a činností Národnej banky Slovenska bol s účinnosťou od 1. februára 2007 schválený nový organizačný poriadok, ktorý priniesol najmä nasledujúce zmeny v riadení Národnej banky Slovenska:

- nový systém riadenia organizačných zložiek a útvarov banky členmi bankovej rady podľa 9 oblastí riadenia,
- zjednodušenie riadiaceho procesu zrušením jednej riadiacej úrovne, ktorú reprezentovali vrchní riaditelia úsekov a celkovým znížením počtu vedúcich zamestnancov zo 132 na 109,
- racionalizáciu systemizovaného počtu pracovných miest NBS.

Počas roku 2007 boli prijaté tri novely organizačného poriadku, v rámci ktorých došlo k doladeniu organizačnej štruktúry a preskupeniu činností v jednotlivých oblastiach riadenia, najmä v nadväznosti na vymenovanie nového viceguvernéra.

Banková rada Národnej banky Slovenska

Banková rada Národnej banky Slovenska je najvyšším riadiacim orgánom Národnej banky Slovenska, ktorý podľa zákona o NBS tvorí 11 členov. Jej pôsobnosť a kompetencie vymedzuje predovšetkým zákon o NBS, ďalšie všeobecne záväzné predpisy a organizačný poriadok NBS.

S účinnosťou od 10. januára 2007 bol opätovne do funkcie člena Bankovej rady NBS vymenovaný RNDr. Karol Mrva, ktorému predchádzajúce funkčné obdobie skončilo 30. novembra 2006. Od 1. marca sa novým

členom Bankovej rady NBS stal Ing. Viliam Ostrožlík, MBA, ktorý bol od 11. júla vymenovaný za viceguvernéra NBS. S účinnosťou od 1. júna 2007 bola za externú členku Bankovej rady NBS vymenovaná Ing. Gabriela Sedláková.

Členmi Bankovej rady NBS k 31. decembru 2007 boli:

- Ing. Ivan Šramko, guvernére
- Ing. Viliam Ostrožlík, MBA, viceguvernére, zodpovedný za koordináciu politiky zavedenia eura a poverený riadením odboru finančného riadenia, odboru riadenia ľudských zdrojov a odboru medzinárodných vzťahov a komunikácie
- Ing. Martin Barto, CSc., viceguvernére, zodpovedný za integrovaný útvar dohľadu nad finančným trhom
- Ing. Milena Koreňová, poverená riadením oblasti platobného styku a peňažného obehu
- Ing. Peter Ševčovic, poverený riadením menovej oblasti
- RNDr. Karol Mrva, poverený riadením oblasti operácií na finančných trhoch
- Ing. Slavomír Šťastný, PhD., MBA, poverený riadením oblasti finančného vzdelávania a informačných technológií
- doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., poverený riadením oblasti bezpečnosti a hospodárenia
- Mgr. Ľudovít Ódor, poverený riadením oblasti výskumu
- Ing. Gabriela Sedláková, externá členka BR NBS.

11.2 Ľudské zdroje

11.2.1 Personálne zabezpečenie

V priebehu roku 2007 došlo v dôsledku organizačnej zmeny platnej od 1. februára 2007 k výraznej redukcii počtu systemizovaných pracovných miest, a tým aj zamestnancov.

K 1. februáru 2007 sa počet systemizovaných miest v NBS znížil o 75 miest, z 1 221 na 1 146, k 1. júlu o 16 miest a k 31. decembru o ďalších 12 miest na celkových 1 118 miest. Počet systemizovaných miest sa v priebehu roku 2007 znížil spolu o 103 miest, čo predstavuje zníženie oproti roku 2006 o takmer 8,5 %.

Členovia Bankovej rady NBS¹⁹

Prvý rad zľava: Viliam Ostrožlík, viceguvernér NBS

Ivan Šramko – guvernér NBS

Martin Barto – viceguvernér NBS

Druhý rad zľava: Peter Ševčovic – člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre oblasť menovú

Ľudovít Ódor – člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre oblasť výskumu

Milena Koreňová – členka Bankovej rady NBS a výkonná riaditeľka pre oblasť platobného styku a peňažného obehu

Slavomír Šťastný – člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre oblasť finančného vzdelávania a informačných technológií

Karol Mrva – člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre oblasť operácií na finančných trhoch

Gabriela Sedláková – členka Bankovej rady NBS

Jozef Makúch – člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ pre oblasť bezpečnosti a hospodárenia

V evidenčnom stave mala NBS k 31. decembru 2007 1 075 zamestnancov (o 99 zamestnancov menej ako v roku 2006), čo predstavuje rovnako ako pri počte systemizovaných miest pokles približne o 8,5 %.

Pracovný pomer v roku 2007 skončilo celkom 167 zamestnancov, z toho 106 zamestnancov z dôvodu organizačnej zmeny.

Nakoľko NBS prechádzala reštrukturalizáciou, uvažovali sa aj nové pracovné pomery a spolu bolo prijatých 69 zamestnancov. Zamestnanci sa z externých zdrojov prijímali len v prípade, ak o voľné pracovné miesto neprejavil záujem zamestnanec NBS v rámci interného výberového konania, ktorých bolo v priebehu roku zrealizovaných spolu 68.

11.2.2 Personálny vývoj

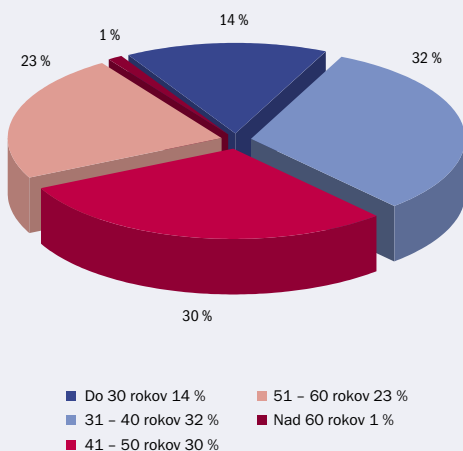
Organizačná zmena a s ňou súvisiace personálne zmeny sa v roku 2007 nepremietli výrazným spôsobom do štruktúry zamestnancov.

Veková štruktúra zamestnancov je takmer totožná s vekovou štruktúrou v roku 2006, o 1 % sa znížil podiel zamestnancov do 30 rokov a rovnako o 1 % sa zvýšil počet zamestnancov v kategórii od 31 do 40 rokov. Najsilnejšie zastúpená zostala veková kategória 31 až 40 rokov, kde bolo k 31. decembru 2007 zaradených 344 zamestnancov, čo tvorilo 32 % všetkých zamestnancov banky.

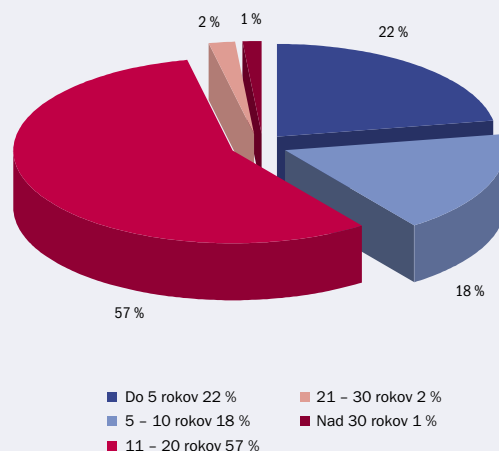
S vyrovnanou a takmer nezmenenou vekovou štruktúrou zamestnancov korešponduje aj štruktúra zamestnancov z hľadiska dĺžky praxe v NBS, kde oproti roku 2006 nenastali žiadne zmeny. Najväčšiu skupinu (610 zamestnancov) tvoria zamestnanci s dĺžkou praxe od 11 do 20 rokov, druhou najpočetnejšou skupinou sú zamestnanci s dĺžkou praxe v NBS do 5 rokov (240 zamestnancov).

Porovnateľná s rokom 2006 je aj štruktúra zamestnancov podľa dosiahnutého vzdelania. K poklesu o 0,5 % došlo v kategórii zamestnancov so základným vzdelaním aj so stredoškolským vzdelaním bez maturity, rovnaký podiel ako v roku 2006 tvorili zamestnanci s úplným stredoškolským vzdelaním

¹⁹ K 31. decembru 2007.

Graf 55 Štruktúra zamestnancov NBS podľa veku

Zdroj: NBS.

Graf 56 Štruktúra zamestnancov NBS podľa odpracovaných rokov v NBS

Zdroj: NBS.

s maturitou (30 %) a s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním (55 %). Pozitívnym trendom je zvýšenie počtu zamestnancov s dosiahnutou vedeckou kvalifikáciou, ktorí v roku 2007 tvorili cca 2 % z celkového počtu zamestnancov.

V dôsledku organizačných zmien realizovaných v roku 2007 sa znížil celkový počet zamestnancov o približne 8,5 %, z toho v kategórii riadiacich zamestnancov až o takmer 18 %.

Podiel počtu mužov a žien v percentuálnom vyjadrení sa v roku 2007 oproti roku 2006 nezmenil a bol 47 : 53.

11.2.3 Odmeňovanie zamestnancov

Zásady a pravidlá odmeňovania v NBS upravuje interný pracovný predpis NBS č. 20/2002 o odmeňovaní zamestnancov NBS v znení neskorších predpisov. V roku 2007 bola prijatá jedna jeho novelizácia v nadväznosti na novelu Zákonníka práce platnú od 1. septembra 2007.

Priemerná mzda v banke za rok 2007 dosiahla hodnotu 43 420 Sk a index oproti roku 2006 bol 107,8. Odvody zákonného poistného za rok 2007 dosiahli výšku 174 147 tis. Sk.

11.2.4 Sociálne náklady

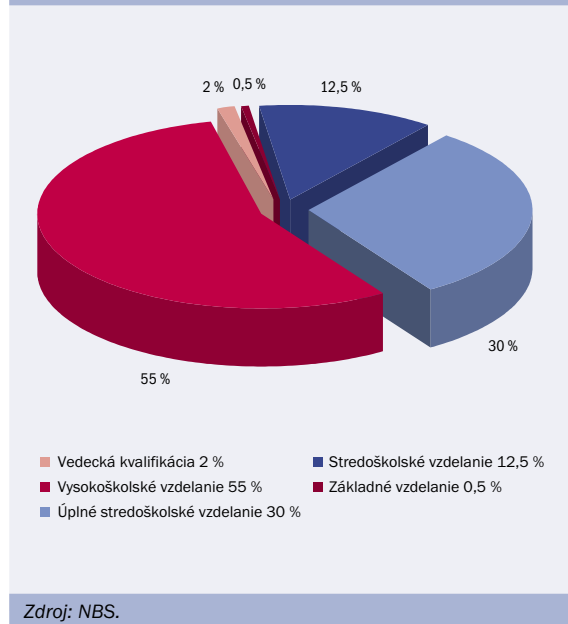
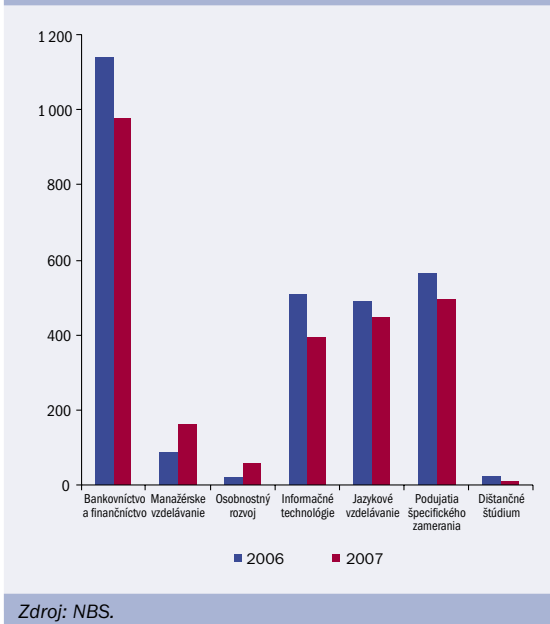
V súvislosti so skončením pracovného pomeru z dôvodu organizačných zmien bolo v roku 2007 zo

sociálnych nákladov vyplatené odstupné vrátane kompenzačného zabezpečenia vo výške 70 558 tis. Sk. Odchodné, vrátane kompenzačného plnenia, pri skončení pracovného pomeru z dôvodu odchodu do starobného dôchodku, invalidného dôchodku a predčasného starobného dôchodku bolo z rovnakých zdrojov vyplatené 66 zamestnancom v celkovej výške 7 238 tis. Sk. Na doplnkové dôchodkové sporenie a dôchodkové poistenie vynaložila NBS v roku 2007 zo sociálnych nákladov spolu 21 875 tis. Sk.

11.3 Vzdelávanie

Vstupom do Európskej únie a prijatím Lisabonskej stratégie nastúpila Slovenská republika cestu ku konkurencieschopnej vedomostnej spoločnosti a ekonomike. NBS v súlade s touto stratégiou pokladá vzdelávanie za jeden z najvýznamnejších faktorov odborného a osobného rastu svojich zamestnancov, a tým aj zvyšovania kvality ich práce. Vzdelávacie činnosti v NBS zabezpečoval odbor Inštitút bankového vzdelávania (IBV), a to pre zamestnancov NBS, ako aj pre zamestnancov bankového sektora a iných finančných inštitúcií. IBV má zavedený systém manažérstva kvality podľa medzinárodnej normy ISO 9001:2000 a je certifikovaný v súlade s touto normou.

Vo vzdelávaní prevažujú prezenčné formy, v menšom rozsahu sa realizuje aj dištančné vzdelávanie. K najzaujímavejším projektom dištančného vzdelávania patrí „Prípravný kurz na European Foundation Certificate in Banking (EFCB)“, ktorý IBV realizuje už od roku 2005, a to ako jediná vzdelávacia ustanoviť na Slovensku akreditovaná Európskou asociáciou

Graf 57 Štruktúra zamestnancov NBS podľa dosiahnutého vzdelania (%)

Graf 58 Vzdelávanie pre zamestnancov NBS (počet účastníkov)

inštitúcií bankového vzdelávania – EBTN. IBV je tak oprávnený realizovať skúšky a udeľovať absolventom medzinárodne platné certifikáty EFCB.

11.3.1 Vzdelávanie zamestnancov NBS

V roku 2007 sa zamestnanci NBS zúčastnili na 553 vzdelávacích podujatiach a vzdelávaniu venovali 49 312 hodín. Na vzdelávaní sa zúčastnilo 2 543 zamestnancov NBS. V porovnaní s rokom 2006 prišlo k miernemu poklesu vzdelávacích podujatí i počtu účastníkov a hodín v dôsledku rozsiahlych organizačných zmien a redukci celkového počtu zamestnancov NBS. Podiel nákladov vynaložených na vzdelávanie k vyplateným mzdovým nákladom oproti roku 2006 mierne vzrástol a dosiahol hodnotu 4,33 %. V roku 2007 využili zamestnanci NBS na vzdelávanie 2,27 % z celkového využiteľného fondu pracovného času.

Ťažiskovou oblasťou vzdelávania zamestnancov NBS v roku 2007 bolo, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, odborné vzdelávanie v problematike bankovníctva a finančníctva. K ďalším dôležitým oblastiam patrili vzdelávanie špecifického zamerania, jazykové vzdelávanie a vzdelávanie v oblasti informačných technológií. Počty účastníkov v jednotlivých kategóriách vzdelávania v porovnaní s rokom 2006 znázorňuje graf 58.

Odborné vzdelávanie v kategórii bankovníctvo a finančníctvo sa orientovalo na problematiku, ktorá priamo súvisí s plnením úloh vyplývajúcich z riadneho členstva NBS v Európskom systéme centrálnych bánk (ESCB), pripravovaný vstup do Eurosystému a plá-

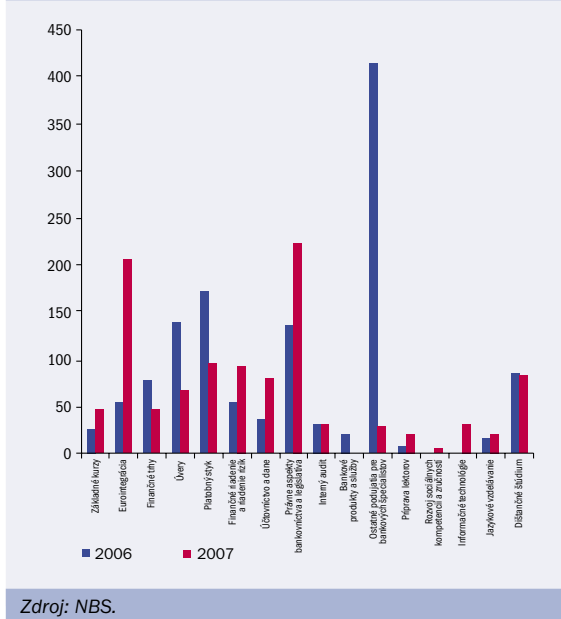
nované zavedenie eura v SR, ako aj na posilnenie európskej dimenzie činnosti NBS a v nemalej miere na problematiku regulácie a dohľadu nad finančným trhom vrátane riadenia rizík. NBS dlhodobo využíva najmä ponuky takých inštitúcií, akými sú Medzinárodný menový fond, Inštitút finančnej stability pri BIS v Bazileji, ako aj národných centrálnych bánk krajín EÚ a iných krajín (USA, Švajčiarsko) na odborné špecializované vzdelávacie podujatia organizované v rámci zahraničnej technickej spolupráce a poskytované bezodplatne. V roku 2007 sa 174 zamestnancov NBS zúčastnilo 141 takýchto vzdelávacích podujatí v zahraničí.

Zamestnanci NBS využívali v roku 2007 aj spoločné vzdelávacie podujatia organizované v rámci ESCB a tzv. otvorené semináre ponúkané jednotlivými centrálnymi bankami ESCB. Experti NBS sa po prvý raz zapojili do výkonu lektorskej činnosti v rámci spoločných vzdelávacích podujatí ESCB.

IBV aj v roku 2007 pokračoval vo vzdelávaní novoprijatých zamestnancov, ktorým je určený kurz „Minimum zamestnanca NBS“, a v tzv. eurointegračnom vzdelávaní, najmä krátkymi pol- až jednodňovými seminármi na aktuálne témy. Oproti roku 2006 výraznejšie vzrástol počet podujatí i účastníkov v manažérskom vzdelávaní, najmä vzhľadom na preškolenie vedúcich zamestnancov v súvislosti s tvorbou karty pracovného miesta. Pomerne výrazný pokles nastal v jazykovom vzdelávaní a miernejší vo vzdelávaní v oblasti informačných technológií.

NBS podporuje aj zamestnancov, ktorí si zvyšujú, prípadne prehľbujú kvalifikáciu pre potreby výkonu práce formou externého štúdia na vysokých školách a certi-

Graf 59 Vzdelávanie pre pracovníkov finančných inštitúcií (počet účastníkov)

fikovaných vzdelávacích programoch. Okrem vzdelávania vlastných zamestnancov umožnila NBS vykonať odbornú prax 8 študentom stredných odborných škôl a 7 študentom VŠ umožnila vykonať diplomovú prax, resp. poskytla konzultácie k témam diplomových prác. Uskutočnila sa tiež jednodňová študijná návšteva 15 vysokoškolských študentov z Instituto Tecnológico de Monterrey z Mexika.

11.3.2 Vzdelávanie zamestnancov komerčných bánk a iných finančných inštitúcií

Inštitút bankového vzdelávania v roku 2007 pripravil a uskutočnil 93 vzdelávacích podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 1 076 zamestnancov bánk a ostatných

finančných inštitúcií. Štruktúra a obsahové zameranie vzdelávacích podujatí vychádzali zo vzdelávacích potrieb cieľových skupín, predovšetkým bánk.

Ťažiskovú časť programu IBV predstavovali vzdelávacie podujatia pre špecialistov k aktuálnej odbornej problematike. Počty účastníkov v jednotlivých kategóriách vzdelávania v porovnaní s rokom 2006 znázorňuje graf 59.

V počtoch sa odráža aktuálnosť problematiky pre potreby praxe. Najväčší záujem v roku 2007 bol o vzdelávacie podujatia zaradené v kategóriách „eurointegrácia“ a „právne aspekty bankovníctva a legislatíva“. Záujem o ostatné kategórie vzdelávania je pomerne stabilný.

Vzdelávacie podujatia sa najčastejšie realizovali formou seminárov interaktívneho a praktického typu, počas ktorých lektori používali najmä participatívne vyučovacie metódy umožňujúce aktívne zapojenie sa účastníkov do vzdelávacieho procesu a nadobudnutie, resp. rozvoj praktických vedomostí a zručností.

11.3.3 Interní lektori

Na príprave a realizácii vzdelávacích podujatí sa aktívne podieľali interní lektori – zamestnanci NBS, ktorí si popri svojej náročnej práci našli čas a ochotu podeliť sa so svojimi odbornými vedomosťami a skúsenosťami s kolegami z NBS i bánk a iných finančných inštitúcií.

Experti NBS sa zapájajú aj do lektorských aktivít v rámci zahraničnej technickej spolupráce a poskytovania zahraničnej technickej pomoci, kde sa prezentujú na vysokej odbornej úrovni.

V roku 2007 sa uskutočnilo 131 lektorských vystúpení, na ktorých sa podieľalo 60 zamestnancov NBS.

Komunikácia

12 Komunikácia

Národná banka Slovenska je pri zabezpečovaní svojich základných cieľov a zákonom daných úloh nezávislou inštitúciou. Otvorenou komunikáciou a transparentnosťou v poskytovaní informácií prezentuje svoju snahu zodpovedať sa za svoju činnosť nielen voči parlamentu, ale aj voči širokej verejnosti.

Zákon ukladá Národnej banke Slovenska informovať o menovom vývoji najmenej raz za štvrtrok. Národná banka Slovenska ide nad rámec tejto povinnosti a hodnotenie menového vývoja poskytuje každý mesiac, pričom od roku 2005 štvrtročne prezentuje aj prognózy hospodárskeho a menového vývoja. Predstavitelia Národnej banky Slovenska v prípade potreby prezentujú a vysvetľujú aktuálne témy v parlamentných výboroch, na stretnutiach s odbornou verejnosťou, pravidelných tlačových konferenciách a v článkoch a vystúpeniach v médiách.

Národná banka Slovenska chápe komunikáciu ako neoddeliteľnú súčasť svojej činnosti a jeden z nástrojov uskutočňovania menovej politiky. Zásady a princípy v oblasti komunikácie menovej politiky sú rozpracované v Komunikačnej stratégii NBS do roku 2009.

Zásadu otvorenosti a transparentnosti naplňala Národná banka Slovenska aj počas roka 2007 poskytovaním informácií o rokovaní Bankovej rady NBS – od zverejňovania harmonogramu rokovaní, cez uskutočňovanie telefonických a tlačových konferencií bezprostredne po Bankovej rade, na ktorej sa prerokováva situačná správa o menovom vývoji a posudzuje výška kľúčových úrokových sadzieb, až po vystúpenia guvernéra na tlačových konferenciách s informáciami o menovom vývoji a o pomere hlasovania v prípade zmeny úrokových sadzieb.

Mimoriadne dôležitým prostriedkom komunikácie Národnej banky Slovenska je jej internetová stránka. Počas rokov sa vytvorila komplexná báza poskytovania informácií pre odborníkov, ale v poslednom období sa práve internet stáva prostriedkom komunikácie so všetkými cieľovými skupinami, širokú verejnosť nevynímajúc. V rámci informačnej kampane o zavedení eura na Slovensku Národná banka Slovenska v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky uviedla koncom roka do prevádzky oficiálnu internetovú stránku o zavedení eura www.euromena.sk a sprístupnila samostatnú e-mailovú adresu euroinfo@nbs.sk.

Národná banka Slovenska aj v roku 2007 pripravila celú škálu odborných publikácií a informačných materiálov zverejňovaných v tlačenej aj elektronickej forme. Hlavnými zdrojmi zásadných analytických a hodnotiacich informácií boli Výročná správa, Správa o finančnej stabilite, Správa o výsledkoch analýzy finančného sektora v SR a mesačný bulletin Menový prehľad. V elektronickej podobe boli zverejnené aj ďalšie analýzy a výskumné práce týkajúce sa menového vývoja, finančného trhu, konvergencie slovenskej ekonomiky a vplyvu zavedenia eura.

Národná banka Slovenska je súčasťou Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) a jej komunikačné aktivity sa prepájajú s komunikačnými aktivitami Európskej centrálnej banky (ECB). Zástupcovia NBS sa zúčastňujú na rokovaní a aktivitách výboru EUROSYSTEM/ESCB Communications Committee (ECCO) a jeho pracovných skupín, zriadených na prípravu národných jazykových mutácií oficiálnych publikácií ECB, tiež na informačnú kampaň spojenú so zavádzaním eura a komunikáciu o problematike nových eurových bankoviek. V oblasti komunikácie súvisiacej so zavádzaním eura Národná banka Slovenska spolupracuje tiež s partnerskými pracoviskami Európskej komisie a v rámci twinningového programu s Rakúskou centrálnou bankou.

V zmysle zásad systému multilingválnej komunikácie ESCB zabezpečuje Národná banka Slovenska preklad oficiálnych publikácií ECB. V roku 2007 sa to týkalo štvrtročných vydaní Mesačného bulletinu ECB, Výročnej správy ECB a Konvergenčnej správy.

Významnú úlohu v oblasti komunikácie s verejnosťou naďalej plnil časopis BIATEC, ktorý je rešpektovanou platformou na prezentáciu odborných poznatkov v oblasti bankovníctva, financií a ekonómie. Autorským a čitateľským záujemom vyvážené prepája Národnú banku Slovenska s bankovým a finančným sektorom, akademickou a vzdelávacou sférou. Časopis sa tak stal nielen komunikačným nástrojom centrálnej banky, ale tiež jej príspevkom k naplňaniu cieľov Lisabonskej stratégie a k vytváraniu ekonomiky založenej na vedomostiach.

Veľká časť komunikačných aktivít Národnej banky Slovenska v roku 2007 bola zameraná na prípravu zavedenia eura v SR. Národná banka Slovenska

je gestorm dvoch zo šiestich pracovných výborov, ktoré v zmysle Národného plánu zavedenia eura v SR koordinujú proces prijatia eura v SR. Jedným z dvoch výborov v gescii NBS je pracovný výbor pre komunikáciu.

Počas roka sa uskutočnilo niekoľko stretnutí so zástupcami ekonomickej sféry, na ktorých guvernér a ďalší členovia Bankovej rady NBS prezentovali výsledky analýz konvergenie slovenskej ekonomiky a otázky týkajúce sa vplyvu zavedenia eura na podnikateľský sektor.

Národná banka Slovenska prezentovala vybrané návrhy slovenských strán euromincí prostredníctvom výstavy Slovenské eurové mince. Výstavu v roku 2007 navštívilo takmer 40 tis. návštevníkov v Trnave, Prešove, Žiline, Poprade, v Slovenskom inštitúte vo Varšave, vo Zvolene a v Nitre. Súčasťou výstavy, ktorá bude aj v roku 2008 putovať po ďalších slovenských mestách, sú aj ostatné výtvarné návrhy zaslané do súťaže a vybrané návrhy detí, ktoré tiež mohli poslať svoju predstavu o tom, ako majú vyzeráť slovenské strany euromincí.

V oblasti vnútornej komunikácie zabezpečuje Národná banka Slovenska informácie z vonkajšieho prostredia smerom do banky, a to najmä tým, že informácie z domácej a zahraničnej tlače získava, spracúva, triedi a selektívne poskytuje vrcholovému manažmentu banky, ako i všetkým jej zamestnancom. Do tejto činnosti patrí najmä monitorovanie tlačových a elektronických médií a vydávanie základných monitoringov tlače (Rýchle informácie, Prehľad dennej tlače).

Jedným z cieľov komunikačnej politiky Národnej banky Slovenska je zabezpečiť primeranú informovanosť širokej verejnosti o svojej činnosti. Aktivitou na dosiahnutie tohto cieľa sú aj návštevy študentov, ktorých súčasťou sú tematické prednášky odborných pracovníkov NBS. Pre časť záujemcov sa poskytujú tiež technické informácie o budove ústredia, pričom k dispozícii je videofilm o jej výstavbe. V roku 2007 navštívilo Národnú banku Slovenska viac ako 1 037 žiakov a študentov stredných i vysokých škôl vrátane študentov zahraničných univerzít.

V budove Národnej banky Slovenska je stála expozícia o histórii a súčasnosti slovenskej meny, ktorá je otvorená počas pracovných dní od 10.00 h do 15.00 h.

Národná banka Slovenska poskytuje odbornej verejnosti aj knižnično-informačné služby z oblasti špecializovaného fondu zameraného na menovú politiku, bankovníctvo, finančné trhy, ale aj právo a legislatívu, výpočtovú techniku a štatistiku. V knižničnom on-line katalógu sa v roku 2007 spracovalo 4 500 kníh, výskumných správ, periodík a článkov. Centrálna knižnica NBS zabezpečuje prístup do domácich i zahraničných elektronických informačných zdrojov, z ktorých spracováva rešerše a informačné výstupy predovšetkým zamestnancom NBS. Celé spektrum referenčných, bibliografických a rešeršných služieb poskytuje verejnosti prostredníctvom elektronickej adresy centralna.kniznica@nbs.sk. Vysoký štandard poskytovaných služieb má u verejnosti priaznivý ohlas, ktorý sa v roku 2007 prejavil nárastom počtu návštev aj prezenčných výpožičiek. V roku 2007 centrálna knižnica spracovala pre verejnosť 1 500 rešerší k informačným požiadavkám z rôznych oblastí ekonomiky.

Počas roka 2007 Národná banka Slovenska odpovedala na viac ako 2 100 zaslaných otázok a žiadostí o informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

Súčasťou Národnej banky Slovenska je aj Múzeum mincí a medailí v Kremnici. V roku 2007 slávnostne otvorilo novú dlhodobú výstavu pod názvom Cesty zberateľstva v umení 15. – 18. storočia s podtitulom Verejné a súkromné zberateľstvo v Kremnici. Výstava prvýkrát predstavuje verejnosti takmer kompletnú zbierku výtvarného umenia tohto obdobia, ktorá v uplynulom desaťročí prešla procesom reštaurovania. Okrem stálych expozícií múzeum sprístupnilo 14 príležitostných výstav, medzi nimi aj medzinárodnú medailérsku výstavu krajín V4. V roku 2007 sa uskutočnil už 9. ročník Medzinárodného sympózia medailí, na ktorom sa zúčastnilo 5 popredných európskych medailérov. Vyvrcholením sympózia bolo otvorenie výstavy prezentujúcej kolekciu razených a liatych medailí, vytvorených počas sympózia. Podstatnú časť svojich aktivít múzeum zameriava na realizáciu kultúrno-výchovných podujatí venovaných žiakom a študentom stredných a vysokých škôl, ale aj širokej verejnosti. Po druhý raz sa zapojilo do medzinárodného múzejného podujatia s názvom Noc múzeí, organizovaného pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí. Stále expozície a príležitostné výstavy Múzea mincí a medailí v Kremnici v roku 2007 navštívilo viac ako 40 000 návštevníkov zo Slovenska a zahraničia.

Správa nezávislého audítora a účtovná závierka NBS k 31. 12. 2007

■ Ernst & Young Slovakia, s.r.o.
 Hodžovo námestie 1A
 P. O. Box 19
 810 00 Bratislava
 Slovenská republika

■ Phone: +421 2 3333 9111
 Fax: +421 2 3333 9222
 www.ey.com/sk

Správa nezávislého audítora

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

Uskutočnili sme audit priloženej účtovnej závierky Národnej banky Slovenska („NBS“) zostavenej k 31. decembru 2007, ktorá obsahuje súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS

Banková rada NBS je zodpovedná za zostavenie a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky v súlade so slovenským zákonom o účtovníctve a predpismi Európskej centrálnej banky („ECB“). Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, implementáciu a zachovávanie interných kontrol relevantných pre prípravu a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, ďalej výber a uplatňovanie vhodných účtovných zásad a účtovných metód, ako aj uskutočnenie účtovných odhadov primeraných za daných okolností.

Zodpovednosť audítora

Našou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto účtovnú závierku na základe nášho auditu. Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými auditorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov máme dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby sme získali primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

Súčasťou auditu je uskutočnenie postupov na získanie auditorských dôkazov o sumách a informáciách vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od rozhodnutia audítora, vrátane posúdenia rizika významných nesprávností v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítor berie do úvahy interné kontroly relevantné pre zostavenie a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky, aby mohol navrhnúť vhodné auditorské postupy, nie však za účelom vyjadrenia názoru na účinnosť interných kontrol NBS. Audit ďalej obsahuje zhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosti významných účtovných odhadov uskutočnených Bankovou radou NBS, ako aj zhodnotenie prezentácie účtovnej závierky ako celku.

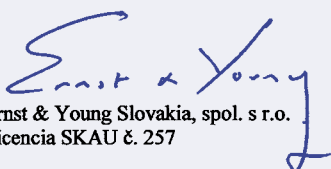
Sme presvedčení, že auditorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočné a primerané východisko pre náš názor.

Názor

Podľa nášho názoru účtovná závierka vyjadruje objektívne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2007 a výsledok jej hospodárenia za uvedený rok v súlade so slovenským zákonom o účtovníctve a predpismi ECB.

18. marca 2008

Bratislava, Slovenská republika

 Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
 Licencia SKAU č. 257

 Ing. Dalimil Draganovský
 Licencia SKAU č. 893

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Súvaha
(v miliónoch SK)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
opatrenie č. MF/8338/2005-74

SÚVAHA
Národnej banky Slovenska
v mil.SK

A k t í v a		Poznámka	k 31.12.2007	k 31.12.2006
1.	Zlato	1	21 538	18 788
2.	Dlhové cenné papiere v cudzej mene	2	387 289	312 364
3.	Deriváty	3	318	226
4.	Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	4	33 844	25 154
4.1	bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene		31 102	21 872
4.2	úvery v SKK súvisiace s výkonom menovej politiky			
4.3	pohľadávky v SKK nesúvisiace s výkonom menovej politiky		2 742	3 282
5.	Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu	5	13 454	15 870
6.	Pohľadávky voči klientom	6	316	245
7.	Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely	7	413	437
8.	Dlhodobý majetok	8	5 712	6 053
8.1	odpisovaný		5 318	5 711
8.2	neodpisovaný		394	342
9.	Ostatný majetok	9	242	260
AKTÍVA CELKOM			463 126	379 397

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Súvaha
(v miliónoch Sk)

P a s í v a		Poznámka	k 31.12.2007	k 31.12.2006
1.	Emisia obeživa	10	155 154	143 518
2.	Závazky voči bankám a centrálnym bankám	11	332 547	272 238
2.1.	bežné účty vedené v SKK		2 536	2 560
2.2.	vkłady na 24 hodín, vkłady a úvery v SKK a PMR		325 590	261 603
2.3.	bežné účty, vkłady a úvery v cudzej mene		4 421	8 075
3.	Závazky z dlhových cenných papierov	12	67 712	37 435
3.1.	v SKK		67 712	37 435
3.2.	v cudzej mene			
4.	Deriváty	3	2 442	1 382
5.	Závazky voči Medzinárodnému menovému fondu	5	13 311	15 833
6.	Závazky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám	13	772	2 462
7.	Závazky voči klientom	14	1 163	863
8.	Rezervy a ostatné záväzky	15	276	305
9.	Štatutárny fond	16	483	483
10.	Fondy tvorené zo zisku a kapitálové fondy	16	10 312	10 312
11.	Oceňovacie rozdiely z ocenenia	16	20 783	16 931
11.1.	zlata		19 208	16 456
11.2.	derivátov		190	418
11.3.	cenných papierov		1 385	57
11.4.	cudzích mien			
12.	Nerozdelený zisk/ (neuhradená strata) z minulých rokov	16	(122 365)	(77 237)
13.	Zisk/(strata) bežného účtovného obdobia	16	(19 464)	(45 128)
PASÍVA CELKOM			463 126	379 397

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Výkaz ziskov a strát
(v miliónoch SK)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
opatrenie č. MF/8338/2005-74

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT

Národnej banky Slovenska

v mil. SK

	Poznámka	k 31.12.2007	k 31.12.2006
1. Výnosy z úrokov a obdobné výnosy		16 943	14 450
1.1. z úverov v SKK súvisiacich s výkonom menovej politiky		24	144
1.2. z pohľadávok v SKK nesúvisiacich s výkonom menovej politiky		92	93
1.3. z pohľadávok a z cenných papierov v cudzej mene		16 827	14 213
a. Náklady na úroky a obdobné úroky		(15 947)	(14 186)
a.1. zo záväzkov súvisiacich s výkonom menovej politiky a z cenných papierov v SKK		(15 585)	(13 797)
a.2. zo záväzkov v SKK nesúvisiacich s výkonom menovej politiky		(65)	(49)
a.3. zo záväzkov a z cenných papierov v cudzej mene		(297)	(340)
I. Čistý úrokový výnos	17	996	264
2. Výnosy z poplatkov a provízií		237	169
b. Náklady na poplatky a provízie		(16)	(23)
II. Čistý zisk/ (strata) z poplatkov a provízií	18	221	146
3./c. Čistý zisk/ (strata) z operácií s cennými papiermi znejúcimi na cudziu menu a derivátmi na ne	19	(296)	(3 984)
4./d. Čistý zisk/ (strata) z operácií s devízami, so zlatom a z derivátov na ne	20	(18 529)	(39 862)
5. Výnosy z dividend a iného rozdelenia zisku		28	31
6. Výnosy z obeživa		5	208
e. Náklady na obeživo		(129)	(156)
III. Čistý zisk/(strata) z obeživa		(124)	52
7. Výnosy zo zrušenia opravných položiek a z odpísaných pohľadávok a cenných papierov			
f. Náklady na tvorbu opravných položiek a na odpísanie pohľadávok a cenných papierov			
8. Ostatné prevádzkové výnosy		125	118
g. Ostatné prevádzkové náklady	21	(1 885)	(1 893)
g.1. náklady na zamestnancov		(867)	(899)
g.2. náklady na odpisy hmotného a nehmotného majetku		(481)	(519)
g.3. Iné prevádzkové náklady		(537)	(475)
A. Zisk/(strata) pred odvodom zo zisku		(19 464)	(45 128)
h. Odvod zo zisku			
B. Zisk/(strata) po odvode zo zisku		(19 464)	(45 128)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 – Prehľad o zmenách vo vlastnom imaní
(v miliónoch Sk)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
opatrenie č. MF/8338/2005-74

PREHLAD O ZMENÁCH VO VLASTNOM IMANÍ

Národnej banky Slovenska

v mil.Sk

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Fondy z oceňovacích rozdielov	Neuhradená strata	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2006	483	43	10 269	16 931	(122 365)	(94 639)
2. Úhrada straty predchádzajúcich účtovných období						
3. Prevod do štatutárneho fondu						
4. Prevod do neuhradenej straty						
5. Prevod do rezervných fondov						
6. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov				1 328		1 328
7. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov				(227)		(227)
8. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata				2 751		2 751
9. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien						
10. (Strata) / zisk bežného účtovného obdobía					(19 464)	(19 464)
11. Odvod zo zisku						
12. Prídel do sociálneho fondu						
13. Zmena za účtovné obdobie				3 852	(19 464)	(15 612)
14. Stav k 31.12.2007	483	43	10 269	20 783	(141 829)	(110 251)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Prehľad o zmenách vo vlastnom imaní
(v miliónoch Sk)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
opatrenie č. MF/8338/2005-74

PREHĽAD O ZMENÁCH VO VLASTNOM IMANÍ
Národnej banky Slovenska
v mil.Sk

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Fondy z oceňovacích rozdielov	Neuhradená strata	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2005	467	43	10 165	16 260	(77 300)	(50 365)
2. Príčlenenie ÚFT do NBS k 1.1.2006	16		104		63	183
3. Upravený stav k 1.1.2006	483	43	10 269	16 260	(77 237)	(50 182)
4. Úhrada straty predchádzajúcich účtovných období						
5. Prevod do štatutárneho fondu						
6. Prevod do neuhradenej straty						
7. Prevod do rezervných fondov						
8. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov				57		57
9. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov				418		418
10. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata				196		196
11. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien						
12. (Strata) / zisk bežného účtovného obdobia					(45 128)	(45 128)
13. Odvod zo zisku						
14. Prídel do sociálneho fondu						
15. Zmena za účtovné obdobie				671	(45 128)	(44 457)
16. Stav k 31.12.2006	483	43	10 269	16 931	(122 365)	(94 639)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 – Poznámky
(v miliónoch Sk)

POZNÁMKY
k účtovnej závierke za rok končiaci 31. decembra 2007

Bratislava, 18. marec 2008

Poznámky sú neoddeliteľnou súčasťou účtovnej závierky Národnej banky Slovenska

7

A. Všeobecné informácie o Národnej banke Slovenska

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) je nezávislou centrálnou bankou Slovenskej republiky. NBS bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993 ako emisná banka Slovenskej republiky. NBS je právnickou osobou so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša 1, IČO 30844789. V majetkovoprávných vzťahoch pri nakladaní s vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. NBS tvorí ústredie v Bratislave, deväť expozitúr v Slovenskej republike a účelové organizačné zložky.

Hlavným cieľom NBS je udržanie cenovej stability, a preto NBS:

- určuje menovú politiku,
- vydáva bankovky a mince,
- riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, platobný styk a zúčtovávanie dát platobného styku a stará sa o ich plynulosť a hospodárnosť,
- vykonáva aj pôsobnosť, činnosti, úlohy, práva a povinnosti vyplývajúce z účasti Národnej banky Slovenska v Európskom systéme centrálnych bánk,
- v oblasti finančného trhu prispieva k stabilite finančného systému ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže, pritom banka vykonáva dohľad nad finančným trhom a ďalšie činnosti v oblasti finančného trhu,
- zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných finančných inštitúciách a zabezpečuje plnenie úloh vyplývajúcich z tohto zastúpenia,
- zastupuje Slovenskú republiku v operáciách na medzinárodných finančných trhoch súvisiacich s plnením menovej politiky.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Banková rada má jedenásť členov: guvernér, dvaja viceguvernéri a ôsmi ďalší členovia, z ktorých najviac traja nemusia byť v pracovnom pomere k NBS. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, najviac však na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. NBS zastupuje navonok guvernér.

V roku 2007 členmi bankovej rady boli:

Meno	Funkčné obdobie v bankovej rade		Funkcia v súčasnosti	Dátum menovania do funkcie
	od	do		
Ing. Ivan Šramko	11. 1.2002	1. 1.2010	guvernér	1. 1.2005
Ing. Martin Barto, CSc.	1.12.2004	31. 1.2010	viceguvernér	31. 1.2005
Ing. Viliam Ostrožlík, MBA	1. 3.2007	11. 7.2012	viceguvernér	11. 7.2007
Ing. Peter Ševčovic	1.10.2004	1.10.2009	člen	1.10.2004
Ing. Milena Koreňová	1. 1.2005	1. 1.2010	členka	1. 1.2005
Doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.	1. 1.2006	1. 1.2011	člen	1. 1.2006
Mgr. Ľudovít Ódor	1. 1.2006	1. 1.2011	člen	1. 1.2006
Ing. Slavomír Šťastný, PhD., MBA	1. 1.2006	1. 1.2011	člen	1. 1.2006
RNDr. Karol Mrva	10. 1.2007	10. 1.2012	člen	10. 1.2007
Ing. Gabriela Sedláková	1. 6.2007	1. 6.2012	členka	1. 6.2007

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

V súlade so zákonom o NBS banková rada určuje menovú politiku a nástroje na jej uskutočňovanie a rozhoduje o menových operáciách NBS. Banka zabezpečuje výkon menovej politiky najmä týmito nástrojmi – základnou úrokovou sadzbou, operáciami na voľnom trhu (repo tendre, emisia pokladničných poukázok, priama kúpa, resp. priamy predaj štátnych cenných papierov a pokladničných poukázok NBS, devízové intervencie), jednoduchými refinančnými a jednoduchými sterilizačnými operáciami, povinnými minimálnymi rezervami, režimom výmenného kurzu po vstupe SR do Mechanizmu výmenných kurzov ERM II od 28. novembra 2005.

Správu devízových rezerv banka zabezpečuje najmä prostredníctvom finančných operácií súvisiacich s cennými papiermi v cudzej mene, s prijímaním úverov od zahraničných subjektov, s nákupom cudzej meny od bánk a pobočiek zahraničných bánk a s finančnými operáciami s cudzou menou a zlatom na účely ich zhodnotenia.

Banka zo svojich výnosov uhrádza náklady nevyhnutné na svoju činnosť. V súlade s § 38 zákona o NBS výsledkom hospodárenia banky za účtovné obdobie je vytvorený zisk alebo strata. NBS použije vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Zostávajúci zisk banka odvedie do štátneho rozpočtu alebo na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky do štátnych finančných aktív podľa osobitného predpisu. Stratu vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia (pozri pozn. 16).

Národná banka Slovenska predkladá ročnú správu o výsledku svojho hospodárenia Národnej rade Slovenskej republiky do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka; popri údajoch o účtovnej závierke NBS a o výroku audítora o jej overení sa v tejto správe osobitne uvádzajú údaje o nákladoch na činnosť NBS. Ak o to Národná rada Slovenskej republiky požiada, NBS je povinná do šiestich týždňov doplniť správu podľa jej požiadavky, prípadne podať vysvetlenie k predloženej správe.

B. Použité účtovné zásady a účtovné metódy

(a) Základné zásady vypracovania účtovnej závierky

Účtovná závierka banky je zostavená podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Podľa § 17b uvedeného zákona vedie NBS účtovníctvo podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 10. novembra 2006 o právnom rámci pre účtovníctvo a výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2006/16 (ďalej len „Usmernenie ECB“).

Pri účtovaní o transakciách, ktoré Usmernenie ECB nereguluje, banka postupuje podľa Medzinárodných štandardov finančného vykazovania (ďalej len „IFRS“), vydanými Výborom pre medzinárodné účtovné štandardy (ďalej len „IASB“) a v súlade s interpretáciami vydanými Komisiou pre interpretáciu medzinárodného finančného výkazníctva (ďalej len „IFRIC“) schválenými Komisiou Európskej únie v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie. V ostatných prípadoch banka postupuje podľa zákona o účtovníctve.

Pri príprave účtovnej závierky banka postupuje v zmysle opatrenia MF SR č. MF/8338/2005-74 zo 14. decembra 2005, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek individuálnej účtovnej závierky, o obsahovom vymedzení týchto položiek a o rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre Národnú banku Slovenska (ďalej len „Opatrenie MF SR“).

(b) Zmeny účtovných metód a vykazovania

V zmysle Usmernenia ECB/2006/16 s účinnosťou od 1. januára 2007 banka uplatnila nové postupy účtovania opcií a úrokových futures.

V súlade s novými pravidlami sa opčné prémie a zmeny reálnej hodnoty opcií, ktoré boli v roku 2006 účtované v Sk, účtujú od 1. januára 2007 v cudzej mene. Nerealizovaný kurzový rozdiel (97 mil. Sk), ktorý vznikol zmenou účtovnej metódy, je vykázaný v oceňovacích rozdieloch vo vlastnom imaní.

Od 1. januára 2007 sa zmeny reálnych hodnôt úrokových futures účtujú denne ako realizovaný zisk alebo strata do výkazu ziskov a strát. V priebehu roka 2006 boli zmeny reálnych hodnôt futures účtované do vlastného imania, pričom do výkazu ziskov a strát vstupovali len straty na konci účtovného obdobia. Zisk z ocenenia k 31. decembru 2006 (12 mil. Sk) je vykázaný v oceňovacích rozdieloch vo vlastnom imaní.

Nadväzne na zmeny účtovania úrokových futures od 1. januára 2007 banka zmenila aj spôsob vykazovania ziskov a strát z týchto finančných nástrojov. Z dôvodu zachovania medziročnej porovnateľnosti boli primerane upravené údaje za rok 2006 vo Výkaze ziskov a strát (30 mil. Sk) v položkách čistý zisk/ (strata) z operácií s devízami, so zlatom a z derivátov na ne, výnosy z úrokov a obdobné výnosy z pohľadávok a z cenných papierov v cudzej mene a náklady na úroky a obdobné úroky zo záväzkov a z cenných papierov v cudzej mene. Banka tiež zmenila spôsob vykazovania nákladov na zamestnancov v položke Ostatné prevádzkové náklady (8 mil. Sk).

(c) Deň uskutočnenia účtovného prípadu

Banka účtuje o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, v deň, keď sa uskutočnil účtovný prípad, tzn. deň výplaty alebo prijatia hotovosti, v prípade inkasa z účtu deň vykonania platby, pri cenných papieroch a zlate deň vysporiadania obchodu, pri derivátoch a spotoch v deň dohodnutia obchodu, pri peňažných prostriedkoch v cudzej mene deň pripísania podľa došlej správy, v prípade vlastníckych vzťahov deň nadobudnutia alebo zániku vlastníctva, v prípade manka, schodku alebo prebytku deň zistenia.

(d) Spôsoby oceňovania cudzej meny a vysporiadanie oceňovacích rozdielov

Majetok (vrátane zlata a derivátov) a záväzky vyjadrené v cudzej mene sú počas roka oceňované priemerným kurzom meny. Rozdiel medzi kurzom vyhláseným NBS a priemerným kurzom meny predstavuje nerealizovaný kurzový zisk alebo stratu. Ku dňu účtovnej závierky sa nerealizovaný zisk prevyšujúci nerealizovanú stratu vykazuje na účtoch precenenia vo vlastnom imaní banky. Nerealizovaná kurzová strata sa vykazuje vo výkaze ziskov a strát. Kurzové straty jednej meny sa nekompenzujú oproti kurzovým ziskom z iných mien alebo zlata.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Realizované kurzové zisky a straty vyplývajúce z predaja majetku a vysporiadania záväzkov sú vykázané vo výkaze ziskov a strát.

Kurzy hlavných cudzích mien použitých na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 2007 boli:

Mena	Množstvo	31.12.2007	31.12.2006
EUR	1	33,603	34,573
USD	1	22,870	26,246
JPY	100	20,218	22,081
XDR	1	36,068	39,484

(e) Zlato

Zlato je ocenené trhovou cenou londýnskeho dopoludňajšieho fixingu zlata v USD/ozs (trójska unca) ku dňu účtovnej závierky. Zisky z ocenenia zlata na trhovú cenu sú súčasťou vlastného imania, straty z ocenenia zlata na trhovú cenu ovplyvňujú hospodársky výsledok banky. Predaj zlata má vplyv na výkaz ziskov a strát.

Swapové operácie so zlatom sú vykázané ako repo obchody so zlatom, tzn. zlato použité v týchto transakciách ako záloh je súčasťou bilančnej sumy banky v položke zlato.

(f) Dlhové cenné papiere

Dlhové cenné papiere sú prvotne ocenené v obstarávacej cene. Odo dňa nasledujúceho po nákupe do dňa predaja alebo splatnosti cenného papiera (vrátane) banka denne časovo rozlišuje prémie alebo diskont (rozdiel medzi obstarávacou cenou a nominálnou hodnotou cenného papiera). Toto časové rozlíšenie je vykázané v položke Výnosy z úrokov a obdobné výnosy výkazu ziskov a strát.

V účtovnej závierke sú dlhové cenné papiere vykázané v reálnej hodnote. Oceňovací rozdiel predstavuje rozdiel medzi reálnou hodnotou cenného papiera a priemernou obstarávacou cenou upravenou o časovo rozlíšený diskont alebo prémie. Ku dňu účtovnej závierky sú zisky z ocenenia vykázané vo vlastnom imaní banky a straty z ocenenia sú súčasťou hospodárskeho výsledku banky.

Reálna hodnota dlhových cenných papierov, pre ktoré existuje aktívny trh a trhovú hodnotu možno spoľahlivo určiť, sa stanovuje podľa trhovej ceny na takomto trhu. Ak trhovú cenu nie je k dispozícii, reálna hodnota sa určí ako suma budúcich peňažných tokov diskontovaných za použitia trhových úrokových mier pre príslušnú menu, maturitu a rizikovosť emitenta cenného papiera.

Pri predaji cenného papiera rozdiel medzi priemernou obstarávacou cenou upravenou o časovo rozlíšený diskont alebo prémie a predajnou cenou predstavuje realizovaný zisk alebo stratu, ktorý ovplyvňuje hospodársky výsledok banky.

(g) Deriváty

Deriváty zahŕňajú opcie a úrokové futures. Opcie uzatvorené k swapovým operáciám so zlatom sa vykazujú ako deriváty vnorené do iných finančných nástrojov. Vnorené deriváty sú vykazované oddelene od základného finančného nástroja, ak nie sú v úzkom vzťahu s ekonomickými vlastnosťami a rizikami základného finančného nástroja.

V deň uzavretia obchodu sa deriváty zaúčtujú v podsúvahe v hodnote podkladového nástroja. Opcie sa v súvahe individuálne preceňujú na reálnu hodnotu, kde zisk z precenenia je vykázaný v súvahe v položke vlastného imania a strata z precenenia je vykázaná vo výkaze ziskov a strát. Opcie sú k 31. decembru 2007 ocenené reálnou hodnotou, ktorá vychádza z trhových cien, z metód diskontovaných peňažných tokov a z Merton modelu. Kontrakty futures sa preceňujú na reálnu hodnotu denne, pričom rozdiel z precenenia sa vykazuje vo výkaze ziskov a strát.

Všetky úrokové futures a opčné kontrakty sa účtujú samostatne. Vzájomné započítavanie ziskov, resp. strát z viacerých kontraktov nie je dovolené.

Medzi významné riziká, ktoré ovplyvňujú deriváty, sú volatility ceny zlata, zmeny úrokových sadzieb a kurzov cudzích mien.

(h) Pohľadávky

Pohľadávky sú vykázané v súvahe v nominálnej hodnote zvýšenej o akumulovaný úrok („umorovaná hodnota“). Pohľadávky sú znížené o opravné položky na vzniknuté straty. Tvorba a zrušenie opravných položiek má vplyv na výkaz ziskov a strát.

Banka s ohľadom na obozretné podnikanie hodnotí rizikovosť pohľadávok, klasifikuje ich a tvorí k nim opravné položky.

Pohľadávky sú na základe rozhodnutia súdu o ich nevymožiteľnosti a na základe rozhodnutia bankovej rady odpísané na ťarchu nákladov a opravné položky k nim zrušené v prospech nákladov.

(i) Repo a obrátené repo

Operácie, pri ktorých banka prijala cenné papiere za hotovosť so súčasným záväzkom poskytnúť tieto cenné papiere k určitému dátumu za sumu rovnajúcu sa prevedenej hotovosti a úroku (obrátený repo obchod), sú vykázané ako poskytnuté úvery. Záloh prijatý v repo obchode sa vykazuje v podsúvahe v trhovej cene.

Operácie, pri ktorých banka poskytla cenné papiere, resp. zlato za hotovosť so súčasným záväzkom prijať tieto cenné papiere, resp. zlato k určitému dátumu za sumu rovnajúcu sa pôvodnej hotovosti a úroku (repo obchod), sú vykázané ako prijaté úvery so zabezpečovacím prevodom zálohu. Záloh poskytnutý v repo obchode zostáva v súvahe a v účtovnej závierke sa preceňuje na reálnu hodnotu.

Tri Party repo je obchod typu obráteného repa, kde do vzťahu medzi NBS a partnerskú banku vstupuje tretia strana. Partnerskou bankou je subjekt, s ktorým NBS uskutočňuje finančné operácie súvisiace so správou devízových aktív.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Okrem repo obchodov a obrátených repo obchodov vykonávaných priamo bankou, banka udelila mandát na vykonávanie obchodov s cennými papiermi v držbe NBS vybraným bankám na základe zmlúv o poskytovaní služieb tzv. „Securities Lending“. Obrátené repo obchody vrátane pôžičiek cenných papierov, ktoré sú vykonávané v rámci automatického programu požičiavania, resp. prijímania cenných papierov, sa účtujú v podsúvahe. Pri týchto transakciách získava NBS časť výnosu, ktorý je vykázaný vo výkaze ziskov a strát.

Trhové a úverové riziko banky je pri týchto transakciách minimalizované vymedzením produktov, do ktorých môžu byť prijaté finančné prostriedky investované, a protistrán, s ktorými môžu byť obchody uzatvorené.

(j) Pohľadávky a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu

Pohľadávky a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu (ďalej len „MMF“) sú k 31. decembru 2007 vykázané použitím brutto metódy, tzn. pohľadávky a záväzky sa nekompenzujú.

(k) Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely

Banka vykazuje majetkovú účasť s podstatným vplyvom v spoločnosti RVS, a.s. Bratislava. Podielové cenné papiere RVS, a.s. Bratislava sú ocenené v obstarávacej cene.

Banka vykazuje majetkovú účasť v Banke pre medzinárodné zúčtovanie, Bazilej vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“). Podielové cenné papiere v BIS sú ocenené v obstarávacej cene. Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25 %). Nesplatená časť podielu (75 %) je splatná na požiadanie. Dividendy sú vyplácané v EUR z celkového podielu NBS v BIS vedenom v XDR.

Banka ďalej vykazuje medzi ostatnými podielmi vklad do Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“). K 1. máju 2004 sa NBS stala členom Európskeho systému centrálnych bánk. V súlade so Štatútom Európskeho systému centrálnych bánk a ECB zaplatila NBS počiatočný minimálny vklad do kapitálu ECB. Výška celkového kapitálového podielu jednotlivých národných centrálnych bánk sa odvíja od kapitálového kľúča, stanoveného na základe štatistických kategórií – hrubý domáci produkt a populácia. V zmysle Protokolu o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a ECB je kapitálový kľúč upravovaný každých 5 rokov, resp. pri vstupe nových členov do Európskeho systému centrálnych bánk. Ostatnýkrát bol kapitálový kľúč upravený k 1. januáru 2007 (pozri pozn. 7).

(l) Dlhodobý majetok

Dlhodobý majetok zahŕňa dlhodobý hmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 30 000 Sk a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok, a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 50 000 Sk a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok. V súvahe je vykázaný v obstarávacej cene vrátane nákladov spojených s jeho obstaraním, pričom odpisovaný dlhodobý majetok je znížený o oprávky. Pozemky, umelecké diela, zbierky a nedokončené hmotné a nehmotné investície sa neodpisujú.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok NBS bol zaradený do jednotlivých odpisových skupín nasledovne:

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch
1. Budovy a haly	30 8 - 30 ¹⁾
2. Inžinierske stavby	8 - 30
3. Stroje a zariadenia	4 - 20
4. Dopravné prostriedky	4 - 6
5. Inventár	4 - 20
6. Softvér	3 - 5
7. Ostatný DNM	4
8. Technické zhodnotenie nehnuteľných kultúrnych pamiatok	30

¹⁾ komponenty majetku

(m) Dlhodobý majetok na predaj

Dlhodobý majetok na predaj zahŕňa budovy a pozemky, ktoré sú určené na predaj v ich súčasnom stave, pričom tento predaj je považovaný za vysoko pravdepodobný.

Majetok klasifikovaný ako dlhodobý majetok na predaj je vykazovaný v položke Ostatný majetok buď v obstarávacej cene zníženej o oprávky a opravné položky alebo v reálnej hodnote zníženej o náklady súvisiace s predajom, a to v závislosti od toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

(n) Emisia obeživa

NBS spravuje emisiu bankoviek a mincí a ich sťahovanie z obehu. Emisia obeživa predstavuje záväzok banky z titulu emitovaných bankoviek a mincí. Záväzok je znížený o bankovky a mince v pokladnici NBS. Záväzok z emisie obeživa sa vykazuje v menovitej hodnote.

(o) Záväzky z dlhových cenných papierov

Banka emituje krátkodobé cenné papiere so splatnosťou do jedného roka (pokladničné poukážky NBS). Emisie sú vydané za účelom vytvorenia dostatočnej zásoby cenných papierov na vykonávanie sterilizačných repo obchodov. Sterilizačné repo obchody súvisia s výkonom menovej politiky v oblasti operácií na voľnom trhu.

Ocenenie emitovaných a predaných pokladničných poukážok NBS sa odo dňa vyrovnania emisie do dňa splatnosti postupne zvyšuje o úrokové náklady (tzv. umorovaná hodnota). V súvahe sú emitované pokladničné poukážky NBS vykázané kompenzovane so spätne nakúpenými pokladničnými poukážkami do portfólia NBS, vrátane časového rozlíšenia úrokov.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

(p) Rezervy

Banka vykazuje rezervy, ak má súčasný záväzok, ktorý je dôsledkom minulých udalostí, pričom je pravdepodobné, že na úhradu záväzku bude potrebný odliv ekonomických zdrojov a je možné spoľahlivo odhadnúť výšku záväzku.

(q) Výnosové a nákladové úroky

Úrokové výnosy a náklady sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát na základe časového rozlíšenia použitím lineárnej metódy. Metóda efektívnej úrokovej miery (ďalej len „IRR“) sa uplatňuje pre časové rozlíšenie úrokových výnosov z diskontovaných cenných papierov so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok v čase ich nadobudnutia.

Úroky zahŕňajú umorený diskont alebo prémii z nakúpených a emitovaných cenných papierov.

(r) Náklady na požitky pre zamestnancov

NBS pravidelne prispieva za svojich zamestnancov na zdravotné poistenie do zdravotných poisťovní a do Sociálnej poisťovne na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti a na poistné do rezervného fondu. Príspevky sú realizované vo výške zákonných sadzieb platných v danom roku. Banka tiež platí odvod za nesplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa zákona o zamestnanosti.

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami vytvorila NBS pre svojich zamestnancov program doplnkového dôchodkového sporenia.

(s) Dane

NBS je daňovníkom dane z príjmov právnických osôb, kde v zmysle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o daniach z príjmov“) sú predmetom dane iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou.

NBS je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

C. Osoby spriaznené s Národnou bankou Slovenska

Osoby spriaznené s Národnou bankou Slovenska sú v zmysle Opatrenia MF SR najmä členovia bankovej rady. Mzdy a zamestnanecké požitky členov bankovej rady za rok 2007 predstavovali 36 mil. Sk (31 mil. Sk za rok 2006).

Banka vykazuje pohľadávky za poskytnuté úvery členom bankovej rady v celkovej výške 11 mil. Sk k 31. decembru 2007 (9 mil. Sk k 31. decembru 2006).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

D. Poznámky k položkám súvahy a položkám výkazu ziskov a strát

1. Zlato

Zlato pozostáva z týchto položiek:

	2007	2006
Zlaté tehly v štandardnej forme	21 510	18 760
Zlato v inej forme	28	28
	<u>21 538</u>	<u>18 788</u>

K 31. decembru 2007 zlato obsahuje spolu 1 126 tisíc trójskych uncí zlata (1 126 tisíc trójskych uncí zlata k 31. decembru 2006), z toho 724 tisíc trójskych uncí zlata je uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách, 400 tisíc trójskych uncí zlata je použitých pri repo obchodoch a 2 tisíc trójskych uncí zlata je uložených v banke.

Trhová cena zlata k 31. decembru 2007 bola 836,50 USD/ozs (635,70 USD/ozs k 31. decembru 2006). Rast trhovej ceny zlata napriek zhodnoteniu kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru (pozri pozn. E) pozitívne ovplyvnil vykázaný objem položky zlato v reálnej hodnote a položky oceňovacie rozdiely zo zlata. Zostatky účtov oceňovacích rozdielov zo zlata k 31. decembru 2007 sú vo výške 19 208 mil. Sk (16 456 mil. Sk k 31. decembru 2006).

V januári a marci 2007 boli ukončené dva dlhodobé repo obchody v celkovom objeme 400 tisíc trójskych uncí zlata (pozri pozn. 11).

Hodnota zlata poskytnutého ako záloh v repo obchodoch so zlatom k 31. decembru 2007 (pozri pozn. 11) predstavuje 7 656 mil. Sk (13 354 mil. Sk k 31. decembru 2006).

Vo forme zlatých mincí banka od začiatku roka k 31. decembru 2007 predala 251 trójskych uncí zlata.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

2. Dlhové cenné papiere

K 31. decembru 2007 banka eviduje portfólio cenných papierov v nasledujúcich reálnych hodnotách:

	2007	2006
Štátne dlhopisy bez kupónov	123 098	66 863
Štátne dlhopisy s kupónmi	76 689	76 650
Kupóny k dlhopisom	1 650	1 681
Spolu cenné papiere štátnych orgánov	201 437	145 194
Ostatné dlhopisy bez kupónov	20 074	21 398
Ostatné dlhopisy s kupónmi	162 822	143 230
Kupóny k dlhopisom	2 956	2 542
Spolu cenné papiere ostatných subjektov	185 852	167 170
Spolu cenné papiere	387 289	312 364

Podľa emitenta cenného papiera banka eviduje dlhové cenné papiere v nasledovnom sektorovom členení:

	2007	2006
Verejná správa	201 437	195 543
Finančné inštitúcie	159 905	84 867
Finančné pomocné inštitúcie	23 775	31 954
Nefinančné spoločnosti	2 172	
Spolu cenné papiere	387 289	312 364

Podľa emitenta cenného papiera banka evidovala k 31. decembru 2007 cenné papiere krajín Európskej menovej únie vo výške 300 473 mil. Sk (197 160 mil. Sk k 31. decembru 2006) a ostatných krajín vrátane medzinárodných inštitúcií vo výške 86 816 mil. Sk (115 204 mil. Sk k 31. decembru 2006). Banka obchoduje s cennými papiermi na zahraničných finančných trhoch, najmä v New Yorku, Londýne, Bazileji a v krajinách eurozóny. Tieto obchody majú charakter mimoburzových obchodov.

3. Deriváty

Reálna hodnota derivátov je uvedená v tabuľke:

	2007		2006	
	Majetok	Závazky	Majetok	Závazky
Nakúpené put opcie	271		217	
Predané call opcie		2 442		1 382
Úrokové futures	47		9	
	<u>318</u>	<u>2 442</u>	<u>226</u>	<u>1 382</u>

Banka uzatvorila v rokoch 2005 a 2006 štyri dlhodobé repo obchody so zlatom (ďalej len „zlaté repo“). V rámci zlatého repo obchodu banka, s cieľom eliminovať riziko poklesu trhovej ceny zlata, nakúpila štyri európske put opcie a predala štyri európske call opcie na rovnaký objem zlata. Opčné prémie za nakúpené a predané opcie neboli zaplatené,

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

ale boli zakomponované do nižšej ako trhovej úrokovej sadzby za prijatý dlhodobý úver bankou. Opcie sú vnoreným derivátom, ktorý spĺňa kritéria pre oddelenie derivátu od hostiteľského nástroja. Z tohto dôvodu boli opcie oddelené od prijatého úveru a sú vykazované samostatne.

Rozdiel medzi trhovou cenou nakúpených put a predaných call opcií pri uzatvorení obchodu ovplyvnil výšku prijatého úveru a použitím IRR metódy sa denne časovo rozlišuje do nákladov.

K 31. decembru 2007 banka vykazuje uzatvorené kontrakty futures na dlhové cenné papiere. Počiatočné marže sú poskytnuté vo forme depozít. Všetky kontrakty sa denne oceňujú reálnou hodnotou a zmeny reálnych hodnôt sa vykazujú vo Výkaze ziskov a strát v riadku Čistý zisk/ (strata) z operácií s devízami, so zlatom a z derivátov na ne.

4. Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám

Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene

	2007	2006
Úvery poskytnuté pri repo obchodoch v CM	25 646	16 252
Depozitá	4 326	4 910
Pohľadávky voči bankám Európskeho systému centrálnych bánk	387	384
Úvery poskytnuté komerčným bankám na podporu podnikania v CM	13	33
Ostatné	730	293
	31 102	21 872

Úvery poskytnuté pri repo obchodoch so zahraničím predstavujú sumu 25 646 mil. Sk (16 252 mil. Sk k 31. decembru 2006), pričom celá hodnota bola poskytnutá v EUR. Hodnota cenných papierov prijatých ako záloh v Tri – Party Reverse repo k 31. decembru 2007 bola vo výške 25 636 mil. Sk (16 249 mil. Sk k 31. decembru 2006). Prijatý záloh tvorili dlhodobé cenné papiere v EUR.

K 31. decembru 2007 banka eviduje pohľadávky z repo obchodov na základe zmlúv o poskytovaní služieb tzv. Securities Lending iba v podsúvahe (pozri pozn. i). Hodnota cenných papierov prijatých ako záloh v rámci operácií Securities Lending bola k 31. decembru 2007 vo výške 217 314 mil. Sk (141 931 mil. Sk k 31. decembru 2006), z toho denominovaných v EUR vo výške 198 952 mil. Sk (107 126 mil. Sk k 31. decembru 2006) a denominovaných v USD vo výške 18 362 mil. Sk (34 805 mil. Sk k 31. decembru 2006).

Položka Ostatné predstavuje hlavne bežné účty banky v krajinách, ktoré nie sú súčasťou Európskeho systému centrálnych bánk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Pohľadávky v slovenských korunách nesúvisiace s výkonom menovej politiky

	2007	2006
Úvery poskytnuté tuzemským bankám na podporu podnikania zo zdrojov Japan Bank for International Cooperation (JBIC) a EIB v Sk	230	378
Redistribučný úver	2 491	2 882
Ostatné	21	22
	2 742	3 282

Úvery prijaté od zahraničných bánk (JBIC a EIB) sú určené na podporu malého a stredného podnikania a na podporu určitých odvetví hospodárstva Slovenskej republiky.

Zvýhodnený redistribučný úver bol poskytnutý na financovanie komplexnej bytovej výstavby. Rozhodnutiami Bankovej rady NBS bola v priebehu roku 2007 upravovaná úroková sadzba na redistribučný úver na 2,75 % p. a. (3,25 % p. a. k 31. decembru 2006). K 31. decembru 2007 NBS evidovala prijatú štátnu záruku za poskytnutý redistribučný úver vo výške 3 193 mil. Sk (3 821 mil. Sk k 31. decembru 2006). Čiastka štátnej záruky je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úveru.

5. Pohľadávky a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu

	2007		2006	
	Ekvivalent v XDR	SKK	Ekvivalent v XDR	SKK
Členská kvóta v MMF	357	13 419	357	15 833
Držba XDR	1	35	1	37
Investície a pohľadávky v cudzej mene	358	13 454	358	15 870
Účet č. 1, 2	15	555	15	668
Účet cenných papierov	340	12 756	343	15 165
Záväzky v domácej mene voči nerezidentom	355	13 311	358	15 833

Členská kvóta Slovenskej republiky v MMF je denominovaná v zvláštnych právach čerpania (Special Drawing Rights, XDR). Na slovenské koruny je prepočítaná reprezentatívnym kurzom XDR stanoveným MMF. Z toho titulu banka eviduje pohľadávku 358 mil. XDR, čo k 31. decembru 2007 predstavovalo 13 454 mil. Sk (15 870 mil. Sk k 31. decembru 2006). Súčasťou členskej kvóty je pohľadávka z poskytnutého úveru, ktorú na základe výzvy MMF poskytla Slovenská republika vo výške 3 mil. XDR, čo predstavovalo 114 mil. Sk.

Banka eviduje záväzok Vlády Slovenskej republiky voči MMF vo výške 13 311 mil. Sk (15 833 mil. Sk k 31. decembru 2006), ktorý predstavuje najmä neprevoditeľnú a neúročiteľnú zmenku splatnú na požiadanie vo výške 12 756 mil. Sk (15 165 mil. Sk k 31. decembru 2006).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

6. Pohľadávky voči klientom

K 31. decembru 2007 NBS eviduje pohľadávky voči klientom vo výške 316 mil. Sk (245 mil. Sk k 31. decembru 2006). Najvýznamnejšiu časť pohľadávok voči klientom tvoria spotrebné a investičné úvery poskytnuté zamestnancom vo výške 302 mil. Sk (231 mil. Sk k 31. decembru 2006) a debetné zostatky na bežných účtoch zamestnancov vo výške 9 mil. Sk (8 mil. Sk k 31. decembru 2006).

7. Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely

Podiely v dcérskych účtovných jednotkách

Banka vlastní podiely v RVS, a.s. Bratislava. Predmetom činnosti RVS, a.s. Bratislava sú relaxačno-vzdelávacie aktivity. K 31. decembru 2007, rovnako ako aj k 31. decembru 2006, banka vlastnila 1 080 kusov listinných akcií v objeme 108 mil. Sk, čo predstavovalo 51,58 %-ný podiel na základnom imaní spoločnosti.

Napriek majoritnému vplyvu v RVS, a.s., banka v zmysle § 22 zákona o účtovníctve nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku.

Ostatné podiely

Banka vykazuje majetkovú účasť v BIS. K 31. decembru 2007 banka vlastnila 2 858 kusov akcií BIS vo výške 599 mil. Sk (656 mil. Sk k 31. decembru 2006), čo predstavovalo 0,52 %-ný podiel na základnom imaní BIS. Podiel v BIS je v súvahe vykázaný vo výške 25 % splateného podielu, t.j. 213 mil. Sk (233 mil. Sk k 31. decembru 2006). Záväzok z nesplateného podielu vo výške 75 % z menovitej hodnoty každej akcie predstavuje vo finančnom vyjadrení 386 mil. Sk (423 mil. Sk k 31. decembru 2006). Nesplatená časť podielu je splatná na požiadanie. V júli 2007 banka prijala dividendy z akcií BIS vo výške 28 mil. Sk.

K 31. decembru 2007 banka eviduje počiatočný splatený podiel na kapitáli ECB vo výške 92 mil. Sk (96 mil. Sk k 31. decembru 2006), čo predstavuje 7% z celkového podielu NBS na kapitáli ECB.

Dôsledkom vstupu nových členov do Európskej menovej únie bol k 1. januáru 2007 stanovený pre Slovenskú republiku nový percentuálny podiel na kapitáli ECB vo výške 0,6765 %, čo v celkovej výške predstavuje 39 mil. EUR. Oproti pôvodne stanovenému podielu z 1. mája 2004 (0,7147 %) predstavuje nový podiel zníženie o 0,0382 percentuálneho bodu, čo vo finančnom vyjadrení je menej o 56 tis. EUR. Táto suma bola v januári 2007 poukázaná na účet NBS.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

8. Dlhodobý majetok

V roku 2007 boli pohyby dlhodobého hmotného a nehmotného majetku nasledovné:

	Pozemky	Ostatný neodpis. HM	Budovy a stavby	Technické zariadenia a stroje	Ostat. HM odpis.	Software a ostat. NM	Preddavky na HM a NM	Spolu
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2006	232	56	6 450	1 457	251	516	92	9 054
Prírastky			7	26	1	61	147	242
Úbytky				109	3	8	95	215
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2007	232	56	6 457	1 374	249	569	144	9 081
Oprávky k 31.12.2006			1 384	1 183	202	194	38	3 001
Prírastky			230	142	23	93		488
Úbytky				109	3	8		120
Stav oprávok a OP k 31.12.2007			1 614	1 216	222	279	38	3 369
Účtovná hodnota HM a NM k 31.12.2006	232	56	5 066	274	49	322	54	6 053
Účtovná hodnota HM a NM k 31.12.2007	232	56	4 843	158	27	290	106	5 712

K 31. decembru 2007 banka vykazuje opravnú položku k poskytnutým preddavkom vo výške 38 mil. Sk (38 mil. Sk k 31. decembru 2006).

9. Ostatný majetok

	2007	2006
Majetok určený na predaj	156	158
Pohľadávky z dodávateľsko odberateľských vzťahov	46	45
Peňažné prostriedky v cudzej mene	15	23
Ostatné	25	34
	242	260

K 31. decembru 2007 banka vykazuje opravné položky k pohľadávkam z pokút subjektov finančného trhu vo výške 20 mil. Sk (20 mil. Sk k 31. decembru 2006), k pohľadávkam z príspevkov subjektov finančného trhu vo výške 2 mil. Sk (2 mil. Sk k 31. decembru 2006) a k prevádzkovým pohľadávkam vo výške 15 mil. Sk (47 mil. Sk k 31. decembru 2006).

K 31. decembru 2007 banka eviduje zásoby vo výške 7 mil. Sk (10 mil. Sk k 31. decembru 2006). Zásoby sú ocenené obstarávacími cenami, tzn. vrátane nákladov spojených s ich obstaraním.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

10. Emisia obeživa

Emisia bankoviek a mincí predstavuje platné tuzemské bankovky a mince v obeh:

	2007	2006
Mince	2 500	2 414
Bankovky	152 654	141 104
	<u>155 154</u>	<u>143 518</u>

11. Závazky voči bankám a centrálnym bankám**Bežné účty vedené v slovenských korunách**

	2007	2006
Bežné účty bánk pre odvody a dotácie	2 521	2 544
Loro účty centrálnych bánk	15	16
	<u>2 536</u>	<u>2 560</u>

K 31. decembru 2007 evidovala NBS záväzky voči bankám a centrálnym bankám v Sk vo výške 2 536 mil. Sk (2 560 mil. Sk k 31. decembru 2006), ktorých väčšiu časť tvorili bežné účty bánk pre odvody a dotácie.

Vklady na 24 hodín, vklady a úvery v slovenských korunách a povinné minimálne rezervy

	2007	2006
Prijaté úvery pri repo obchodoch v Sk	260 834	225 898
Účty peňažných rezerv bánk v NBS	17 826	26 199
Vklady bánk na 24 hodín	45 034	8 738
Medzibankové zúčtovanie v Sk	1 896	768
	<u>325 590</u>	<u>261 603</u>

K 31. decembru 2007 banka evidovala v rámci sterilizačných repo obchodov s bankami na slovenskom medzibankovom trhu záväzky z repo obchodov v celkovej výške 260 834 mil. Sk (225 898 mil. Sk k 31. decembru 2006) – (pozri pozn. 12).

Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene

	Splatnosť úveru v roku	Kód CM	2007		2006	
			CM	SKK	CM	SKK
Zlaté repo	2007	USD			116	3 046
Zlaté repo	2015	USD	81	1 861	80	2 108
Zlaté repo	2016	USD	110	2 530	109	2 854
AGL II	2009	EUR	1	30	2	67
			<u>x</u>	<u>4 421</u>	<u>x</u>	<u>8 075</u>

K 31. decembru 2007 banka evidovala záväzky z repo obchodov so zlatom v objeme 4 391 mil. Sk (8 008 mil. Sk k 31. decembru 2006). V januári a v marci 2007 skončili dva dlhodobé repo obchody so zlatom (pozri pozn. 1).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

12. Závazky z dlhových cenných papierov

NBS k 31. decembru 2007 emitovala pokladničné poukážky vo výške 1 067 712 mil. Sk (537 435 mil. Sk k 31. decembru 2006) a spätne nakúpila pokladničné poukážky vo výške 1 000 000 mil. Sk (500 000 mil. Sk k 31. decembru 2006).

K 31. decembru 2007 boli na sterilizačné aktivity použité pokladničné poukážky NBS v hodnote 329 893 mil. Sk (264 095 mil. Sk k 31. decembru 2006), z toho 262 181 mil. Sk (226 660 mil. Sk k 31. decembru 2006) formou sterilizačných repo obchodov a 67 712 mil. Sk (37 435 mil. Sk k 31. decembru 2006) zostalo v portfóliách tuzemských bánk.

13. Závazky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám

	2007	2006
Bežné účty - Euro Account European Commission	169	1 769
Loro účty - Svetová banka, Bank for International Settlements	602	693
Vklady PHARE	1	
	<u>772</u>	<u>2 462</u>

K 31. decembru 2007 NBS evidovala záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám vo výške 772 mil. Sk (2 462 mil. Sk k 31. decembru 2006).

14. Závazky voči klientom

	2007	2006
Termínované vklady zamestnancov	650	497
Bežné účty zamestnancov	289	207
Účty štátu	147	17
Termínované vklady pomocných finančných inštitúcií	48	18
Bežné účty pomocných finančných inštitúcií	28	45
Ostatné	1	79
	<u>1 163</u>	<u>863</u>

Položku Termínované vklady pomocných finančných inštitúcií tvoria termínované vklady Garančného fondu investícií. Podstatnú časť položky Bežné účty pomocných finančných inštitúcií tvoria bežné účty Fondu ochrany vkladov. Položku Ostatné tvoria najmä bežné účty ostatných klientov a záväzky zo zrušených bankokont a termínovaných vkladov.

15. Rezervy a ostatné záväzky

	2007	2006
Rezervy	125	169
Záväzky voči dodávateľom	61	70
Ostatné	90	66
	<u>276</u>	<u>305</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

K 31. decembru 2007 banka eviduje rezervy na záväzky voči zamestnancom v celkovej výške 95 mil. Sk (150 mil. Sk k 31. decembru 2006), rezervy na nevyfakturované dodávky, súdne spory, audit účtovnej závierky a na výročnú správu vo výške 30 mil. Sk (19 mil. Sk k 31. decembru 2006).

Položka Ostatné zahŕňa zúčtovanie so zamestnancami, so subjektmi vyplývajúcimi z vyúčtovania miezd a iné záväzky.

16. Vlastné imanie

K 31. decembru 2007 NBS dosiahla stratu 19 464 mil. Sk (45 128 mil. Sk k 31. decembru 2006) a vykazovala záporné vlastné imanie v objeme 110 251 mil. Sk (94 639 mil. Sk k 31. decembru 2006). Fondy tvorené zo zmien oceňovacích rozdielov z cenných papierov, derivátov, zlata a cudzích mien predstavovali výšku 20 783 mil. Sk (16 931 mil. Sk k 31. decembru 2006).

Banková rada rozhodla, že straty Národnej banky Slovenska budú uhradené z budúcich ziskov a z vlastných zdrojov NBS.

Oceňovacie rozdiely

	2007	2006
Oceňovacie rozdiely z ocenenia zlata	19 208	16 456
Oceňovacie rozdiely z ocenenia derivátov	190	418
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cenných papierov	1 385	57
	20 783	16 931

17. Čistý úrokový výnos

	2007	2006
Úroky z úverov v SKK súvisiacich s výkonom menovej politiky	24	144
Úroky z pohľadávok v SKK nesúvisiacich s výkonom menovej politiky	92	93
Úroky z pohľadávok a z cenných papierov v cudzej mene	16 827	14 213
Výnosy z úrokov a obdobné výnosy	16 943	14 450
Úroky zo záväzkov súvisiacich s výkonom menovej politiky a z cenných papierov v SKK	(15 585)	(13 797)
Úroky zo záväzkov v SKK nesúvisiacich s výkonom menovej politiky	(65)	(49)
Úroky zo záväzkov a z cenných papierov v cudzej mene	(297)	(340)
Náklady na úroky a obdobné úroky	(15 947)	(14 186)
Čistý úrokový výnos	996	264

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

18. Čistý zisk z poplatkov a provízií

Výnos vo forme poplatku z obchodov uzatvorených na základe zmlúv o poskytovaní služieb v oblasti cenných papierov, tzv. „Securities Lending“, predstavoval k 31. decembru 2007 sumu 174 mil. Sk (107 mil. Sk k 31. decembru 2006).

	2007	2006
Výnosy z poplatkov a provízií	237	169
Náklady na poplatky a provízie	(16)	(23)
Čistý zisk z poplatkov a provízií	221	146

19. Čistá strata z operácií s cennými papiermi znejúcimi na cudziu menu a derivátmi na ne

	2007	2006
Výnosy z dlhových cenných papierov	228	148
Straty z dlhových cenných papierov a precenení	(524)	(4 132)
Čistá strata z operácií s cennými papiermi znejúcimi na cudziu menu a derivátmi na ne	(296)	(3 984)

20. Čistá strata z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne

	2007	2006
Výnosy z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne	5 497	11 535
Straty z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne	(24 026)	(51 397)
Čistá strata z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne	(18 529)	(39 862)

Najväčší vplyv na celkovú čistú stratu z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi mali kurzové straty zo zníženia hodnoty aktív denominovaných v cudzej mene v objeme 16 429 mil. Sk (39 825 mil. Sk k 31. decembru 2006) v dôsledku posilnenia výmenného kurzu slovenskej koruny voči EUR a USD.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

21. Ostatné prevádzkové náklady

	2007	2006
Mzdy a odmeny	(566)	(558)
Sociálne náklady	(174)	(168)
Ostatné náklady na zamestnancov	(127)	(173)
Náklady na zamestnancov	(867)	(899)
Odpisy hmotného a nehmotného majetku	(481)	(519)
Iné prevádzkové náklady	(537)	(475)
Ostatné prevádzkové náklady	(1 885)	(1 893)

K 31. decembru 2007 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 081 (1 204 zamestnancov k 31. decembru 2006), z toho 107 vedúcich zamestnancov (136 vedúcich zamestnancov k 31. decembru 2006). Priemerný prepočítaný počet zamestnancov vykonávajúcich dohľad nad kapitálovým trhom, poisťovníctvom, dôchodkovým sporením, bankami a obchodníkmi s cennými papiermi k 31. decembru 2007 bol 177 (162 k 31. decembru 2006).

K 31. decembru 2007 náklady na audit a poradenstvo predstavovali 4 mil. Sk (2 mil. Sk k 31. decembru 2006).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

E. Menová štruktúra majetku a záväzkov

	Č.r.	Slovenské koruny	Cudzie meny v prepočte na Sk spolu	z toho: EUR	USD	Iné	Nedefino- vané
1. Zlato			21 538		21 538		
2. Dlhové cenné papiere v cudzej mene			387 289	313 075	74 214		
3. Deriváty			318	24	294		
4. Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám		2 742	31 102	26 715	4 351	36	
5. Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu		13 424	30			30	
6. Pohľadávky voči klientom		316					
7. Podiely na základnom imaní v dočasných a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely		108	305	92		213	
8. Dlhodobý majetok							5 712
9. Ostatný majetok		221	21	12	4	5	
Aktíva	1	16 811	440 603	339 918	100 401	284	5 712
1. Emisia obeživa		155 154					
2. Záväzky voči bankám a centrálnym bankám		328 126	4 421	30	4 391		
3. Záväzky z dlhových cenných papierov		67 712					
4. Deriváty			2 442		2 442		
5. Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu		13 311					
6. Záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám		602	170	170			
7. Záväzky voči klientom		1 021	142	141	(5)	6	
8. Rezervy a ostatné záväzky		271	5	5			
Záväzky	2	566 197	7 180	346	6 828	6	
Otvorená devízová pozícia k 31. decembru 2007	3=1-2	(549 386)	433 423	339 572	99 573	278	5 712
Aktíva	4	19 921	353 423	242 749	110 361	313	6 053
Záväzky	5	464 147	9 889	1 858	8 031		
Otvorená devízová pozícia k 31. decembru 2006	6=4-5	(444 226)	343 534	240 891	102 330	313	6 053

Menové riziko vyplýva z otvorenej devízovej pozície NBS. Dopad zmeny kurzu na hospodárenie NBS je dominantný. Súvisí to predovšetkým s veľkosťou otvorenej devízovej pozície ako aj s úrovňou volatility výmenného kurzu SKK/EUR a EUR/USD.

K 31. decembru 2007 sa výmenný kurz slovenskej koruny voči euru zhodnotil o 2,81 % (z 34,573 SKK/EUR k 31. decembru 2006 na 33,603 SKK/EUR) a výmenný kurz slovenskej koruny voči americkému doláru zhodnotil o 12,86 % (z 26,246 SKK/USD k 31. decembru 2006 na 22,870 SKK/USD).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Otvorená devízová pozícia k 31. decembru 2007 vzrástla oproti 31. decembru 2006 o 26,17 %, z 343 534 mil. Sk na 433 423 mil. Sk.

F. Úroková sadzba majetku a záväzkov

Nasledujúca tabuľka sumarizuje interval úrokovej sadzby majetku a záväzkov za roky 2007 a 2006 podľa hlavných cudzích mien v percentách:

rok 2007	EUR	USD	XDR	SKK
Majetok				
Zlato		0,01 - 0,1		
Dlhové cenné papiere v cudzej mene	3,62 - 7,00	2,37 - 5,37		
Deriváty				
Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	4,17 - 5,46			
Pohľadávky voči MMF			0,00 - 4,38	
Pohľadávky voči klientom				1,00 - 5,25
Záväzky				
Záväzky voči bankám a centrálnym bankám	3,67 - 4,69			0,75 - 4,75
Záväzky z dlhových cenných papierov				4,05 - 4,25
Deriváty				
Záväzky voči MMF				
Záväzky voči štátu a ostatným klientom				0,75 - 7,75
rok 2006	EUR	USD	XDR	SKK
Majetok				
Zlato		0,02		
Dlhové cenné papiere v cudzej mene	2,30 - 3,60	3,40 - 5,20		
Deriváty				
Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	2,00 - 4,21			1,50 - 6,25
Pohľadávky voči MMF			3,06 - 4,07	
Pohľadávky voči klientom				1,00 - 5,75
Záväzky				
Záväzky voči bankám a centrálnym bankám	1,60 - 3,71	4,25 - 4,50		0,50 - 4,75
Záväzky z dlhových cenných papierov				2,99 - 4,75
Deriváty				
Záväzky voči MMF				
Záväzky voči štátu a ostatným klientom				0,50 - 7,75

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

G. Splatnosť majetku a záväzkov

Analýza splatnosti majetku a záväzkov NBS podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2007:

Stav k 31. decembru 2007	Do 1 mesiaca vrátane	1 - 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 - 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefi- nované	Spolu
1. Zlato	9 551		4 303		7 656	28	21 538
2. Dlhové cenné papiere v cudzej mene	54 220	68 674	135 222	121 684	7 489		387 289
3. Deriváty	29	18			271		318
4. Pohľadávky voči bankám a centrálным bankám	31 216	85	217	751	1 564	11	33 844
4.1 Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene	31 090	9	3				31 102
4.2 Úvery v SKK súvisiace s výkonom menovej politiky							
4.3 Pohľadávky v SKK nesúvisiace s výkonom menovej politiky	126	76	214	751	1 564	11	2 742
5. Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu						13 454	13 454
6. Pohľadávky voči klientom	14			5	297		316
7. Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely						413	413
8. Dlhodobý majetok						5 712	5 712
9. Ostatný majetok	17	168	18			39	242
AKTÍVA SPOLU	95 047	68 945	139 760	122 440	17 277	19 657	463 126
1. Emisia obeživa						155 154	155 154
2. Záväzky voči bankám a centrálным bankám	328 126	76	11	2	4 332		332 547
2.1 Bežné účty vedené v SKK	2 536						2 536
2.2 Vklady na 24 hodín, úvery v SKK a PMR	325 590						325 590
2.3 Vklady a úvery v cudzej mene		76	11	2	4 332		4 421
3. Záväzky z dlhových cenných papierov	13 661	54 051					67 712
3.1 V SKK	13 661	54 051					67 712
3.2 V cudzej mene							
4. Deriváty					2 442		2 442
5. Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu						13 311	13 311
6. Záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám	169					603	772
7. Záväzky voči klientom	511	8	177	467			1 163
8. Rezervy a ostatné záväzky	121	21	19	15	47	53	276
ZÁVÄZKY SPOLU	342 588	54 156	207	484	6 821	169 121	573 377

Vklady bánk na 24 hodín (položka 2.2. pasíva) predstavovali objem 45 034 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Analýza splatnosti majetku a záväzkov NBS podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2006:

	Stav k 31. decembru 2006	Do 1 mesiaca vrátane	1 - 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 - 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefi- nované	Spolu
1.	Zlato	5 828	5 005	1 250		6 677	28	18 788
2.	Dlhové cenné papiere v cudzej mene	7 637	65 129	99 718	123 735	16 145		312 364
3.	Deriváty	2	7			217		226
4.	Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	21 987	88	241	240	757	1 841	25 154
4.1	Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene	21 839	10	10	13			21 872
4.2	Úvery v SKK súvisiace s výkonom menovej politiky							
4.3	Pohľadávky v SKK nesúvisiace s výkonom menovej politiky	148	78	231	227	757	1 841	3 282
5.	Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu						15 870	15 870
6.	Pohľadávky voči klientom	14		2	44	185		245
7.	Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely						437	437
8.	Dlhodobý majetok						6 053	6 053
9.	Ostatný majetok	31	15	7	26	34	147	260
	AKTÍVA SPOLU	35 499	70 244	101 218	124 045	24 015	24 376	379 397
1.	Emisia obeživa						143 518	143 518
2.	Záväzky voči bankám a centrálnym bankám	264 163	18	18	31	8 008		272 238
2.1	Bežné účty vedené v SKK	2 560						2 560
2.2	Vklady na 24 hodín, úvery v SKK a PMR	261 603						261 603
2.3	Vklady a úvery v cudzej mene		18	18	31	8 008		8 075
3.	Záväzky z dlhových cenných papierov	500	36 935					37 435
3.1	V SKK	500	36 935					37 435
3.2	V cudzej mene							0
4.	Deriváty					1 382		1 382
5.	Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu						15 833	15 833
6.	Záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám						2 462	2 462
7.	Záväzky voči klientom	303	13	205	342			863
8.	Rezervy a ostatné záväzky	190	47	15	51	12	(10)	305
	ZÁVÄZKY SPOLU	265 156	37 013	238	424	9 402	161 803	474 036

Vklady bánk na 24 hodín (položka 2.2. pasíva) predstavovali objem 8 738 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2007 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

H. Udalosti, ktoré nastali medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom zostavenia účtovnej závierky

Po 31. decembri 2007 nenastali žiadne významné udalosti, ktoré by si vyžadovali úpravy alebo zverejnenia v účtovnej závierke za rok 2007.

Ing. Ivan Šramko
guvernér

Ing. Viliam Ostrožlík, MBA
viceguvernér

Ing. Katarína Taragelová
riaditeľka
odboru finančného riadenia

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Svetová produkcia	11
Tabuľka 2	Vývoj spotrebiteľských cien na báze HICP (priemer za obdobie)	23
Tabuľka 3	Vývoj spotrebiteľských cien.....	23
Tabuľka 4	Medziročný vývoj cien výrobcov.....	25
Tabuľka 5	Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek.....	26
Tabuľka 6	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví.....	26
Tabuľka 7	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia	27
Tabuľka 8	Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2007	27
Tabuľka 9	Vývoj investícií a úspor.....	28
Tabuľka 10	Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností.....	30
Tabuľka 11	Vývoj ukazovateľov trhu práce.....	31
Tabuľka 12	Výsledky finančného hospodárenia	32
Tabuľka 13	Bežný účet platobnej bilancie.....	33
Tabuľka 14	Vývoz za január až december.....	34
Tabuľka 15	Dovoz za január až december	34
Tabuľka 16	Bilancia služieb	35
Tabuľka 17	Bilancia výnosov.....	35
Tabuľka 18	Bilancia bežných transferov.....	35
Tabuľka 19	Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie.....	36
Tabuľka 20	Prílev kapitálu v rámci ostatných investícií v členení podľa sektorov.....	36
Tabuľka 21	Zahraničný dlh SR	37
Tabuľka 22	Vývoj hlavných komponentov menového agregátu M3 a jeho hlavných protipoložíek.....	39
Tabuľka 23	Počet dohliadaných subjektov.....	54
Tabuľka 24	Počet vydaných rozhodnutí útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS v roku 2007	57
Tabuľka 25	Počet vykonaných dohľadov na mieste v dohliadaných subjektoch finančného trhu v roku 2007	59
Tabuľka 26	Pamätné mince vydané NBS v roku 2007	67
Tabuľka 27	Hodnota obeživa v Sk	68
Tabuľka 28	Množstvo obeživa v kusoch	69
Tabuľka 29	Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku.....	70
Tabuľka 30	Počet zadržaných falzifikátov slovenských korún	73
Tabuľka 31	Počet zadržaných falzifikátov eur.....	73
Tabuľka 32	Počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov.....	73
Tabuľka 33	Počet zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien.....	73
Tabuľka 34	Počet transakcií uskutočnených v SIPS.....	78
Tabuľka 35	Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS.....	79
Tabuľka 36	Časový rámec zavedenia eura v SR	97
Tabuľka 37	Plnenie maastrichtských kritérií v roku 2007	100

Zoznam grafov

Graf 1	Vývoj cien	12
Graf 2	Medziročná zmena cien komodít	12
Graf 3	Rast HDP v krajinách eurozóny	13
Graf 4	Zmena dynamiky hospodárskeho rastu v roku 2007 oproti roku 2006	13
Graf 5	Vývoj inflácie v eurozóne	13
Graf 6	Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie v eurozóne	14
Graf 7	Vývoj výmenného kurzu USD/EUR v roku 2007	14
Graf 8	Úrokové sadzby ECB a EURIBOR	14
Graf 9	Vývoj kurzov mien krajín V4 voči euru	15
Graf 10	Príspevky k rastu HDP	15
Graf 11	Vývoj kľúčových sadzieb národných centrálnych bánk	16
Graf 12	Príspevky k HICP inflácii	16
Graf 13	Inflácia HICP v štruktúre národného indexu (príspevky jednotlivých zložiek k celkovej inflácii)	21
Graf 14	Vývoj cien subagregátov jadrovej inflácie	22
Graf 15	Štruktúra inflácie meranej CPI (príspevky jednotlivých zložiek k celkovej inflácii)	24
Graf 16	Vývoj reálneho HDP	26
Graf 17	Vývoj reálneho HDP podľa štvrtrokov	26
Graf 18	Štruktúra konečnej spotreby domácností	28
Graf 19	Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností	29
Graf 20	Vývoj exportnej výkonnosti a dovoznej náročnosti	29
Graf 21	Sklon domácností k spotrebe a úsporám	30
Graf 22	Vývoj miery nezamestnanosti	31
Graf 23	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie	33
Graf 24	Príspevky jednotlivých komponentov k medziročnej dynamike M3	39
Graf 25	Príspevky k medziročnému rastu pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru	40
Graf 26	Prírastky úverov domácnostiam (kumulatívne od začiatku roku)	41
Graf 27	Prírastky úverov nefinančným spoločnostiam	41
Graf 28	Vývoj úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam, 3M BRIBOR-u a základnej sadzby NBS	42
Graf 29	Vývoj úrokových sadzieb z poskytnutých úverov domácnostiam	42
Graf 30	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov nefinančných spoločností	43
Graf 31	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností	43
Graf 32	BRIBOR v roku 2007	47
Graf 33	Vývoj jednotlivých foriem obchodov na voľnom trhu (mesačné priemery)	48
Graf 34	Plnenie povinných minimálnych rezerv v roku 2007	48
Graf 35	Benchmarková výnosová krivka štátnych dlhopisov	49
Graf 36	Vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru a doláru v roku 2007	50
Graf 37	Devízové rezervy v správe NBS	50
Graf 38	Štruktúra aktív a spravovaného majetku finančného trhu	61
Graf 39	Mesačný vývoj obeživa v roku 2007	67
Graf 40	Denný vývoj obeživa	68
Graf 41	Obeživo u verejnosti a v pokladniciach bánk	71
Graf 42	Podiel M0 na agregáte M1 a HDP (v bežných cenách)	71
Graf 43	Vplyv inflácie na hodnotu obeživa	71
Graf 44	Vývoj počtu zadržaných falzifikátov	72
Graf 45	Štruktúra falzifikátov v roku 2007	72
Graf 46	Počet transakcií uskutočnených v SIPS	78
Graf 47	Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS	79
Graf 48	Počet spracovaných prioritných platieb	80

Graf 49	Podiel typov platieb na hodnote spracovaných transakcií.....	80
Graf 50	Objem poskytnutých vnútrodených úverov v roku 2007	81
Graf 51	Pripravenosť subjektov na zavedenie eura v SR	98
Graf 52	Očakávania občanov SR ohľadne termínu zavedenia eura v SR.....	98
Graf 53	Očakávania občanov SR o vplyve zavedenia eura v SR.....	99
Graf 54	Vývoj kurzu koruny po vstupe do ERM II	99
Graf 55	Štruktúra zamestnancov NBS podľa veku.....	112
Graf 56	Štruktúra zamestnancov NBS podľa odpracovaných rokov v NBS.....	112
Graf 57	Štruktúra zamestnancov NBS podľa dosiahnutého vzdelania	113
Graf 58	Vzdelávanie pre zamestnancov NBS	113
Graf 59	Vzdelávanie pre pracovníkov finančných inštitúcií	114

Skratky

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
a. s.	akciová spoločnosť
ATM	Automated Teller Machine – bankomat
b. c.	bežné ceny
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave
BRIBOR	Bratislava Interbank Offered Rates – fixing úrokových sadzieb na trhu medzibankových depozitov
CDCP SR	Centrálny depozitár cenných papierov SR
CP	cenné papiere
CPI	Consumer Price Index – index spotrebiteľských cien
DDP	doplnková dôchodková poisťovňa
DDS	doplnková dôchodková spoločnosť
DSS	dôchodková správcovská spoločnosť
EBOR	European Bank for Reconstruction and Development – Európska banka pre obnovu a rozvoj
ECB	European Central Bank – Európska centrálna banka
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council – Rada ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti EÚ
EFT POS	Electronic Funds Transfer at Point of Sale – platobný terminál
EK	Európska komisia
EMU	Economic and Monetary Union – Hospodárska a menová únia
ERM	Exchange Rate Mechanism – mechanizmus výmenných kurzov
ESCB	European System of Central Banks – Európsky systém centrálnych bánk
EÚ	Európska únia
EUR	euro
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FNM	Fond národného majetku
FRA	Forward Rate Agreement – dohoda o budúcej úrokovej miere
HDP	hrubý domáci produkt
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HMÚ	Hospodárska a menová únia
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development – Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj
IFRS	medzinárodné štandardy pre finančné výkazníctvo
IPP	index priemyselnej produkcie
IRB model	model založený na používaní vlastných ratingov pri kreditnom riziku
IRS	Interest Rate Swap – úrokový swap
MBHS	Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu
MIB	Medzinárodná investičná banka
MiFID	smernica Európskeho parlamentu a Rady Európy 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi
MMF	Medzinárodný menový fond
NBS	Národná banka Slovenska
NEER	Nominal Effective Exchange Rate – nominálny efektívny výmenný kurz
OCP	obchodník s cennými papiermi
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OPEC	Organization of the Petroleum Exporting Countries – Organizácia krajín vyvážajúcich ropu
OPF	otvorené podielové fondy

p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PFI	peňažné finančné inštitúcie
PFPT	podielové fondy peňažného trhu
PPI	Producer Price Index – index cien priemyselných výrobcov
PP NBS	pokladničné poukážky NBS
PZI	priame zahraničné investície
REER	Real Effective Exchange Rate – reálny efektívny výmenný kurz
ROE	Return on Equity – návratnosť vlastných zdrojov
ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
RULC	Real Unit Labour Costs – reálne jednotkové náklady práce
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SAX	slovenský akciový index
SB	Svetová banka
s. c.	stále ceny
SDX	slovenský dlhopisový index
SDXG	SDXGroup – skupina slovenských dlhopisových indexov
SEPA	Single Euro Payments Area – Jednotná oblasť platieb v eurách
SIPS	Slovak Interbank Payment System – Medzibankový platobný systém SR
SKONIA	SlovaK OverNight Index Average
SRT	sterilizačný repo tender
SSP	Single Shared Platform – jednotná technická platforma pre TARGET2
SSS	Securities Settlement System – systém zúčtovania cenných papierov
STATUS DFT	aplikačný programový systém STATUS pre dohľad nad finančným trhom
ŠD	štátne dlhopisy
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TARGET	Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer – Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase
ÚFT	Úrad pre finančný trh
ULC	Unit Labour Costs – jednotkové náklady práce
USD	americký dolár
WTO	World Trade Organization – Svetová obchodná organizácia
ZBK SR	Združenie bankových kariet SR

Slovník

II. dôchodkový pilier – starobné dôchodkové sporenie. Súčasť povinného štátneho dôchodkového zabezpečenia, ktorý je vybudovaný na princípe príspevkovo definovaného fondového systému.

III. dôchodkový pilier – doplnkové dôchodkové sporenie. Dobrovoľný príspevkovo definovaný fondový systém podporovaný štátom formou daňového zvýhodnenia.

Aktuár – zodpovedný poistný matematik, ktorý zodpovedá za správnosť výpočtu poistných produktov a za výkazníctvo.

Autonómne faktory likvidity – iné faktory ako operácie menovej politiky, ktoré ovplyvňujú likviditu bankového sektora. Ide najmä o čisté zahraničné aktíva centrálnej banky, depozity ústrednej štátnej správy v centrálnej banke a obeživo.

B5 – poistenie škôd na leteckých dopravných prostriedkoch.

B11 – poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania leteckého dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu.

BRIBOR (Bratislava Interbank Offered Rates) – fixing úrokových sadzieb na medzibankovom trhu s depozitmi, ktorý sa vypočítava z kotácií cien referenčných bánk pri predaji depozitov s termínovou štruktúrou od jedného dňa po 12 mesiacov.

Cenová stabilita – medziročný nárast spotrebiteľských cien, ktorý neprekročí úroveň stanovenú NBS. Cieľom NBS v strednodobom horizonte je udržiavať rast spotrebiteľských cien meraný indexom HICP ku koncu rokov 2007 a 2008 pod úrovňou 2 %.

Centrálna parita – výmenný kurz mien jednotlivých členov ERM II voči euru, okolo ktorého sú definované hranice fluktuačného pásma. Centrálna parita pre slovenskú korunu bola stanovená 28. novembra 2005 na úrovni 38,4550 Sk za 1 euro s fluktuačným pásmom ± 15 %.

Certifikát EFCB (European Foundation Certificate in Banking) – medzinárodne uznávaný bankový certifikát získaný na základe absolvovania skúšky, ktorá overuje úroveň vedomostí, nevyhnutnú pre kvalifikovaný výkon profesie bankového zamestnanca, porovnateľnú v bankovom sektore v rámci EÚ; jedinou akreditovanou inštitúciou na Slovensku oprávnenou realizovať vzdelávací projekt a skúšku EFCB je Inštitút bankového vzdelávania Národnej banky Slovenska.

Common ECSB Training – spoločný vzdelávací program Európskej centrálnej banky (ECB) a národných centrálnych bánk Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB). Program zahŕňa vzdelávacie podujatia pre manažérov určené na osvojenie si vedomostí a pracovných postupov, ako aj rozvoj manažérskych zručností s dôrazom na účinnosť a efektívnosť rozhodovacieho procesu v ESCB a Eurosysteme, posilnenie spoločnej kultúry ESCB na základe vzájomného oboznamovania sa s najlepšími skúsenosťami z praxe.

Corporate governance – správa a riadenie spoločnosti.

Čistá emisia peňazí – predstavuje rozdiel medzi objemom peňazí, ktoré boli dané do obehu a príjmom peňazí za určité obdobie.

Dcérska spoločnosť – právnická osoba, nad ktorou je vykonávaná kontrola (vlastníctvo viac ako 50 % zo základného imania právnickej osoby alebo z hlasovacích práv právnickej osoby).

Deficit verejnej správy – rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami sektora verejnej správy v prípade, ak výdavky preyšujú príjmy. Pomer deficitu k HDP neprevyšujúci 3 % je jedným z maastrichtských konvergenčných kritérií na prijatie eura.

Deflácia – zníženie celkovej cenovej hladiny, opak inflácie.

Deflátor HDP – agregovaný cenový index, zohľadňujúci vývoj cien výrobkov a služieb v ekonomike. Vypočítava sa ako podiel HDP v bežných cenách a HDP v stálych cenách.

Devízové rezervy – rezervy Slovenskej republiky, ktorými sú zlato a iné finančné aktíva denominované v cudzích menách, držané a spravované centrálnou bankou. Slúžia na priame financovanie platobnej nevyváženosti, na nepriame regulovanie jej veľkosti prostredníctvom intervencií na devízových trhoch za účelom ovplyvnenia kurzu meny, alebo na iné ciele.

Dlh verejnej správy – hrubý dlh (vklady, pôžičky a dlhové cenné papiere bez finančných derivátov) verejnej správy na konci roka vyjadrený v nominálnej hodnote. Pomer dlhu k HDP neprevyšujúci 60 % je jedným z maastrichtských konvergenčných kritérií na prijatie eura.

Domácnosti – obyvateľstvo, teda účty občanov, ekvivalent anglického pojmu „households“.

Dvojťýždňový repo tender NBS – štandardná repo operácia centrálnej banky, ktorou je poskytnutý alebo prijatý úver so zabezpečovacím prevodom cenných papierov, so splatnosťou 14 dní. Táto repo operácia je vykonávaná hromadnou formou (tender). Úroková sadzba na dvojťýždňový repo tender je základnou úrokovou sadzbou NBS.

Efektívne výmenné kurzy (nominálny: NEER, reálny: REER) – vážené priemery bilaterálnych výmenných kurzov slovenskej koruny voči menám hlavných obchodných partnerov. Použité váhy vyjadrujú podiel jednotlivých partnerských krajín na zahraničnom obchode SR. Reálne efektívne výmenné kurzy sú nominálne efektívne výmenné kurzy deflované váženým priemerom pomerov zahraničných cien alebo nákladov k domácim. Sú mierou cenovej a nákladovej konkurencieschopnosti krajiny.

Elektronickopeňažná činnosť – vydávanie a správa elektronických peňazí a platobných prostriedkov elektronických peňazí.

ERM II (Exchange Rate Mechanism II – mechanizmus výmenných kurzov II) – systém výmenných kurzov, ktorým sa vytvára rámec na spoluprácu v oblasti kurzovej politiky jednotlivých krajín eurozóny a tých členských štátov EÚ, ktoré sa nezúčastňujú na tretej etape HMÚ. Účasť v ERM II je jedným z maastrichtských kritérií na prijatie eura.

ESA 95 – Európsky systém národných účtov z roku 1995. Spoločná metodika na zostavovanie a vykazovanie HDP, zamestnanosti a kompenzácií zamestnancov pre všetky krajiny EÚ.

Európska platobná rada (EPC – European Payments Council) – organizácia, ktorá združuje bankové asociácie Európskej únie.

Európsky hospodársky priestor (European Economic Area) – zahŕňa všetky členské štáty Európskej únie a Nórsko, Lichtenštajnsko a Island.

EUROSIPS – retailový platobný systém, ktorý vznikne transformáciou existujúceho tuzemského platobného systému SIPS, ktorý bude dňom zavedenia eura na území Slovenskej republiky prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska.

Eurosystem – systém centrálnych bánk, ktorý tvorí Európska centrálna banka a národné centrálné banky členských štátov EÚ, ktoré už prijali euro.

Eurozóna – oblasť, do ktorej patria členské štáty EÚ, ktoré v súlade so zmluvou prijali euro. V eurozóne za výkon menovej politiky zodpovedá Európska centrálna banka.

Finančný trh (pre účely časti 4, subjekty regulované NBS) – tvoria ho štyri sektory – bankový sektor (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým banky a pobočky zahraničných bánk), kapitálový trh (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, burza cenných papierov, centrálny depozitár cenných papierov, emitenti a sprostredkovatelia investičných služieb), sektor poisťovní (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní) a trh dôchodkového sporenia (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti).

Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP) – index spotrebiteľských cien meraný na porovnateľnej báze v členských štátoch EÚ, ktorý zároveň berie do úvahy rozdiely v národných definíciách. Harmonizovaný index je jedným z ukazovateľov pre hodnotenie cenovej stability štátu (maastrichtské konvergenčné kritérium).

Hrubý domáci produkt (HDP) – predstavuje súhrn výrobkov a služieb vyprodukovaných v ekonomike krajiny v danom období. HDP možno členiť podľa tvorby, použitia alebo dôchodku. Najdôležitejšími agregovanými zložkami použitého HDP sú konečná spotreba domácností, konečná spotreba verejnej správy, tvorba hrubého fixného kapitálu, zmeny stavu zásob a dovoz a vývoz tovarov a služieb.

IBAN (International Bank Account Number) – medzinárodný formát bankového čísla účtu, ktoré umožňuje jednoznačnú identifikáciu klienta a automatizované spracovanie platby (v súčasnosti predovšetkým cezhraničných platieb). V podmienkach Slovenskej republiky IBAN obsahuje 24 alpha-numerických znakov (kód krajiny ISO, kontrolné číslo a číslo účtu vrátane kódu banky).

Implikovaná volatilita – očakávaná volatilita (t. j. štandardná odchýlka) miery cenovej zmeny aktíva (napríklad dlhopisu alebo akcie). Dá sa odvodiť z ceny aktíva, dátumu splatnosti a z realizačnej ceny opcií na toto aktívum, ako aj z bezrizikovej miery návratnosti pomocou modelu oceňovania opcií (napríklad Black-Scholesovho modelu).

Inflácia – zvýšenie celkovej cenovej hladiny.

Inštitúcia elektronických peňazí – iná právnická osoba ako banka, zahraničná banka a Národná banka Slovenska, ak má podľa zákona o platobnom styku udelené povolenie na elektronickopeňažnú činnosť.

Jadrová inflácia – kvantifikuje mieru rastu cenovej hladiny na neúplnom spotrebnom koši. Zo spotrebného koša sú vylúčené položky s regulovanými cenami a položky s cenami ovplyvňovanými inými administratívnymi opatreniami (napr. zmena DPH, spotrebných daní, dotácií). Je súčasťou národného indexu spotrebiteľských cien.

Jedno bankové povolenie – Zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí môžu vykonávať bankové činnosti na území iných členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2006/48/ES o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, ak oprávnenie na ich vykonávanie bolo týmto subjektom udelené v členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru. Tieto subjekty môžu poskytovať svoje služby buď prostredníctvom založenia pobočky alebo voľným poskytovaním cezhraničných bankových služieb (tzv. cross-border services).

Jednodňový refinančný obchod NBS – operácia, ktorú môžu zmluvné strany (banky) využívať na získanie jednodňového úveru od centrálnej banky, založením akceptovateľných aktív. Úroková sadzba na refinančné obchody je jedna z kľúčových úrokových sadzieb NBS.

Jednodňový sterilizačný obchod NBS – operácia, ktorú môžu zmluvné strany (banky) využívať na uloženie jednodňových vkladov v centrálnej banke. Úroková sadzba na sterilizačné obchody je jedna z kľúčových úrokových sadzieb NBS.

M1 – úzky menový agregát. Zahŕňa obehivo a vklady splatné na požiadanie v PFI a v ústrednej štátnej správe (napr. na pošte alebo v Štátnej pokladnici).

M2 – širší menový agregát. Zahŕňa agregát M1 a vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov vrátane (krátkodobé úsporné vklady) a vklady s dohodnutou splatnosťou do dvoch rokov vrátane (krátkodobé termínované vklady) v PFI a v ústrednej štátnej správe.

M3 – široký menový agregát. Zahŕňa agregát M2 a obchodovateľné nástroje, t. j. repo obchody, podielové listy podielových fondov peňažného trhu a dlhové cenné papiere vydané PFI so splatnosťou do dvoch rokov vrátane.

Maastrichtské kritériá – konvergenčné kritériá dané Maastrichtskou zmluvou, splnenie ktorých je podmienkou na vstup do eurozóny. Ide o štyri kritériá: kritérium verejných financií (výška deficitu a dlhu verejného sektora), inflačné kritérium, kritérium dlhodobých úrokových mier a kurzové kritérium.

Materská spoločnosť – právnická osoba, ktorá vykonáva kontrolu, tzn. vlastníctvo viac ako 50 % na základnom imaní právnickej osoby alebo na hlasovacích právach v právnickej osobe, právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov štatutárneho orgánu, členov dozornej rady alebo iný riadiaci dozorný alebo kontrolný orgán právnickej osoby.

Osoby spriaznené s Národnou bankou Slovenska – právnické alebo fyzické osoby, ktoré sú dcérskymi účtovnými jednotkami NBS, pridruženými účtovnými jednotkami, členmi Bankovej rady NBS, blízkymi príbuznými člena Bankovej rady NBS, účtovnými jednotkami, ktoré sú kontrolované, spoločne kontrolované, alebo v ktorých majú vplyv alebo významné hlasovacie práva členovia Bankovej rady NBS alebo ich blízki príbuzní.

Pakt stability a rastu (Stability and Growth Pact) – má slúžiť ako prostriedok na zabezpečenie zdravých verejných financií v tretej etape Hospodárskej a menovej únie v záujme vytvorenia priaznivých podmienok pre cenovú stabilitu a silný udržateľný rast prispievajúci k tvorbe pracovných miest. Na tento účel pakt stanovuje, že členské štáty si určujú strednodobé rozpočtové ciele. Vymedzuje tiež konkrétny postup pri nadmernom deficite. Pakt sa skladá z uznesenia o Pakte stability a rastu prijatého na amsterdamskom zasadnutí Európskej rady 17. júna 1997 a z dvoch nariadení Rady, a to z (i) nariadenia (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o sprisňovaní dozoru nad rozpočtovými pozíciami a o dozore nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii v znení zmien a doplnkov nariadenia (ES) č. 1055/2005 z 27. júna 2005 a (ii) nariadenia (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlení a vyjasnení implementovania postupu v prípade nadmerného deficitu v znení zmien a doplnkov nariadenia (ES) č. 1056/2005 z 27. júna 2005.

Peňažné finančné inštitúcie (PFI) – finančné inštitúcie, ktoré tvoria sektor emisie/tvorby peňazí. Patrí k nim centrálna banka (NBS), úverové inštitúcie (banky a pobočky zahraničných bánk) a všetky ostatné finančné inštitúcie, ktorých predmetom činnosti je prijímanie vkladov alebo iných návratných prostriedkov od subjektov iných ako PFI a poskytovanie úverov a investovanie do cenných papierov vo svojom mene a na svoj účet (najmä podielové fondy peňažného trhu).

Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií voči rezidentom – pohľadávky PFI voči rezidentom iným ako PFI (vrátane sektora verejnej správy a súkromného sektora) a cenné papiere emitované rezidentmi inými ako PFI (akcie a iné majetkové a dlhové cenné papiere) v držbe PFI.

Portfóliové investície – čisté transakcie rezidentov a ich pozície v cenných papieroch vydaných nerezidentmi („aktíva“) a čisté transakcie nerezidentov a ich pozície v cenných papieroch vydaných rezidentmi („pasíva“). Zahŕňajú majetkové cenné papiere a dlhové cenné papiere (dlhopisy, zmenky a nástroje peňažného trhu). Aby sa investície posudzovali ako portfóliové, musí byť majetková účasť v podniku menšia než ekvivalent 10 % kmeňových akcií alebo hlasovacích práv.

Povinné minimálne rezervy (PMR) – peňažné rezervy bánk, pobočiek zahraničných bánk, stavebných spoiteľní a inštitúcií elektronických peňazí vedené na účtoch v centrálnej banke. Ide o menový nástroj, ktorého výšku pre každého tvorca PMR určuje centrálna banka.

Priame zahraničné investície (PZI) – sú kategóriou medzinárodných investícií, ktorá odráža cieľ rezidentského subjektu jedného hospodárstva (priameho investora), ktorý získava trvalý podiel v podniku, ktorý je rezidentom iného hospodárstva ako investorovho (podnik priamej investície). Priame investície zahŕňajú počiatočnú transakciu medzi dvoma subjektmi – t. j. transakciu, ktorou vzniká priamy investičný vzťah – a všetky následné transakcie medzi týmito subjektmi a medzi pridruženými podnikmi.

Priemerná hodnota peňažného znaku – predstavuje celkovú hodnotu obeživa delenú celkovým množstvom obeživa.

Primeranosť vlastných zdrojov – pomer vlastných zdrojov k rizikovo váženým aktívam (nesmie klesnúť pod hranicu 8 %). Primeranosť vlastných zdrojov predstavuje ohodnotenie bezproblémového fungovania finančnej inštitúcie v budúcnosti, t. j. je ukazovateľom, finančnej sily a dôveryhodnosti finančnej inštitúcie.

Princíp jedného povolenia – zahraničné regulované subjekty môžu vykonávať činnosti na území iných členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru, ak oprávnenie na ich vykonávanie bolo týmto subjektom udelené v členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru. Tieto subjekty môžu poskytovať svoje služby buď prostredníctvom založenia pobočky alebo voľným poskytovaním cezhraničných služieb (tzv. cross-border services).

Regulované ceny – ceny a poplatky stanovované ministerstvami, regulačnými orgánmi (Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, Poštovým úradom SR, Telekomunikačným úradom SR a i.) alebo regionálnou a miestnou samosprávou. Sú súčasťou národného indexu spotrebiteľských cien.

Reinvestovaný zisk – skladá sa z podielu priameho investora (v pomere k priamej majetkovej účasti) na zisku nerozdelenom ako dividendy dcérskymi alebo pridruženými podnikmi a na zisku pobočiek nevyplatenom priamemu investorovi.

Repo operácia – poskytnutie alebo prijatie úveru so zabezpečovacím prevodom cenných papierov.

RTGS (Real Time Gross Settlement) – systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase.

Sektor verejnej správy – sektor, ktorý podľa definície ESA 95 zahŕňa rezidentské subjekty orientujúce sa najmä na produkciu netrhových výrobkov a služieb určených na individuálnu a spoločnú spotrebu a na pre-rozdeľovanie národného dôchodku a bohatstva. Zahŕňa ústrednú štátnu správu, regionálnu štátnu správu, miestnu samosprávu a fondy sociálneho zabezpečenia a nimi zriadené rozpočtové a príspevkové organizácie, ktorých tržby pokrývajú menej ako 50 % ich výrobných nákladov.

SEPA (Single Euro Payments Area) – Jednotná oblasť platieb v eurách, cieľom ktorej je vytvorenie jednotného vnútorného trhu pre oblasť platobného styku v eurách.

SIPS – medzibankový platobný systém prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska.

STEP2 – celoeurópsky automatizovaný clearingový systém prevádzkovaný spoločnosťou Euro Banking Association Clearing, určený na spracovanie cezhraničných platieb v eurách.

TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer) – Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase. Je to systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (RTGS) v eurách. Ide o decentralizovaný systém, ktorý tvorí 17 národných systémov RTGS, platobný mechanizmus ECB a mechanizmus prepojenia.

TARGET2 – nová generácia systému TARGET, v ktorej sa súčasná decentralizovaná technická štruktúra nahradí jednotnou zdieľanou platformou.

TARGET2-SK – platobný systém, ktorý bude dňom zavedenia eura na území Slovenskej republiky prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska ako národný komponent platobného systému TARGET2.

Voľné poskytovanie cezhraničných služieb – výkon bankových činností zahraničných subjektov z Európskeho hospodárskeho priestoru (zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí) bez fyzickej prítomnosti na území Slovenskej republiky.

Výnosová krivka – grafické znázornenie vzťahu medzi úrokovou mierou/výnosom a lehotou splatnosti aktíva s rovnakým úverovým rizikom, ale s odlišnými splatnosťami v konkrétnom čase. Sklon výnosovej krivky možno vyjadriť vo forme rozdielu medzi úrokovými mierami dvoch vybraných splatností.

Základná úroková sadzba NBS – limitná úroková sadzba na štandardné sterilizačné repo tendre NBS – hlavné menovopolitické operácie NBS. Základnú úrokovú sadzbu vyhlasuje NBS od 1. januára 2003; ak sa v starších všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky

Slovenska“, alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej“, rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska.

Zamestnanecké požitky – mzdy a náhrady miezd, odmeny, pripoistenia, odstupné, odchodné a ostatné nepeňažné požitky, napr. zdravotná starostlivosť.

Záloh (kolaterál) – nástroj, ktorý zabezpečuje poskytnutý úver. V prípade zlyhania dlžníka sa môže toto aktívum predat' a výnos použiť na vyrovnanie úveru.

